

“การสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองไทยบนเฟซบุ๊ก”

อสิวรรณ ศิระเวรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา 2564

**THE POLITICAL HATE SPEECH COMMUNICATION
ON FACEBOOK**

ASAWAT SIRAVARIN

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Communication Arts
Program Faculty of Communication Arts, Dhurakij Pundit University
Academic Year 2021**

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองไทยบนเฟซบุ๊ก
ชื่อผู้เขียน	อศวรรธน์ ศิระเวรินทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญรัตน์ หงส์วรรณัท
หลักสูตร	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ่มอยู่กลุ่มนี้ 1 และ เพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม อย่างไร และเพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ่มอยู่กลุ่มนี้ 1 และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) นำความคิดเห็นข้อเสนอแนะมาถอดรหัสเป็นชุดคำประทุษวาจา เพื่อนำมาวิเคราะห์กับเนื้อหา 2 เพจ คือ เซียร์ลุงตุ่มอยู่กลุ่มนี้ 1 และกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 3 ช่วงเวลาปรากฏการณ์สำคัญระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม - 23 ตุลาคม 2564

ผลการวิจัยพบว่า ปรากฏการณ์ที่สำคัญทางการเมืองซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตประทุษวาจาที่พบจาก 2 เพจ แบ่งได้เป็น 4 หัวข้อ คือ 1) การเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของคน (Echo chamber) ส่งผลต่อประทุษวาจาทางการเมือง 2) สงครามปฏิบัติข้อมูลข่าวสารลึดำ (Fake News) นำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารด้อยค่าฝ่ายตรงข้าม 3) ความคาดหวังในการต่อต้านประทุษวาจา การสื่อสารประเด็นทางการเมือง (Counter / Hate) Speech 4) การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ (Social media Literacy) ส่งผลต่อผู้รับสารของเพจการเมือง 5) ประทุษวาจาทางการเมืองไทยกับต่างประเทศ มีข้อความแตกต่างด้วยบริบททางอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม มากกว่ารูปแบบเนื้อหาการใช้ประทุษวาจา

ด้านการวิเคราะห์เนื้อหาประทุษวาจาจาก 2 เพจ พบว่า ระดับความรุนแรง ที่ 1 แบบไม่ได้ตั้งใจ จากทั้ง 2 กลุ่มนั้นมีจำนวนมากที่สุด จากนั้น เป็นระดับความรุนแรงที่ 2 และ 3 รองลงมา ตามลำดับ และ ปัญหาการอยู่ในห้องเสียงสะท้อนของตนเอง (Echo Chamber) รวมถึงการสร้างข่าวปลอมที่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Fake News by Information Operation) ที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการสร้างวัฒนธรรมและอวจนกรรมที่ต่อต้านหรือการ

สื่อสารเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด (Counter-speech) ร่วมถึงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่อง (Digital Literacy)

คำสำคัญ: การสื่อสาร, ประทศวจากทางการเมือง, เฟซบุ๊ก

Dissertation Title	THE POLITICAL HATE SPEECH COMMUNICATION ON FACEBOOK
Author	Asawat Siraverin
Thesis Advisor	Asst. Prof. Kanyarat Hongvoranant, PhD
Department	Doctor of Philosophy Program in Communication Arts
Academic Year	2021

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study how the phenomena of key political movements affected the production of hate speech related to the political context found on two Facebook pages: Cheering for Uncle Tu Group 1 and United Front of Thammasat and Demonstration and (2) to investigate the contents of hate speech related to the political context found on the two Facebook pages. This is a qualitative research study using in-depth interview methods. Opinions and suggestions were decoded into sets of hate speech for the purpose of analyzing the contents of the two Facebook pages. In addition, content analysis of hate speech in three key phenomena, between 25 July - 23 October 2021, was also conducted.

The results showed that the hate speech communication affected by politically significant phenomena found on the two FB pages can be divided into four main themes: 1) exposure to information that is reflected only within one's group (Echo chamber) influences the production of hate speech, 2) political warfare through black information (Fake news) is used as a communication tool of making the opponent inferior, 3) expectation in dealing with political hate speech through reasonable presentation of political issues (Counter / Hate Speech), and 4) social media literacy affects the reduction of hate speech among the page audiences.

The analysis of hate speech contents yielded the categorization of 4 levels of communication. The first level, Level 1, is expressed hatred, which was found to be the most common mode of communication on both pages. Level 2 shows the intention to separate from each other, and Level 3 is the rejection of coexistence, which was communicated at the lower level. Level 4 is the provocation or inciting of illegal actions, which was not found at all on both pages, possibly because political hate speech in Thailand and foreign countries are different with respect

to identity and cultural context. Hence, this study did not find Level 4 hate speech. Based on the findings, the solutions to the problem should start from having the public media and the government focus on the creation of verbal as well as non-verbal discourses against hate speech, correcting the misconceptions of political hate speech on Facebook. This includes the promotion of knowledge and understanding of social media literacy, the reduction of echo chamber communication, and the reduction of fake news as part of the creation of information operations.

Keywords: Communication, Political hate speech, Facebook

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองบนเฟสบุ๊ก ไม่สามารถสำเร็จได้ด้วยผู้แต่งเพียงผู้เดียวหากแต่มีผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จนั้นคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญรัตน์ หงส์วรนนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญสุรา อรณพ ฌ อยุธยา ที่ได้แก้ไข แนะนำ ปรับปรุงเติมเต็มในส่วนต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์อย่างที่สุด และ ศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาท่านแรกที่ผลักดันให้เกิด คุชฎินิพนธ์ เรื่องนี้เกิดขึ้นและคณะกรรมการในการสอบทุกท่าน ขอขอบคุณกำลังใจที่สำคัญคือ ภรรยาและครอบครัว เพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุน ที่เป็นส่วนผลักดันให้กำลังใจจนสามารถทำงานเรื่องนี้จนสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณอย่างที่สุดครับ

อสิวรรณ ศิระเวรินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์.....	8
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดเรื่องประทุษวาจา (Hate speech).....	10
2.2 แนวคิดเรื่องการทำกับดักแสดงตนในอินเทอร์เน็ต (Self as Internet).....	25
2.3 แนวคิดการสื่อสารทางการเมือง.....	40
2.4 แนวคิดเรื่องเสียงสะท้อนในห้อง (Echo Chamber).....	43
2.5 แนวคิดความรู้เท่าทันสื่อ โซเชียลมีเดีย.....	44
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	58
3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	58
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	60
3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	63
4.1 ผลการศึกษา.....	64
5 ผลการวิจัย.....	77
5.1 ผลการศึกษา : ลักษณะเนื้อหาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมือง ที่พบในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลีดเดอร์มาอยู่กลุ่มนี้1 และเฟซบุ๊กเพจธรรมศาสตร์และ การชุมนุม ช่วงที่ 1 ระหว่าง วันที่ 25-27 กรกฎาคม 2564.....	84
5.2 ผลการศึกษา : ลักษณะเนื้อหาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมือง ที่พบในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลีดเดอร์มาอยู่กลุ่มนี้1 และเฟซบุ๊กเพจธรรมศาสตร์และ การชุมนุม ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-18 กันยายน 2564	177
6. สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	170
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	170
6.2 อภิปรายผล.....	174
6.3 ข้อเสนอแนะและการนำไปประยุกต์ใช้.....	180
บรรณานุกรม.....	182
ประวัติผู้เขียน.....	188

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	รูปแบบการกำกับดูแลตนเอง.....	29

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การกำกับดูแลโดยผู้ใช้งานที่ เป็นผู้สร้างเนื้อหา (UGC) โดยวาดภาพตัดขวางกัน ระหว่างความเป็นสาธารณะ/ ความเป็นส่วนตัว/ลักษณะเชิงพาณิชย์.....	30
2.2 การกำกับดูแลตนเองของเครือข่ายทางสังคมภายใต้กฎหมายระดับชาติและ นานาชาติการกำกับดูแลเนื้อหาที่สร้างความเกลียดชังโดยไม่ใช้กฎหมาย.....	34
2.3 แบบจำลองการสร้างทักษะความรู้เท่าทันสื่อ.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เริ่มจากการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 โดยพล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งสังคมไทยเกิดกลุ่มผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกันปรากฏขึ้นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน คือ กลุ่มคนเสื้อแดงกับกลุ่มคนเสื้อเหลือง ซึ่งการแบ่งเป็นกลุ่มเสื้อสีเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ เพื่อแสดงถึงการสนับสนุนกับผู้มีอำนาจทางการเมืองของฝ่ายที่เห็นด้วย จนกลายเป็นสถานการณ์ที่สร้างความแปลกแยกครั้งสำคัญของประเทศไทย โดยมีการแบ่งฝ่ายจากเสื้อเหลือง ที่สำคัญมีการดูถูกดูหมิ่นฝ่ายตรงข้ามด้วยการผลิตประทุษวาจา (Hate Speed) ซ้ำ ๆ เพื่อแย่งชิงพื้นที่ข้อมูลให้ฝ่ายของตนสามารถเผยแพร่ผ่านสื่อกระแสหลักให้ได้มากที่สุด ผ่านช่องทางทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ทีวีดาวเทียมและสื่อสังคมเครือข่ายทุกประเภท แม้ว่าขั้นแรกจะเป็นเพียงการใช้ประทุษวาจาในการสร้างความเกลียดชังต่อกัน แต่ในที่สุดก็นำไปสู่การแสดงออกด้วยการออกจากบ้านมาร่วมชุมนุมในพื้นที่สำคัญต่าง ๆ จนในที่สุดเกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และนำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินทั้งของรัฐและเอกชนในแต่ละเหตุการณ์ล้วนแต่สร้างความเสียหายให้กับประเทศมาโดยตลอด

ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2556 ได้เกิดการรัฐประหารอีกครั้งโดย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งในช่วงเวลานั้นกลุ่มขัดแย้ง คือ กลุ่ม กปปส.ที่มีแกนนำ คือ นาย สุเทพ เทือกสุบรรณ (ลูกกำนัน) กับรัฐบาลของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี มีการผลิตประทุษวาจาเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะมุ่งเน้นการสื่อสารผ่านสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และยูทูปที่สามารถพบเห็นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังดำเนินต่อไปอีกแม้จะเป็นช่วงระยะเวลาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ 2560

โดยกรณีตัวอย่างประทุษวาจาที่ใช้กับกลุ่มคนเสื้อแดง มักจะวนเวียนอยู่แต่ภาพเหมารวมเพื่อด้อยค่าหรือแสดงความดูถูกความเป็นมนุษย์ต่อกัน เช่น “พวกบ้านนอก ควายนั่งไร้การศึกษา ว่างเวลา ไม่รู้เท่าทันคน เผบ้านเผาเมือง จี้ฆ่าทักษิณ ชินวัตร โคนหลอกใช้จากนักการเมืองขี้โกง” เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันประทุษวาจาที่ใช้กับกลุ่มคนเสื้อเหลือง มักจะปรากฏในลักษณะตีตราแบบเหมารวมในฐานะกลุ่มที่ได้ประโยชน์จากระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยว่า “พวกอมาตย์ โหนเจ้า สลิ้ม ไม่เชื่อในคุณค่าของความเท่าเทียมกันของคน ดูถูกคนจน ดูถูกคนต่างจังหวัด พวกกลัว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร” เป็นต้น (พิรงรอง รามสูต, 2558)

ซึ่งประทุษวาจาทางการเมืองเหล่านี้มิได้จำกัดอยู่แค่เพียงสื่อกระแสหลักเท่านั้น เพราะเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เกิดการแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วในสื่อออนไลน์ที่ไม่จำกัดเวลาสถานที่และสามารถผลิตซ้ำอย่างไม่จำกัด จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยอย่างชัดเจน ซึ่งทุกวันนี้ “ประทุษวาจา” (Hate speech) ได้แผ่ขยายออกไปสู่ประชาชนทุกระดับชั้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีการแสดงอย่างชัดเจนที่พร้อมจะกระหน่ำ “ประทุษวาจา” ต่อกันอย่างดุเดือด เพียงเพราะมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน จนสังคมไทยแตกแยกเป็นสองขั้วเหมือนเป็นศัตรูกัน

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารที่สร้างความเกลียดชัง” หรือ Hate speech ในสังคมไทย (พิรงรอง รามสูต, 2558) พบว่า สื่อวิทยุระดับท้องถิ่นกว่า 8,000 คลื่น มีบทบาทสำคัญในฐานะตัวจุดและขยายกระแสความขัดแย้งและความเกลียดชังกระจายไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง และสร้างผลกระทบด้านลบแก่สังคมที่แบ่งแยกขั้วทางการเมืองให้ทวีความรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบอีกว่า สื่อออนไลน์ อาจเพิ่มระดับความรุนแรงและสื่อสารความเกลียดชังไปเผยแพร่ในวงกว้าง โดยพบมากที่สุด คือ การขู่ข่มขู่ทำให้เกิดความเกลียดชังที่ส่งผลกระทบต่อปัจเจก หากปล่อยให้มีการสร้างและเผยแพร่ความเกลียดชังอย่างไร้การกำกับดูแล อาจจะทำให้สังคมขาดสมดุลทางความคิดทำลายวัฒนธรรมแห่งการเคารพซึ่งกันและกัน คุณค่าศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และนำไปสู่การสกัดกั้นหรือทำลายบรรยากาศแห่งเสรีภาพในการแสดงออก

ผลการวิจัยนี้ แสดงถึงภาพสะท้อนความจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะในโลกโซเชียลมีเดีย “ผมอ่านแล้วก็สะอึกทุกครั้งเพราะผู้ที่ส่งวาทะแห่งความเกลียดชังนี้ ล้วนเป็นผู้มีการศึกษาสูง มีหน้ามีตาในสังคม นับถือพุทธ เหมือนคนละคนที่อยู่ในโลกปกติ” (ลม เปลี่ยนทิศ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2557) ที่สังคมไทยกลายเป็นพื้นที่ในการใช้ Hate speech มาเป็นอาวุธทำสงครามการเมืองต่อกัน คนไทยกำลังถูก Hate speech ในโซเชียลมีเดียกรอกหัวทุกวัน จนเกิดความเกลียดชังกัน ทุกวันนี้สังคมกำลังเสพติดโซเชียลมีเดียกันอย่างหนัก การปลุกฝังความเกลียดชังผ่านโซเชียลมีเดียจึงง่ายดายดั่งพลิกฝ่ามือ เมื่อเสพทุกวันก็กลายเป็นความเชื่อที่ฝังอยู่ในจิตใจ (ลม เปลี่ยนทิศ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2557)

สังคมไทยทุกวันนี้ น่าหดหู่มากผลพวงมาจากการเมืองเพราะเป็นสังคมที่เลือกข้างบรรยากาศทางการเมืองของประเทศไทย เกิดจากความเกลียดชังของคนที่มีอำนาจรัฐในสังคมที่ส่งผลมายังคนในสังคม ดังนั้น ผู้มีอำนาจในการบริหารบ้านเมืองต้องรับผิดชอบการทำให้สังคมเกลียดชังกัน การตั้งคำถามว่า จะมีใครที่ทำให้ Hate speech ลดน้อยลงในสังคม ไม่ว่าจะเป็นสื่อหรือนักการเมืองควรหาทางออกร่วมกัน (เทพชัย หย่อง, 2557)

อุบัติเหตุการณ์“วาทะแห่งความเกลียดชัง”ในสังคมไทย นับเป็นผลิตภัณฑ์แห่งความขัดแย้งทางการเมือง โดยผ่านช่องทางการสื่อสารตั้งแต่วิทยุชุมชน โทรทัศน์ดาวเทียม เคเบิลทีวีท้องถิ่นและสื่อออนไลน์ที่ทุกคนสามารถประดิษฐ์วาทกรรมขึ้นมาเพื่อเชือดเฉือน ช่มเหง และทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่งจากหน้าคีย์บอร์ดก็สามารถสร้างบาดแผลให้กับฝ่ายตรงข้าม ได้ตลอดเวลา นอกจากสภาพสังคมที่ผู้คนแตกแยกกันทางความคิดยังมีองค์ประกอบจากองค์กรสื่อกระแสหลัก ซึ่งกลายเป็นสื่อเลือกข้างที่ไม่ควรปล่อยให้อคติเข้ามาครอบงำได้การดำเนินงานตามจริยธรรมของสื่อมวลชนที่ถูกต้องได้ (คม ชัด ลึก, 2558)

จะเห็นได้ว่าสังคมไทยมีการผลิตประทุษวาจา (Hate speech) จากสื่อกระแสหลักและขยายมาสู่สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผลจากการศึกษา ฐานความเกลียดชังบนพื้นที่ออนไลน์สามด้าน (พิรงรอง งามสุด, 2556) พบว่า ฐานความเกลียดชังที่มาจากอุดมการณ์ทางการเมืองมีจำนวนมากที่สุด จะเน้นไปที่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนเสื้อเหลือง-เสื้อแดงเป็นหลัก ตามมาด้วยฐานความเกลียดชังที่มาจากศาสนาและการเข้าร่วมกลุ่มทางศาสนา และฐานสุดท้ายคือความเกลียดชังที่เป็นชนชาติ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งยังคงปรากฏอยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน จึงต้องมีกระบวนการกำกับดูแลตนเองในอินเทอร์เน็ตทั้งที่มีการกำกับดูแลโดยใช้กฎหมาย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์, กฎหมายลิขสิทธิ์, กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนบุคคล

แม้แต่ในระดับนานาชาติ เช่น กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ห้ามเรื่อง Hate speech คือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Commitment on Civil and Political Right: ICCPR) ข้อที่ 20(2) บัญญัติว่า “การสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์หรือศาสนา ซึ่งช่วยให้เกิดการเลือกปฏิบัติการเป็นปฏิปักษ์หรือการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย” จะเห็นได้ว่าตามบทบัญญัติกฎหมายสิทธิมนุษยชนมีความชัดเจนมากและเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศอีกด้วย แต่ก็ยังไม่สามารถควบคุมการใช้วาทะที่สร้างความเกลียดชังที่นำไปสู่ความรุนแรงได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจการกำกับดูแลตนเองโดยไม่ใช้กฎหมาย “กฎหมายไม่ใช่เพียงหนทางเดียวและบางทีอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดในการจัดการกับความเกลียดชังออนไลน์” (Perry and Olson, 1985 อ้างถึงใน พิรงรอง งามสุด ธรรมะนันท์, 2556)

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 ประทุษวาจาจากความขัดแย้งทางการเมืองก็ยังไม่หายไป กลับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการกดดันผู้เห็นต่างทางการเมืองให้เกิดผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีความแตกต่างจากเดิมที่ต้องการผลลัพธ์ทางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างเดียว เช่น กรณีนักแสดง นายบันจัน ปรมะ ที่ได้มีการออกมาแสดงความคิดเห็นผ่าน

อินสตาแกรม เครื่องข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลและต่อต้านฝ่ายค้าน โดยมีเนื้อความว่า “คสช. อยู่มา 4-5 ปี บอกสืบทอดอำนาจได้อยู่ต่ออีก 3 ปี ก็ยังบอกสืบทอดอำนาจ แล้วไอ้ที่สืบทอดกัน มาจนลูกจบนอกขั้วรถซูปเปอร์คาร์นี่มันยังงี้ ทรูไม่เห็นจะมีนักการเมืองใช้ชีวิตธรรมดาสักคน ต้นทุนบางคนที่ได้มาพ่อแม่ก็เอามาจากภาษีประชาชนทั้งนั้น ฉะนั้นอย่าบ่นมาก ทำมาหากินไปมีเยอะก็เอาไปช่วยคนอื่นละกัน ทำบุญเยอะ ๆ ไม่ใช่แตกแต่เหล้าปาร์ตี้มันทุกคืน” ซึ่งมีประชาชนและผู้ติดตามได้แสดงความคิดเห็นที่ไม่พอใจต่อการผลิตประทุษวาจาเป็นจำนวนมาก และเรียกร้องให้มีการขอโทษซึ่งในที่สุดก็ได้มีการลบการโพสต์ข้อความดังกล่าว (ไทยรัฐ, 2562) ซึ่งมีประชาชนบางกลุ่มที่ต้องการแสดงให้เห็นว่าประทุษวาจา (Hate Speed) เป็นเรื่องร้ายแรงของสังคม ในฐานะนักแสดงหรือผู้มีชื่อเสียงควรแสดงความรับผิดชอบหรือเรียนรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้อื่น จึงร่วมกันงดสนับสนุนผลงานของนักแสดงคนนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความไม่พอใจของประชาชนต่อประทุษวาจาที่เกิดขึ้นกับภาพยนตร์เรื่อง “รัก 2 ปี ยินดีคืนเงิน” ปรากฏว่าได้รับกระแสวิพากษ์วิจารณ์ นายปั่นจั่น ประมะ โพสต์เสียดสีถึงประเด็นทางการเมือง ทำให้ภาพยนตร์ที่เข้าฉายไป 1 วัน ทำรายได้เปิดตัวได้เพียง 7 ล้านบาท (www.Sanook.com, 2562)

นอกจากนั้น ยังมีกรณีของนักร้องอมิตา ทาทายัง ได้ติดข้อความ (Hashtag) บนเฟซบุ๊ก โดยมีการใช้ประทุษวาจา (Hate Speed) ต่อบุคคลที่เป็นนักการเมืองฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยว่า #ดักตบอีช่อ# ซึ่งมีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นมากมายทั้งให้กำลังใจและไม่เห็นด้วยต่อประทุษวาจา จนกดดันให้นักร้องต้องมีการแสดงการขอโทษต่อข้อความดังกล่าวเช่นกัน จากทั้ง 2 กรณีการประทุษวาจา (Hate Speed) ของผู้มีชื่อเสียงในสังคมแสดงออกต่อฝ่ายการเมืองที่ตนเองไม่เห็นด้วยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการแบ่งข้างและแสดงออกบนฐานความเกลียดชังที่มาจากอุดมการณ์ทางการเมือง การจัดการกับประทุษวาจาในระดับนี้ นอกเหนือจากการให้ความรู้ความเข้าใจแล้ว ควรต้องมีการบังคับใช้กฎหมายรยาท เพื่อห้ามไม่ให้เกิดการสื่อสารในเชิงสร้างความแตกแยกได้ (Antony Cortese, 2006 อ้างถึงใน ประทุษวาจา กับ โลกออนไลน์, 2558)

กระทั่งในปี พ.ศ. 2563 ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้ยุบพรรคอนาคตใหม่ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 กลุ่มนักศึกษามีการนัดหมายกันผ่านสื่อสังคมเครือข่ายทั้งเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ในพื้นที่สถานศึกษาต่างๆ เพื่อประท้วงในการแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยต่อผลการพิจารณาของศาล หลังจากนั้นได้มีการนัดหมายผ่านสื่อสังคมเครือข่ายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันประท้วงในลักษณะแฟลชม็อบ ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในสังคมไทย เพราะสามารถระดมคนและนัดหมายภายในเวลาสั้นๆ แต่มีประสิทธิภาพที่แตกต่างกับรูปแบบการชุมนุมทางการเมืองที่ผ่านมาโดยสิ้นเชิง

อย่างไรก็ตาม การนัดหมายแบบแฟลชม็อบจำเป็นต้องหยุดไปในช่วงเกิดการระบาดของโควิด 19 (COVID-19) ในช่วงเดือนเมษายนพ.ศ.2563 เนื่องจากรัฐบาลได้มีการออกคำสั่งปิดสถานศึกษาเพื่อควบคุมโรคติดต่อ จนกระทั่งสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 คลี่คลาย ทำให้การประท้วงกลับมาอีกครั้งในวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2563 ในรูปแบบการเดินขบวนภายใต้กลุ่ม "เยาวชนปลดแอก" ซึ่งมีการสื่อสารและนัดชุมนุมด้วยสื่อสังคมเครือข่ายผ่านเฟซบุ๊กเป็นหลัก เพื่อยื่นข้อเรียกร้อง 3 ประการต่อรัฐบาล ได้แก่ ให้อยุบสภาผู้แทนราษฎร , หยดคุกคามประชาชน และร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ แม้ว่าช่วงระยะเวลานั้นยังอยู่ในช่วงการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน) (www.wikipedia/wiki/การประท้วงในประเทศไทย_2563)

โดยกรณีนี้เป็นประทุษวาทะที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มผู้ประท้วง คือ กลุ่มที่ใช้ชื่อแนวร่วม "ธรรมศาสตร์และการชุมนุม", กลุ่มเยาวชนปลดแอก, ทะลุฟ้า กับภาครัฐ โดยมุ่งแสดงถึงความล้มเหลวของการบริหารงานราชการภาครัฐ เช่น (รัฐล้มเหลว, ผมงจรตคม, ถวายสัตย์ไม่ครบมาสั่งสอนให้เคารพกฎหมาย) เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันประทุษวาทะที่ใช้กับกลุ่มผู้ประท้วงที่ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา มักจะปรากฏในลักษณะการด้อยค่าเพื่อแสดงให้เห็นว่า เป็นการประท้วงจากกลุ่มเด็กที่ยังไม่เข้าใจโลก ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเรื่องทางการเมืองที่เป็นของผู้ใหญ่ เช่น “ม้อบมั่งมึง , ซ้ายจัดดัดจริต, ซังชาติ, นักเรียนเลว, ประเทศกูมี, ขอบคุณนะคะที่กล้าจะสอนหนู (www.bbc.com/thai/thailand, 3 มิ.ค. 2563) ในส่วนของภาครัฐก็ได้มีผู้สนับสนุนบนเฟซบุ๊กเพจ เช่น เขียร์ลุงตุ้มมาอยู่กลุ่มนี้1, เขียร์ลุงตุ้มมาอยู่กลุ่มนี้ 2 , เรารักลุงตุ้ม ที่ได้สนับสนุนการทำงานภายใต้การบริหารงานของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าเป็นภาพตัวแทนของรัฐบาลขณะนี้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกเฟซบุ๊กเพจที่เป็นตัวแทนของทั้ง 2 กลุ่มนั้นคือ เขียร์ลุงตุ้มมาอยู่กลุ่มนี้1 ซึ่งมียอดผู้ติดตามเป็นจำนวนสูงสุดในกลุ่มของผู้สนับสนุนทั้งหมด 253,338 ราย โดยก่อตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2560 และในส่วนของกลุ่มที่เป็นตัวแทนของผู้ประท้วงการทำงานของรัฐบาลที่ได้คัดเลือกมานั้นคือ กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ที่มียอดผู้ติดตาม 547,460ราย โดยก่อตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ.2562

นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ (กรมสุขภาพจิต, 2562) ได้อธิบาย เครื่องมือในการช่วยคนในสังคมให้รอดจากภัยวาทะสร้างความเกลียดชังก่อนเลือกตั้ง'62 ด้วยการสร้างวุฒิภาวะทางการเมืองว่า “ถ้าเราจะทำให้สังคมไทยเดินหน้าไปได้ด้วยดี ไม่ติดอยู่กับวังวนของความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง จนทำให้เกิดการหยุดชะงักของประชาธิปไตย จะต้องมองเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างว่าเป็นการให้ทางออกหลากหลายสร้างสรรค์ ไม่ใช่เรื่องของความถูก ผิด ดี หรือเลว แล้วนำมาใช้เป็นเหตุผลปิดตาทอกัน”

หากสังคมช่วยกันหยุดประทุษวาจา (Hate Speech) และสร้างวุฒิภาวะทางการเมืองที่ยอมรับความแตกต่างได้ จะเป็นการพัฒนาและยกระดับสังคมไทยในประเด็นความเห็นต่างทางการเมืองได้ ซึ่งการติดตามข้อมูลข่าวสารที่มากจนเกินไป อาจกลายเป็นการล้นเหมือนการติดตามคุณละคร จะทำให้เกิดผลกระทบที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ส่งผลเสียได้กับทั้งตนเองและหน้าที่การทำงาน ซึ่งการเสพข่าวสารการเมือง สื่อก็มักจะสร้างประเด็นที่มีสีสันเพื่อให้ผู้คนติดตามมากขึ้น หากใครเสพข่าวเลือกตั้งโดยไม่รู้เท่าทันสื่อก็ย่อมทำให้เกิดความเครียดมากขึ้นโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ประชาชนอาจจำกัดเวลาการรับข่าวสารไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง เลิกติดตามข่าวแบบล้นทุกนาที ควรตามเปิดรับข่าวเป็นช่วงเวลา เช่น เช้า เย็น ยิ่งตอนนี้ มีการลงคลิปไว้ให้ดูย้อนหลังได้อีก ถ้ามีการเสพข่าวแบบไม่มีกำหนดย่อมเป็นปัจจัยเสริมทำให้เกิดความเครียดได้แบบไม่รู้ตัว (<https://www.thaihealth.or.th>)

ปนัดดา วงศ์ผู้ดี (สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย, 2562) กล่าวในงานสัมมนา “Hate Speech บนโลกออนไลน์ ภัยร้ายที่ใครต้องรับมือ” เรื่องนี้เคยถูกหยิบมาพูดในสมคมนักข่าวถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากกับวิชาชีพสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ควรขยายไปยังทุกสาขาวิชาชีพและควรยกเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสังคมจะได้เริ่มตระหนักถึงปัญหา Hate Speech ที่อาจเป็นถึงขั้นต้นให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมมากขึ้น ซึ่งผู้ใช้โซเชียลมีเดียมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้เท่าทันและใช้งานอย่างมีสติ อย่าอ่อนไหวไปตามกระแสโซเชียล บางทีต้องมีการถ่วงถ่วงและรอพิสูจน์ความจริง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ครอบครัวยุคใหม่บทบาทสำคัญ และวันนี้ถึงเวลาที่สังคมไทยควรกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ เพราะปัญหา Hate Speech ที่เกิดขึ้นไม่ได้แค่การทำลายสุขภาพจิตเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างข่าวสารเท็จทำร้ายผู้อื่น หลายคนอาจจะมองว่าไม่ได้ทำร้ายร่างกายกัน แต่การทำร้ายโดยโซเชียลนั้นเป็นการทำลายชื่อเสียงของเขา กลายเป็นแผลและตราประทับที่จะอยู่ในโซเชียลไปอีกนาน

ดังนั้น สังคมไทยควรให้ความสำคัญกับการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์และการบริโภคสื่ออย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะกรณีการประทุษวาจาทางการเมืองที่ปรากฏบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมุ่งศึกษาแนวทางและรูปแบบการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง รวมถึงศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับใด และวัตถุประสงค์การเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง หากประชาชนมีระดับความรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ก็จะลดระดับความขัดแย้งในสังคม ลดการผลิตประทุษวาจาทางการเมือง โดยสามารถเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีการถ่วงดุลในการตรวจสอบข่าวปลอม (Fake News) ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองและประทุษวาจาในกรณีอื่น ๆ ได้ต่อไป รวมถึงเพื่อสามารถยกระดับความรู้ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ควบคู่กับ

การตระหนักรู้ถึงผลกระทบและความรับผิดชอบในการโพสต์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ลงบนสื่อสังคมออนไลน์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องการสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองไทยบนเฟซบุ๊ก การเปิดรับข้อมูลข่าวสารของผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับประทุษวาจาทางการเมืองไทยว่า มีระดับความรู้เท่าทันสื่ออย่างไร และได้ทราบถึงสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงที่จะสามารถนำไปพัฒนาและรณรงค์นำไปสู่การสร้างพื้นฐานการรู้เท่าทันสื่อให้กับคนในสังคมไทย มิถุนิคุ้มกันในการรับข่าวสารที่มากขึ้น สามารถมีแนวทางในการหลีกเลี่ยงการตกเป็นเครื่องมือการใช้ประทุษวาจาทางการเมืองของฝ่ายต่างๆที่อาจนำไปสู่ความแตกแยกทางสังคม

1.2 ปัญหาการวิจัย

1.2.1 ปราบกฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจเซียร์ลุงตุ๋มาอยู่กลุ่มนี้¹ และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม อย่างไร

1.2.2 ประทุษวาจาที่ปรากฏบนเฟซบุ๊กเพจเซียร์ลุงตุ๋มาอยู่กลุ่มนี้¹ และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปราบกฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ๋มาอยู่กลุ่มนี้¹ และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม อย่างไร

1.3.2 เพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ๋มาอยู่กลุ่มนี้¹ และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์กับประทุษวาจาทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก ศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กที่ปรากฏเนื้อหาการใช้ประทุษวาจาทางการเมืองไทยในปัจจุบัน จำนวน 2 เพจ คือ เฟซบุ๊กเพจเซียร์ลุงตุ๋มาอยู่กลุ่มนี้¹ และเฟซบุ๊กเพจ กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์เพื่อการชุมนุม โดยเลือกศึกษาในช่วงเวลาดังแต่เดือน กรกฎาคม ปี พ.ศ. 2564- เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564

1.5 นิยามศัพท์

ประทุษวาทา หมายถึง การสื่อสารในลักษณะการใช้คำพูด ภาษา สัญลักษณ์ที่แสดงถึงการสร้างหรือกระตุ้นความเกลียดชังผู้อื่น การดูถูก ดูหมิ่นเหยียดหยาม ใส่ร้ายป้ายสี การคำทออย่างหยาบคาย มีการปลุกปั่น ยุยง ส่งเสริม การแบ่งแยกกลุ่มเขา กลุ่มเรา ให้เกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มที่มีความคิดต่างทางการเมือง ซึ่งที่นี้เลือกศึกษาเฉพาะประทุษวาทาทางการเมืองในบริบทสังคมไทย ช่วงปี พ.ศ. 2564

สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อที่สามารถเชื่อมโยงผู้คนทั่วโลกให้เข้ามาปฏิสัมพันธ์กัน เกิดเป็นพื้นที่สาธารณะบนโลกออนไลน์ให้ผู้คนเข้ามาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊กเท่านั้น

สื่อเฟซบุ๊ก ใช้เพื่อสื่อสารทางการเมือง หมายถึง การใช้สื่อสังคมเครือข่ายของบุคคลในสังคม เพื่อการตอบโต้และสื่อสารแสดงความคิดเห็นด้านการเมืองที่สนใจร่วมกัน โดยศึกษาเฉพาะสื่อประเภทเฟซบุ๊กที่มีความคิดเห็นด้านการเมืองแตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ เฟซบุ๊ก เพจไครเซอร์ลุ่มตุ่มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และ เฟซบุ๊ก เพจแนวร่วมธรรมศาสตร์เพื่อการชุมนุม

การกำกับตนเองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง การที่แต่ละบุคคลมีความสามารถพิจารณาไตร่ตรอง ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้ทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์และกระบวนการประมวลข่าวสาร เพื่อเป็นแนวทางการกำกับตนเองต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์

การรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง ผู้รับสารมีความสามารถวิเคราะห์ ประเมินสื่อ รวมถึงกำกับตนเองให้รู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้ถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อบุคคล 2) ความเข้าใจกระบวนการทำงานของสื่อหรือธรรมชาติของโซเชียลมีเดีย 3) การมีทักษะวิเคราะห์เนื้อหาสาระของสาร 4) ความเข้าใจเนื้อหาในฐานะที่เป็นตัวบทสะท้อนให้เห็นมุมมองทางวัฒนธรรม 5) ความสามารถในการสนุกสนาน เข้าใจและชื่นชมเนื้อหาของสื่อโซเชียลมีเดีย 6) ความเข้าใจเงื่อนไขทางศีลธรรม จริยธรรมของผู้ใช้งานโซเชียลมีเดีย และ 7) การพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นในการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อได้ทราบถึงการสื่อสารประทุษวาทาทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ และมีการรู้เท่าทันสื่อต่อการเปิดรับ หรือการสื่อสารแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบททางการเมืองในสังคมไทย

1.6.2 เพื่อได้ทราบถึงแนวทางการรณรงค์ต่อต้านข่าวปลอม และแสวงหาช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ในการลดกระแสความขัดแย้งของสังคมไทย

1.6.3 เพื่อได้ทราบถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรับผิดชอบต่อการสื่อสารทางการเมือง ทิศทางการป้องกันด้านประทุษวาจาทางการเมือง และแนวทางการโต้ตอบประทุษวาจา ด้วยการนำเสนอข้อมูลที่มีความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์กับประทุษวาจาทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก ผู้วิจัยได้ทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเรื่องประทุษวาจา (Hate speech)
- 2.2 แนวคิดเรื่องการทำกับคูแลตนเองในอินเทอร์เน็ต (Self as Internet)
- 2.3 แนวคิดการสื่อสารทางการเมือง (Political Communications)
- 2.4 แนวคิดเรื่องเสียงสะท้อนในห้อง (Echo Chamber)
- 2.5 แนวคิดเรื่องความรู้เท่าทันสื่อโซเชียลมีเดีย (SocialMedia literacy)
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเรื่องประทุษวาจา (Hate speech)

นิยามความหมายของประทุษวาจา (Hate speech) จนถึงปัจจุบันความหมายของประทุษวาจา หรือ Hate speech ยังไม่มีการให้คำนิยามอย่างเป็นทางการ และการให้ความหมายของคำว่าประทุษวาจาที่มีความสำคัญและมักถูกอ้างอิงต่อในโลกวิชาการ สามารถลำดับให้เห็นตามช่วงเวลาในบริบทสากลได้ดังต่อไปนี้

การให้นิยาม/ ความหมายของประทุษวาจา (Hate speech) ในระดับสากล

คำว่า “Hate speech” เป็นคำที่ปรากฏให้เห็นการใช้อย่างชัดเจนครั้งแรกในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1980 โดยในอดีตก่อนหน้านี้ Hate หรือ “ความเกลียดชัง” มีความหมายโดยทั่วไปคือความรู้สึกไม่ชอบหรือต่อต้านสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ความคิดถึงนามธรรมอื่น ๆ หรือแม้แต่สิ่งไม่มีชีวิต อย่างไรก็ตาม ในช่วงกว่า 20 ปี หลังนับตั้งแต่กลางคริสต์ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา ความเกลียดชังได้ถูกนำมาใช้ในความหมายที่จำกัดมากยิ่งขึ้น โดยหมายถึง ความเชื่อหรือความรู้สึกเชิงลบของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสมาชิกของกลุ่มที่มีอัตลักษณ์ร่วมทางชาติพันธุ์ สีผิว เพศ รสนิยมทางเพศ อายุ ศาสนา อุดมการณ์ทางการเมือง อาชีพ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจหรือลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถทำให้ถูกแบ่งแยกได้ ซึ่งความเกลียดชัง ในความหมายนี้มีนัยซ้อนทับกับความลำเอียง อคติ (Prejudice) การไม่อดทนอดกลั้นต่อ ความแตกต่างใด ๆ (Bigotry) การเหยียดเชื้อชาติหรือสีผิว (Racism) การเหยียดหรือเกลียดชัง เพศหญิง (Misogyny)

การเหยียดเพศที่สาม (Homophobia) การมีอคติต่อความสูงวัย (Ageism) และการเหยียดชนชาติอื่น (Xenophobia)

Walker (1994) ได้อธิบายถึงจุดเริ่มต้นของการใช้คำว่า Hate speech ในบริบทของสหรัฐอเมริกาไว้ ดังนี้

แรกเริ่มเดิมทีนั้น Hate speech มักถูกเหมารวมว่าเป็นรูปแบบของการแสดงออกต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความไม่พอใจกันในเรื่องเกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา ชาติพันธุ์ หรือกลุ่มชนชาติต่าง ๆ จนกระทั่งในปี ค.ศ.1980 ได้มีการออกระเบียบว่าด้วยการพูดและการแสดงออกในรั้วมหาวิทยาลัย (Campus speech code) โดยได้รวมประเด็นเรื่องของเพศสภาพ อายุ ความพึงพอใจทางเพศ สถานภาพสมรส สมรรถภาพร่างกาย และอื่น ๆ เข้าไว้ด้วย ดังนั้น รั้วมหาวิทยาลัยจึงเป็นบริบทสำคัญของการเกิด Hate speech ในสหรัฐอเมริกา

แนวคิดเกี่ยวกับ Hate speech เริ่มแพร่กระจายสู่ภาคประชาสังคมมากขึ้นในช่วงนี้ สะท้อนให้เห็นจากการที่องค์กรพัฒนาเอกชนระดับสากลคือ ศูนย์เฝ้าระวังสิทธิมนุษยชน หรือ Human right watch ได้นิยาม Hate speech ว่าเป็น “รูปแบบการแสดงออกต่าง ๆ ที่พิจารณาว่าเป็นการคุกคามต่อกลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มทางศาสนา คนกลุ่มน้อยอื่น ๆ และผู้หญิง”

ในงานชิ้นดังกล่าวของ Walker ยังระบุอีกด้วยว่า Hate speech และคำพูดเหยียดเชื้อชาติ (Racing speech) นั้นกลายมาเป็นคำที่ใช้กันทั่วไปในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1980 โดยก่อนหน้านี้ในช่วงปลายคริสต์ทศวรรษที่ 1920-1930 คำที่ถูกใช้เรียกในความหมายของ Hate speech ในปัจจุบันคือคำว่า ความเกลียดชังเชื้อชาติ (Race hate) และในช่วงต้นคริสต์ทศวรรษที่ 1940 ได้มีการใช้คำว่า หมิ่นประมาทกลุ่ม (Group libel) ซึ่งจากตรงนี้สะท้อนให้เห็นว่ากฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นประมาท (Libel) ได้ขยายครอบคลุมทั้งกลุ่มบุคคลและปัจเจกบุคคล

หลังจากในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมาก็เริ่มมีงานเขียนค้นคว้าและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ Hate speech มากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก็รวมถึงการให้นิยามความหมายด้วยและเป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการให้นิยามความหมายที่มีความคล้ายคลึงกัน อาทิ

Coliver (1992) ได้ให้นิยาม Hate speech และการแสดงออกซึ่งความเกลียดชัง (Hate expression) ว่าหมายถึง “การแสดงออกซึ่งการดูหมิ่นเกลียดชัง การดูถูกดูแคลน การข่มขู่ให้หวาดกลัว การประทุษร้ายและ/ หรือการปลุกระดมไปสู่ความรุนแรง ความเกลียดชัง และการแบ่งแยก บนฐานของคุณลักษณะบุคคลในกลุ่มซึ่งอิงกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ รั้วชาติกำเนิดหรือศาสนา”

ขณะที่ Labaree (1994) กล่าวว่า “เป็นถ้อยคำทางการสื่อสารที่ต่อต้านชนกลุ่มน้อยหรือเพศที่แตกต่างหรือการแสดงออกที่เจือปนคำพูดที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือรสนิยมทางเพศ ที่มุ่งเน้นจะดูถูกหรือลดคุณค่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่ม”

Weintraub-Reiter (1998) ได้ขยายความนิยามเพิ่มขึ้น โดยรวมไปถึง “การทำให้ขุ่นเคืองแบ่งแยกชนชั้น คำพูดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเกลียดชัง ดูถูกดูหมิ่นสีผิว ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือกลุ่มอื่น ๆ รวมไปถึงผู้หญิง เลสเบียนหรือชาวรักร่วมเพศ”

Newman (2002) นิยามเอาไว้ว่า “Hate speech” เป็นประเภทของการแสดงออก ซึ่งโดยทั่วไปจะถูกละเมิดว่ามีลักษณะของการทำให้เกิดความรู้สึกขุ่นเคือง การกล่าวร้ายและใช้ภาษาในเชิงดูถูกดูแคลนอันพุ่งเน้นไปยังปัจเจกกลุ่มคนซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือเพศ”

Timofeeva (2003) กล่าวถึง Hate speech ว่ามักจะถูกใช้มากที่สุดในการกล่าวถึงการสื่อสารเพื่อเหยียดเชื้อชาติและคนต่างชาติแต่ต่อมาก็ได้ดัดแปลงให้กินความไปถึงกลุ่มคนอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างและคนกลุ่มน้อย

Haupt (2005) ได้ตั้งข้อสังเกตว่านิยามของคำว่า Hate speech นั้นมีความผันผวนตามช่วงเวลาในประวัติศาสตร์และยังไม่มีกลไกชัดเจนที่จะจัดการกับ Hate speech ในกฎหมายระหว่างประเทศหรือในกฎหมายรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ที่ถือว่าเป็นผู้นำโลกเสรีประชาธิปไตยก็ยังไม่มีการระบุถึง Hate speech เอาไว้หากแต่ใช้ศัพท์ว่า “Fighting word” (เพราะเป็นคำเฉพาะ ไม่ได้ใช้กันทั่วไป) หรือคำพูดที่ยั่วเย้าทำให้เกิดการต่อสู้และการใช้ความรุนแรง ซึ่งถูกให้ความหมายว่า “คำพูดที่เพียงเอ่ยออกมาก็สร้างความเจ็บปวดหรือเสียหาย หรืออาจชี้นำผู้ฟังให้โต้ตอบด้วยความรุนแรงหรือทำลายความสงบเรียบร้อยโดยพลัน” การใช้คำพูดในลักษณะนี้ไม่ได้รับการคุ้มครองในฐานะเสรีภาพในการแสดงออกภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกามาตั้งแต่ครั้งแรก ดังนั้นผู้พูดจะถูกดำเนินการตามกฎหมาย เพราะถือว่ามีความผิดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีและส่งผลต่อการทำลายสันติสุขโดยพลัน

ทั้งนี้ เห็นได้ชัดว่าในภูมิภาคยุโรป Hate speech เป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจและมีความตระหนักสูงกว่า อันเป็นผลสืบเนื่องส่วนหนึ่งจากเหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชนเชื้อสายยิวในนาซีเยอรมันในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 อนึ่ง ใน ค.ศ. 2008 ทางสภาแห่งยุโรปก็ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (The European Human Right Convention: EHRC) ซึ่งว่าด้วยการปกป้องเสรีภาพในการแสดงออก โดยให้คำนึงถึงการเผยแพร่ Hate speech ที่ถูกนิยามเอาไว้ว่า

“ครอบคลุมถึงการแสดงออกในทุกรูปแบบที่แพร่กระจายปลุกระดม ส่งเสริมหรือแสดงให้เห็นถึงความเกลียดชังทางเชื้อชาติ ความเกลียดกลัวต่อชาวต่างชาติ การต่อต้านชาวยิว หรือรูปแบบอื่น ๆ ของความเกลียดชังที่อยู่บนพื้นฐานของการไม่ยอมรับความแตกต่าง รวมไปถึงการแสดงออกว่าไม่ยอมรับความต่าง โดยการแสดงออกอย่างก้าวร้าวในความเป็นชาตินิยม การเลือกปฏิบัติและการเป็นปฏิปักษ์ต่อชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพ และคนที่ย้ายถิ่นฐาน”

ขณะที่กลุ่มนักเคลื่อนไหวด้านเสรีภาพในการแสดงออกออนไลน์ อย่างกลุ่ม Open net initiative ในประเทศแคนาดา โดย York, (2009) ก็ได้ให้ความเห็นว่า Hate speech คือ การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการใช้คำพูดในเชิงกล่าวร้าย สบถคำทออย่างรุนแรง หรือการใช้ถ้อยคำภาษาในทำนองที่จะทำให้ผู้รับฟังเกิดความไม่พอใจและกลายเป็นศัตรูต่อกัน

Parekh, (2012) ให้นิยามเอาไว้ว่า Hate speech หมายถึง “การแสดงออก สนับสนุน ส่งเสริม หรือปลุกระดมความเกลียดชังของกลุ่มของบุคคลซึ่งมีความแตกต่างจากคนอื่น โดยมีคุณลักษณะพิเศษร่วมกัน ความเกลียดชังในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการขาดความเคารพ หรือการไม่ได้คิดจะเคารพ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ หรือมองคนอื่นอย่างต่ำ้อย แต่มันมีนัยถึงความเป็นปรีภัย การปฏิเสธ ความต้องการจะทำอันตรายหรือทำลายความปรารถนาจะทำให้กลุ่มเป้าหมายที่เกลียดชังนั้นพ้นออกไปจากหนทางการเฉยเฉยหรือการส่งเสียง ไม่ว่าในเชิงรุกหรือเชิงรับ ซึ่งถือว่าเป็นการประกาศสงครามต่อต้าน”

ยิ่งไปกว่านั้น Parekh ได้ระบุด้วยว่า Hate speech ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. Hate speech เป็นการสื่อสารเฉพาะเจาะจงด้วยความจงใจ ไม่ว่าจะเป็ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยมีฐานอยู่บนลักษณะอันปราศจากเหตุผลและไม่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมใด ๆ การกล่าวว่เกลียดมนุษย์ทุกคนในโลกไม่ใช่ Hate speech เพราะไม่มีการแบ่งแยกในลักษณะที่มุ่งเป้าไปที่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะใด ๆ ในมนุษยชาติและจริง ๆ ก็รวมไปถึงคนพูดด้วย อีกทั้งยังไม่มีภาระบไปถึงวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน ในทำนองเดียวกัน การกล่าวว่เกลียดฆาตกร และอยากให้ฆาตกรทุกคนถูกคุมขังหรือประหารชีวิตก็ไม่ใช่ Hate speech เพราะเป็นการสนับสนุนนโยบายแต่ไม่ได้ช่วยุให้เกิดการกระทำ

2. Hate speech เป็นการสื่อสารที่มุ่งทำให้กลุ่มบุคคลถูกเกลียดชังด้วยเหตุผลจากคุณสมบัติที่ไม่พึงประสงค์เฉพาะของกลุ่มบุคคลนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม

3. Hate speech เป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์ทำให้กลุ่มบุคคลไม่เป็นที่ต้องการของสังคมและสังคมจะดีขึ้นถ้าไม่มีกลุ่มบุคคลดังกล่าว

การให้คำนิยามความหมายประทุษวาจา (Hate Speech) ในบริบทประเทศไทย

นักวิชาการของไทยที่ได้ให้คำจำกัดความของ Hate speech ได้แก่

นิติ เอียวศรีวงศ์ (2555) ได้บัญญัติศัพท์ใหม่สำหรับ Hate speech เป็นภาษาไทยว่า “โทสวาท” และให้คำนิยามว่าเป็น “การจู่ประกายความเกลียดชังแก่กลุ่มศาสนา ชาติพันธุ์ สีผิว ประเทศอื่น ๆ ลัทธิอื่น ฯลฯ ไม่ใช่กับบุคคลเป็น คนไป ฉะนั้นนิยามอย่างหนึ่งของ โทสวาท ก็คือต้องมุ่งสร้างความเกลียดแก่ “กลุ่ม” ไม่ใช่บุคคลและความเป็นกลุ่มมักเกิดขึ้นแก่เหยื่อของความเกลียด โดยเขาเลือกไม่ได้ เช่น เกิดมาในศาสนานั้น ๆ เกิดมาในกลุ่มชาตินั้น ๆ หรือเกิดมาเป็นพลเมืองของประเทศนั้น ๆ และนอกจากสร้างความเกลียดชังแล้วยังรวมถึงการทำให้เหยื่อสูญเสียความเป็นมนุษย์ไปด้วย หน้าที่ทางสังคมของโทสวาท คือ การ “ขจัด” กลุ่มคนบางกลุ่มออกไป จะขจัดโดยการฆ่าทิ้ง โดยการลิดรอนสิทธิ หรือโดยการทำให้ความคิดเห็น คำพูด หรือการกระทำของเขาไร้ความหมายก็เหมือนกัน ล้วนเป็นการขจัดทั้งสิ้น”

ชาญชัย ชัยสุข โสภค (2555) กล่าวว่า Hate speech เป็น “การแสดงออกทั้งทางคำพูด ข้อเขียนและการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่มุ่งโจมตี ประจาน สบประมาท หรือข่มขู่ผู้ถูกกล่าวถึงอย่างร้ายแรงถึงขั้นที่ประหนึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการทำร้ายหรือก่อกวนอันตรายต่อผู้ที่ถูกกล่าวถึงได้ แม้ว่าการรุกรานจะหยุดอยู่ ณ จุดหนึ่งที่ไม่ถึงถึงมาก ก่อนจะถึงจุดที่เป็นการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงทางกายภาพต่อมนุษย์หรือวัตถุสิ่งของแม้โดยปกติแล้วจะใช้ประเด็นเรื่อง สีผิว เชื้อชาติ ศาสนา และเพศ เป็นแกนเรื่องหลัก แต่ก็สามารถขยายครอบคลุมได้แทบทุกประเด็น ทั้งชนชั้น ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา อุดมการณ์ ฯลฯ

โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์, (2554) ได้นิยาม Hate speech ว่าเป็น “การสื่อสารไม่ว่าจะในรูปแบบใด ๆ ก็ตาม ที่เป็นการดูถูกกลุ่มคนหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ บนพื้นฐานของลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนหรือบุคคลนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องสีผิว เพศ ชนชาติ ศาสนา หรือลักษณะเฉพาะอื่น ๆ แต่หากมีการแสดงคำบางอย่างใด ๆ ออกมาที่ยังไม่มีการแสดงออกถึงการขู่ฆ่า ก็ยังไม่ถือว่าเป็น Hate speech”

พิรงรอง รามสูต รัตนันท์ (2554) สรุปถึงนิยาม Hate speech ว่าเป็น “วาจาหรือการแสดงออกซึ่งมุ่งสร้างความเกลียดชังต่อปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยมีฐานอคติเกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ ผักไฟทางเพศ สถานที่เกิด หรือลักษณะใด ๆ อันเป็นการแบ่งแยกได้”

บทวิเคราะห์ความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกันของนิยาม

จากคำนิยามจำนวนมากนี้ สิ่งที่นับได้ว่ามีความสอดคล้องกัน ได้แก่

คำว่า “Speech” ในที่นี้ไม่เพียงแต่เป็นถ้อยคำทางการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการแสดงออกและการสื่อสารทั้งหมดที่นำพา “สาร” ไปสู่ผู้รับสารได้ โดยไม่จำกัดรูปแบบและวิธีการ

1. Hate speech เป็นการแสดงถึงความเกลียดชังผ่านรูปแบบในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำที่ไม่เหมาะสม การดูหมิ่นเหยียดหยามหรือใส่ร้ายป้ายสี ซึ่งทำให้เป้าหมาย เกิดความเจ็บปวดได้

2. Hate speech มีลักษณะของการปลุกกระดม ปลุกปั่นให้ผู้รับสารทั่ว ๆ ไปนั้นเกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มบุคคลใด ๆ

3. Hate speech คือการโจมตีไปยัง “ลักษณะเฉพาะ” ของกลุ่มบุคคลที่แตกต่าง อาทิ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศสภาพ รสนิยมทางเพศ ศาสนา ทั้งยังขยายความไปถึงลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มของตนไม่ว่าจะเป็นชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจ อุดมการณ์ การศึกษา หรือกระทั่งแหล่งกำเนิด และพักพิง ซึ่งทำให้เกิดการ “แบ่งแยก” (Discriminate) กลุ่มคนในสังคม

ขณะเดียวกันก็ปรากฏมิติและประเด็นไม่สอดคล้องกันนัก สามารถสรุปให้เห็นเพื่อประโยชน์ในการอภิปรายเบื้องต้นได้สี่ประเด็นคือ

ประเด็นแรก คือข้อที่ต้องถกเถียงอภิปรายว่า Hate speech มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างใคร บังเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

จากแนวคิด นิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้กล่าวว่า ต้องเป็นระดับของ “กลุ่ม” ทั้งประเด็นการโจมตีและผู้เสียหาย ซึ่งนับว่าทำให้เกิดความแตกต่างของการนิยามขึ้น อย่างไรก็ตามจากนิยามของนักคิดที่สืบเนื่องมาจากพัฒนาการของ Hate speech ทางตะวันตก จะพบว่า Hate speech นี้มุ่งเน้นความเสียหายได้ทั้งในแง่ของปัจเจกบุคคล (คนคนเดียวก็ได้) และกลุ่มบุคคล (อาจจะเป็นล้านคน) แต่ประเด็นที่หยิบยกมาสร้างความเกลียดชังนั้นจะต้องเป็นอคติเกี่ยวกับ “ความเป็นกลุ่ม” เช่น กลุ่มคนชาติพันธุ์พม่า ผู้นำถือศาสนาพุทธที่วัตรธรรมกาย ชาวรักร่วมเพศ หรือประชาชนในภาคอีสาน เป็นต้น

ประเด็นที่สอง จากนิยามของสิ่งที่มุ่งแสดงความเกลียดชังกันนั้น นิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้ตั้งประเด็นว่า “ต้องมุ่งสร้างความเกลียดแก่ กลุ่ม ไม่ใช่ บุคคล และความเป็นกลุ่มมักเกิดขึ้นแก่เหยื่อของความเกลียดโดยเขาเลือกไม่ได้ เช่น เกิดมาในศาสนาอื่น ๆ “ในส่วนนี้ก็มีช่องโหว่ที่ชวนให้ถกเถียงได้ว่าบางครั้งเหยื่อของความเกลียดอาจจะเป็นกลุ่มที่เลือกได้ เช่น มนุษย์เลือกนับถือหรือเลือกเปลี่ยนศาสนาได้ และกรณีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสื้อเหลือง เสื้อแดงหรือเสื้อหลากสี บังเจกบุคคลสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้ ส่วนนี้สอดคล้องกับนิยามของชาวยุชัช ชัยสุขโกศล (2555) ว่า ประเด็นที่กลายเป็นข้อโจมตีเพื่อสร้างความเกลียดชังนั้นรวมถึง “อุดมการณ์” ซึ่งเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้

ดังนั้น เพื่อให้นิยามความหมายกว้างขวางครอบคลุมมากที่สุดลักษณะของความเป็นกลุ่มจึงน่าจะรวมไปถึง “ลักษณะเฉพาะ” ทั้งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้อย่างชาติพันธุ์และเพศสภาพ ไปจนถึงที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างศาสนาและอุดมการณ์

ประเด็นที่สาม ในแง่ของผลที่น่าจะเกิดจาก Hate speech นั้น จะพิจารณากันอย่างไร เพราะการ “ขจัด” กลุ่มที่เกลียดชังกันนั้นอาจจะมองได้สองมิติ คือ ในมิติเชิงรูปธรรม ได้แก่ การฆ่าฟันกัน ทำลายชีวิตของผู้อื่นหรือการกีดกันผู้อื่นให้ไม่สามารถอยู่ร่วมสังคมเดียวกันกับเราจนต้องอพยพลี้ภัยไปอยู่ที่อื่น ขณะที่มิติเชิงนามธรรม ได้แก่ การขจัดให้คนอื่นไร้ตัวตนและบทบาทในสังคมแม้จะอยู่ร่วมอาศัยอาศัยภายใต้สังคมนั้นแต่ไม่มีความสำคัญและไม่อาจทำอะไรในเชิงสังคมได้เลย เช่น การสร้างให้สังคมนับว่าเป็นสมาชิกที่ไร้วางใจไม่ได้และไม่ควรค่าที่จะมีที่ยืนในสังคมหนึ่งหรือไม่มีค่าพอที่จะแสดงความคิดเห็นใด ๆ ให้คนกลุ่มอื่นในสังคมรับฟังได้

ในส่วนนี้จากการประมวลความคิดเห็นของนักวิชาการส่วนใหญ่ที่กล่าวถึงประเด็นการ “ขจัด” จะ พบว่า มีแนวทางใกล้เคียงกันก็คือ มองว่าการ “ขจัด” นั้นเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม

ประเด็นสุดท้าย ในแง่ของผลลัพธ์ที่สืบเนื่องมาจาก Hate speech คือ “ความรุนแรง” ที่จะเกิดขึ้นนั้นเป็นความรุนแรงอย่างไร ซึ่งหมายถึง “ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นทันทีหรือโดยพลัน” อัน ได้แก่ การเผชิญหน้ากับวาทจากร้ายและแทบจะทำให้เกิดการสร้างความรุนแรงได้ เช่น เมื่อได้ยินข้อความหมิ่นศาสนาแล้วจะทำให้เกิดการลุกฮือเพื่อล้างแค้นในทันที หรือเป็นความรุนแรงทางความรู้สึกที่ไม่อาจพิสูจน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตรงข้อสังเกตนี้ น่าจะพิจารณาสืบเนื่องต่อไปว่า ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นทันทีนั้นมีขอบเขตอย่างไร ทั้งนี้หากมองในแบบอเมริกันซึ่งใช้แนวคิด “Fighting Word” มาอธิบายนั้น จะ พบว่า ต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นการกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงอย่างชัดเจนและโดยพลัน ทว่าในแนวคิดแบบยุโรปซึ่งเน้นการปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นหลักนั้น เพียงแค่ผลลัพธ์ที่สร้างความเจ็บปวดทางจิตใจให้แก่ผู้ฟังก็ถือว่าอยู่ในขอบเขตของ Hate speech แล้ว

ในทางตรงกันข้าม Parekh,(2012) ได้ระบุเอาไว้ถึงผลลัพธ์สืบเนื่องจาก Hate speech ว่า ไม่จำเป็นที่จะต้องพิสูจน์ถึงผลลัพธ์ที่ตามมาด้วยซ้ำไป เนื่องจากตัวเนื้อหาของ Hate speech โดยลำพังก็ถือเป็นการกระทำที่ไม่สมควรและก่อให้เกิดความรู้สึกที่รุนแรงอยู่แล้วและบางครั้งผู้เสียหายจาก Hate speech นั้นอาจไม่อยู่ในสถานะที่จะยืนยันได้ เช่น อยู่ในความหวาดกลัว และอาจถูกบีบบังคับให้อยู่ในชายขอบของสังคมจนบางครั้งก็ต้องกลายเป็นผู้ก่อความไม่สงบไปจริง ๆ ดังนั้นจึงถือว่าผลร้ายแรงได้เกิดขึ้นแล้วโดยไม่จำเป็นต้องพิสูจน์กรณีความรุนแรงแต่อย่างใด

ทั้งนี้ Parekh ยังมีข้อเสนอที่เพิ่มมาให้ขออภิปรายก็คือ การเห็นว่าไม่จำเป็นที่ Hate speech นั้นจะต้องนำมาซึ่งการทำลายหรือความรุนแรง คนที่พูดหรือกลุ่มคนที่ฟังอาจจะไม่ได้ก่อการร้ายหรือทำความรุนแรงตามที่กล่าวเอาไว้ กลุ่มเป้าหมายที่ถูกกล่าวถึงอาจจะไม่กล้าตอบโต้หรือลุกขึ้นมาต่อกรก็ได้ ดังนั้นการพิจารณาว่าอะไรเป็น Hate speech หรือไม่ น่าจะประเมินที่เนื้อหาของสิ่งที่พูดหรือกระทำ ไม่ใช่ประเมินจากผลลัพธ์ที่ตามมาจากการกล่าววาทะนั้น นอกจากนี้ยังเห็นด้วยว่าควรพิจารณาจากบริบทแวดล้อมของสังคมนั้น ๆ ด้วย

การพิจารณาประเด็นเรื่องผลลัพธ์จาก Hate speech นี้ โยงใยไปถึงแนวคิดพื้นฐานเรื่องเสรีภาพในการพูดและการแสดงออก (Free speech) ว่าควรมีขอบเขตแค่ไหน และจะคุ้มครองให้มีเสรีภาพในการพูดหรือจะปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกรบกวนแน่ ถ้าหากว่าจะนิยามให้กว้างขวางครอบคลุมและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นตามมา ก็จำเป็นต้องใช้นิยามที่เน้นปกป้อง ผู้ที่อาจจะตกเป็นเหยื่อเอาไว้ก่อน การจะยึด Free speech เป็นที่ตั้งมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่า จะยึดถือในระบบความคิดแบบอเมริกันที่รัฐธรรมนูญเน้นคุ้มครองเสรีภาพอย่างถึงที่สุด หรือเน้นการตีความแบบทางยุโรปที่ปกป้องไม่ให้มีผู้ตกเป็นเหยื่อ ทั้งนี้สถานการณ์ล่าสุดที่เกิดขึ้นในภาพรวมก็คือ แม้จะมีคนอเมริกันจำนวนมากมาจากการอนุญาตให้ Free speech ไร้ข้อจำกัดใด ๆ ก็ทำให้หลายฝ่ายเริ่มคิดหาทางว่าจะทำอย่างไรให้การกำกับดูแล Hate speech เป็นไปได้โดยไม่ไปขัดกับหลักรัฐธรรมนูญ สหรัฐอเมริกา ซึ่งนั่นหมายความว่า นักวิชาการและคนอเมริกันจำนวนมากก็ยอมรับในความหมายของ hate speech ซึ่งปกป้องคุ้มครองเหยื่อ ดังนั้นการนิยามให้ครอบคลุมที่สุดจึงควรจะยึดหลักการขยายคำนิยามของ Hate speech ออกไปให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะมี ผู้บัญญัติและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

จากนิยามที่เห็นสอดคล้องกันและข้อสังเกตทั้งสี่ประการดังที่ได้อภิปรายไปแล้ว โดยสรุปองค์ประกอบของประทุษวาจา มีดังนี้

1. มีลักษณะเป็นการใช้ถ้อยคำทางการสื่อสารหรือการสื่อสารใด ๆ ที่แสดง ความเกลียดชังต่อบุคคลอื่น โดยมุ่งเน้นไปที่ลักษณะเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ 3
2. บุคคลอื่นที่ว่าเป็นนี้อาจจะเป็น “บุคคล” หรือ “กลุ่มบุคคล” ก็ได้
3. ฐานคิดหรือลักษณะที่พุ่งเป้าในการแสดงความเกลียดชังต้องเป็นลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ร่วมของ “กลุ่ม” โดยที่อัตลักษณ์หรือฐานของความเป็นกลุ่มดังกล่าวนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือจงใจเลือกเป็นในภายหลังก็ได้ เช่น กลุ่มคนผิวดำ หรือกลุ่มคนเสื้อแดง เป็นต้น
4. การแสดงความเกลียดชังนั้นมีการขู่ที่จะทำให้เกิดผลร้ายต่อผู้ใดผู้หนึ่งในระดับทันที เช่น การด่าอีกฝ่ายและขู่ให้มีการรุมทำร้าย หรืออาจเป็นผลที่สั่งสมในระยะยาวและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นในสังคม เช่น การแสดงความเกลียดชังและชักชวนให้ปฏิบัติต่ออีกฝ่ายในลักษณะ

ไม่เป็นที่ต้องการของสังคม หรือในลักษณะของการเบียดขับหรือกดทับให้คนกลุ่มดังกล่าวอยู่ในชายขอบของสังคมจนเสมือนไม่มีตัวตนในสังคม

5. ความมุ่งหมายหลักในการแสดงความเกลียดชัง คือการแบ่งแยกทางสังคม และ “ขจัด” คนอีกกลุ่มออกไป ไม่ว่าจะในเชิงรูปธรรม เช่น คุกคามหรือใช้ความรุนแรงต่อกัน หรือในเชิงนามธรรม เช่น การทำให้ความเห็นของอีกฝ่ายไร้ค่า และการสร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติกับกลุ่มดังกล่าวเสมือนไม่ใช่สมาชิกที่มีสิทธิและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน

ในเบื้องต้นงานวิจัยฉบับนี้จึงมีกรอบความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของประทุษวาจาที่ครอบคลุมและเน้นการปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้อาจตกเป็นเหยื่อว่า “ประทุษวาจาเป็น การสื่อสารที่แสดงถึงความเกลียดชังผ่านรูปแบบอันไม่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามใส่ร้ายป้ายสี ไปจนถึงการคำทออย่างหยาบคาย โดยมีลักษณะของการปลุกปั่น ยุยง หรือ ปลุกระดมให้เกิดความเกลียดชังต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งประเด็นการโจมตีพุ่งเป้าไปที่ “ลักษณะเฉพาะ” ทั้งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เช่น เชื้อชาติ เพศสภาพ และเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ศาสนา อุดมการณ์ โดยการสื่อสารดังกล่าวนี้ อาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ในการแบ่งออกไปจนถึง การขจัดบุคคลกลุ่มดังกล่าวออกจากสังคม ไม่ว่าจะโดยใช้ความรุนแรงทางกายภาพหรือ ความรุนแรงในเชิงนามธรรมก็ตาม ทั้งนี้เพียงแค่การกล่าวออกมาเพื่อให้อีกฝ่ายเกิดความเจ็บปวดได้ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลลัพธ์จาก Hate speech เช่นเดียวกัน”

จากแนวคิดเรื่องประทุษวาจา จะสามารถทราบถึง ความหมายในหลากหลายทัศนคติของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีความเหมือนและแตกต่างกันออกไปซึ่งในประเทศไทยยังคง ไม่สามารถจะให้ทำนิยามที่มีความชัดเจนได้ในปัจจุบัน เพราะมีความแตกต่างกันทั้งทางด้าน ภาษาและสภาพสังคมที่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดดังกล่าวนี้มาเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาประทุษวาจาทางการเมืองที่พบบนเฟซบุ๊ก ที่มีสมาชิกกลุ่มที่มีความเห็นทางการเมืองต่างกัน

ประทุษวาจาเปรียบได้ดังตัว “สาร” กลุ่มผู้ที่มีความคิดทางการเมืองต่างกันบนสื่อสังคมออนไลน์ สามารถเป็นได้ “ผู้ผลิตสาร” และเป็น “ผู้รับสาร” และมีการปฏิสัมพันธ์กันในเครือข่ายสังคมออนไลน์ การที่กล่าวถึง นิยามของประทุษวาจาในบริบทต่าง ๆ ที่มีใช้แค่เพียงเรื่อง การเมืองก็จะเห็นได้ว่ามีประเด็นที่มีความหลากหลาย เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ ล้วนแล้วแต่มีการต่อสู้ดิ้นรน ภายในอัตลักษณ์ของตนเองทั้งสิ้นหากเมื่อมีการเปิดรับ ประทุษวาจาในรูปแบบต่าง ๆ หากไปตรงกับ อัตลักษณ์ แนวคิดทัศนคติ อุดมการณ์ ที่มีความแตกต่างกัน ย่อมทำให้เกิดการผลิตรประทุษวาจาเพื่อสร้างความเกลียดชัง การแบ่งแยก และเกิดความแตกแยกของ กลุ่มคน รวมถึงสังคม และอาจนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมได้ในที่สุด

2.1.1 การแบ่งระดับความรุนแรงของประทุษวาจา

Anthony Cortese (2006) ระบุว่า ประทุษวาจามีระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเนื้อหา วิธีการสื่อสาร และเจตนาของผู้ส่งสาร โดยสามารถแบ่งได้เป็นสี่ระดับ จากรุนแรงน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด ดังนี้

ระดับ 1 : การแบ่งแยกแบบไม่ตั้งใจต่อกลุ่มเป้าหมาย (Unintentional discrimination)

เกิดจากความไม่ตั้งใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยมักอยู่ในรูปของการกระทำหรือทัศนคติในเชิงแบ่งแยกของผู้ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มที่เป็นส่วนใหญ่ของสังคมต่อคนกลุ่มน้อย เช่น การเรียกผู้ที่มีเชื้อสายแอฟริกาอเมริกันว่าคนดำหรือผิวสี

ประทุษวาจาในระดับนี้สามารถแก้ไขได้ด้วยการให้การศึกษาหรืออธิบายถึงเหตุและผล เพื่อสร้างความเข้าใจในสังคม

ระดับ 2 : การตั้งใจแบ่งแยก/กีดกัน/สร้างความเป็นเขา-เราต่อกลุ่มเป้าหมาย (Conscious discrimination)

เป็นการแสดงความจงเกลียดจงชังบนฐานของอคติอย่างรุนแรง (Intense dislike) แบ่งแยกกีดกันพวกเขาพวกเขาและชักชวนให้กีดกันทางสังคม รวมถึงการเปรียบเทียบในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นไม่ใช่คน (Demonizing) หรือการนำเสนอเรื่องราวว่า “กลุ่มอื่น” คุกคามกลุ่มเราอย่างไร การจะจัดการกับประทุษวาจาในระดับนี้นอกจากการให้การศึกษาและสร้างความรู้ความเข้าใจแล้ว ควรต้องมีการบังคับใช้ กฎ กติกา มารยาทภายในเพื่อห้ามไม่ให้เกิดการสื่อสารในเชิงสร้างความแตกแยก รวมถึงอาจมีการฟ้องร้องเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินว่าประทุษวาจาหนึ่ง ๆ ถือเป็นความผิดเพียงพอที่จะฟ้องร้องหรือไม่ประกอบด้วย 1) เจตนา 2) พฤติกรรมรุนแรงและคุกคาม 3. มีเหตุปัจจัยและ 4. สร้างให้เกิดความทุกข์หรือความเจ็บปวดทรมานอย่างรุนแรง

ระดับ 3 : การขู่ขู่ให้เกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มเป้าหมาย (Inciting discriminatory hatred)

ประกอบไปด้วยการกล่าวหา กล่าวโทษที่รุนแรง ประณาม แฉ ว่าร้าย พูดยุยง ดูหมิ่นเหยียดหยาม สบประมาท ทำให้น่าขบขัน ลดคุณค่าลง ทำให้ด้วยคำในสายตาผู้อื่น การเยาะเย้ยที่รุนแรง สมน้ำหน้าหรือทับถม

ประทุษวาจาในระดับนี้รุนแรงกว่าสองระดับแรกเพราะฉะนั้นการให้การศึกษาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะแก้ไขทัศนคติที่ไม่ดีของบุคคลที่มีความเชื่อในเชิงลงเหล่านี้ได้ ในขณะที่เดียวกันการแบ่งแยกในระดับดังกล่าวมักถูกแสดงออกในที่สาธารณะ ทำให้กฎ กติกา

มารยาท ภายในองค์กร ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการฟ้องร้องเพื่อเป็นกลไก ในการจัดการและลงโทษ

ระดับ 4 : การขู่ยู่ให้มีการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย (Inciting discriminatory violence) ประกอบไปด้วย การปลุกเสกอยู่ร่วมกัน การขู่ยู่ปลุกปั่นให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือชักชวนให้ทำลายล้างคนหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อหรืออุดมการณ์ที่ต่างกันเพื่อปกป้องกลุ่มของตน ประทศวาจาในระดับนี้มักนำไปสู่การกระทำผิดที่รุนแรง ซึ่งมีบทลงโทษทางกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน

พริงรอง รามสูตร และคณะ (2557) ได้จำแนกระดับความรุนแรงของประทศวาจา เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 : การแสดงความเกลียดชังที่ไม่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนหรือไม่ตั้งใจ

ระดับ 2 : การโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นเกลียดชังกลุ่มเป้าหมายบนฐานของอัตลักษณ์ที่แตกต่าง

ระดับ 3 : การโน้มน้าวหรือขู่ยู่ให้ผู้อื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการใช้ความรุนแรงอันเนื่องมาจากความเกลียดชัง

2.1.2 ความสัมพันธ์ของประทศวาจากับความรุนแรง

Shaw (2011) มองว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประทศวาจากับความรุนแรงเด่นชัดตลอดมาในหน้าประวัติศาสตร์ ประทศวาจาแสดงบทบาทเด่นในการทำให้ความรุนแรงของสงครามบอสเนียแผ่ขยาย รวมทั้งทำให้แนวคิดเรื่องทาสของการล่าอาณานิคมเป็นสิ่งที่ถูกต้องรวมไปถึงช่วงความวุ่นวายก่อนสงครามกลางเมืองของสหรัฐอเมริกาและยังมีการก่อกำเนิดขึ้นของอาณาจักรไรซ์ที่ 3 หรือที่รับรู้กันในเหตุการณ์ครองเยอรมันนีของเหล่านาซีที่นำโดย ฮอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 อันที่จริงแล้วเป้าหมายที่แท้จริงของประทศวาจา คือ การปลุกเสกความเป็นมนุษย์ของเหยื่อและ “สร้างให้พวกเขากลายเป็นวัตถุแห่งการนำหัวเราะเหยียดหยามและลดทอนความเป็นมนุษย์ ดังเช่น การกระทำก้าวร้าวป่าเถื่อนต่อพวกเขาถูกมองว่าเป็นเรื่องไม่น่าวิตกนัก” โดย Shaw มองว่าคำพูดที่เต็มไปด้วยความเกลียดชังนั้น หากแม้ว่ายังไม่ถึงขั้นยกระดับไปสู่การปลุกกระดมให้เกิดความรุนแรงแค่เพียงในห้วงขณะที่ไปตอกย้ำความเชื่อที่เป็นอันตรายให้แก่กลุ่มคนพึงมันก็สร้างความเจ็บปวดทรวงใจให้แก่เหยื่อได้แล้ว ในอดีตมีความรุนแรงที่เป็นผลกระทบอันสืบเนื่องมาจากการใช้ประทศวาจา เช่น ความขัดแย้งในเรื่องของความเชื่อทางศาสนาที่นำมาซึ่งการทำลายล้างระหว่างผู้ที่มีความเชื่ออันแตกต่างกัน นั่นคือ สงครามครูเสดและ ญิฮาด โดยมีการใช้คำพูดใส่ร้ายต่อกัน เลือกปฏิบัติและทวีความรุนแรงจนกลายเป็นสงครามศาสนา ขณะที่เหตุการณ์อีกอย่าง ได้แก่ พรรคนาซีภายใต้การนำของ ฮอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ได้ใช้กลยุทธ์ทางทหาร

โดยการโฆษณาชวนเชื่อ ป่าวประกาศให้คนเยอรมันมีความเกลียดชังต่อชาวยิวและเป็นชนวนเหตุให้เกิดสงครามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ กลายเป็นการสังหารหมู่ครั้งใหญ่ของโลก แม้ในสหรัฐอเมริกา จะไม่มีการบัญญัติถึงประทุษวาจา แต่ก็มีกรณีของอาชญากรรมที่มีมูลเหตุมาจากความเกลียดชัง ทั้งการกล่าวด้อยค่าวาจาเพื่อทำให้รู้สึกเจ็บปวด หรือการกล่าวหาที่ทำให้เห็นถึงการแบ่งแยก ออกเป็นฝักฝ่าย ทั้งนี้อาชญากรรมที่มีมูลเหตุมาจากความเกลียดชัง หรือ Hate crime นี้เป็นภัย ต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในประเทศที่มีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม

แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประทุษวาจาและความรุนแรงนี้เชื่อว่าทั้งสองสิ่ง มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะที่มีการกล่าววาจาประทุษวาจาสามารถนำไปสู่ความรุนแรงได้ ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายจิตใจเหยื่อโดยตรงหรือการปลุกกระดมปลุกปั่นให้ผู้ฟังเกิดความเกลียดชัง ในตัวเหยื่อ และนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกันในที่สุด

ความสัมพันธ์ของประทุษวาจากับความรุนแรงที่บ่งบอกในรายละเอียดของแนวคิด ดังกล่าวนี้อธิบายถึงผลร้ายของการปลุกปั่นด้วยโฆษณาชวนเชื่อจนนำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่มีการยกตัวอย่างการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ชาวยิว โดย ฮิตเลอร์ อิตเลอร์ และสงครามศาสนา ผู้วิจัยต้องการ พิสูจน์ว่า ถ้ากลุ่มที่มีความคิดต่างกันทางการเมืองมีการเปิดรับประทุษวาจาทางการเมืองบนสื่อ สังคมออนไลน์ รวมถึง รูปแบบและการประมวลผลที่นำไปสู่ทัศนคติที่มีต่อประทุษวาจาทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์จะสามารถนำไปสู่ความรุนแรงได้หรือไม่

2.1.3 รูปแบบต่าง ๆ ของประทุษวาจาและอิทธิพลของบริบทแวดล้อม

นอกจาก Hate speech จะได้แพร่กระจายเข้าไปในส่วนต่าง ๆ ของชีวิตประจำวันแล้วยัง มีคำที่ใกล้เคียงกันและถูกใช้เทียบเคียงกันเสมอ ได้แก่ Hate propaganda ซึ่งเน้นการโฆษณาชวนเชื่อให้เกิดความเกลียดชังต่อกันและกัน โดยเฉพาะหลังจากเหตุการณ์วินาศกรรมเวิลด์เทรดเซนเตอร์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 การโฆษณาชวนเชื่อให้เกิดความเกลียดชังกันได้แพร่กระจายไป ในทุกส่วนของชีวิต ดังที่ Mahoney and Kathleen (2010) ได้รวบรวมมาดังต่อไปนี้ ในทางการเมือง Hate speech มักจะส่งเสริมให้เกิดการปฏิเสธหรือการโจมตีสิทธิของกลุ่มคนบางกลุ่ม ตั้งแต่สถานะ ความเป็นประชาชน ไปจนถึงการตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยตนเองและมีการจู่โจมไปถึงอะไรก็ตามที่เป็น แก่นของการนิยามตนเอง ซึ่งรูปแบบของ Hate speech เช่นนี้ยังรวมไปถึงการปฏิเสธอดีตของผู้คน โดยเฉพาะผู้คนที่มีความหลังกับการถูกละเมิดเสรีภาพขั้นพื้นฐานการปฏิเสธว่าไม่เคยเกิดการ สังหารหมู่ชาวยิวและการปฏิเสธการดำรงอยู่ของสิทธิคนพื้นเมือง

ในทางศาสนา Hate speech แสดงคุณลักษณะของศาสนาหนึ่งในฐานะการทรยศต่อ ศาสนาอื่น ๆ และส่งเสริมให้เกิดการทำลายล้างด้วยหลักการ “เขา หรือ เรา ใครสักคนต้องเป็น ฝ่ายไป” ซึ่งจะนำไปสู่การโจมตีทำร้ายและการเข้าไปทำลายตั้งแต่สถานที่บูชา สถานที่ทำพิธีกรรม

ทางศาสนา ไปจนถึงบุคคลสำคัญของศาสนานั้น ๆ

ในทางวัฒนธรรม Hate speech มีความละเอียดซับซ้อนมากกว่าในมิติอื่น ๆ ของสังคม อันได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดการสร้างภาพตัวแทนในทางลบผ่านสื่อและรูปแบบทางความบันเทิงต่าง ๆ การเสียดสีและการใช้ช่องทางที่ถูกต้องตามกฎหมายอื่น ๆ รวมไปถึงรูปแบบทางศิลปะอันน่ายัคนิปริดา เช่น คนตรี บทกวีและวรรณกรรม

ในทางเศรษฐกิจ Hate speech จะทำให้กลุ่มบางกลุ่มถูกมองอย่างเกลียดชังและถูกแบ่งแยกผ่านทางสมาชิกของกลุ่มในเรื่องของที่อยู่อาศัยการงานและการบริการต่าง ๆ อีกทั้งยังมีรูปแบบอื่น ๆ เช่น ออกมาตรการเกินเลยเป็นพิเศษขององค์กรที่ทำธุรกิจเชื่อมโยงกับประเทศที่ถูกสื่อสารด้วยความเกลียดชังหรือการค้าขายที่มีเงื่อนไขมาก ๆ กับประเด็นทางศาสนา ชาติพันธุ์ และเชื้อชาติของกลุ่มพนักงานลูกค้า

ส่วนรูปแบบการสร้าง Hate speech ที่รุนแรงที่สุดคือ การที่รัฐเข้ามาสนับสนุน Hate speech เหล่านั้นเสียเองจนกลายเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์อันจะเห็นได้จากทั่วทุกมุมโลก โดยเฉพาะกรณีระหว่างเผ่าทุตซ์และเผ่าฮูตูในประเทศรวันดา ซึ่งทำให้มีคนตายกว่า 8 แสนคน หรือกรณีการโจมตีไปยังศาสนาและชาติพันธุ์ของยูโกสลาเวียต่อกลุ่มมุสลิมที่เป็นชาวบอสเนีย เป็นต้น

แม้ว่า Hate speech มักจะแสดงออกในภาษาโกรธเกรี้ยว หยาบคาย ดูถูกดูแคลน และละเมิดผู้อื่นอย่างเห็นได้ชัด แต่ก็ไม่จำเป็นว่า Hate speech จะต้องแสดงออกด้วยลักษณะภาษาแบบนั้นเท่านั้น บ่อยครั้งที่ Hate speech อาจจะแสดงออกในลักษณะที่ซับซ้อน ดูไม่มี ความโน้มเอียงหรือแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ไม่แสดงอารมณ์และอาจจะแสดงออกผ่านเรื่องตลกที่ดูกำกวม การประชดประชัน เสียดสีแค้นคั้น หรืออาจจะแสดงออกผ่านรูปภาพก็ได้ ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่จะกำหนดได้ว่าอะไรคือ Hate speech ก็คือบริบททางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรมที่แวดล้อมการแสดงออกนั้น ๆ การพูดหรือการแสดงออกถึงความหมายหนึ่งในบริบทหนึ่งอาจไม่ใช่ Hate speech แต่หากไปปรากฏในอีกบริบทซึ่งมีประวัติศาสตร์อันเจ็บปวด หรือมีการให้คุณค่าในฐานะ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่อสิ่งที่ถูกกล่าวถึง ก็อาจถูกตีความเป็น Hate speech ได้เช่น ภาพการ์ตูนล้อเลียนศาสดา มุฮัมมัดและผู้ที่น่าเชื่อถือศาสนาอิสลามที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ Jyll and Postens ของประเทศเดนมาร์ก เมื่อ พ.ศ. 2549 ไม่ได้ถูกรับรู้ว่าเป็น Hate speech โดยผู้อ่านชาวเดนมาร์ก เพราะเดนมาร์กไม่ใช่สังคมที่นับถือศาสนาอิสลามจึงไม่มีความอ่อนไหวในประเด็นดังกล่าวหากเมื่อภาพการ์ตูน ชุดเดียวกันได้ถูกเผยแพร่กระจายไปยังประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีการประท้วงอย่างกว้างขวางว่าเป็นการดูหมิ่นศาสนาและคนมุสลิม จนนำไปสู่ความรุนแรงในหลาย ๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเผาสถานทูตเดนมาร์กหรือการทำร้ายร่างกายชาวยุโรปหลาย ๆ ประเทศที่มีคนมุสลิมอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น

ในทำนองเดียวกัน กรณีของการตีพิมพ์ภาพการ์ตูนล้อเลียนศาสดา มุฮัมมัดในนิตยสาร Charlie Hebdo ซึ่งเป็นนิตยสารประเภทล้อเลียนเสียดสีของฝรั่งเศส ได้นำไปสู่การที่กลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงบุกไปฆาตกรรมคนที่ทำงานในนิตยสารดังกล่าวอย่างโหดร้ายในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2558 ทำให้เกิดประเด็นที่ชวนให้ขบคิดว่า การนำเสนอเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวเข้าข่ายว่าเป็น Hate speech หรือไม่ อย่างไร แม้ทางประชาคมตะวันตกไม่ว่าจะเป็นฝรั่งเศส เยอรมันนี อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ไปจนถึงออสเตรเลียจะพิจารณาว่านิตยสาร Charlie Hebdo เพียงแค่ใช้เสรีภาพในการแสดงออกเพื่อนำเสนอความคิดของตน ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่สำหรับคนที่นับถือศาสนาอิสลามอาจมองต่างออกไป เพราะมีนัยของการดูถูก ดูหมิ่นและทำให้ขบขันต่อสถาบันอันเป็นที่รักและเป็นจุดร่วมแห่งอัตลักษณ์ทางศาสนาอย่างชัดเจน

ยิ่งไปกว่านั้นหากพิจารณาด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) เป็นองค์ประกอบสำคัญ กระแสความหวาดกลัวอิสลาม (Islamophobia) ซึ่งก่อตัวและแผ่ขยายเป็นวงกว้างโอบล้อมโลกตะวันตก โดยเฉพาะในช่วงหลังเหตุการณ์วินาศกรรม 9/11 ในปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา ก็ทำให้เข้าใจได้ว่าการใช้เสรีภาพในการแสดงออกของนิตยสารดังกล่าวอาจเจือไปด้วยอคติแห่งความเกลียดชังศาสนาอิสลามและคนมุสลิม

ความน่ากลัวของการเผยแพร่เนื้อหาที่อาจเข้าใจได้ว่าเป็น Hate speech ถูกทำให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้นไปอีกในบริบทออนไลน์ที่สามารถทำซ้ำและแพร่กระจายเนื้อหาในปริมาณและความเร็วในอัตราที่แทบไม่มีขีดจำกัด ทั้งในกรณีของ Jyll and Postens และ Charlie Hebdo ต่างก็เป็นหลักฐานอย่างดีของอานุภาพแห่งอินเทอร์เน็ตที่ทำให้เกิดการรับรู้ข้ามโลกถึงเนื้อหาดังกล่าว เนื่องจากมีการอัปโหลดขึ้นสู่อินเทอร์เน็ต

ในบริบทของอินเทอร์เน็ตโลกออนไลน์เป็นโลกเสมือนที่ไม่สามารถแยกขาดออกจากโลกแห่งความเป็นจริงสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกเสมือนดำเนินไปควบคู่กับปรากฏการณ์จริง ค่านิยมความคิด ทัศนคติ ข่อมผูกพันกันอย่างแยกไม่ออก รวมถึงฐานคิด วิธีการ และความร้ายแรงของประทุษวาจาด้วย

เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ รูปแบบ และการตีความที่มีความแตกต่างกันของกลุ่มผู้ที่มีความคิดทางการเมืองต่างกันที่มีต่อเนื้อหา ประทุษวาจาทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งถือได้ว่าเป็นสื่อใหม่ในโลกปัจจุบันที่สามารถแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วและสามารถตอบโต้ทำซ้ำได้อย่างไม่มีขีดจำกัดในสภาวะปัจจุบันมีรูปแบบและการตีความหมายอย่างไร มีความเหมือนและแตกต่างอย่างไรจากแนวคิดดังกล่าวนี้

2.1.4 การเปรียบเทียบระหว่างประทุษวาจากับการทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงโดยการหมิ่นประมาท

แม้คำว่า Defamation และ Hate speech จะมีลักษณะเป็นถ้อยคำทางการสื่อสาร (Speech) ที่ก่อให้เกิดความเสียหายเหมือนกัน แต่กระนั้นในแง่ของขอบเขตและผลกระทบที่เกิดขึ้น ถือว่ามีความแตกต่างกันพอสมควรดังจะจำแนกให้เห็นต่อไปนี้

ในความหมายของ Defamation นั้น Calow (1995) ให้คำนิยามไว้ว่า คือ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่เป็นความจริง และในสถานการณ์ของการตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น มันได้ลดค่าของประเด็นซึ่งมาจากคนที่มีความคิดถูกต้อง หรือกล่าวอีกอย่างว่า มันเป็นการสื่อสารที่จงใจพาดพิงถึงบุคคลอื่นมากกว่าจะสื่อสารถึงประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ไม่ว่าจะในแง่ของการตีพิมพ์การนำเสนอเป็นบันทึกภาพและเสียงหรือการกล่าวเป็นคำพูด

จากนิยามข้างต้นจะ พบว่า Defamation ซึ่งน่าจะแปลเป็นไทยอย่างครอบคลุมว่า “การหมิ่นประมาทและทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง” มุ่งเน้นไปที่ความเสียหายทางชื่อเสียงซึ่งเกิดกับตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อความ ภาพหรือคำพูดก็ตาม

สำหรับเมืองไทยนั้นความผิดในเชิง Defamation สามารถเทียบเคียงได้กับประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะที่ 11 หมวดที่ 3 ว่าด้วยความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งประกอบไปด้วยมาตรา 326 ถึง 333 โดยมาตราที่มีความสำคัญในนิยามของการหมิ่นประมาท คือ มาตรา 326 และมาตรา 328 ซึ่งกล่าวไว้ว่า

“มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

“มาตรา 328 ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพหรือบันทึกตัวอักษรกระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท”

จากทั้งสองมาตราของความผิดฐานหมิ่นประมาท จะ พบว่า Defamation ของไทยมุ่งเน้นไปยังการคุ้มครอง “บุคคล” และปกป้อง “ชื่อเสียง” ของเหยื่อ และครอบคลุมการเผยแพร่ด้วยวิธีการแทบทุกแบบ (ดังที่ระบุเอาไว้ว่า “หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น”)

สำหรับความหมายของ Hate speech นั้นจะแตกต่างออกไปพอสมควร แม้ว่าปกป้องหรือคุ้มครองเกี่ยวกับการใช้คำพูดทางการสื่อสารเหมือนกัน แต่ก็มีจุดเน้นเด่นชัดบางอย่างที่มีนัยสำคัญ

โดยสรุปแล้ว จากนิยามข้างต้นที่กล่าวมาจะ พบว่า นิยามที่แตกต่างกันของ Defamation กับ Hate speech คือ Defamation อาจจะทำให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง แต่กระนั้น ความเสียหายจะยุติลงในระดับปัจเจกบุคคล และไม่ได้สร้างความแตกแยกวุ่นวายในเชิงสังคม แต่ Hate speech มีระดับที่รุนแรงกว่านั้น นั่นคือเป็นการแสดงความเกลียดชังกันโดยตรง และพร้อมจะยกระดับไปสู่ความรุนแรงต่อกันระหว่างกลุ่มคนโดยเป็นความมื่อคติเกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ ความผิดไ้ทางเพศ สถานที่เกิด หรือลักษณะใด ๆ อันเป็นการแบ่งแยกได้

จากแนวคิดเชิงเปรียบเทียบระหว่าง ประทุษวาจา (Hate speech) กับการทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงโดยการหมิ่นประมาท เพื่อนำไปประกอบในการออกแบบในการตั้งคำถามในแบบสอบถาม ในประเด็นของผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทราบหรือไม่ว่า ประทุษวาจากับการทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงโดยการหมิ่นประมาท มีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2.2 แนวคิดเรื่องการกำกับดูแลตนเองในสื่ออินเทอร์เน็ต

สำหรับรูปแบบของการกำกับดูแลตนเองในสื่ออินเทอร์เน็ต สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ ด้วยกันประกอบด้วย

1. การกำกับดูแลตนเองโดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (Self as User)

รูปแบบการกำกับดูแลมีลักษณะเป็นการกำกับดูแลโดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ชัดเจนที่สุดเกิดขึ้นในยุคแรก ๆ ของการมีอินเทอร์เน็ตในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 และต้นทศวรรษที่ 1990 ซึ่งจะจำกัดอยู่ในแวดวงของนักวิชาการและนักเรียนนักศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในช่วงนี้รูปแบบการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตยังคงเป็นตัวอักษรเท่านั้น (Text-only mode) กล่าวคือ ยังไม่ได้พัฒนาสู่ไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) และรูปแบบสื่อประสม (Multimedia) แอปพลิเคชันในการใช้จึงมีค่อนข้างจำกัด อีเมลถือเป็นแอปพลิเคชันหลักตามด้วยเครือข่ายที่สร้างขึ้นโดยผู้ใช้อิง (Usenet) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มข่าว (Newgroup) และกระดาน ข่าวสาร (Bulletin board service) เป็นแอปพลิเคชันหลัก ทั้งนี้ผู้ใช้ Usenet ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มข่าว (Newsgroup) และกระดานข่าวสาร (Bulletin board service) เป็นแอปพลิเคชันหลัก ทั้งนี้ผู้ใช้ Usenet ในยุคแรกจะมีสำนักสูงมากในการแบ่งที่ทางหรือวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต หากมีการใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น ส่งอีเมลเข้ามาขายสินค้าในกลุ่มข่าวก็จะถูกสมาชิกของกลุ่มซึ่งก็คือผู้ใช้ในระดับปัจเจกตอบโต้ด้วย การประณามอย่างรุนแรงที่เรียกกันในศัพท์ทางอินเทอร์เน็ตยุคแรก เรียกว่า เฟลม (Flame) ซึ่งแปลตรงตัวได้ว่า

เปลวไฟ ที่สื่อถึงความร้อนแรงของการตอบโต้และความไม่พอใจ ในทำนองเดียวกัน ในรูปแบบการสื่อสารทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออีเมลในช่วงแรกนี้อินเทอร์เน็ตจะมีเพียงภาษาอังกฤษเท่านั้น ก็จะมีแนวทางที่รู้จักกันชัดเจนในหมู่ผู้ใช้ในยุคแรกว่า ไม่ควรเขียนด้วยตัวพิมพ์ตัวใหญ่ (Capitalized letters) ทั้งหมด เพราะแปลว่าเป็นการตะโกนใส่กัน และถือว่าไม่สุภาพ หากใครไม่ปฏิบัติตามก็จะถูกประณามโดยผู้ใช้ด้วยกันเมื่อเวลาผ่านไปและแอปพลิเคชันบนอินเทอร์เน็ตพัฒนามากขึ้น การกำกับดูแลโดยผู้ใช้ที่เป็นปัจเจกก็ยังคงมีอยู่ แต่มักปรากฏภายในกรอบที่ออกแบบมาโดยเจ้าของระบบนั้น ๆ เช่น การเปิดให้รายงานการละเมิดตามเครือข่ายสังคมออนไลน์และการแจ้งลบกระทู้ที่ทำผิดกฎของเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การกำกับดูแลตนเองโดยชุมชนทางสังคม (Self as Social)

เมื่ออินเทอร์เน็ตได้พัฒนามาจนเกิดแอปพลิเคชันใหม่ที่มีการออกแบบให้รองรับลักษณะการใช้ที่กว้างขวางมากขึ้น การกำกับดูแลตนเองโดยผู้ใช้ก็พัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบมากขึ้นด้วย อย่างการใช้อินเทอร์เน็ตกำกับดูแลตนเองโดยใช้กฎกติกา มารยาทแห่งเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Netiquette) ซึ่งการพัฒนามาตามบรรทัดฐานทางสังคมที่ชุมชนออนไลน์ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน โดยเริ่มต้นจากชุมชนอย่าง Usenet ดังกล่าวไปแล้วข้างต้น Netiquette มีการประมวลเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกตามเอกสารซึ่งออกโดย คณะทำงานด้านวิศวกรรมอินเทอร์เน็ต (Internet engineering task force: IETF) ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

อย่างไรก็ดี Netiquette ได้พัฒนาจากฉบับแรกของ IETF ในสมัยที่การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตยังเป็นเพียงในรูปของตัวอักษรเท่านั้น ไปสู่ กฎ กติกา มารยาทที่แยกย่อยตามรูปแบบของการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันใหม่ ๆ บนอินเทอร์เน็ต เช่น กฎ กติกา มารยาทสำหรับฟอรัมออนไลน์ ห้องสนทนาและสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

โดยภาพรวม การกำกับดูแลโดยชุมชนทางสังคมก็ยังคงมีพื้นฐานจากการกำกับดูแลโดยผู้ใช้ ซึ่งก็เป็นที่น่าอนว่าจะต้องมีผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม กติกา มารยาทดังกล่าว ซึ่งสมาชิกสังคมออนไลน์ก็จะมีการลงโทษผู้ที่แหกกฎ ด้วยการใช้มาตรการทางสังคมเช่น การเพิกเฉย การประณามและการต่อต้าน เป็นต้น

อีกตัวอย่างที่ดีของการกำกับดูแลตนเองในฐานะชุมชนทางสังคมก็คือ ในกรณีของเว็บไซต์ซึ่งเป็นชุมชนออนไลน์ของการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นในประเด็นที่สนใจร่วมกัน ก็ได้มีการพัฒนาระบบให้ผู้ใช้ตรวจสอบดูแลกันเองว่ามีการโพสต์เนื้อหาที่ใช้ภาษาหยาบคายหรือมีเนื้อความหมิ่นประมาทหรือหมิ่นเหม่ทางศีลธรรมหรือไม่อย่างไรและให้อำนาจในการรายงานต่อชุมชนผู้ใช้ด้วยสัญลักษณ์ที่สื่อความหมาย เช่น การให้หม้อยืมในเว็บบอร์ดพันทิปดอทคอม แปลว่าชื่นชอบและสัญลักษณ์แจ้งลบ แปลว่ามีข้อความไม่เหมาะสม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เป็นไปไม่ได้ที่

ชุมชนทางอินเทอร์เน็ตจะสามารถตรวจสอบดูแลกันได้ตลอดเวลาและบางบรรทัดฐานก็เป็นเรื่องอ่อนไหวที่จะตรวจสอบดูแลโดยชุมชนทางอินเทอร์เน็ตกันเองหรือแม้ว่าจะดูแลได้ทุกเรื่องแต่ก็อาจขาดประสิทธิภาพได้ บางครั้งการเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนตรวจสอบดูแลกันเองก็อาจเป็นการเปิดช่องให้มีการทำร้ายและทำลายกันได้

3. การกำกับดูแลตนเองโดยอินเทอร์เน็ต (Self as internet) การใช้อินเทอร์เน็ตสามารถถูกกำกับดูแลได้โดยระบบอินเทอร์เน็ตเองโดยใช้กลไกทางเทคนิคหรือการออกแบบของระบบที่จะเป็นตัวสร้างข้อจำกัดหรือสร้างศักยภาพ กฎหรือมาตรฐานเหล่านี้จะถูกกำหนดขึ้นโดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับระบบทางเทคโนโลยีของอินเทอร์เน็ต เช่น คณะทำงานด้านวิศวกรรมอินเทอร์เน็ต (Internet engineering task force : IETF ซึ่งเป็นองค์กรที่รับรองมาตรฐานอุปกรณ์ทางเทคนิคที่ใช้กับอินเทอร์เน็ต) และ ICANN ซึ่งโดยบทบาทขององค์กรเหล่านี้สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมทางเทคนิคของอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้เช่นเดียวกับระบบการปิดกั้นและกั้นกรองเนื้อหาอัตโนมัติ (Automatic filtering and blocking) ซึ่งเป็นรูปแบบสำคัญหนึ่งในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตที่ใช้กันแพร่หลายในประเทศที่มีแนวโน้มอำนาจนิยม

4. การกำกับดูแลตนเองโดยภาคอุตสาหกรรม (Self as industry) การกำกับดูแลตนเองโดยภาคอุตสาหกรรมมีอยู่หลายรูปแบบจากการศึกษาวิจัย พบว่า แม้ผู้ประกอบการโดยทั่วไปของภาคอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตจะแสดงความต้องการให้มีมาตรฐานจริยธรรมในการกำกับดูแลตนเองทว่าก็ไม่ใช่ทุกรายที่จะมีความต้องการดังกล่าว โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อย ๆ อย่างเจ้าของพื้นที่ทำบล็อกหรือเจ้าของเว็บไซต์ขายของรายเล็ก ๆ ซึ่งย่อมจะมองการต้องทำตามกฎระเบียบใด ๆ นอกเหนือจากกฎหมายในฐานะต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในการทำธุรกิจ ในขณะที่บางองค์กรหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นมาด้วยเจตนารมณ์ในการกำกับดูแลตนเองก็ไม่สามารถสร้างกลุ่มสมาชิกที่มีเอกภาพหรือสำนึกต่อความจำเป็นในการกำกับดูแลตนเองได้เพียงพอ เนื่องจากผู้ที่อยู่ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมเดียวกันมีความแตกต่างหลากหลายกัน หรือคำนึงถึงประโยชน์ในส่วน of องค์กรธุรกิจของตนเองมากเกินไป จนไม่สามารถบังคับใช้จรรยาบรรณหรือกฎร่วมใด ๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะได้

นอกจากนี้ แรงจูงใจในการกำกับดูแลตนเองก็มีอยู่หลากหลาย บางรายอาจต้องการเพิ่มคุณภาพของสินค้าและบริการเพื่อจะทำได้สามารถเพิ่มราคาขึ้นได้ บางรายอาจต้องการเพิ่มคุณภาพสินค้าและบริการเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและบางรายอาจต้องการกำกับดูแลตนเองเพราะต้องการหลีกเลี่ยงภัยคุกคามจากการกำกับดูแลโดยภาครัฐก็ได้

อย่างไรก็ดี ในส่วนของผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะผู้ให้บริการทางเทคโนโลยี ทั้งในแง่การเข้าถึงเครือข่ายอย่างกรณีของไอเอสพี หรือ การให้บริการพื้นที่เพื่อนำเสนอเนื้อหาอย่างไร้ในกรณีของเว็บโฮสติ้งหรือบริการด้านเนื้อหาในลักษณะของเว็บ 2.0 ต่าง ๆ การกำกับดูแลโดยภาคอุตสาหกรรมมักจะขึ้นกับระบอบกฎหมายที่กำหนดภาระการรับผิดชอบของตัวกลางไว้ในระดับใด หากกำหนดไว้ต่ำหมายความว่ามีการคุ้มครองตัวกลางจากภาระรับผิดชอบด้านเนื้อหา ก็มีโอกาสสูงที่ผู้ให้บริการจะกำกับดูแลตนเองในระดับองค์กร (Organization) ผ่านนโยบายและเงื่อนไขในการบริการเนื้อหาและโดยใช้แนวทางแจ้งทราบและเอาออก (NTD)

หรือโดยรวมตัวเป็นสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพเพื่อกำกับดูแลโดยอาศัยฐานของมาตรฐานทางจริยธรรมแต่ถ้ากำหนดภาระการรับผิดชอบของตัวกลางไว้ในระดับที่สูง แนวโน้มก็คือตัวกลางอาจสร้างระบบกลั่นกรองและสอดส่องพิจารณาเนื้อหาของตนเองขึ้นมาและใช้วิธีการเซ็นเซอร์หรือกำกับดูแลก่อน (Ex ante regulation) แทนที่จะกำกับดูแลภายหลัง (Ex post regulation) ตามแนวทางของ NTD

ตารางที่ 2.1 รูปแบบการกำกับดูแลตนเอง

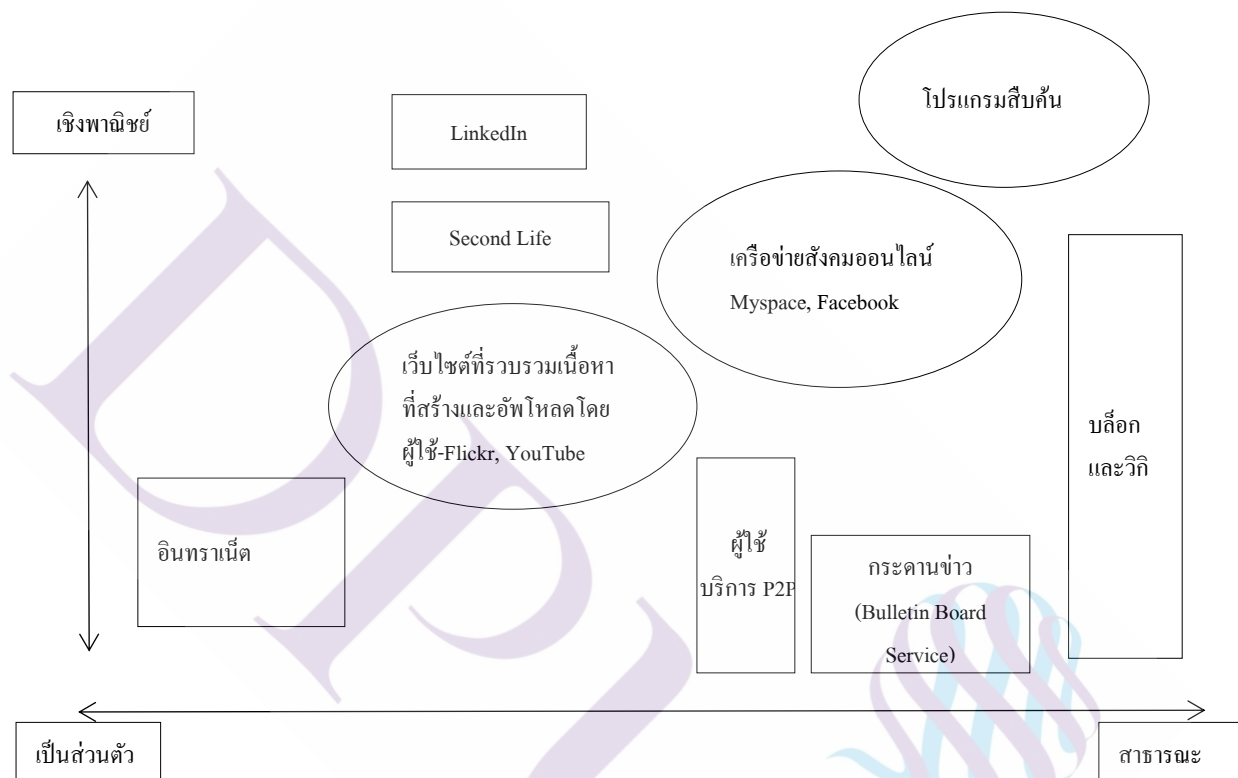
รูปแบบการ กำกับดูแลตนเอง	ลักษณะพื้นฐานของการกำกับดูแล	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ	ตัวอย่าง
กำกับดูแลโดยปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	หลักการสากลที่เป็นที่ยอมรับหรือหลักการเฉพาะวัฒนธรรมอินเทอร์เน็ต/ความสมัครใจ	ความรู้เท่าทันสื่อของปัจเจกบุคคล/ การมีอยู่ของกลไกการตรวจสอบสื่อในระดับสังคม	การตรวจสอบกันเอง ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในยุคแรก, การกลั่นกรองเนื้อหาในระดับผู้ใช้
กำกับดูแลโดยชุมชนทางสังคม	มาตรฐานทางจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนออนไลน์/ความสมัครใจและความร่วมมือร่วมใจของผู้ใช้	ความเข้มแข็งของชุมชนในการตรวจสอบสื่อ และการใช้สื่อ/ การมีอยู่จริงของกลไกการตรวจสอบสื่อในระดับสังคม	จรรยาบรรณของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (Netiquette), กฎ กติกา มารยาทในเว็บบอร์ดหรือบริการทางเนื้อหาที่เป็นชุมชนออนไลน์อื่น ๆ, สายด่วนรับแจ้งเหตุหรือ เรื่องร้องเรียน
กำกับดูแลโดยอินเทอร์เน็ต (เทคโนโลยี)	มาตรฐานทางเทคโนโลยีที่เปิดกว้างและมีความสอดคล้องกันของระบบต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต	องค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีและเป็นตัวแทนของผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตในด้านใดด้านหนึ่ง	IETF, IAB, ICANN
กำกับดูแลโดยภาคอุตสาหกรรม	มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ/ความสมัครใจ	การให้คุณให้โทษ, กระบวนการรับเรื่องราวร้องเรียนและคลี่คลายเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบ	การแบ่งประเภทและจัดอันดับเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต, สายด่วนอินเทอร์เน็ต

ที่มา: การกำกับดูแลสื่อที่เผยแพร่เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง, พิรงรอง งามสูตร และคณะ. (2557).

การกำกับดูแล 2.0 (Regulation 2.0)

ในแง่ของการกำกับดูแลเนื้อหาสำหรับแอปพลิเคชันเว็บ 2.0 จำเป็นต้องพิจารณาในสามมิติสำคัญด้วยกัน กล่าวคือ ระดับความเป็นเชิงพาณิชย์ ความเป็นสาธารณะ และ ความเป็นส่วนตัวของเครือข่ายประกอบกันไปด้วย เนื่องจากรูปแบบการกำกับดูแลจะถูกหลอหลอมหรือส่งอิทธิพลจากปัจจัยเหล่านี้เป็นสำคัญ

ภาพที่ 2.1 การกำกับดูแลโดยผู้ใช้งานที่เป็นผู้สร้างเนื้อหา (UGC) โดยวาดภาพตัดขวางกันระหว่างความเป็นสาธารณะ/ ความเป็นส่วนตัว/ลักษณะเชิงพาณิชย์

ที่มา: Marsden (2011) Internet co-regulation: European law, regulatory governance and legitimacy in cyberspace. Cambridge University Press, Cambridge.

ตัวอย่าง วิกิพีเดียซึ่งเป็นเครือข่ายในรูปแบบเว็บ 2.0 ที่เป็นกลุ่มบล็อกขนาดใหญ่เพื่อสร้างเนื้อหาเน้นที่เป็นตัวหนังสือ (Text) และอาจมีภาพประกอบหรือเชื่อมโยงกับไฟล์วิดีโอโดยมีผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกร่วมกันสร้างเนื้อหาในลักษณะอาสาสมัคร ไม่ได้มีค่าตอบแทนทางการเงิน บล็อกแบบวิกิจึงมีลักษณะของการเป็นสาธารณะสูงและลักษณะทางพาณิชย์ต่ำ การกำกับดูแลที่มีเป็นไป

ในลักษณะการกำกับดูแลตนเองของชุมชนผู้ใช้โดยการรายงานการละเมิด (Report abuse) ผ่านการยกธงและติดป้ายเพื่อระบุความผิดปกติเกี่ยวกับเนื้อหา (Flag and label content) โดยเฉพาะในกรณีของเนื้อหาละเมิดลิขสิทธิ์หรือเนื้อหาที่ไม่ถูกต้อง

ขณะเดียวกัน เว็บไซต์ที่เป็นการรวบรวมเนื้อหาที่ผู้ใช้เป็นผู้สร้างเองอย่างยูทูป (YouTube) ซึ่งเป็นลักษณะของบริการแบ่งปันเนื้อหาสื่อ (Media sharing service) จะไม่มีลักษณะเป็นชุมชนเหมือนวิกิพีเดีย เนื่องจากจะไม่ค่อยมีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้ใช้ในแง่ของการร่วมกันสร้างเนื้อหา จึงไม่ค่อยปรากฏการกำกับดูแลพฤติกรรมในเครือข่ายนั้น ๆ โดยผู้ใช้อย่างน้อยในระดับเดียวกัน ยกเว้นหากเป็นเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่ หรือเนื้อหาที่สร้างความเดือดร้อนในแง่ของข้อมูลผิดพลาดหรือข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ซึ่งเนื้อหาประเภทนี้ต้องเข้าสู่กฎ NTD คือแจ้งให้ทราบแล้วเอาออก (Notice and take down หรือ NTD) เป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ ในฐานะเว็บที่มีความเป็นสาธารณะและความเป็นพาณิชย์ในระดับกลาง ๆ (เนื่องจากเนื้อหาที่โหมเวียนอยู่บนเครือข่ายของเว็บย่อมมาจากการอัปโหลดของปัจเจกบุคคลหรือองค์กรเป็นสำคัญ แต่ตัวเว็บก็อาศัยรายได้จากแบนเนอร์โฆษณาบนเว็บเป็นหลัก โดยไม่ได้มีการทำกำไรหรือหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์จากคลิปวิดีโอจำนวนมหาศาลที่อยู่บนเครือข่าย) ผู้บริหารจัดการเว็บไซต์ยูทูปก็มีการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการที่เป็นเสมือนข้อตกลงระหว่างผู้อัปโหลดวิดีโอกับทางยูทูปว่า

หากมีเนื้อหาใดที่ขัดกับกฎหมายหรือมีลักษณะอันเป็นความผิดตามนโยบายของยูทูป ในฐานะตัวกลางซึ่งเป็นผู้ให้บริการแบ่งปันเนื้อหา ยูทูปย่อมมีสิทธิ์ที่จะเอาวิดีโอที่ออกได้ หากมีการแจ้งหรือร้องเรียนเข้ามา

ลักษณะสำคัญของการกำกับดูแล 2.0

การกำกับดูแล 2.0 (Regulation 2.0) ถูกขนานนามให้สอดคล้องกับเว็บ 2.0 ที่ปรากฏทั่วไปในบริการแบ่งปันเนื้อหา สื่อ บริการเครือข่ายทางสังคม และแพลตฟอร์มอื่น ๆ บนเครือข่ายเว็บ 2.0 ดังกล่าวไปข้างต้น สามารถประมวลลักษณะสำคัญของการกำกับดูแลดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

1. การกำกับดูแลแบบกำกับทีหลัง (Ex post regulation) แทนที่จะเป็นการกำกับดูแลแบบกำกับก่อน (Ex ante regulation) หมายความว่า ผู้ดูแลเนื้อหาในเว็บไซท์จะดำเนินการใด ๆ ด้านเนื้อหา ก็ต่อเมื่อได้รับการแจ้งหรือเรียกร้องก่อน แต่จะไม่มีการตรวจสอบเนื้อหาเพื่อเซ็นเซอร์ก่อนในรูปแบบเหมือนการตรวจสอบเนื้อหาในสถานีวิทยุและโทรทัศน์ เช่น ยูทูปจะเอาวิดีโอออกหลังจากได้รับเรื่องร้องเรียนก็เฉพาะในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าทำผิดกฎหมาย อย่างกฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายเกี่ยวกับภาพโป๊เปลือยของเด็ก เท่านั้น

2. การกำกับดูแลแบบตอบสนองจริง ๆ (Really really responsive regulation) ต่อผู้ใช้ หมายความว่าผู้ให้บริการเนื้อหาจะต้องมีการตอบสนองในทันทีหรือเวลาอันสั้นหลังจากมีการแจ้งเหตุหรือมีเรื่องร้องเรียนเรื่องเนื้อหาเข้ามา เช่นหากเนื้อหาผิดกฎหมายหรืออยู่ในข่ายของเนื้อหาที่เป็นความผิดตามกฎหมายและระเบียบของเว็บนั้น ๆ ก็ต้องมีการเอาออกโดยเร็วที่สุด ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ยูทูปอ้างว่าเป็นวิถึปฏิบัติของเว็บที่จะเอาวิดีโอที่มีเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ออกจากระบบของยูทูปภายใน 15 นาที ที่ได้รับการแจ้งหรือร้องเรียนเข้ามา

3. การกำกับดูแลตนเองโดยผู้ใช้ที่เป็นสื่อมวลชน (Mass user self-regulation) กล่าวคือ ผู้ใช้ซึ่งเป็นฐานแห่งการสร้างเนื้อหา และการใช้ประโยชน์ของเว็บ 2.0 จะมีหน้าที่สำคัญที่สุด ในการกำกับดูแลกันเองด้วยการสอดส่องเฝ้าระวัง (Self-policing) เนื้อหาที่ผิดกฎหมายและผิดกฎหมายของเว็บ 2.0 นั้น ๆ ผู้ใช้สามารถใช้เครื่องมือที่ทางเว็บออกแบบไว้ให้สำหรับการรายงานการละเมิด (Report abuse) และยกธง (Flag) ดูป้ายบอกความผิดปกติเนื้อหาขณะเดียวกันเว็บ 2.0 อย่างเว็บเครือข่ายทางสังคมก็จะมีระบบสมาชิก และกฎสำหรับดูแลการใช้งานซึ่งอาจทำให้ผู้ละเมิดต้องถูกภาคทัณฑ์ หรือขับไล่ออกจากการเป็นสมาชิกและถอดถอนสิทธิ์ในการใช้งานเว็บต่อไป

4. การกำกับดูแลที่อยู่บนฐานของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ (Self-regulation under national and international law) กรอบที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดในการชี้ลงไ้ว่าเนื้อหาใดมีความผิดก็คือกฎหมาย เนื้อหาในเว็บ 2.0 ก็เหมือนเนื้อหาในอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ และในโลกแห่งความเป็นจริง กล่าวคือ ต้องไม่ขัดกับบทบัญญัติทางกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในพื้นที่หนึ่ง ๆ ในสหภาพยุโรป กฎหมายทั้งในระดับภูมิภาคของสหภาพยุโรป เช่น อนุสัญญา (Convention) และ ระเบียบ (Directive) ต่าง ๆ กับกฎหมายในระดับประเทศ ต่างก็มีผลในการกำกับดูแลเนื้อหาในเว็บ 2.0 ในระดับและแง่มุมที่แตกต่างกัน เช่น โดยภาพรวมเนื้อหาที่ผิดกฎหมายจะถูกควบคุมและกำกับดูแลภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Convention on cyber-crime) ของคณะมนตรีแห่งยุโรปและกฎหมายระดับประเทศที่มีสาระณะสอดคล้องกัน ซึ่งอนุสัญญานี้ถือเป็นร่มเงาใหญ่ (Umbrella) แห่งสาระเพื่อการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตในยุโรปที่ครอบคลุมที่สุด นอกจากนี้ การกำกับดูแลทางกฎหมายในสหภาพยุโรปนี้ยังประกอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อีก อันได้แก่ กฎหมายลิขสิทธิ์ และกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อีกด้วย

5. การกำกับดูแลผ่านการกำหนดการรับผิดชอบของตัวกลางทางเนื้อหาออนไลน์ (Liability of online content intermediaries) ซึ่งมีสองแนวทางกว้าง ๆ ด้วยกัน คือ

5.1 แนวทางที่เน้นให้ตัวกลางมีภาระรับผิดชอบอย่างชัดเจน (Enforcing intermediary liability) และ

5.2 แนวทางที่จำกัดภาระการรับผิดชอบของตัวกลาง (Limited intermediaries) หรือ ช่วยคุ้มครองตัวกลางทางเนื้อหา (Protection of content intermediaries)

เนื่องจากระบบการกำกับดูแล Web 2.0 ค่อนข้างเน้นการแจ้งให้ทราบแล้วเอาออก (Notice and Take Down: NTD) เป็นหลักการพื้นฐานสำคัญสำหรับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย ภาระรับผิดชอบจึงเสมือนว่าถูกเปลี่ยนจากผู้สร้างและผลิตเนื้อหาเข้าสู่ระบบ (โดยการโพสต์ อัปโหลด ทวีต เป็นต้น) ไปสู่ผู้ที่เป็นตัวกลางในการให้บริการเนื้อหา ในบางประเทศที่ค่อนข้างจะมี แนวโน้มการควบคุมเนื้อหาในสื่อสูง จะมีการบังคับให้เกิดภาระรับผิดชอบของตัวกลาง กล่าวคือรัฐบาล หรือคู่ความที่เป็นเอกชนสามารถเอาผิดทางกฎหมายกับตัวกลางที่ให้บริการทางเทคโนโลยี เช่น ผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ ในกรณีที่เนื้อหาที่ผลิตโดยผู้ใช้บริการของเว็บไซต์นั้น ๆ มีลักษณะผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย จากความเสี่ยงทางกฎหมายดังกล่าวทำให้ตัวกลางไม่อยากจะ ให้บริการรองรับเนื้อหาที่ผลิตและนำเข้าสู่ระบบโดยผู้ใช้ (UGC) และอาจนำไปสู่การเซ็นเซอร์ ตัวเอง หรือการปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกในพื้นที่ออนไลน์ในที่สุดเมื่อตัวกลางปรับเปลี่ยน บทบาทมาเป็นผู้คัดกรองเนื้อหา (Content gatekeepers) แทนในบางกรณี การที่ต้องมารับผิดร่วม เช่นนี้ทำให้ตัวกลางปิดกั้นแม้แต่เนื้อหาที่ถูกกฎหมาย ซึ่งทำให้บั่นทอนการสร้างสรรค์นวัตกรรม

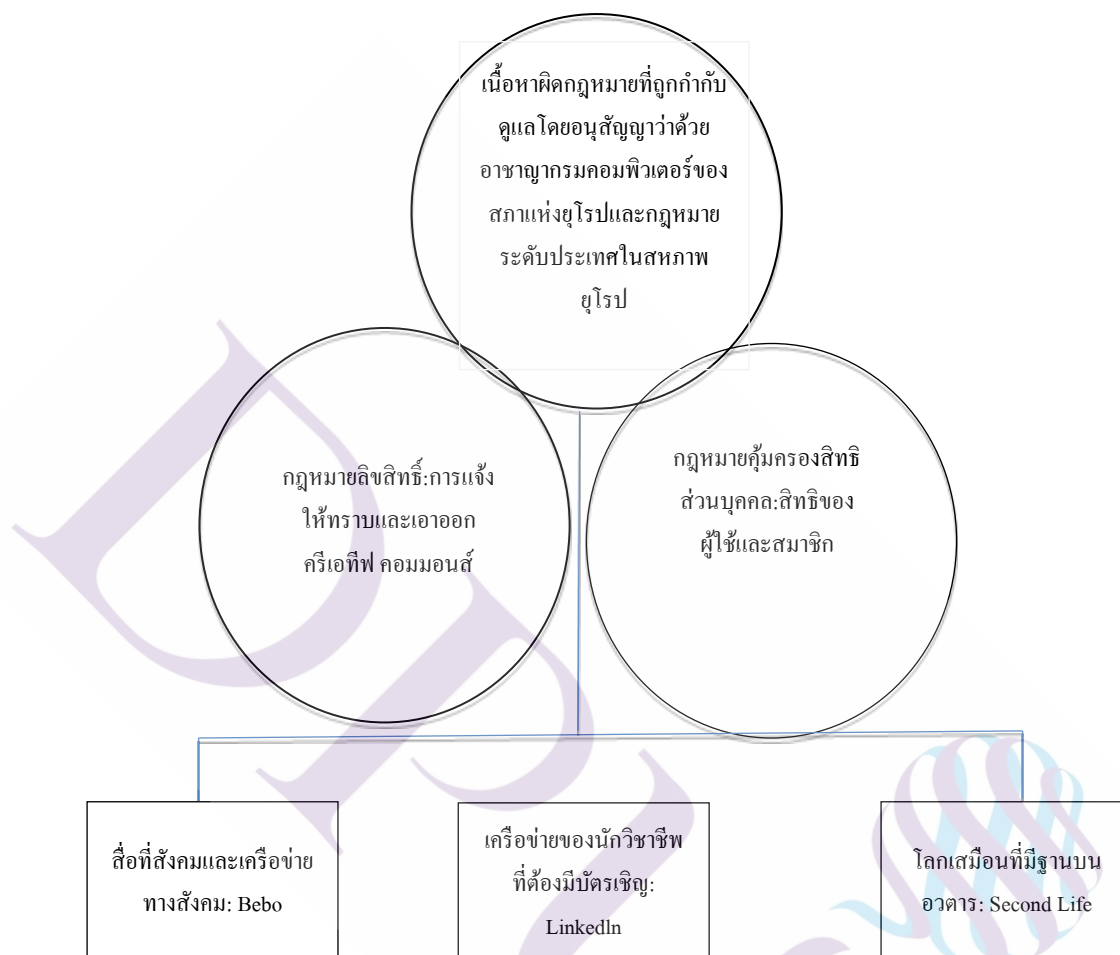
ในมุมมองแบบเสรีนิยมของประเทศตะวันตก การปกป้องตัวกลางจากภาระรับผิดชอบ ร่วมกับบุคคลที่สามจะช่วยขยายพื้นที่สำหรับการแสดงออกในโลกออนไลน์ ส่งเสริมนวัตกรรม ในการพัฒนาบริการใหม่ ๆ และสร้างพื้นที่ให้กับเนื้อหาในระดับท้องถิ่น

สำหรับแนวทางที่ปกป้องตัวกลางจะมีการพิจารณาลงไปในรายละเอียดถึงสภาพของการให้บริการเนื้อหาอย่างในบริบทของสหภาพยุโรป ภายใต้ระเบียบว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic commerce directive) หากตัวกลางเป็นเพียงผู้ส่งต่อ (Transmission) เนื้อหาในลักษณะของท่อและ/หรือเป็นเพียงผู้เก็บรักษา (Storage) ของเนื้อหาของบุคคลที่สามหรือผู้ใช้ผลิตเนื้อหาใด ๆ ก็จะไม่ต้องมีภาระรับผิดชอบ ยกเว้นว่าจะมีกฎหมายระดับประเทศบังคับไว้ การจำกัดภาระการรับผิดชอบเป็นไปเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้สามารถใช้บริการได้โดยไม่ถูกจำกัดเสรีภาพในการเข้าถึงเนื้อหาและเป็นไปตามเงื่อนไขของการให้บริการ โดยที่ส่วนใหญ่แล้วเฉพาะเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย หรือเป็นความผิดตามระเบียบขององค์กรกำกับดูแลเป็นอิสระของรัฐเท่านั้นที่จะถูกจัดการเอา ออกไปจากระบบ

สื่อสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการใช้เว็บ 2.0 ผู้ให้บริการหรือตัวกลางทาง เนื้อหามักจะใช้แนวทางอันเป็นสากลในการกำกับดูแลตนเองด้านเนื้อหาภายใต้กรอบของกฎหมาย ทั้งระดับชาติและนานาชาติในสามกลุ่มสำคัญด้วยกันคือ

1. กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

2. กฎหมายลิขสิทธิ์
3. กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนบุคคล

ภาพที่ 2.2 การกำกับดูแลตนเองของเครือข่ายทางสังคมภายใต้กฎหมายระดับชาติและนานาชาติ การกำกับดูแลเนื้อหาที่สร้างความเกลียดชังโดยไม่ใช้กฎหมาย

ที่มา: การกำกับดูแลสื่อที่เผยแพร่เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง, พิรงรอง งามสูตร และคณะ (2557).

“กฎหมายไม่ใช่เพียงหนทางเดียว และบางทีอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดในการจัดการกับความเกลียดชังออนไลน์”

การกำกับดูแลเนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) โดยไม่ใช้กฎหมายและไม่ใช้กลไกกลอำนาจของภาครัฐซึ่งอีกนัยหนึ่งก็คือ การกำกับดูแลตนเอง อาจแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ผ่านตัวกลาง (Intermediaries) และผ่านผู้ใช้งาน (Users)

ตัวกลาง (Intermediaries) ที่ว่านี้อาจจะเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet service provider) หรือเป็นคนกลางที่เข้ามาทำหน้าที่ดูแล โดยเฉพาะ (Moderator) ก็ได้

เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการสื่อสาร ที่จะประกอบไปด้วย ผู้ส่งสาร เนื้อหา ช่องทาง และ ผู้รับสาร จะพบว่า ผู้ส่งสารและผู้รับสารในโลกออนไลน์ซึ่งอยู่ในบริบทของ Web 2.0 น่าจะเป็นกลุ่มเดียวกัน และมีคำนิยามใหม่เรียกกันว่า “ผู้ใช้งาน” (Users) ขณะที่ตัวเนื้อหาถือบรรดาข้อความทั้งหลายอันเป็น Hate speech และช่องทางอันหมายถึงบรรดาเว็บไซต์หรือผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตอันรวมไปถึงคนที่เข้ามารับการตรวจสอบเฝ้าระวัง อาจเรียกได้ว่าเป็น “ตัวกลาง”

ทั้งนี้ โดยปกติการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงโดยทั่วไปมักจะมุ่งเน้นไปยัง “ปัจเจกบุคคล” มากกว่าจะกระทำการควบคุมของสถาบัน ทำให้เวลาพิจารณาในบริบทของออนไลน์จึงอาจจะหลงลืมไปคิดว่าต้องเข้าไปจัดการที่ตัวผู้ใช้งานเท่านั้น และการควบคุมก็ทำโดยเจ้าหน้าที่กฎหมายของรัฐ โดยความเป็นจริงแล้วผู้ให้บริการในโลกออนไลน์น่าจะมีบทบาทอย่างมากในการควบคุมจัดการ

ด้วยช่องทางพิเศษดังกล่าว อาจเป็นการแก้ปัญหาความคล่องในการควบคุม Hate speech ในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะกรณีที่สหรัฐอเมริกาใช้รัฐธรรมนูญมาตรา 1 ซึ่งเน้นเสรีภาพทางการแสดงออกเป็นเกณฑ์ การคิดกำกับดูแลโดยผ่าน “ฝ่ายที่ 3” (Third parties) อันได้แก่ผู้ให้บริการ จะไม่ถูกกฎหมายเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญบีบบังคับเหมือนกรณีการกำกับดูแลโดยรัฐบาล ดังที่ Shaw(2011) กล่าวเอาไว้ว่าการที่องค์กรผู้ให้บริการมาจัดการดูแลอินเทอร์เน็ตย่อมดีกว่าให้รัฐบาลทำ ไม่เพียงเพราะไม่ถูกจำกัดควบคุมโดยรัฐธรรมนูญ หรือตัวบทกฎหมายเท่านั้น หากยังเป็นเพราะสามารถควบคุมบังคับโดยผ่านพรมแดนประเทศและตัดสินใจได้ดีกว่า ทำให้ปัจจุบันเว็บไซต์จำนวนมากได้คิดกำกับดูแลเนื้อหาตนเอง อย่างกรณีของเว็บไซต์ของให้บริการด้านวิดีโออย่าง YouTube หากคนที่ใช้เว็บไซต์ พบว่า วิดีโออะไรถูกอัปโหลดขึ้นเว็บไซต์บ้าง และหากมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมก็จะ “ติดธง” (Flag) วิดีโอขึ้นเพื่อรอให้เจ้าหน้าที่มาทำการลบออก ในอีกกรณีหนึ่งคือ การมี “คนกลาง” ที่ถูกจ้างเอาไว้เพื่อคอยดูแลเนื้อหาและตัดสินใจว่าจะลบวิดีโอตัวไหน หรือจะปล่อยให้มันอยู่บนเว็บไซต์

ทั้งนี้ นโยบายการ “ติดธง” และ “ระบบการตรวจสอบด้านเดียว” (Unilateral-review system) ได้ถูกใช้กับระบบออนไลน์เพื่อคู่ว่ามีการละเมิดข้อห้ามด้านทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ดิจิทัล (Digital millennium copyright Act) ทำให้หากมีใครพบเห็นสิ่งผิดปกติ จะสามารถส่งคำเตือนไปยังผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตได้

สำหรับในกรณีของ Hate speech ระบบการจัดการดังกล่าวที่ใช้กับลิขสิทธิ์ทางปัญญา อาจก่อให้เกิดปัญหาว่าละเมิดเสรีภาพในการแสดงออกหรือไม่ และนอกจากนี้การแจ้งว่าสิ่งต่าง ๆ

เป็น Hate speech ก็ต้องใคร่ครวญให้ดีเพราะการสื่อสารด้วยความเกลียดชังนั้นมักจะพ่วงมากับบริบททางประวัติศาสตร์เฉพาะวัฒนธรรม

ในกรณีของการเซนเซอร์เนื้อหา นั้น ต้องอยู่ภายใต้นโยบายที่โปร่งใสและเป็นธรรม (Transparency and fairness) นั่นคือ การให้เหตุผลว่าทำไมถึงต้องมีการควบคุมปิดกั้นเนื้อหาบางอย่าง ซึ่งจะได้ผลดีในกรณีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน ทั้งนี้ยังรวมไปถึงการให้ผู้ใช้ได้มีการอภิปรายถกเถียงกันว่าเนื้อหาดังกล่าวนั้นสมควรจะถูกปิดกั้นหรือไม่ ดีกว่าปล่อยให้มีการควบคุมโดยไม่มีคำอธิบายใด ๆ

ดังที่กล่าวไปนั้น จะเห็นว่าแม้จะใช้กฎหมายควบคุมดูแล แต่ก็ยังมีส่วนที่ไม่สามารถจะทำได้ทุกอย่าง ดังนั้น การแก้ไขในแนวทางอื่น ๆ ก็เป็นเรื่องน่าสนใจเช่นกัน ดังที่ James Banks (2011) เสนอการจัดการกับ Hate speech ดังต่อไปนี้

การควบคุมเนื้อหาโดยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เช่น การจำกัดการเข้าถึงในเนื้อหาที่เป็นอันตราย การมีเงื่อนไขการใช้งานในแต่ละเว็บไซต์ช่วยให้ เพราะเมื่อผู้ใช้อยอมรับเงื่อนไขแล้ว ผู้ให้บริการก็สามารถจัดการควบคุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมได้ตามนโยบายที่กล่าวอ้างไป ดังนั้น เว็บไซต์หัวรุนแรงมีสิทธิ์ถูกปิดตามนโยบายของผู้ให้บริการโดยไม่ขัดกับหลักเสรีภาพ ในประเทศอังกฤษและเยอรมัน ผู้ให้บริการได้ตั้งองค์กรขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อจำกัดการสื่อสารความเกลียดชัง ดังเช่นการนำไปสู่ Code of Practice of the internet Provider Association (ISPA) กระนั้นในอเมริกา ผู้ให้บริการยังไม่ได้สร้างมาตรการการจัดการกับ Hate speech เท่าใดนัก เงื่อนไขการให้บริการมักจะมีข้อห้ามจำกัดในบางเรื่องแคบ ๆ เฉพาะทาง อาทิ การหมิ่นประมาทเท่านั้น และตามหลักรัฐธรรมนูญอเมริกันก็ไม่สามารถลงโทษผู้ให้บริการได้ ดังนั้น ปัญหาจะยังคงอยู่ต่อไปในยุโรปที่มีการควบคุมเคร่งครัดกว่า เพราะผู้ให้บริการมักมาจากทางอเมริกา

การกรองเนื้อหา รัฐบาลในยุโรปได้จำกัดการเข้าถึงเว็บไซต์หัวรุนแรงที่ไม่ทำตามกฎหมายนานาชาติ ดังเช่น ในสเปนได้ผ่านกฎหมายให้ผู้มีอำนาจสามารถสั่งปิดเว็บไซต์สเปน และจำกัดการเข้าถึงของเว็บไซต์ที่มีฐานอยู่ในอเมริกาที่ไม่ทำตามกฎหมายนานาชาติ ขณะเดียวกันก็มีโปรแกรมที่เอาไว้ใช้กรองเนื้อหาและเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม บางโปรแกรม เช่น Hatefilter สามารถป้องกันเว็บไซต์ที่สร้างความเกลียดชังและให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ และบอกถึงสาเหตุว่าทำไมเว็บไซต์เหล่านั้นถึงถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าถึง

การให้การศึกษา ทำให้ผู้ใช้นั้นมีความรับผิดชอบและร่วมกันส่งเสริมวัฒนธรรม การไม่ยินยอมอดทนต่อการสร้างความเกลียดชังออนไลน์ และมีความพยายามที่จะจัดการกับเว็บไซต์เหล่านั้น

การเฝ้าจับตามอง ผู้ใช้สามารถรับบทบาทจับตามองความเป็นไปในเนื้อหาของอินเทอร์เน็ต ด้วยการช่วยแจ้งความไม่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็มีองค์กรที่เฝ้าระวังโดยเฉพาะเพื่อระบุและลบเว็บไซต์ที่สร้างความเกลียดชัง หรือเนื้อหาใด ๆ ที่ละเมิดต่อเงื่อนไขการให้บริการ รวมไปถึงการเฝ้าระวังเนื้อหาที่อาจก่ออันตรายได้

Citron and Norton (2011) แสดงความคิดเห็นเอาไว้ว่า โดยปรัชญาพื้นฐานของการควบคุมในโลกออนไลน์นั้น จำเป็นที่จะต้องให้มีหน่วยงานหรือคนกลางที่ไม่มีส่วนได้ ส่วนเสียกับ Hate speech เข้ามามีอิสระในการสร้างนโยบายที่โปร่งใส และให้การศึกษาแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบในโลกออนไลน์ ในฐานะของ “พลเมืองโลกดิจิทัล” (Digital citizens)

แม้มาตรา 1 แห่งรัฐธรรมนูญอเมริกันจะมีท่าทีคุ้มครองการแสดงความคิดเห็น และอาจเปิดเผยให้เกิดวาทะที่แสดงความเกลียดชังได้ เพราะวาทะดังกล่าวไม่ได้ทำลายหรือทำร้ายใคร หากแต่เป็นพฤติกรรมต่างหากที่ทำร้าย อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญได้เปิดช่องว่า รัฐบาลจัดการเรื่องดังกล่าวด้วยตนเองไม่ได้ก็จริง แต่เอกชนนั้นสามารถตัดสินใจที่จะควบคุมหรือจำกัดการแสดงออกดังกล่าวได้ จึงนำมาสู่บทบาทของ “ตัวกลาง” ที่เป็นเอกชน ซึ่งสามารถเข้ามาช่วยเหลือจัดการ Hate speech ได้

ดังนั้น จึงมีแนวคิดที่จะให้ “ตัวเชื่อมต่อ” หรือ “ตัวกลาง” (Intermediaries) อย่างเช่น Google, Microsoft, Yahoo, Mozilla, Facebook, Myspace, Twitter หรือ YouTube เข้ามามีส่วนร่วมจัดการปัญหาการสื่อสารความเกลียดชังมากขึ้นด้วย เพราะตัวกลางเหล่านี้ถือเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมการไหลบ่าของข่าวสาร ถือเป็นพันธกิจหนึ่งที่มีต่อพลเมืองดิจิทัล ในการทำให้เกิดความแข็งแกร่งและความรับผิดชอบในชีวิตออนไลน์ ทั้งนี้ตัวกลางจะทำให้เกิดการสร้างมาตรฐานและค่านิยมในพันธกิจที่แข็งแกร่งและควรเคารพนี้ทั้งนี้ใน Google ได้อธิบายให้ผู้ใช้งานว่า “ต้องการจะมีความรับผิดชอบทางสังคม” และ “ผู้ใช้บล็อกสามารถแสดงความคิดเห็น กระทั่งความเห็นที่ขัดแย้งได้ ทว่าไม่สามารถลบล้างไปสู่การแสดงวาทะที่เกลียดชังได้”

เมื่อพิจารณาตามที่กล่าวไป “ตัวกลาง” จึงมีความสามารถในการตัดสินใจว่าจะควบคุมการแสดงออกในโลกออนไลน์หรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม มีจำนวนมากใช้เสรีภาพดังกล่าวเพื่อจัดการข้อขัดแย้ง แต่บางส่วนก็ปล่อยให้เป็นไปในทิศทางกันข้าม อาทิ เว็บไซต์ที่สร้างจุดขายให้คนเกิดความเกลียดชัง และระบายออกมา อย่างเว็บเครือข่ายสังคมอย่าง Hate Book ที่เน้นการขู่ให้ผู้ใช้ นั้น “เขียนข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่เกลียดชัง”

โดยสรุปแล้ว ภาระหน้าที่ของ Intermediaries หรือ ตัวกลางในการสร้างเกราะคุ้มกันสังคมออนไลน์ให้ปลอดจาก Hate speech ได้แก่

ให้การศึกษา แก่ผู้ใช้งานเกี่ยวกับเงื่อนไขพลเมืองดิจิทัลที่มีค่านิยมด้วยการอธิบายอย่างโปร่งใสในการตัดสินใจต่าง ๆ เช่น การดีลิตโพสต์ หรือกระทู้ Facebook, myspace และ YouTube ก็มีเจ้าหน้าที่ในการรับเรื่องเกี่ยวกับการใช้บริการ

สร้างอำนาจ แก่ผู้ใช้ในการโต้ตอบกับการสื่อสารที่สร้างความเกลียดชัง และรายงานการละเมิดเงื่อนไขการให้บริการซึ่งจะสามารถสร้างชุมชนออนไลน์ที่มีมาตรฐานและมีค่านิยมที่ดี เช่น วิกิพีเดียสร้างเงื่อนไขให้แก้ไขบทความและมีคนพิจารณาว่าแก้ไขหรือไม่ได้ในกรณีเป็นข้อพิพาททางข้อมูล ซึ่งยังมี “ความเห็นที่ 3” เข้ามาแสดงความคิดเห็นอีกด้วย

สร้างเงื่อนไขที่มีความรับผิดชอบ เช่น ไมโพสต์โดยไม่แสดงชื่อถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ อย่างกรณี เฟซบุ๊กก็มีนโยบายว่า “จะไม่มีพวกช้อปปลอม มาเล่นสนุก ๆ ในเครือข่ายสังคม” และนโยบายของเฟซบุ๊กจัดว่าเป็นแบบโปร่งใสอย่างรุนแรง โดยมาร์ค ซัคเกอร์เบิร์กเชื่อว่าจะทำให้ผู้คนมีความอดทนต่อคนอื่นที่ไม่ปกติได้

นอกจากนี้ ยังมีภาคปฏิบัติการของ “ตัวกลาง” ในฐานะผู้ควบคุมการไหลบ่าของข่าวสาร ซึ่งเป็นการแก้ไข Hate speech ได้อย่างทันทั่วถึง ได้แก่

1. การลบการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง (Remove) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่ตัวกลางใช้ได้อย่างตรงอำนาจที่สุด แต่ก็ต้องใช้ในยามจำเป็น เมื่อวัฒนธรรมต่อต้านไม่สามารถทำงานได้ อย่างไรก็ตาม กรณีนี้จำเป็นต้องมีเหตุผลว่าทำไมถึงลบโพสต์ดังกล่าวออกไปเพื่อเน้นความโปร่งใสและสบายใจแก่ทุกฝ่าย
2. การสร้างวัฒนธรรมต่อต้านหรือการสื่อสารเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด (Counter-speech)
3. การสร้างอำนาจและให้การศึกษา (Empower and education) แก่สมาชิกในการสร้างค่านิยมของพลเมืองดิจิทัล อันจะนำไปสู่การกำกับดูแลกันเองและสอดส่องไม่ให้มีเรื่องเสียหายเกิดขึ้นในโลกออนไลน์

ทั้งนี้ Citron and Norton (2011) ยังได้เสนอแนวทาง อันเป็นรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับการกำกับควบคุม Hate speech โดยตัวกลางในโลกออนไลน์ อันได้แก่

ยึดหลักการที่โปร่งใส อันได้แก่ การบอกไปในเงื่อนไขการใช้งาน ว่าไม่ให้มีการใช้การสื่อสารสร้างความเกลียดชัง โดยบรรจุอยู่ใน “เงื่อนไขการให้บริการ” (Terms of service) อย่างเช่น Yahoo เรียกร้องให้ผู้ใช้อย่าได้สร้างความเกลียดชังหรือแสดงความต่อต้านชาติพันธุ์ เชื้อชาติและอื่น ๆ

ควบคุมการใช้คำที่จะทำให้เกิดความสะเทือนจิตใจ อันได้แก่ ระบบการกรองคำหรือการให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลตรวจสอบการใช้คำ

ส่งเสริมและปกป้องวัฒนธรรมต่อต้าน กล่าวคือ ทางแก้หนึ่งของการสื่อสารแสดง ความเกลียดชัง คือการให้มีการแสดงเหตุผล อธิบายอย่างสุภาพ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ดังนั้น การกระทำใด ๆ ที่มาบั่นทอนการแสดงเหตุผลที่ดีดังกล่าว ก็ควรต้องมีการ ควบคุม

ควบคุมคำพูดที่ก่อความขุ่นข้องแก่กลุ่มคนที่ถูกดูหมิ่น เช่น อาจจะทำให้ถูกทำร้าย หมิ่นประมาท ลดค่ามนุษย์ แบ่งแยกและใช้ความรุนแรง

นอกเหนือจากวิธีการจัดการผ่าน “ตัวกลาง” ที่เป็นข้อเสนอจากต่างประเทศแล้ว ในเมืองไทยยังมีนักวิชาการที่ได้เสนอวิธีการจัดการกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับ Hate speech เอาไว้ ซึ่งผสมผสานทั้งการกระทำผ่าน “ตัวกลาง” และผ่าน “ผู้ใช้” ดังที่ ชาญชัย (2554) ได้นำเสนอหนทาง ที่เป็นไปได้ (ไม่ว่าจะในแง่ดีหรือไม่ดี) เอาไว้ทั้งหมด 5 ข้อดังต่อไปนี้

1. การตอบโต้ด้วยความรุนแรงทางกายภาพ อันได้แก่ เมื่อมีความรุนแรงเกิดขึ้นจาก Hate speech ก็ต้องใช้กำลังจัดการเพื่อยุติคนที่ใช้ถ้อยคำการสื่อสารอันชั่วร้ายให้เกิดความรุนแรง อย่างไรก็ตามวิธีการนี้ผู้เสนออย่างชาญชัยไม่เห็นด้วยที่จะนำมาใช้เพราะจะยิ่งทำให้เกิดความรุนแรง ลูกหลานบานปลายออกไปกว่าเก่า

2. การเซ็นเซอร์ปิดกั้นแหล่งผลิตหรือช่องทางของ Hate speech อันได้แก่ การให้ รัฐบาลหรือตัวกลางเข้ามาควบคุมไม่ให้เกิดการสื่อสารความเกลียดชังแพร่กระจายออกไป วิธีการนี้แม้ จะขัดแย้งกับมาตรา 1 ของรัฐธรรมนูญอเมริกาอย่างรุนแรง แต่ในบริบทไทยก็ยังไม่แน่ชัดว่าจะมี ผู้ยอมรับได้เท่าใด เป็นไปได้ว่าวิธีการนี้อาจจะช่วยระงับความรุนแรงได้ชั่วคราว แต่ไม่ได้ หมายความว่า จะหยุดยั้งผู้ที่ต้องการใช้ Hate speech ได้เพราะยังมีหนทางอื่น ๆ ในการสื่อสารด้วย ความรุนแรงอีก เช่น การปลอมแปลงตัวตน การเปลี่ยนวิธีการยืนยันตัวตน การเปลี่ยนเซิร์ฟเวอร์ เป็นต้น

3. การใช้ปฏิบัติการ Counter-speech ได้แก่ การต่อต้านวัฒนธรรมหรือวาทกรรม อันส่งเสริมความเกลียดชัง ด้วยการอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเหตุผล อย่างสุภาพ ถือเป็นการแก้ไขและชี้แจงการกล่าวหาด้วยความเกลียดชัง อย่างมีสติและเป็นไปอย่างที่มี ผู้มีการศึกษาควรกระทำ

4. การทำอารยะขัดขืนอิเล็กทรอนิกส์ อันได้แก่ การเข้าไปปฏิบัติการบางอย่างต่อ เว็บไซต์หรือช่องทางที่เผยแพร่ Hate speech เพื่อให้ช่องทางนั้น ๆ สะเทือนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง อาจจะเป็นการรุมเข้าไปใช้งานจนเว็บไซต์ดังกล่าวล่ม หรือใช้การไม่ได้ชั่วคราว ซึ่งถือว่าเทียบได้กับ การนั่งประท้วงในโลกออฟไลน์นั่นเอง

5. การป่วนทางวัฒนธรรม ได้แก่ การพลิกผันสิ่งที่จะสร้างความเกลียดชังให้กลายเป็นเรื่องขบขัน ดังเช่นกรณี การทำป้ายล้อเลียนนักการเมืองเพื่อลดทอนความรุนแรงทางความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการหาเสียงซึ่งมีการใช้ถ้อยคำสื่อสารอันก่อให้เกิดความเกลียดชัง

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นส่วนประกอบในการตั้งคำถามออกแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลตนเองด้วยความรู้เท่าทันสื่อ เพื่อทราบถึงทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่นำไปสู่การกำกับดูแลตนเองโดยผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์

2.3 แนวคิดการสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) เป็นศาสตร์ที่มีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ยุคกรีกโบราณ ซึ่งเน้นในเรื่องวาทวิทยา (Rhetoric) การเมืองและจริยธรรม เป็นการนำการโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) มาผสมผสานกับเนื้อหาทางการเมืองและการสื่อสารเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางการเมือง การสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นแนวทางการศึกษาที่ตระหนักถึงการสื่อสารในฐานะเครื่องมือของการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการเมือง โดยอาศัยการสื่อสารสร้างแนวทางการยอมรับขึ้นในกลุ่มประชาชน ผู้รับสาร ซึ่งในการดำเนินการทางการเมืองการปกครองของทุกสังคมจะมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสื่อสารทางการเมือง ไม่ลักษณะใดก็ลักษณะหนึ่ง ทำให้เกิดการทำหน้าที่ของระบบการเมือง การสื่อสารทางการเมืองมีลักษณะของความเป็นสหวิทยา (Interdisciplinary) จึงไม่อาจกล่าวได้ว่ามีทฤษฎีสื่อสารการเมืองแท้ ๆ ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองจำเป็นต้องอาศัยมโนทัศน์จากการศึกษาบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร ที่เป็นดั่งรากแก้วของการกำเนิดทฤษฎีสื่อสารทางการเมืองต่าง ๆ เนื่องจากทฤษฎีสื่อสารทางการเมืองแท้ ๆ นั้นไม่มีแบบทฤษฎีบริสุทธิ์ (pure theory) ที่เป็นของตัวเองแต่เป็นทฤษฎีประยุกต์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารกับการเมือง

สื่อทางเลือกในยุคโลกาภิวัตน์

ในอดีตแนวคิดและองค์ความรู้ทางวิชาการด้านสื่อสารมวลชนระหว่างประเทศเคยมีขอบเขตชัดเจน ในประเด็นเรื่องกระแสการไหลเวียนของข้อมูลและข่าวสาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากสำนักคิดทฤษฎี จักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม การก่อกำเนิดเกิดขึ้นมาของสถานีโทรทัศน์ข่าวผ่านดาวเทียม 24 ชั่วโมง ภาษาอาหรับชื่อว่า อัลจาซีรา Al Jazeera) ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 เป็นต้น มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ได้พลิกโฉมหน้าวงการสื่อสารมวลชนโลกขนานใหญ่ เนื่องจากความแปลกใหม่ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา จากเดิมที่กิจการสื่อสารมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เคยเป็นตัวกลางในการสนับสนุนและ ส่งเสริมการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ตามที่จักรวรรดินิยมต้องการ ช่วงเปลี่ยนผ่านนับจากสมัยสงครามเย็น มาจนถึงยุคปัจจุบัน

ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าสถานีโทรทัศน์ช่องใหม่ ๆ อย่างเช่น อัลจาซีรา กลายเป็น ปราบฏการณ์ครั้งสำคัญของสื่อสารมวลชนแห่งยุคโลกาภิวัตน์ การถือกำเนิดเกิดขึ้นของอัลจาซีรา ถือว่าเป็นสัญญาณบ่งชี้ถึงข้อจำกัดและอิทธิพลที่ลดลงของสื่อสารมวลชนตะวันตกทั้งหลาย เช่น AP AFP BBC CNN รวมถึงรอยเตอร์ ซึ่ง ไม่เพียงต้องเสียสิทธิการผูกขาดเนื้อหาเรื่องราวและวิธีการนำเสนอข่าวสารของ โลกเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการถูกท้าทายจากสื่อทางเลือกใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา การประสบความสำเร็จภายใน ระยะเวลาเพียงไม่กี่ปีของอัลจาซีรา จึงเป็นกรณีศึกษาหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจในระดับภูมิภาคและระหว่าง ประเทศ เนื่องจากสถานีโทรทัศน์แห่งนี้ได้ก้าวขึ้นมามีบทบาทในวงการสื่อสารมวลชนระดับโลกได้อย่าง เต็มภาคภูมิ โดยอาศัยภูมิหลังพื้นฐานทางด้านสังคมวัฒนธรรม ผสมผสานเข้ากับความรู้ความชำนาญที่ได้รับ การถ่ายทอดและสั่งสมจากการทำงานร่วมกับสื่อค่ายตะวันตก มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้รับสารท้องถิ่นถึงแม้กลุ่มผู้ชมเป้าหมายของอัลจาซีราส่วนใหญ่คือชาวอาหรับและผู้นับถือศาสนาอิสลาม แต่ความสำคัญของสถานีโทรทัศน์แห่งนี้มีขอบข่ายกว้างไกลและสามารถสร้างความสัมพันธ์ไปจนถึง ในระดับโลก79 นอกจากนี้ ยังมีสื่อทางเลือกอื่นในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเทคโนโลยีมีต้นทุนที่ต่ำลงและมีความสะดวก มากยิ่งขึ้น เช่น วิทยุทางอินเทอร์เน็ต(Internet Radio) ที่ออกอากาศผ่านทางเว็บไซต์ (web casting) หรือโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ต สื่อทางเลือกเหล่านี้จะเป็นตัวแข่งชิงเวลาซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดตายตัวไปจากสื่อหลักอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ ตลอดจนสิ่งพิมพ์ ในต่างประเทศนั้นมีการริเริ่มสื่อทางเลือกเหล่านี้และ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งระยะหลังเริ่มถูกมองจากกลุ่มมืออาชีพว่าเป็นทิศทางที่น่าลงทุน เช่น อดีตผู้บริหาร MTV อดีตผู้บริหาร AOL และบริษัทลงทุนบางแห่ง บริษัทที่คนกลุ่มนี้มาร่วมกันผลักดัน คือ เพื่อ ”เน็กซ์ท์ นิว เน็ตเวิร์กส“สถานีอินเทอร์เน็ต ทีวี ด้วยเงิน 8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ราว 280 ล้านบาท โดยเปิดตัวขึ้นมาพร้อมกัน 5 สถานี ประกอบด้วย fastlanedaily.com นำเสนอข่าวรายวันสำหรับ คนรักรถ threadbanger.com เป็นรายการเกี่ยวกับการตัดเสื้อผ้าและเย็บปักถักร้อย channelfrederator. com เป็นรายการแอนิเมชั่น VODCars.com ที่เป็นเรื่องสำหรับคนรักรถ สุดท้ายคือ pulpsecret.com เสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวในแวดวงหนังสือการ์ตูน เนื้อหาสาระของสถานีทั้งห้านี้เป็นสิ่งที่หาไม่ได้ จากทีวีโดยทั่วไป ทำขึ้นมาเจาะตลาดใหม่ ซึ่งเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม โดยกลุ่มที่ทำหวังว่าน่าจะเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนได้ดี80 มีผู้ชมวิดีโอจากอินเทอร์เน็ตกันอย่างมหาศาลด้วยข้อพิสูจน์จากเว็บ youtube.com และในอนาคตจะมีสื่อทางเลือกเช่นนี้เกิดขึ้นมาให้เลือกชมได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยสื่อมวลชนกระแสหลักทั้งหลายที่ยากจะกลายเป็นสื่อเสรีที่ยืนอยู่ข้างประชาชนและผู้เสียเปรียบได้อย่างจริงจัง การแก้ไขปัญหาคูกคามสื่อมวลชนจากอาณาจักรทุน ผ่านงบประมาณที่กำลังเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาปัจจุบันนี้ หรือแม้กระทั่งการครอบงำสื่อมวลชนด้วยอำนาจรัฐ ผ่านการใช้

มาตรการทางกฎหมาย และการใช้กำลัง ก็ยังถูกควบคุมทางสังคมตามกระบวนการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น สื่อทางเลือก เพื่อก่อให้เกิดดุลอำนาจในสังคมอีกด้วย” โดยเมื่อถึงจุดหนึ่งประชาชนจะพากันปฏิเสธเนื้อหาสาระของสื่อที่ถูกควบคุมและแทรกแซงโดยอาณาจักรทุน หรือเนื้อหาสาระที่ถูกครอบงำโดยอำนาจรัฐ ทั้งนี้ เพราะเนื้อหาดัง กล่าวจะไม่สามารถตอบสนองความสนใจหรือผลประโยชน์ของประชาชนได้เท่าที่ควร เนื่องจากแนวคิดพื้นฐานของระบบทุนนิยม หรืออำนาจรัฐจะมุ่งตอบสนองตามความพอใจของกลุ่มธุรกิจ หรือกลุ่มผู้มีอำนาจรัฐเป็นสำคัญ โดยมิได้ตระหนักถึงประโยชน์ของ “สาธารณะเป็นที่ตั้ง และเมื่อถึงจุดนั้น ทุกอย่างก็จะกลับคืนสู่สภาวะปกติ” อย่างไรก็ตาม สิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นเองไม่ได้ ทว่าจะต้องมีการกระตุ้นเตือน จากสังคมเพื่อช่วยกันกำจัดสิ่งเหล่านี้ ทั้งในส่วนของประชาชนและสื่อมวลชน เพื่อสร้างประชาสังคมที่มีความเข้มแข็งในการเหนี่ยวรั้งพลังของตลาด และลดอำนาจรัฐละเพิ่มอำนาจให้ประชาชนนั่นเอง ปรากฏการณ์ในการชุมนุม “สงครามสื่อ” ช่วง พ.ท.ต.ทักษิณ ชินวัตร ประท้วงรัฐบาล ช่วงปลายปี พ.ศ. 2548 – 2549 มีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยผ่านทางเว็บไซต์ กระดานสนทนาหรือเว็บบอร์ดจากทั้งฝ่ายต่อต้าน เช่น เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ (www.manager.co.th) เว็บไซต์ไทยอินไซด์เดอร์ฝ่ายสนับสนุนรัฐบาล พ.ท.ต.ทักษิณ ชินวัตร เช่น เว็บไซต์รีพอร์ตเตอร์ (www.reporter.co.th) ได้กลายเป็นสื่อที่มีบทบาทและความสำคัญเนื่องด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัวที่มีเสรีภาพค่อนข้างสูงทำให้ยากต่อการตรวจสอบควบคุม ไม่ว่าจะจากฝ่ายรัฐบาลของ พ.ท.ต.ทักษิณ ชินวัตร หรือฝ่ายต่อต้าน รวมถึงความคงทนถาวรของเนื้อหาสาระ ที่ผู้รับสารหรือผู้อ่านสามารถเข้าชมได้ตลอดเวลาไม่ว่าจากสถานที่ใดก็ตาม ในทางตรงข้าม ด้วยความมีเสรีภาพและปราศจากการควบคุม บางครั้งสื่อทันสมัยเหล่านี้จึงถูกใช้ไปในทางการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง แต่กลับกลายเป็นเครื่องมือใน “การปั้นภาพ” (spin doctoring) สร้างวาทกรรมเพื่อทำลายศัตรูทางการเมืองอีกฝ่ายหนึ่ง หรือกลายเป็นเวทีโต้ตอบกันไปมาระหว่างคู่ตรงข้ามทางการเมือง ดังเช่นกรณีวาทกรรม “คู่ตรงข้ามที่พยายามแบ่งฝ่ายและให้เลื่อยข้างระหว่าง “คนดี” กับ “คนไม่ดีความสุจริตโปร่งใส การคอร์รัปชัน” วาทกรรมการซื้อขายเสียง รวมทั้งการกล่าวถึง เจริญนโยบาย และผลประโยชน์ทับซ้อน อันเป็นความลำเอียงของคนในเมืองที่นำเอามาตรฐานของคนไปตัดสินให้คุณค่า คนในชนบทและสนับสนุนการปกครองของชนชั้นนำ การต่อสู้ทางวาทกรรมได้ปรากฏชัดทางสื่อเฉพาะกลุ่มรูปแบบต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ASTV วิทยุชุมชน FM 92.25 กระดานสนทนาของเว็บไซต์ประชาไท (www.prachatai.com) และ ห้องราชดำเนินซึ่งเป็นกระดานสนทนาของเว็บไซต์พันทิป (www.pantip.com) ที่ต่อมาก็ยังเป็นเวทีในการโต้ตอบกันระหว่างฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายต่อต้านการรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ.2549 และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติอีกด้วย (คมช.) สงครามสื่อในครั้งนั้น นอกจากฝ่ายต่อต้านแล้ว ฝ่ายสนับสนุนรัฐบาล

พ.ต.ทักษิณ ชินวัตร ยังมีการใช้สื่อแบบครบวงจรด้วยการเปิดตัวหนังสือพิมพ์ เดอะรีพอร์ตเตอร์ รายสัปดาห์ขึ้นมาด้วย ตลอดจน การเตรียมขอเช่าช่องสัญญาณดาวเทียม NSS 6 ของเนเธอร์แลนด์ และไทยคม 3 เพื่อนำเสนอข่าวโทรทัศน์ ผ่านดาวเทียมช่องใหม่ ซึ่งถือเป็นความเคลื่อนไหวใน สงครามสื่อระหว่าง พ.ต.ต.ทักษิณ ชินวัตร รักษาการ นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยมีเป้าหมาย เพื่อตอบโต้กับนายสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ หนึ่งในแกนนำประท้วงระบอบทักษิณ เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ ASTV ของกลุ่มผู้จัดการนั้นเช่าดาวเทียม NSS 6 ของเนเธอร์แลนด์ด้วยเช่นกัน การสื่อสารทางการเมืองของไทยในกระแสโลกาภิวัตน์มีการพัฒนาจากยุคสมัยที่สื่อถูกควบคุม กำหนดเนื้อหาสาระของข่าวสารโดยอำนาจรัฐ มาสู่ลักษณะที่ไม่แตกต่างจากกระแสการสื่อสารทางการเมือง ที่เกิดขึ้นทั่วโลกภายใต้อิทธิพลของการครอบงำจากกลุ่มทุน ผนวกกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาวะที่กลุ่มทุนสามารถมีบทบาทและอิทธิพลในการใช้อำนาจรัฐ ในทางตรงข้ามพลังของอำมาตยาธิปไตย ซึ่งเป็นผู้กุมอำนาจรัฐอยู่แต่เดิมก็มีการตอบโต้ด้วยการพยายามควบคุมสื่อให้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ระหว่างระบอบราชการกับมวลชนมากกว่าที่จะเป็นเครื่องมือของกลุ่มทุน เช่น การออกมาตรการหรือกฎหมาย ต่าง ๆ ที่จะป้องกันการครอบงำสื่อจากกลุ่มทุน การสร้างสื่อสาธารณะที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยรายได้จากการโฆษณามากนัก สภาพการณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมการเมืองที่มีลักษณะเปลี่ยนผ่าน (Prismatic society) ประชาชนบริโภคข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลในยุคโลกาภิวัตน์โดยปราศจากวิจรณ์ญาณ เช่นประเทศไทยนั้น สื่อสารมวลชนจึงเป็นเครื่องมือกลไกที่มีความสำคัญในการเร่งเร้าหรือระดมมวลชน มีบทบาทเป็นผู้กำหนดวาระทางการเมืองและสังคม ตลอดจนประชาชนก็ถูกอิทธิพลของสื่อ ตัดสินและคิด “แทนรวมทั้งสร้างภาพลักษณ์หรือทำลายภาพลักษณ์ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทรานนั้น ความพยายามในการช่วงชิงพื้นที่ที่ยังคงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดควบคู่กับการเมืองไทยในทุกยุคสมัย “สื่อ” นั่นเอง

2.4 แนวคิดเรื่องเสียงสะท้อนในห้อง (Echo Chamber)

Echo Chamber คือสภาพการณ์ที่ข้อมูลข่าวสาร ความคิด ความเชื่อ ถูก ตอกย้ำ หรือ “ผลิตซ้ำภายในระบบปิด การเห็นต่างหรือความเห็นโต้แย้งได้ถูกปิดกั้น ปฏิเสธ หรือมองข้ามไป คนจะ “เลือกรับ” ชุดข้อมูลที่ถูกจริตตน และ ปิดกั้น ชุดข้อมูลที่ขัดความรู้สึกลับ

โตมร ศุขปรีชา ให้คำนิยามแก่ Echo Chamber ว่า “ห้องที่สะท้อนแต่เสียงตัวเอง” เขากล่าวว่า สื่อโซเชียลมีเดียมีความเห็นไม่เป็นกลางในการคัดเลือกข้อมูลให้กับเรา และมันก็อาจทำให้เราไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้หลากหลาย มันอาจจะเป็นการตอกย้ำโลกทัศน์เดิม ๆ ของเรา แทนที่จะ

เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น

พิรงรอง รามสูต กล่าวถึงปรากฏการณ์ Echo Chamber ในสังคมไทยไว้ว่า “การใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ เช่น เฟซบุ๊ก ของผู้คนในสังคมที่แตกแยกอย่างรุนแรง ก็อาจกลายเป็นช่องทางในการ “เลือกกริบ” เฉพาะข้อมูลปัจเจกคนนั้น ๆ ต้องการที่จะได้ยิน ได้ฟังส่วนความเห็นที่ไม่ต้องการนั้นก็จะถูกปิดตาย เช่นการ unfriend เพื่อนที่มีความคิดแตกต่างเป็นต้น ฉะนั้นการใช้สื่อสมัยใหม่ จึงเป็นเพียงเสียงสะท้อนของความเห็นที่เราอยากได้ยินซ้ำแล้วซ้ำอีก เครือข่ายเพื่อนในเฟซบุ๊ก จึงเป็นเครือข่ายของคนที่มีคิดเหมือน ๆ กัน และมีความเป็นไปได้ที่จะผลิตสร้างความคิดเห็นที่มีเนื้อหาสร้างความเกลียดชังกับกลุ่มอื่น ๆ

2.5 แนวคิดความรู้เท่าทันสื่อโซเชียลมีเดีย

ความรู้เท่าทันสื่อโซเชียลมีเดีย หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และบริโภคสื่ออย่างชาญฉลาดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากในปัจจุบันวิถีชีวิตถูกแวดล้อมไปด้วยสื่อหลากหลายชนิดที่เชื่อมโยงมนุษย์กับโลกภายนอกที่อยู่รอบตัวประสบการณ์มากมายไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงกับผู้รับสาร แต่ผู้รับสารรับรู้ประสบการณ์เหล่านั้นผ่านกระบวนการสร้างสรรค์โดยสื่อ Silverbratt and Baran (2003) ได้เสนอองค์ประกอบ 7 ประการ ของการรู้เท่าทันสื่อซึ่งสามารถประยุกต์ให้เข้ากับสื่อโซเชียลมีเดีย ดังนี้

1. การตระหนักรู้ถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อบุคคล หมายถึง การใช้สื่ออย่างมีสติตระหนักรู้ว่าการใช้สื่อในปริมาณมาก ๆ การเปิดเผยข้อมูลมากเกินไป การหลงเชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่ตรวจสอบ การโพสต์ข้อความส่วนตัวโดยไม่ตระหนักถึงความเป็นพื้นที่สาธารณะของโซเชียลมีเดียย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง คนส่วนใหญ่มักคิดว่าตนมีภูมิคุ้มกันเพียงพอ หรือระมัดระวังเพียงพอ ไม่น่าจะได้รับผลกระทบ เช่น กรณีเด็กวัยรุ่นเขียนวิพากษ์วิจารณ์นายกรัฐมนตรีด้วยภาษาไม่สุภาพ โดยไม่ตระหนักว่าสิ่งที่เขียนจะย้อนกลับมาทำร้ายตนภายหลัง

2. ความเข้าใจกระบวนการทำงานของสื่อหรือธรรมชาติของโซเชียลมีเดีย เพื่อให้รู้จักที่มาที่ไปของกลไกของสื่อโซเชียลมีเดีย ประโยชน์และโทษของสื่อลักษณะการแพร่กระจาย ความรวดเร็ว ความเที่ยงตรง ซึ่งจำทำให้ใช้สื่ออย่างระมัดระวังมากขึ้น เช่น รู้ว่า วิกีเป็นพื้นที่ที่ใครก็ได้สามารถเข้าไปบันทึก แก้ไขเรื่องราวต่าง ๆ ได้ นั้นหมายถึงว่าความน่าเชื่อถืออาจไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์

3. การมีทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของสาร นั่นคือ ต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ เข้าใจความหมาย ความตั้งใจที่ต้องการนำเสนอ รวมถึงมุมมองและแสงสีที่ทำให้เกิดภาพอย่างที่เห็นเช่น วิดีโอที่โพสต์มากมายอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความนิยม กรุยทางการเข้าสู่

วงการบันเทิงเป็นต้น

4. ความเข้าใจเนื้อหาในฐานะที่เป็นตัวบทสะท้อนให้เห็นมุมมองทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต โซเชียลมีเดียเป็นสื่อที่ผลิตโดยปัจเจกบุคคลที่อยู่พื้นที่สาธารณะ อาจจะได้สะท้อนภาพความเป็นจริงทั้งหมดแต่มุมมองที่ปรากฏก็เป็นประโยชน์ในการเข้าใจสังคม วัฒนธรรมในบางแง่มุม เช่น วัยรุ่นนิยมนิยายสั้นเกี่ยวกับศิลปินที่ตนชื่นชอบในลักษณะชายรักชาย ไม่ได้หมายความว่า มีความรู้สึกเบียดเบียนทางเพศแต่อาจเป็นเพียงแฟชั่นชีวิตช่วงหนึ่งของวัยรุ่นนั้น ๆ

5. ความสามารถในการสนุกสนาน เข้าใจและชื่นชมเนื้อหาของสื่อโซเชียลมีเดียได้ การรู้เท่าทันไม่จำเป็นต้องนั่งเครียดจับผิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสื่อแต่เพียงต้องบริโภคอย่างมีสติ เช่น สนุกสนานไปกับเนื้อหาโดยตระหนักรู้ว่า กำลังทำอะไรเพื่ออะไร

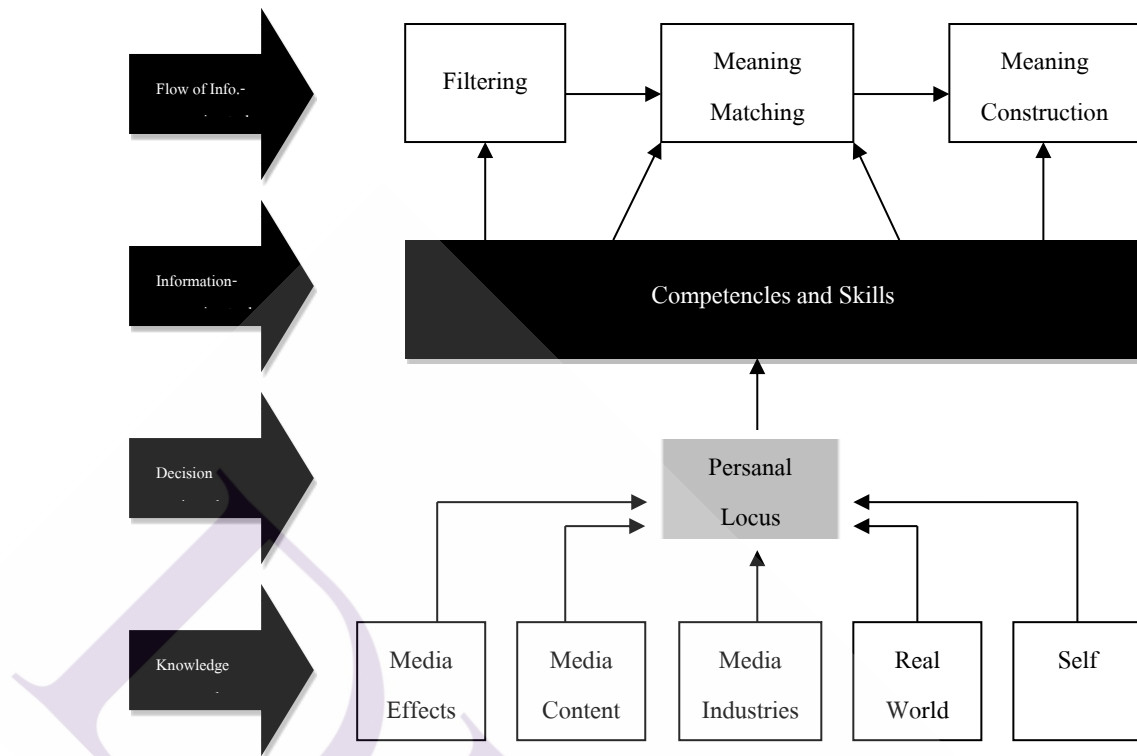
6. ความเข้าใจเงื่อนไขทางศิลปกรรม จริยธรรมของผู้ใช้งานโซเชียลมีเดีย การใช้โซเชียลมีเดียต้องอยู่ภายใต้กรอบศิลปกรรมอันดีงามและต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม การนำเสนอเรื่องบางเรื่องอาจไม่จำเป็นต้องให้รายละเอียดเพื่อความเหมาะสม

7. การพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นในการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการใช้สื่อจะทำให้เป็น “ผู้ใช้สื่อ” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นคนที่เรียนรู้เรื่องการทำเทคนิคพิเศษ การตัดต่อภาพจะทำให้เข้าใจว่าสิ่งที่สื่อนำเสนอผ่านกระบวนการปรุงแต่งมาก่อนหรือไม่ เป็นต้น

ปลูกฝังแนวคิดการใช้สื่อโซเชียลมีเดียอย่างเป็นระบบ

Potter (1998) ได้เสนอว่า ความรู้เท่าทันสื่อ นั้นต้องมาจากการปลูกฝังแนวคิดและมุมมอง (Perspective) ในการบริโภคสื่ออย่างเป็นระบบ โดยนำเสนอแบบจำลองการสร้างทักษะความรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งมี 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่

ภาพที่ 2.3 แบบจำลองการสร้างทักษะความรู้เท่าทันสื่อ

ที่มา: Potter, W. J. (1998). Media literacy. London: Sage.

1. การสร้างฐานข้อมูลที่จะเป็นโครงสร้างทางความรู้ (Knowledge structures) ที่แข็งแกร่งให้กับผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย

“ด้วยการมองเห็นภาพรวมและรู้ว่าทำไมสิ่งที่ปรากฏในสื่อโซเชียลมีเดียจึงเป็นอย่างที่มันเป็น” ฐานข้อมูลนี้ประกอบด้วยวัตถุดิบซึ่งก็คือองค์ความรู้เกี่ยวกับสื่อ นั้น ๆ อาทิ รู้จักอิทธิพลของสื่อ เข้าใจเนื้อหาของสื่อว่ามีกระบวนการผลิตอย่างไร ใครเป็นเจ้าของสื่อ ใครเป็นคนผลิต รู้จักที่มาที่ไป ผลผลิตภายใต้ปัจจัยแวดล้อมอะไรตลอดจนผสมผสานหรือเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Real World) และสิ่งที่เป็นประสบการณ์ตรง (Self)

2. ความเข้าใจในเป้าหมายและแรงจูงใจส่วนตัว (Personal locus) ที่ชัดเจน

จะทำให้ตระหนักรู้ถึงเป้าหมายในการเปิดรับและใช้สื่อและสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตรงประเด็นมากขึ้นเช่นหากองค์กรสร้างเฟซบุ๊กเพื่อต้องการเชื่อมต่อกับกลุ่มลูกค้าเพื่อสร้างความสัมพันธ์และได้รับข้อมูลตอบกลับเพื่อนำไปพัฒนาสินค้า บริการ แต่ไม่ต้องการให้คนเขียนถึงในแง่ลบ พยายามปิดกั้นด้วยวิธีต่าง ๆ นั่นคือหากไม่สามารถเปิดใจ

กว้าง ก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

3. ความเชี่ยวชาญและทักษะ (Competencies and skills) ที่จำเป็นในการบริโภคสื่ออย่างรู้เท่าทัน ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analysis) คือ การแยกแยะองค์ประกอบในเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อทำความเข้าใจ การประเมิน (Evaluation) คือ การพิจารณาคุณค่าของสิ่งที่นำเสนอ เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่วางไว้ การจัดกลุ่มสิ่งที่เหมือนกัน (Grouping) คือสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเหมือนกัน หรืออะไรแตกต่างกัน การมองหาแบบแผนขององค์ประกอบเล็ก ๆ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ครอบคลุมมากขึ้น (Induction) การใช้หลักทฤษฎีหรือแนวคิดเพื่ออธิบายปรากฏการณ์เล็ก ๆ ที่เกิดขึ้น (Deduction) การสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis) คือการประกอบรวมองค์ประกอบเล็ก ๆ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดใหม่หรือข้อสรุปใหม่ ๆ การสรุปในเชิงนามธรรม (Abstracting) คือการใช้คำอธิบายสั้น ๆ กระชับ ตรงประเด็น เพื่อให้อธิบายปรากฏการณ์หลายอย่างที่เกิดขึ้น

4. การประมวลผลข้อมูล (Information processing task) เริ่มจากการกั้นกรอง (Filtering) เพื่อคัดสิ่งที่ต้องการและไม่ต้องการออกจากกัน จากนั้นคือขั้นตอนการทำความเข้าใจ สัญลักษณ์ที่ใช้ในสาร การเชื่อมโยงข้อมูล (Meaning matching) และการสร้างความหมายให้กับสารที่ได้ (Meaning construction)

ปัจจุบัน โซเชียลมีเดียไม่ใช่เรื่องไกลตัวเพราะเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตแบบเคลื่อนที่ (Mobile internet) ทำให้เข้าถึงโซเชียลมีเดียได้ง่ายกว่าที่คิด ประกอบกับคนรุ่นใหม่ต้องการสื่อสาร “ทุกที่ ทุกเวลา ในแบบที่ตนต้องการ” ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โทรศัพท์มือถือสามารถเข้าอินเทอร์เน็ตได้มีราคาถูกลงมากสื่อมวลชนและโซเชียลมีเดียมีธรรมชาติที่แตกต่างกัน ผู้รับสารผ่านสื่อมวลชนจะมีลักษณะเฉื่อยชา (Passive) ไม่ค่อยมีบทบาทในการกำหนดเนื้อหาเอง ส่วนผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดียมีลักษณะ กระตือรือร้น (Active) เน้นการมีส่วนร่วมมากกว่า แต่การที่มีบทบาท ในการกำหนดสาร โต้ตอบ แบ่งปัน ควบคุมสารและการใช้ได้เอง อาจทำให้ขาดความระมัดระวังในการใช้สื่อได้ง่าย ดังนั้นจึงควรใช้สื่ออย่างมีสติ ฝึกฝนทักษะในการใช้สื่อ ทักษะในการคัดกรอง วิเคราะห์ข้อมูลและทักษะในการมองเห็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของปรากฏการณ์บนโซเชียลมีเดียสามารถสนุกกับการใช้ แต่ต้องใช้อย่างมีสติ

แนวคิดเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อนำมาอธิบายวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษ วาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ่มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และเพจของแนวร่วม ธรรมศาสตร์และการชุมนุม หรือไม่อย่างไร

2. เพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ่ม มาอยู่กลุ่มนี้ 1 และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร

จากหลักแนวคิดในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อนี้ผู้วิจัยต้องการพิสูจน์ว่าหลักการของ Potter ที่ว่าคนที่มีความรู้สื่อดี (สำหรับงานวิจัยนี้จะกล่าวได้ว่า กลุ่มผู้ที่มีความคิดทางการเมืองต่างกัน คือ ผู้รับสาร) จะสามารถควบคุมสารนั้น ๆ ได้และสามารถเลือกที่จะตีความนั้น ๆ ได้ นั่น หากคนที่มีความรู้เรื่องสื่อดีดังเช่นนักวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้ให้ความรู้กับนักเรียนนักศึกษา จะสามารถรู้เท่าทันสื่อและสามารถตีความหรือสามารถรับรู้เท่าทันหรือวิเคราะห์การใช้ประทุษวาจาทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์นั้นได้ดีในระดับใด

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พีระ จิระโสภณและคณะ (2559) ศึกษาเรื่องความรู้เท่าทันการสื่อสารยุคดิจิทัลกับบทบาทในการกำหนดแนวทางปฏิรูปการสื่อสารในสังคมไทย เป็นการศึกษาเชิงสำรวจกลุ่มเป้าหมายประชากรกรุงเทพมหานครที่มี อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน ผนวกกับการจัดกลุ่มอภิปรายโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและการรู้เท่าทันสื่อและการสื่อสารมาร่วมให้ความคิดเห็นเพื่อประมวลองค์ความรู้แนวคิดและการดำเนินการเรื่องการรู้เท่าทันการสื่อสาร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ด้านคือ (1) เพื่อประมวลแนวคิด องค์ความรู้และการดำเนินการเรื่องการรู้เท่าทันสื่อและการสื่อสารในประเทศไทย จากผู้ทรงคุณวุฒิ (2) ดำรงลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับและการใช้สื่อ ระดับการรู้เท่าทันการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างและ (3) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทความเป็นพลเมืองและการขับเคลื่อนการรู้เท่าทันการสื่อสารเพื่อการปฏิรูปการสื่อสารในสังคมไทย ผู้ทรงคุณวุฒิในการอภิปรายกลุ่มได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและการขับเคลื่อนเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ การรู้เท่าทันสื่อและการสื่อสารในระดับต่าง ๆ ทั้งการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนและการรณรงค์ในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิชี้ประเด็นปัญหาการนิยามขอบเขตการรู้เท่าทันสื่อและการสื่อสารที่ยังแตกต่างกัน รวมทั้งการสร้างตัวชี้วัดและการวินิจฉัยการเป็นผู้รู้เท่าทันสื่อที่ยังไม่สอดคล้องกัน ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยควรจะต้องกำหนดขอบเขตแนวคิดให้เจาะจงเป็นแบบแผนชัดเจน

ในการสำรวจประชากรพบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายอายุกระจายทุกวัย การศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี อาชีพกระจายทุกประเภท แต่ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา มีทั้งกลุ่มทำงานและไม่ทำงานในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ระดับรายได้ค่อนข้างต่ำอยู่ในกลุ่ม 1-2 หมื่นบาทมากที่สุด

ประชากรร้อยละ 96.19 หรือเกือบทั้งหมดมีสมาร์ตโฟนใช้เป็นของตนเองรวมทั้งมีคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและโน้ตบุ๊กมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีพฤติกรรมเปิดรับสื่อเว็บไซต์ค่อนข้างบ่อยรวมทั้งเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์โดยใช้ไลน์มากที่สุดบ่อยถึงบ่อยมาก เฟซบุ๊กรองลงมา ตามด้วยยูทูป ภูเก็ต อินสตาแกรม

กิริณี ยาวิชัย (2558) ศึกษาเรื่อง การใช้ถ้อยคำสร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่ปรากฏบนพาดหัวข่าวหน้า 1 ในงานหนังสือพิมพ์ไทย (กรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ ฉบับเดือนมีนาคม 2556 – กุมภาพันธ์ 2557) งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์เนื้อหาในการใช้ถ้อยคำสร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยทำให้เกิดความเกลียดชัง, สร้างความเข้าใจผิดต่อกลุ่มเป้าหมาย และปฏิเสธกลุ่มเป้าหมายไม่ต้องการให้อยู่ร่วมกันในสังคม ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวหน้า 1 ในหนังสือพิมพ์ไทย ผลการศึกษา พบว่า การศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมอยู่ในช่วงเวลาที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพราะฉะนั้นถ้อยคำสร้างความเกลียดชังที่มีฐานอคติมาจากความต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง พบการเสนอหัวข่าวที่เป็นการยุยงปลุกเร้าให้เกิดความเกลียดชังต่ออีกฝ่าย ต่อต้านหรือก่อให้เกิดอคติต่อฝ่ายตรงข้ามเป็นอันดับ 1 ถึงร้อยละ 30.5

นิธิตา วิวัฒน์พาณิชย์ (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ ผลการศึกษา พบว่า การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการช่วยให้ผู้ใช้มีความตระหนักถึงผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์อย่างรอบด้าน สามารถเข้าใจถึงความหมายและรูปแบบของสื่อที่ได้เห็นหรือได้ยิน สามารถวิเคราะห์และแสวงหาข้อเท็จจริงก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อ หรือส่งต่อข้อมูล ไปยังผู้อื่น ซึ่งอาจสร้างผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคม รวมถึงความรอบคอบในการแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่เนื้อหาของตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วย การเรียนรู้เพื่อการ เท่าทันสื่อจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่านหรือพบเจอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ค้นหาข้อเท็จจริงวิเคราะห์ข้อมูลและตั้งคำถามกับตนเองก่อนที่จะนำเสนอข้อมูล หรือส่งต่อเนื้อหาใด ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างระมัดระวังและมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ผ่านการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง แสวงหาข้อมูลเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเปิดมุมมองในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้กว้างขึ้น และสรุปข้อมูลเหล่านั้นอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อ หรือมีปฏิกิริยาต่อการสื่อสารนั้นในขั้นต่อไปการฝึกฝนให้บุคคลได้คิดผ่านประสบการณ์จะช่วยให้ความรู้ที่เกิดขึ้นฝังติดในตัวเองและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันอย่างรู้เท่าทันต่อไป

ชูศักดิ์ เพรสคอทท์ และ ลินิ กิตติชนมวรกุล (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและอิทธิพลของสื่อต่อแนวความคิดทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยมีการเปิดรับอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเว็บไซต์ที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้มากที่สุด คือ Facebook

ณัฐนันท์ ศิริเจริญ (2557) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้และเสริมทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับเชิงลึกของเยาวชนไทยจากสามองค์ประกอบหลัก ผลการศึกษาพบว่า ด้านระดับความรู้และทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับเชิงลึกของเยาวชนไทยจากสามองค์ประกอบหลัก สามารถพิจารณารายละเอียดได้ว่า เมื่อต้องใช้ความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินคุณค่าของสารสนเทศต่าง ๆ จากสื่ออินเทอร์เน็ต ปรากฏว่าเยาวชนไทยชายหญิงที่เป็นนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยยังไม่สามารถแยกแยะข้อมูลข่าวสารที่ตนเองได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ตได้มากนัก ยังคงเชื่อและรู้สึกคล้อยตามไปกับสารสนเทศที่ตนเองได้รับอย่างไม่ได้ตั้งข้อสงสัยหรือไม่ได้ตั้งคำถามถึงความเป็นจริงหรือความน่าจะเป็นไปได้ของข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ เท่าไรนัก หรือมักเชื่อตาม ๆ กันไปกับเพื่อน คือ ถ้าเพื่อนแนะนำมาว่าดี ก็จะเชื่อทันทีว่าทุกสิ่งทุกอย่างในสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเรื่องจริงเป็นเรื่องดีไปหมดตามที่เพื่อนบอกเอาไว้ยังไม่ค่อยเฝ้าหาความรู้และฝึกฝนทักษะในการปฏิเสธหรือต่อต้านในสิ่งที่คิดว่าน่าจะไม่จริง เพราะมักจะคิดแบบผ่าน ๆ เลยไป จนทำให้กลุ่มตัวอย่างหลายคนมีประสบการณ์กับตนเอง คือ ได้รับความเสียหายทั้งสิ้นเปลืองเวลา สูญเสียทรัพย์สินจากการหลงเชื่อข้อมูลข่าวสารในสื่ออินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้ยั้งคิดหรือไม่ได้ไตร่ตรองอย่างที่ควรทำเสียก่อน

ปริญดา เริงศักดิ์ (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดเผยตนเองกับการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก ผลการศึกษา พบว่า เฟซบุ๊กเป็นหนึ่งในบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในขณะนี้ ทำให้ผู้ใช้งานมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างสะดวกสบาย ขณะเดียวกัน การใช้งานในเฟซบุ๊กทำให้ผู้ใช้มีการเปิดเผยตนเองโดยผ่านกระบวนการสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร หรือสื่อ และผู้รับสาร นอกจากนี้ ผลการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กทำให้เกิดผลกระทบด้านบวก ซึ่งได้แก่ การทำให้บุคคลนั้นรู้จักตนเองและเข้าใจพฤติกรรมของตนสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและบุคคลอื่น เสริมสร้างความหมายของสารที่ได้รับจากคู่สื่อสาร ช่วยเสริมสร้าง ธารงรักษา และเพิ่มพูนความสัมพันธ์ที่มีความหมายระหว่างกัน ส่วนผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ภัยจากการถูกล่อลวงทางเฟซบุ๊กและการใช้เฟซบุ๊กเป็นที่ระบายความคับข้องใจจนทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ใช้งานตามมา ดังนั้นผู้ใช้จำเป็นต้องรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ประเภทนี้ เพื่อการใช้งานอย่างระมัดระวัง และได้ประโยชน์สูงสุด

ปิยะรัตน์ ช่วยเรือง (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลต่อการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับการสื่อสารทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) น้อยกว่า 10 ครั้ง/ สัปดาห์ มีระยะเวลาอยู่ในช่วง 1 – 4 ปี และใช้เวลาโดยเฉลี่ย น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

พิรงรอง รามสูตร และคณะ (2557) ศึกษาเรื่อง การกำกับดูแลสื่อที่เผยแพร่เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง การวิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหา สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ผลการศึกษา พบว่า ในสื่อสิ่งพิมพ์นั้น แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหาหรือการสื่อสารที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ไม่ได้ต่างจากแนวคิดในระดับสากลที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะในเชิงนิยามและความหมาย และแนวคิดในการกำกับดูแล Hate Speech อาจมีความเข้มข้นแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ตามแต่ประวัติศาสตร์และพัฒนาการของสังคม ในขณะที่แนวทางการกำกับดูแล Hate Speech ในสื่อวิทยุโทรทัศน์ของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันไปตามบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม การเมืองและปรัชญาเบื้องหลังของรัฐธรรมนูญเช่นกัน สภาพปัญหาของ Hate Speech ที่เผยแพร่ในสื่อประเทศไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้ Hate Speech ในสื่อสิ่งพิมพ์มี 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) อุดมการณ์ทางการเมือง 2) เพศสภาพ 3) เชื้อชาติ ส่วนรูปแบบ Hate Speech ที่ปรากฏในสื่อวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย พบว่า ในรายการข่าวจะพบบ่อยว่ามีแนวโน้มสร้างความเข้าใจผิดหรือมีอคติต่อกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงยั่วยุให้เกิดความเกลียดชังหรือสบประมาทอย่างร้ายแรงบนพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมือง ตามมาด้วยชนชั้นและเพศสภาพด้วยวิธีการสื่อสาร เช่น การกล่าวหา คุกคามค่าผู้อื่น เยาะเย้ยอย่างรุนแรง ในส่วนของสภาพเนื้อหาที่สร้างความเกลียดชังในสื่อออนไลน์ประเทศไทย พบว่า วัตถุประสงค์ในการสื่อสารความเกลียดชังบนสื่อออนไลน์ โดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มสร้างความเข้าใจผิดหรือมีอคติต่อกลุ่มเป้าหมาย รองลงมา คือ การยั่วยุหรือทำให้เกิดความเกลียดชังหรือสบประมาทอย่างร้ายแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งบนเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบมากที่สุดในเรื่องชนชาติ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่ ตามลำดับ

สายน้ำผึ้ง รัตนงาม (2557) ศึกษาเรื่อง พุทธวิธีการรู้เท่าทันสื่อเพื่อพัฒนาชีวิต: ศึกษากรณี สื่อโทรทัศน์ และสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊ก ผลการศึกษา พบว่า การวิเคราะห์สื่อสามารถใช้หลักการ 4 เช่น การวิเคราะห์หาค่าความรู้ที่จะได้จากสื่อเป็นอย่างไร วิเคราะห์เนื้อหา สื่อแสดง ออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกหรือทัศนคติ ที่มีผลต่อผู้รับสื่อในแง่เกิดคุณหรือโทษอย่างไร วิเคราะห์คุณค่าหรือแก่นแท้สำคัญของสื่อว่ามีการประกอบสร้างอย่างไรและวิเคราะห์สื่อตามหลักจริยธรรม หลังจากนั้น ต้องรู้จักกลั่นกรองสื่อเพื่อให้เกิดการรับสื่อที่เกิดประโยชน์ งดเว้นการรับสื่อที่เกิดโทษกับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งทำให้ผู้รับสื่อมีระบบวิธีการรับและใช้สื่อได้อย่างถูกต้อง ด้านสื่อสาร เป็นการสื่อสารต่อผู้อื่นด้วยความเคารพต่อเพื่อนมนุษย์ ไม่สื่อสารที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง การละเมิดสิทธิและขัดต่อหลักศีลธรรมที่ดีงาม เมื่อแยกระดับของการรู้เท่าทันสื่อ แบ่งเป็นทักษะความเข้าใจพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ และทักษะขั้นสูงคือ การใช้ทักษะความคิดที่เกิดจากการวิเคราะห์ การตีความ การประเมิน เพื่อให้ความเข้าใจลักษณะเนื้อหา องค์ประกอบ จุดมุ่งหมาย วิธี

ทำงาน คุณประโยชน์และโทษ บริบททางเศรษฐกิจ การเมือง ผลกระทบด้านต่าง ๆ และการใช้ทักษะความสามารถด้านสื่อเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มัทนา นันตา (2556) ศึกษาเรื่อง เว็บไซต์ยูทูป กับการสื่อสารความเกลียดชัง (ภาษาไทย) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเว็บไซต์ยูทูปในฐานะสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อการผลิตและการแพร่กระจายการสื่อสารความเกลียดชังในบริบทออนไลน์ 2) เพื่อสำรวจสถานการณ์การสื่อสารความเกลียดชังบนฐานความเกลียดชังเรื่องการเมืองและศาสนา/ ลัทธิความเชื่อในยูทูป 3) เพื่อทำความเข้าใจทัศนคติของผู้เข้าข่ายเป็นกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารความเกลียดชังบนฐานความเกลียดชังเรื่องการเมืองและศาสนา/ ลัทธิความเชื่อในยูทูป และ 4) เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจบริบททางสังคมและประวัติศาสตร์ที่มีส่วนบ่มเพาะการสื่อสารความเกลียดชังบนฐานความเกลียดชังเรื่องการเมืองและศาสนา/ ลัทธิความเชื่อในสังคมไทย ผลการศึกษา พบว่า การผลิตและการแพร่กระจายข้อมูลบนเว็บไซต์สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็ว ประเด็นการโจมตีหลักของฐานความเกลียดชังเรื่องการเมือง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ฝ่าย คือ กลุ่มคนเสื้อแดง พรรคเพื่อไทยและระบอบทักษิณ ประเด็นการโจมตีคือเรื่องความไม่จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ถูกเหยียดหยามว่ากลุ่มคนเสื้อแดงโง่, โจมตีว่าเป็นกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงในการชุมนุม และกลุ่มคนที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามเสื้อแดง และพรรคประชาธิปัตย์ จะถูกโจมตีว่าคดโกง โจมตีว่าเป็นฆาตกรประชาชน โจมตีว่ามีการกระทำสองมาตรฐานเอาเปรียบประชาชน ในส่วนของฐานความเกลียดชังเรื่องศาสนา/ ลัทธิความเชื่อพบประเด็นการโจมตีศาสนาและหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ถูกเหยียดหยามวิถีปฏิบัติของชาวมุสลิมและเหมารวมบนฐานอคติว่าชาวมุสลิมเป็นกลุ่มบุคคลที่นิยมการใช้ความรุนแรง การวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์ยูทูปพบคลิปวิดีโอที่มีระดับความร้ายแรง รูปแบบการสื่อสารความเกลียดชัง และกลยุทธ์การสื่อสารความเกลียดชังในระดับและรูปแบบที่แตกต่างกัน ผลการสัมภาษณ์พบว่า การสื่อสารความเกลียดชังที่ปรากฏในเว็บไซต์ยูทูป หรือแม้กระทั่งสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ โดยตัวของมันเองไม่ได้มีพลังมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้ที่รับชมเนื้อหาที่เป็นการสื่อสารความเกลียดชังลุกขึ้นมาใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมายที่ถูกโจมตี เพราะความน่าเชื่อถือของสื่ออินเทอร์เน็ตและการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตในสังคมไทย และสื่ออินเทอร์เน็ตไม่ได้เป็นสื่อประเภทเดียวที่คนในสังคมเปิดรับ รวมถึงบริบทของสังคมไทย ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ การเมือง ศาสนา สันติวิธี และสื่อใหม่ พบว่า บริบททางสังคมและประวัติศาสตร์ที่มีส่วนบ่มเพาะการสื่อสารความเกลียดชังบนฐานความเกลียดชังเรื่องการเมือง คือ ความคิดกระแสหลักเกี่ยวกับความเป็นไทย (Mainstream Thought on “Thainess”) ขณะที่เรื่องศาสนา คือ 1) ความเข้าใจแบบเหมารวมเกี่ยวกับศาสนาอิสลามตั้งแต่อดีต 2) การสร้างภาพมุสลิมในฐานะศัตรูของโลกตะวันตก 3) กระแสความหวาดกลัวศาสนาอิสลาม (Islamophobia) ในโลกตะวันตก 4) สถานการณ์

ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5) ความคิดกระแสหลักเกี่ยวกับความเป็นไทย (Mainstream Thought on “Thainess”)

พรทิพย์ เย็นจะบก (2556) ศึกษาเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อบนสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศไทย: กรณีศึกษาเฉพาะสื่อกระแสหลักและสื่อใหม่ ในช่วงเวลาหาเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบสื่อกระแสหลักและสื่อใหม่นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคมไทย การรู้เท่าทันสื่อจะต้องให้ความสำคัญต่อการเท่าทันสื่อกระแสหลักและสื่อใหม่ เพราะสื่อทั้งสองชนิดได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ไม่เฉพาะแต่ทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อสังคม ค่านิยม และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปโดยการรู้ไม่เท่าทันสื่อทั้งสองชนิดนี้ จากเหตุการณ์ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ความเชื่อถือของสื่อกระแสหลักได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองและควบคุมโดยกองบรรณาธิการและองค์กรที่เป็นเจ้าของสื่อเอง ตามทฤษฎีการกำหนดวาระ (Agenda setting) ที่มีกระบวนการกลั่นกรองคัดสรรอย่างชัดเจน ในขณะที่สื่อใหม่เป็นสื่อที่ผลิตได้ง่ายโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สร้างข้อมูลผ่านเครือข่ายทางสังคมได้อย่างรวดเร็วและส่งผลในวงกว้างได้เหมือน ๆ กับสื่อกระแสหลัก เนื่องจากสื่อใหม่นั้นมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ผลิตง่ายกว่า ต้นทุนต่ำกว่าและกระจายข่าวสารได้รวดเร็วกว่า แต่หากผู้รับสารขาดการรู้เท่าทันสื่อใหม่แล้ว ทำให้ไม่สามารถเข้าใจได้ว่าสื่อใหม่นี้อาจจะไม่มีความน่าเชื่อถือเท่ากับสื่อกระแสหลัก เพราะไม่มีกระบวนการกลั่นกรองและควบคุมความถูกต้อง รวมถึงสามารถยืนยันขึ้นความเป็นเจ้าของสื่อซึ่งทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ นอกจากนี้ หากประชาชนมีการรู้เท่าทันสื่อได้อย่างถูกต้องก็จะสามารถใช้สื่อเหล่านั้นได้อย่างเกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจของตนเอง แต่ถ้ารู้ไม่เท่าทันสื่อ ผู้รับสื่อทุกคนจะตกเป็นเหยื่อและหลงในผลกระทบที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องการให้เกิดขึ้นและสร้างความน่าเชื่อถือเฉพาะพรรคการเมืองของตนเท่านั้น ซึ่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดทั้งในระดับบุคคลและสังคม แทนที่ประชาชนจะได้ใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกลับกลายเป็นว่า พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้ใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อตนเองมากกว่าเพื่อประเทศชาติเสียอีก

เอกพล เขียรถาวร (2556) ศึกษาเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อในประเทศไทย โดยศึกษาการเปิดรับและการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่าง แบบบังเอิญ จำนวน 400 คน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ใช้งานอินเทอร์เน็ตทุกวัน ประมาณ 6 ชั่วโมงต่อวัน โดยเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ประเภท

เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) มากที่สุด นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร มีการรู้เท่าทันสื่อโดยรวมในระดับมาก โดยรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ในด้านการประเมินค่าและใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และรู้เท่าทันสื่อในด้านการวิเคราะห์ที่น้อยที่สุด

กิติมา สุรสนธิ (2555) ศึกษาเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับมาก ผู้ที่มีบุคลิกการเมืองแบบสนใจและชอบการเมืองมีความถี่ในการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารทางการเมืองน้อยที่สุด ผู้ที่มีวิธีการตัดสินใจทางการเมืองแบบหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ แล้วตัดสินใจด้วยตัวเองจะมีการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุด

นันทวิช เหล่าวิชา (2555) ศึกษาเรื่อง สื่อสังคมออนไลน์กับการสื่อสารการเมืองไทย ผลการศึกษา พบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ได้รับคามนิยมนักการเมืองเป็นจำนวนมาก การให้ข้อมูลของกลุ่มการเมืองแต่ละฝ่ายก็ยังคงมุ่งหวังปกป้องผลประโยชน์ส่วนตนอยู่เสมอ ดังนั้นหน้าที่สำคัญของผู้รับสารก็คือ ต้องแยกแยะข้อเท็จจริง และชวนขวยหาข้อมูลให้รอบด้าน และสำคัญที่สุดคือ ต้องไม่ด่วนสรุปข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาว่าเป็นจริงหรือเท็จ ต้องมีวิจารณญาณอย่างดียิ่งในการรับสาร เพื่อที่จะไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของนักการเมืองในยุคสื่อสังคมออนไลน์นี้

วราวุฒิ อ่อนน่วม (2555) ศึกษาเรื่อง ปรัชญาการสื่อสารยุคดิจิทัล ผลการศึกษา พบว่า สื่อใหม่ถือเป็นการสื่อสารที่มีรูปแบบการสื่อสารใหม่ ๆ เกิดขึ้น เพื่อเพิ่มส่วนขยายทางการสื่อสาร เปิดโอกาสให้มนุษย์สามารถนำเสนอเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความคิดเห็นได้อย่างเสรีบนพื้นที่ส่วนตัว หรือ โลกเสมือนจริง (Virtual Reality) และยังสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนที่มีพื้นที่เสมือนจริงได้ จนขยายเป็นเครือข่ายสังคมแบบออนไลน์ (Social Networking) สร้างปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้หลากหลาย ทั้งการตอบกลับในเวลาต่อมา และโต้ตอบแบบทันทีทันใด (Real Time Interaction) อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์แห่งการเปลี่ยนแปลงอาจไม่ใช่เพียงแค่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสารเพียงอย่างเดียว แต่อาจหมายรวมถึงพฤติกรรมทางการสื่อสารของมนุษย์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากการพัฒนารูปแบบการสื่อสารใหม่ ๆ อีกด้วย ซึ่งการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ทำให้บทบาททางการสื่อสารมีความเปลี่ยนแปลงด้วยการทำลายข้อจำกัดทางการสื่อสารจากเดิมที่ผู้รับสารจะต้องรอเวลาในการเผยแพร่เนื้อหาผ่านสื่อดั้งเดิม บทบาททางการสื่อสารของผู้รับสาร (Receiver) อยู่ในลักษณะที่เป็นผู้ตาม (Passive Receiver) แต่ด้วยคุณลักษณะของสื่อใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตามความต้องการทั้งด้านเวลา สถานที่ รวมถึงความสนใจ ผู้รับสารสามารถเข้าถึงและแสวงหาข้อมูลด้วยตนเอง ทำให้บทบาทของผู้รับสารเป็นไปในลักษณะของการแสวงหาข้อมูลหรือเป็นผู้เลือกมากกว่าผู้ตาม (Active Audience) หรือเรียกว่าเป็นผู้แสวงหาหรือเลือกข้อมูลที่โดยเสรี (Active Seeker) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารได้

เปลี่ยนแปลงไป มนุษย์ก็จะตอบรับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ด้วยพฤติกรรม วัฒนธรรม และค่านิยม เช่นกัน นับเป็นพลวัตแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัจจัยในการพัฒนาซึ่งกันและกันไม่สามารถตัดปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งออกไปได้ ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารในยุคดิจิทัลเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีการสื่อสารกับสังคมมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นทางเลือกในการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารใหม่ ๆ รูปแบบการสื่อสาร พฤติกรรมในการสื่อสาร รวมไปถึง วัฒนธรรมการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับวลีของ มาร์แชล แมคลูฮัน ที่ว่า “Medium is the message: สื่อเป็นตัวกำหนดแนวทางการสื่อสารของมวลมนุษยชาติ”

นันทวิช เหล่าวิชา (2554) ศึกษาเรื่อง สื่อออนไลน์กับอำนาจทางการเมือง ผลการศึกษา พบว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกภาคส่วน ซึ่งรวมทั้งกลุ่ม การเมืองด้วย สำหรับการใช่เทคโนโลยีในกลุ่มการเมืองนั้นล้วนแล้วแต่อาศัยผลประโยชน์จากสื่อออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแนวร่วมทางการเมือง ประกอบกับลักษณะของสื่อออนไลน์ ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ ทำให้มีสื่อออนไลน์จำนวนมากที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น รวมถึงนัดหมายพบปะ เพื่อแสดงพลังทางการเมือง ซึ่งพบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นที่การสร้าง ความแตกแยกมากกว่าความสมานฉันท์ ด้านผู้รับสารจะเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติของตน ทำให้กลุ่มการเมืองใช้สื่อออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทัศนคติที่ดี ทั้งนี้การเกิดของทัศนคติสามารถนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ เห็นได้จากการร่วม เป็นแฟนเพจของประชาชนทางหน้าเฟซบุ๊กต่าง ๆ ที่ต่อต้านการชุมนุมของคนเสื้อแดง ส่งผลให้เกิด การรวมตัวขึ้นของกลุ่มเสื้อหลากสีในที่สุด ดังนั้น จึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าสื่อออนไลน์เป็นสื่อที่มีส่วนสร้างพลังทางการเมืองได้เลย

บุบผา เมฆศรีทองคำ และ ดนุลดา จามจิริ (2554) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการรู้เท่าทันสื่อ: วิธีทางในการสร้างพลังการรู้เท่าทันสื่อ ผลการศึกษา พบว่า การศึกษาการรู้เท่าทันสื่อเป็นพื้นฐาน สิทธิมนุษยชนในการพัฒนาพลเมืองให้มีความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อในสังคมข่าวสารยุคใหม่ ด้วยการช่วยให้พลเมืองสามารถใช้สื่อและสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อ สังคมในฐานะพลเมืองซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่วัยเด็กโดยบูรณาการ เข้าสู่ระบบการศึกษาของประเทศและจัดวางให้อยู่ในกรอบแนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในทุก ระดับวัยและครอบคลุมทุกสื่อ ทั้งนี้ การพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อจะต้องเน้นไปที่การพัฒนา ด้านความคิดหรือกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) คือ การคิดวิจารณ์ญาณหรือการคิดเชิง วิพากษ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการรับ เลือกวิเคราะห์ ประเมิน แยกแยะ ตอบโต้แสดงความคิดเห็นต่อสื่ออย่างมีเหตุผล รู้ถึงผลกระทบของเนื้อหาสื่อว่ามีผลต่อ พฤติกรรมได้อย่างไร โดยแนวคิดการจัดการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

การสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากสื่อ วิเคราะห์การกระทำจากการอ่านภาษาของสื่อ ใต้ตรงและสะท้อนกลับต่อสื่อ และปฏิบัติการโต้ตอบหรือสนับสนุนยอมรับต่อสื่อบนแนวความคิดที่ว่า เนื้อหาสื่อทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยใช้กลวิธีต่างๆ ทำให้จดจำและเข้าใจตามที่สื่อต้องการการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต่างกันทำให้บุคคลอ่านเนื้อหาสื่อและรู้เท่าทันมากยิ่งขึ้นถึงค่านิยมและทัศนคติที่แฝงมากับสื่อ และต้องทำความเข้าใจว่าเจตนาของเนื้อหาสื่อ คือ ผลประโยชน์และอำนาจ

วารรัตน์ ทักษิณวรจากร (2554) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลการศึกษา พบว่า ท่ามกลางกระแสความขัดแย้งและวิกฤติทางการเมืองไทยในปัจจุบัน ทำให้มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างอินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) กระดานสนทนา (Wed board) หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่คลิปวิดีโอผ่านเว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) จึงเกิดเป็นสังคมออนไลน์ ที่รวมตัวกันเพื่อแสดงความคิดเห็น พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง รายงานความเคลื่อนไหวของการชุมนุม ที่มีความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูล เป็นการเปิดพื้นที่สาธารณะทางอินเทอร์เน็ตให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น การสื่อสารในสังคมออนไลน์สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านข่าวสารที่รวดเร็ว หลากหลาย เป็นพื้นที่สาธารณะขนาดใหญ่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี สร้างการมีส่วนร่วมของคนในสังคม แต่เสรีภาพทางความคิดและการแสดงออกเหล่านี้ต้องดำรงอยู่ภายใต้สำนึกแห่งความรับผิดชอบและจรรยาบรรณตลอดจนสำนึกแห่งความดี คุณธรรมและความถูกต้องเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมของสังคม

พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์ (2552) ศึกษาเรื่อง พลาณภาพข้อมูลข่าวสารในการรู้เท่าทันสื่อมวลชน ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ มีความหมายรวมถึงสัญลักษณ์ ความหมาย และเนื้อหาสาร ผลของกระบวนการสื่อสาร และการทำหน้าที่ในการนำเสนอข้อเท็จจริง อันเกิดจากการคัดสรร กรั่นกรอง วิเคราะห์ ประมวล และบันทึกเป็นความรู้เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ และใช้ประโยชน์ ข้อมูลข่าวสารนี้ถือเป็นพลาณภาพในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของมนุษย์ที่เจริญรุ่งเรืองเหนือสัตว์ทั้งปวง และในขณะเดียวกันข้อมูลข่าวสารสามารถแปรเปลี่ยนไปสู่ความแตกต่างทางชนชั้น โดยสามารถปรับเปลี่ยนไปเป็นความมั่งคั่ง อำนาจ และเกียรติยศ อย่างไรก็ดี ความรู้เท่าทันสื่อมวลชนถือเป็นสิ่งสำคัญในการนำพาให้ผู้ประกอบการและผู้รับสารจากสื่อมวลชนมีสติปัญญา ไม่ตกเป็นทาสของข้อมูลข่าวสาร

Gagliardone et al. (2015) ศึกษาเรื่อง Countering Online Hate Speech การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเกลียดชังออนไลน์ที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ของความตึงเครียด เป็นการแสดงออกถึงความขัดแย้งความแตกต่างของภายในกลุ่มและระหว่างสังคม ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ชัดเจน

ของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีศักยภาพ เช่น อินเทอร์เน็ตได้นำมาทั้งโอกาสและความท้าทาย และมันหมายถึงความสมดุลที่ซับซ้อนระหว่างสิทธิขั้นพื้นฐานและกฎกติกา รวมทั้งเสรีภาพในการแสดงออกและปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

Christoforou Sevasti (2014) ศึกษาเรื่อง Social Media and Political Communication Hate Speech in the age of Twitter การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มองเห็นว่าทวิตเตอร์ทำให้มีการเปลี่ยนรูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบวิธีการที่ทวิตเตอร์ช่วยให้การสร้างความเกลียดชัง ซึ่งเป็นการรับรู้ครั้งแรกถึงปรากฏการณ์ความเกลียดชังในภาษากรีก Twittersphere และแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของความเกลียดชังที่มีการสร้างขึ้นมาเช่นเดียวกับลักษณะข้อความคำพูด ซึ่งการสร้างแพลตฟอร์มการเกลียดชังบนสื่อสังคมออนไลน์ทวิตเตอร์อาจเป็นภัยคุกคามต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

Yong Jin Park (2013) ศึกษาเรื่อง Digital Literacy and Privacy Behavior Online การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตรวจสอบผลกระทบการรู้ดิจิทัลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นส่วนตัวออนไลน์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความคุ้นเคยด้านเทคนิคของอินเทอร์เน็ต 2) การตระหนักรู้ของการฝึกปฏิบัติที่สถาบันร่วมกัน และ 3) ความเข้าใจในนโยบายความเป็นส่วนตัวในปัจจุบัน แบบจำลองการถดถอยลำดับขั้นโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวอย่างประชาชนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน 419 คน การวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลอำนาจการทำนายของความรู้ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต และผลการวิจัย พบว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้และประสบการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ต มีข้อจำกัดขอบเขตของความรู้และการกระทำที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดเหล่านั้น ได้แบ่งลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ เพศ รายได้ และการศึกษา

Tibor Koltay (2011) ศึกษาเรื่อง The media and the literacies: media literacy, information literacy, digital literacy การศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นว่า การถือกำเนิดของเทคโนโลยีดิจิทัล การตระหนักรู้สื่อเป็นสิ่งที่ได้รับที่มีความสำคัญมาก การรู้เท่าทันสื่อ การรู้สารสนเทศ และการรู้ดิจิทัล เป็นสามแนวความคิดที่แพร่หลายมากที่สุดที่มุ่งเน้นไปที่วิธีการที่สำคัญต่อข้อความสื่อ โดยบทความนี้นำเสนอภาพรวมของลักษณะของสื่อเหล่านี้ ซึ่งแสดงถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของสื่อแต่ละประเภท โดยเฉพาะความสนใจระหว่างผู้บริโภคสื่อ และผู้ผลิตสื่อถึงการตั้งคำถามเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของสื่อแต่ละประเภท

บทที่ 3

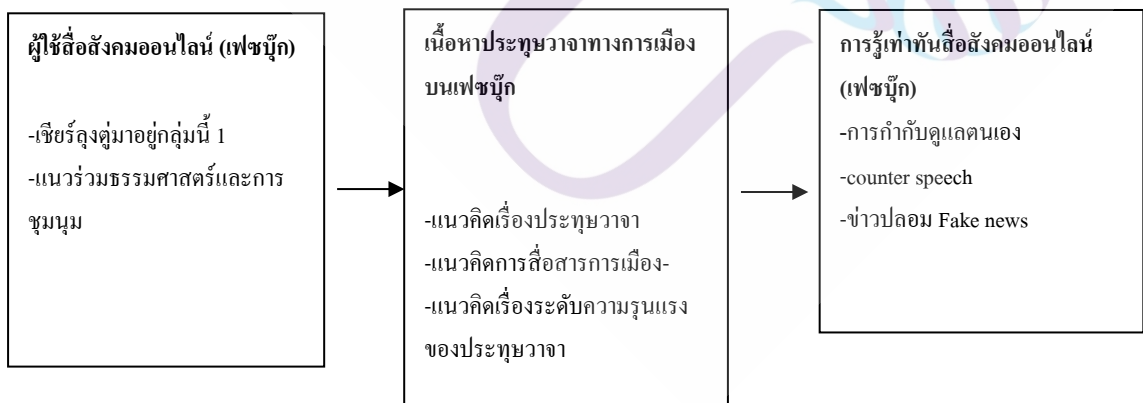
ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก(Facebook) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) 2 รูปแบบ คือ

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยผู้ให้ข้อมูลกำหนดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ ด้านนิเทศศาสตร์ ด้านการสื่อสารมวลชน และผู้เกี่ยวข้องด้านการดูแลเฟซบุ๊กเพจสาธารณะด้านการสื่อสาร (Facebook Page)

2) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยกำหนดเลือกวิเคราะห์เนื้อหาเฟซบุ๊กที่มีการสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 2 กลุ่ม คือ เฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงคู่มาอยู่กลุ่มนี้ 1 และ เฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม ว่ามีเนื้อหาส่วนใดที่เข้าข่ายมีการผลิตเนื้อหาประทุษวาจาทางการเมือง และทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากวาทกรรมที่สร้างความเกลียดชังในแง่ความรุนแรง (Hate Speech) ประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเกลียดชัง และเป้าหมายในการสร้างความเกลียดชังที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับสาร

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้านการเมือง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญการสื่อสารด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญการสื่อสารด้านนิเทศศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน
3. นักสื่อสารมวลชน จำนวน 1 ท่าน
4. ผู้ดูแลเพจสาธารณะ จำนวน 2 ท่าน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คัดเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องโดยตรง โดยใช้เกณฑ์กำหนดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้านการเมืองที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล (Key Informant)	หน่วยงาน	ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ
รศ.ดร.ยุทธพร อิศรชัย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสื่อสารทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 20 ปี
ดร.ชาญชัย ชัยสุโกศล	มหาวิทยาลัยมหิดล	ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสื่อสารการเมือง ไม่น้อยกว่า 20 ปี
นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์	ผู้อำนวยการสำนักข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS)	ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์การทำงานข่าวสารการเมือง และเป็นบรรณาธิการข่าวการเมือง ไม่น้อยกว่า 25 ปี
คุณญาณี ไหว้ครู	ผู้ดูแลเพจข่าวการเมือง สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS)	ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์การทำงานข่าวสารการเมืองออนไลน์ ไม่น้อยกว่า 15 ปี
คุณจุลดี วุ	ผู้ดูแลเพจข่าวการเมือง สถานีโทรทัศน์ช่อง 8	ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์การทำงานข่าวสารการเมืองออนไลน์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสืบค้นด้วยการลงรหัสเนื้อหา (Coding Sheet) เพื่อเจแนงนับผลการสำรวจเนื้อหาการสื่อสารความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่ปรากฏบนหน้าเฟซบุ๊กเพจของเซิร์ลสูงคูมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม โดยกำหนดประเด็นที่ลงรหัส ดังนี้

- 1) ประโยคที่สื่อสารเนื้อหาความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง
- 2) คัดเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวกับความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง
- 3) นำคำสำคัญที่แสดงถึงประทุษวาจาการสื่อสารทางการเมืองมาทดสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการจัดระดับความรุนแรงตามตารางที่กำหนดจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้านการเมือง โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนการสัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน และกำหนดข้อคำถามสัมภาษณ์ ด้วยการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาตามประเด็นคำถามที่ครอบคลุมแก่นสำคัญของเรื่อง โดยใช้คำสำคัญ (Keyword) เป็นหลักของการสัมภาษณ์ และใช้เครื่องมือการสัมภาษณ์ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านระบบซูม ซอฟต์แวร์ประชุมทางไกล (Zoom Cloud Meeting)

การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสกัดคัดเลือกและสังเคราะห์ประโยคและชุดคำสำคัญของ “ปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซิร์ลสูงคูมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม เพื่อให้ได้ชุดคำประทุษวาจาทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ดังกล่าว นำไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

3.3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยใช้แบบลงรหัสเนื้อหา (Coding Sheet) เพื่อเจแนงนับผลการสำรวจเนื้อหา/ การสื่อสารความเกลียดชัง (Hate Speech) โดยกำหนดประเด็นที่ลงรหัส คือ

- 1) วาตะความเกลียดชังในแง่ความรุนแรงของ Hate Speech
- 2) ประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเกลียดชัง
- 3) เป้าหมายในการสร้างความเกลียดชัง

ด้วยการกำหนดเลือกจากปรากฏการณ์สำคัญทางการเมือง 3 ช่วงเวลา ซึ่งมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ และเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุมเกิดขึ้นในช่วงระหว่างเวลาเดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2564 รวมระยะเวลา 4 เดือน ดังนี้

1.1 ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 1 “คาร์ม็อบ” 25-31 กรกฎาคม 2564

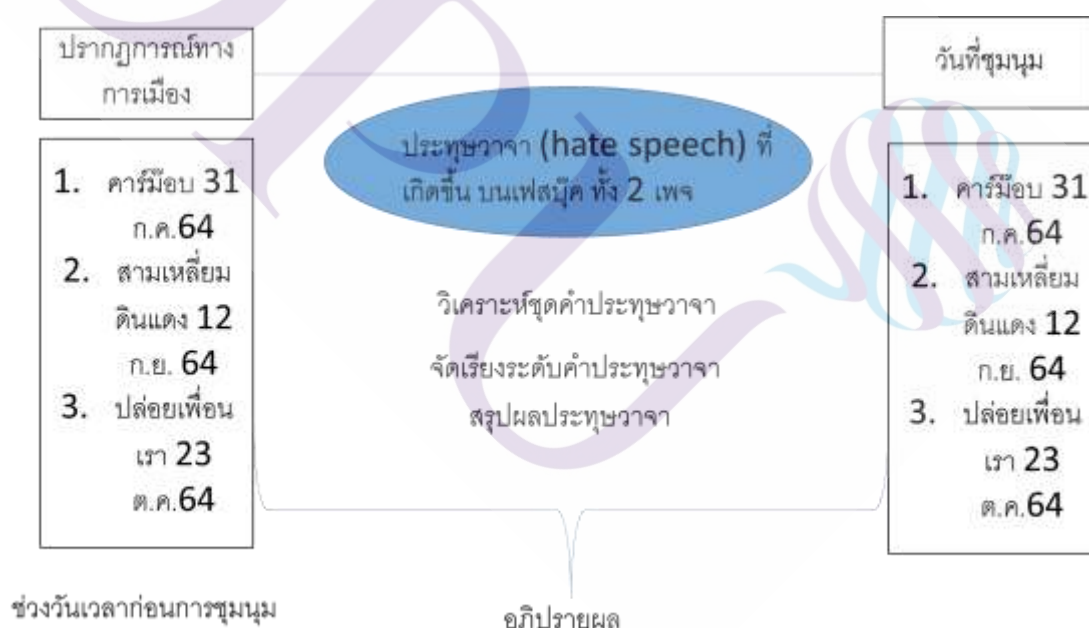
เหตุการณ์สำคัญจากการสื่อสารผ่านเพจ คือ การที่ผู้ชุมนุมนัดประท้วงด้วยขบวนคาร์ม็อบจนนำไปสู่การจับกุม 22 คดี มีผู้เสียหาย 225 คน (สืบค้นจากมติชน 31 กรกฎาคม 2564)

1.2 ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 2 “บ้านนายก” 12-18 กันยายน 2564

เหตุการณ์สำคัญจากการสื่อสารผ่านเพจ คือ การที่ผู้ชุมนุมนัดประท้วงหน้าบ้านนายกจนนำไปสู่การจับกุม ผู้ชุมนุมจำนวน 52 คน (สืบค้นจากแนวหน้า 12 กันยายน 2564)

1.3 ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 3 “ปล่อยเพื่อนเรา” 20-23 ตุลาคม 2564

เหตุการณ์สำคัญจากการสื่อสารผ่านเพจ คือ การที่ผู้ชุมนุมนัดประท้วงหน้าศาลฎีกาและบริเวณดินแดง (สืบค้นจากกรุงเทพธุรกิจ 23 ตุลาคม 2564)

3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) คัดเลือกและสกัดเนื้อหา เพื่อให้ได้ชุดคำประทุษวาจาทางการเมืองใช้สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยให้

ผู้ทรงคุณวุฒิทางนิเทศศาสตร์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาและนักวิจัยสาขาวิชานิเทศศาสตร์ที่เชี่ยวชาญการวิเคราะห์เนื้อหาพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ผู้วิจัยรวบรวมถอดคำสัมภาษณ์เชิงลึก(In-dept Interview) จากนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์, นิเทศศาสตร์, นักสื่อสารมวลชน, ผู้ดูแลแอดมินเพจ จำนวน 5 คน เพื่อนำความคิดเห็นมาถอดรหัสเป็นชุดคำประพจน์วาทา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประมวล รวบรวมจัดเป็นระบบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์หาชุดประโยคและคำสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางการกำหนดตัวแปรและการออกแบบระดับความรุนแรงของคำ โดยอ้างอิงจากปรากฏการณ์สำคัญทางการเมือง 3 ช่วงเวลา ระหว่างเวลาเดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคมปีพ.ศ. 2564 ซึ่งมีผลต่อการผลิตประพจน์วาทาที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เชียร์ลุง ตูมมาอยู่กลุ่มนี้1 และ เฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม ทำการเก็บข้อมูลด้วยการอ่านจากหน้าคอมพิวเตอร์ และลงข้อมูลใน Coding Sheet นำมาเปรียบเทียบตามช่วงวันเวลาดังกล่าว เพื่อหาชุดคำประพจน์วาทาที่เกิดขึ้นนั้นมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร และนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ Microsoft Excel โดยการกรอกข้อมูล ตามแบบแผนภูมิภาพ จากนั้นจะนำมาลงชุดคำที่ได้จัดทำไว้ ด้วยการสรุปผลเนื้อหาประพจน์วาทาที่ปรากฏในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุง ตูมมาอยู่กลุ่มนี้1 และเฟซบุ๊กเพจกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารประทุษวาจาบนเฟซบุ๊ก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการศึกษา โดยใช้เครื่องมือการรวบรวมข้อมูล คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่ง ผู้วิจัยใช้แบบลงรหัสเนื้อหา (Coding Sheet) เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อแก่นับผลการสำรวจเนื้อหา / การสื่อสารความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่ปรากฏบนหน้าเฟซบุ๊กเพจของเซียร์ลุงคู่มาอยู่กลุ่มนี้1 และเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม ซึ่งมุ่งศึกษาประเด็น 3 ด้าน คือ 1) ระดับความรุนแรงของ Hate Speech 2) ประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเกลียดชัง และ 3) เป้าหมายในการสร้างความเกลียดชัง

และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นักสื่อสารมวลชน นักข่าวสายการเมือง และผู้ดูแลแอดมินเพจ เพื่อนำความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยการสัมภาษณ์แบบออนไลน์และการแบบเผชิญหน้า ในการตรวจสอบ วิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร โดยมีผู้ให้ข้อมูล 5 ท่าน ดังนี้

1. รศ. ดร. ยุทธพร อิศรชัย	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (นักวิชาการ 1)
2. ดร. ชานูชัย ชัยสุโกศล	อาจารย์สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล (นักวิชาการ 2)
3. คุณก่อกเขต จันทเลิศลักษณ์	ผู้อำนวยการสำนักข่าว ThaiPBs (นักสื่อสารมวลชน)
4. คุณญาณี ไหว้ครู	ผู้ดูแลเพจ ข่าวการเมืองสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (แอดมิน 1)
5. คุณจุฑิ ภู	ผู้ดูแลเพจ ข่าวช่อง 8 (แอดมิน 2)

โดยมุ่งศึกษาเพื่อตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

1) เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงคู่มาอยู่กลุ่มนี้1 และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม อย่างไร

2) เพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงคู่มาอยู่กลุ่มนี้ และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร

4.1 ผลการศึกษา

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงคู่มาอยู่กลุ่มนี้ และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม อย่างไร โดยใช้เครื่องมือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In dept interview) จากนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นักสื่อสารมวลชน นักข่าวสายการเมือง และผู้ดูแลแอดมินเพจ จำนวน 5 ท่าน โดยมีผลการศึกษา แบ่งเป็นประเด็นหลัก 4 ข้อ ได้ดังนี้

1. การเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของตนที่ส่งผลต่อประทุษวาจาทางการเมือง (Echo chamber)
2. สงครามปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารสีดำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารด้อยค่าฝ่ายตรงข้าม (Fake News)
3. ความคาดหวังในการต่อต้านประทุษวาจาการสื่อสารประเด็นทางการเมือง (Counter / Hate) Speech)
4. แนวทางการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ต่อผู้รับสารของเพจการเมือง (Social media Literacy)

1. การเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของตนที่ส่งผลต่อประทุษวาจาทางการเมือง (Echo chamber)

Echo Chamber คือ สภาวะการณ์ที่ข้อมูลข่าวสาร ความคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคล ถูก “ตอกย้ำ” จนอาจทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างหลากหลาย เป็นการตอกย้ำแนวคิดและทัศนคติความชื่นชอบแบบเดิม ๆ ของบุคคลอย่างต่อเนื่อง แทนที่จะเป็นการมีโอกาสเปิดรับแนวคิดหรือได้เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นผ่านการรับรู้ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น เฟซบุ๊ก ที่กำลังเป็นช่องทางสำคัญต่อการเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารที่บุคคลมีความสนใจและชื่นชอบรวมถึงการเลือกเข้าร่วมกับกลุ่มสนทนาในเนื้อหาหรือประเด็นที่สนใจร่วมกัน โดยเฉพาะกรณีความสนใจของบุคคลต่อการเข้าร่วมกับกลุ่มการเมืองแนวทางใด ๆ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นจากยอดผู้ติดตาม (Follower) หรือยอดการกดไลค์ กดแชร์ ในแต่ละเพจการเมืองต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงคู่มาอยู่

กลุ่มนี้1 มีจำนวนผู้ติดตามสมาชิกทั้งหมด 253,389 ราย (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2564) เฟซบุ๊กเพจ แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีจำนวนผู้ติดตาม 547,419 คน (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2564)

สื่อสังคมออนไลน์ สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการสื่อสารสองทาง โดยผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถตอบโต้ต่อกันได้ โดยมีข้อดีที่เหนือกว่าสื่อดั้งเดิม คือ เป็นการสื่อสารโต้ตอบกันได้ทันทีทันใด โดยไม่ถูกจำกัดเรื่องเวลาและเรื่องพื้นที่ ทำให้ประเด็นข่าวสารหรือเนื้อหาในหัวข้อนั้น ๆ เกิดการแพร่กระจายออกไปอย่างมากมาย โดยเฉพาะการที่ผู้รับสารมีทัศนคติที่จะสนใจและเลือกเปิดรับข่าวสารในสิ่งที่ตนเองสนใจเป็นหลักเท่านั้น ย่อมเป็นไปตามแนวคิดเสียงสะท้อน (echo chamber) คือ เนื้อหาที่สื่อสารผ่านการพูด ผ่านข้อเขียนและการแสดงความคิดเห็นรูปแบบต่าง ๆ ก็จะบอบวนอยู่ในกลุ่มพวกเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้นการที่ระบบการจัดหมวดหมู่อัลกอริทึม (เอไอ) ในเฟซบุ๊ก กลับกลายเป็นแรงผลักดันหรือเร่งเร้าที่จะกลุ่มให้ผู้รับสารได้รับเฉพาะเนื้อหาที่เข้าไปกดไลค์ กดแชร์ เพราะผู้วางระบบเห็นว่า การจัดกลุ่มให้ผู้ใช้เฟซบุ๊กได้เห็นหรือเข้าร่วมสิ่งที่ตรงกับความสนใจได้มากเท่าไร แสดงถึงการจัดการหรือการให้ความสำคัญต่อผู้ใช้ได้ดีเพิ่มขึ้น จนท้ายที่สุดผู้รับสารส่วนใหญ่แทบจะไม่เห็นเนื้อหาอื่น ๆ อีกเลย เพราะถูกปิดกั้นการมองเห็นเนื้อหาอื่น ๆ ด้วยระบบเอไอ กลายเป็นการวนเวียนรับข่าวสารเฉพาะกลุ่ม เฉพาะความสนใจและตอกย้ำทัศนคติเดิมที่มีอยู่ให้ทวีคูณยิ่งขึ้น

“ถ้าเป็นคนที่เปิดกว้างก็จะมีแสวงหาข้อมูลจากกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มไลน์ หรือ โซเชียลเน็ตเวิร์คอื่นเมื่อเข้าไปอ่าน มันก็จะมีหลากหลายมากขึ้นอยู่กับว่า การสร้างปฏิบัติการข่าวสาร information operation อย่างไร” (นักสื่อสารมวลชน)

การที่เฟซบุ๊กมีระบบการคัดกรอง (Filter bubble) หมายถึง เมื่อผู้ใช้แต่ละคน (user) มีการกดไลค์ กดแชร์ ต่อเนื้อหาประเภทใดไปบ้าง ระบบคัดกรองก็จะจดจำและวิเคราะห์พฤติกรรม การบริโภคข่าวสารของผู้ใช้แต่ละรายว่า มีความชื่นชอบ มีความสนใจต่อประเด็นลักษณะใดและบันทึกไว้ ซึ่งกลายเป็นว่าทำให้ผู้ใช้เฟซบุ๊กมีพฤติกรรมการบริโภคข่าวสารที่ติดกับดักของตัวเอง โดยระบบเป็นตัวกำหนดเปรียบเสมือนกับดัก หรือกบที่อยู่ในกะลา ที่มีความเชื่อว่า เนื้อหาประเภทที่เราสนใจก็มีแต่คนสนใจจำนวนมากเช่นเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่ยังเนื้อหาประเภทอื่น ๆ ที่เราเข้าไม่ถึงแต่ก็มีผู้ใช้ที่ความสนใจในเรื่องนั้น ๆ จำนวนมากเช่นกัน ถ้าเป็นแนวทางการเมืองก็กลายเป็นลักษณะการแบ่งกลุ่ม แบ่งข้าง แบ่งฝ่ายกัน จนอาจไม่ยอมรับฟังความคิด ทัศนคติ อุดมการณ์ ที่แตกต่างจากพวกเดียวกันในท้ายที่สุด

“สื่อสังคมออนไลน์มีผลค่อนข้างมากในปัจจุบัน จากอดีตที่มีเว็บ 2.0 ผู้คนสามารถผลิตข้อมูลข่าวสารได้เอง จนปัจจุบันเป็นเว็บ 4.0 มีการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารด้วยอัลกอริทึม สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปรากฏการณ์เสียงสะท้อน เรียกว่า echo chamber หรือมีปรากฏการณ์ฟองสบู่ หรือ filter bubble เกิดขึ้น ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้ยิ่งทำให้เกิดการตอกย้ำ หรือการผลิตซ้ำทางความคิดต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์” (นักวิชาการ1)

อย่างไรก็ตาม อาจมีผู้ใช้บางคนเข้าไปสอดส่องเพจการเมืองที่มีเนื้อหาแตกต่างหรือมีแนวทางที่เป็นลักษณะฝั่งตรงข้าม ที่เรียกว่า “เข้าไปส่อง” ซึ่งบางกรณีก็อาจจะแค่แอบดูอยู่เงียบ ๆ ไม่แสดงความคิดเห็นอะไรที่ตอบโต้ต่อกัน แต่ส่วนใหญ่เมื่อเข้าไปอ่านเพจที่มีทัศนคติหรือแนวคิดที่แตกต่างกันมาก ๆ มักส่งผลให้เกิดอารมณ์ไม่พอใจ จนมีการโพสต์ต่อว่า ประชดประชัน ถึงขั้นด่าทอตอบโต้ซึ่งกันและกัน บางครั้งก็มีการนำข้อความมาให้สมาชิกในเพจฝ่ายตนเองได้เห็น เมื่อใดที่สมาชิกต่างกลุ่มมีความเห็นตอบโต้กันทั้งแนวคิด อุดมการณ์และทัศนคติ ย่อมมีการตอบโต้กันด้วยข้อความลักษณะประทุษวาจาต่อกันในท้ายที่สุด

“ภาพกลุ่มคนที่สนใจเรื่องเดียวกัน กลุ่มที่มีความคิดเห็นเหมือนๆ กันสนใจติดตามกันอยู่แล้ว ซึ่งคนใหม่ ๆ ที่เข้ามา มักจะเป็นคนที่สนใจเรื่องนั้นเช่นกัน ปกติก็จะไม่เข้าไปในกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับเขา แต่ก็อาจจะมีแอบฟังเงียบ ๆ ไม่แสดงออกอะไร ” (นักวิชาการ2)

ซึ่งการแสดงออกของผู้ติดตามเพจเฟซบุ๊กดังกล่าว มีความสอดคล้องกับ Pew Internet Project (2015) ที่ศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้เว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มคนที่เห็นต่างกันทางการเมืองก็จะนิ่งเงียบไม่แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งใด ๆ แม้ว่าบางครั้งจะมีความกระตือรือร้นแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งทางการเมืองบ้าง ทั้งนี้ ผู้ใช้อาจมีความรู้สึกประหลาดใจ เมื่อได้รู้ว่ากลุ่มเพื่อนหรือคนรู้จักมีจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกัน ไม่ว่าผู้ใช้นั้นจะนิยมขว้างจัดหรือซ้ายจัด จนอาจมีการปิดกั้นการเห็น (block) หรือ ยกเลิกการติดตาม การเป็นเพื่อนบนเฟซบุ๊ก (unfriend) กับคนที่เห็นต่างจุดยืนทางการเมืองและมักจะกดไลค์ให้กับผู้ที่เห็นไปในทิศทางเดียวกันกับตนเอง

“สมมุติวันนี้ วิธีการแก้ปัญหาของเพจในเพจสูงจะมีการแก้ไขเร็วขึ้น เพื่อให้ของไม่แพง คนก็จะเข้ามาดู มันไม่ใช่คนกลุ่มเก่าเท่านั้น ขึ้นอยู่กับหัวข้อที่โพสต์ด้วย ถ้าขอดิวและผู้ติดตามเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แสดงว่ามีทั้งคนใหม่ ๆ รวมกับฐานคนเดิมสามารถ

เช็คได้จากยอดผู้ติดตามและยอดวิว การกดไลค์ กดติดตาม เช่น ถ้ามีดารานักแสดง ออกมาเคลื่อนไหวและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล อาจทำให้มีผู้ให้ความสนใจติดตามเพิ่มขึ้นเป็นแสนเป็นล้านคนได้ทันที” (แอดมิน2)

ถึงแม้ว่า แนวคิด Echo chamber ไม่ใช่สิ่งใหม่ของสังคมมนุษย์ หากมีมานานแล้ว แต่เมื่อสังคมยุคใหม่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น (digital 4.0) ทำให้ข้อจำกัดเรื่องของ เวลา ภาษาและพื้นที่ถูกทำลายลง ทำให้คนทั้งโลกสามารถสื่อสารต่อกันได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่มีกำแพงใดๆเป็นอุปสรรคอีกต่อไป แต่ในทางตรงกันข้าม ผู้รับสารกลับกลายเป็นอุปสรรคเสียเอง เพราะยังติดอยู่กับอุดมการณ์ตามทัศนคติของตนเองหรือของกลุ่มที่สนใจเท่านั้น โดยไม่มีการ เปิดรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกับแนวคิดเดิมของตน หรือไม่สามารถยอมรับความหลากหลายของ ข้อมูลประเภทอื่น ๆ เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นพ้องกัน ท้ายที่สุดก็นำไปสู่การโต้แย้ง ด้วยประทุษวาทา เพราะมีชุดความคิดคนละแบบกัน ไม่เปิดใจนำมาพิจารณา หาข้อเท็จจริงจาก ข้อมูลอีกชุดที่ต่างกัน ไม่มีการตั้งคำถามว่า ทำไมถึงมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เพื่อนำมาวิพากษ์ ร่วมกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล

ด้วยเหตุนี้ ผู้บริโภคข่าวสารทุกวันนี้ หากตกอยู่ภายใต้ Echo chamber หรือผู้บริโภคที่ ถูกระบบเอไอควบคุมแนวทางการเปิดรับสารและการแสดงพฤติกรรมด้วย filter bubble อาจจะทำให้เสียสมดุลทางความคิด ขาดเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารอย่างถี่ถ้วน จนทำให้ กลายเป็นเครื่องมือหรือกลายเป็นเหยื่อของฝ่ายตรงข้ามได้

2. สงครามปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารสีดำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารด้อยค่าฝ่ายตรงข้าม (Fake News)

แนวคิดการสร้างปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (information operation : IO) ในสังคมเกิดขึ้นมานานแล้ว แม้ว่าในยุคแรก ๆ จะไม่ได้ใช้ชื่อเรียกแบบนี้ สำหรับสังคมไทยคำว่า “ไอโอ IO” เริ่มมีการนำมาใช้และเป็นที่รู้จักเผยแพร่กันมากในช่วง 4-5 ปีนี้ จนกลายเป็นคำนิยมใช้ในเชิงลบ เพื่อด้อยค่าความเห็นจากข่าวสารที่ไม่เห็นด้วย หรือเชื่อว่าเป็นข้อมูลจากฝ่ายตรงข้าม

ซึ่งแนวทางการสร้างปฏิบัติการข่าวสาร (IO) ที่เกิดขึ้นในยุคอดีต เพราะเชื่อว่า “ข้อมูลคืออำนาจ” ดังที่กล่าวว่า “เข้มตงจาก โต๊ะดังไปทั่วโลก” หมายถึง ศักยภาพหรือพลังอำนาจการสื่อสารในกลุ่มผู้มีอำนาจระดับสูง หากมีความขัดแย้ง ความแตกแยก ก็ต้องนำมาใช้เพื่อต่อสู้กัน ทำให้ทุกฝ่ายต้องมุ่งแสวงหาความได้เปรียบจากข้อมูลข่าวสารในการสร้างพลังอำนาจใด ๆ ที่จะทำให้ฝ่ายตนเองเป็นผู้กำชัยชนะ หรือปิดกั้น บิดเบือนข้อมูล เพื่อหลอกลวงอีกฝ่ายให้พ่ายแพ้จนได้

แสดงถึง อำนาจของข้อมูลข่าวสารเป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว ในฐานะเครื่องมือที่ใช้เพื่อโจมตี และตอบโต้ต่อกัน ในขณะที่ยุคปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนมีการนำเครื่องมือ IO มาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบกับฝ่ายของตนอีกครั้ง

ในยุคก่อนหน้าที่ผู้ปกครองยังสามารถควบคุมสื่อสารมวลชนแบบดั้งเดิม คือ สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เพื่อควบคุมข่าวสาร กำหนดเนื้อหาการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของประชาชนได้อย่างเบ็ดเสร็จ ในขณะที่ทุกวันนี้ผู้ปกครองไม่สามารถดำเนินการเช่นนั้น ได้อีกต่อไป เพราะสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามาทำหน้าที่แทนสื่อแบบดั้งเดิมแบบสมบูรณ์ จึงส่งผลให้ประชาชน มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย สามารถเลือกเปิดรับได้ตามความสนใจ จนรัฐไม่สามารถ ควบคุมเส้นทางข่าวสารทั้งหมดได้ดังแต่ก่อนเช่นเดิมแล้ว

“สำหรับการใช้ IO ไม่ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ในทางการเมือง เป็นสิ่งที่อยู่กับมนุษย์ กันมาตลอด เพราะในอดีตการใช้วาจากรรม หรือที่เรียกว่าการ bully มีใช้ทั้งในสภา และนอกสภา จะเห็นได้ว่า การอภิปรายในรัฐสภาที่มีการใช้ hate speech เช่น สมัยของคุณ บรรหาร ฯ อดีตนายกรัฐมนตรี ได้มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ มีการขูดคู้ประวัติครอบครัวต่าง ๆ และภายหลังพบว่าไม่ใช่ความจริง”(นักวิชาการ1)

สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเฟซบุ๊ก นับเป็นวิธีที่สอดคล้องกับการทำปฏิบัติการ ข่าวสาร ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีการใช้ระบบเอไอบันทึกข้อมูลและพฤติกรรมของคนที่มีความเห็น คล้าย ๆ แล้วทำการคัดเลือกข้อมูลให้ตรงตามความสนใจของผู้ใช้ ยังเป็นการเพิ่มพลังการการโน้มน้าวใจของผู้คนให้มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันพร้อม ๆ กัน ได้โดยง่าย เมื่อมีองค์ประกอบและ เครื่องมือสนับสนุนที่ครบครันเช่นนี้ ฝ่ายใดที่ต้องการสื่อสารแนวคิดหรือสร้างพลังอำนาจผ่าน ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ ย่อมสามารถดำเนินการได้โดยง่าย อาทิ การจ้างกองกำลังมาทำหน้าที่นี้ โดยใช้รูปแบบและเนื้อหาตามที่กำหนดภายใต้การควบคุมให้เป็นไปตามทิศทาง IO (Information operation) ทั้งนี้สามารถแบ่งได้หลายประเภท คือ IO แบบขาว IO แบบเทา และ IO แบบดำ ซึ่ง ลักษณะของข่าวที่สื่อสารข้อมูลก็เป็นไปตามประเภทของสีนั่นเอง อาทิ ถ้าเป็นเนื้อหาข้อมูลจาก นักการเมืองอาจจะเป็นไอโอประเภทแบบสีเทา คือ ข่าวสารนั้น อาจจะมีความจริงบางส่วนและ ความไม่จริงบางส่วน ทำให้ผู้คนส่วนใหญ่มักจะมีความระแวง เปิดรับข่าวสารจากคนกลุ่มนี้ใน ลักษณะฟังหูไว้หู โดยจะแตกต่างกับไอโอประเภทแบบสีดำ คือ ไม่มีความจริงในเนื้อหานั้นเลย

“IO สื่อดำ หรือการสร้าง fake news เพื่อหวังผลให้คนเชื่อ จึงสร้างข้อเท็จจริงให้เป็นเรื่องเท็จ หรือเป็นเรื่องเสมือนจริง ทำให้ยากที่จะแยกแยะออกจากกัน ดังนั้นควรมีองค์กรที่ทำหน้าที่ Fact Checker เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบข่าวลวง (fake news) เพราะอาจมีการกล่าวหากันว่า คนนี้ทำ fake news อีกคนก็บอกว่าฝ่ายโน้นทำ fake news จนไม่รู้เลยว่า อันไหนเป็นข้อเท็จจริงที่กันแน่ ทั้งหมดนี้ เรียกว่า เป็นการทำสงครามข้อมูลข่าวสาร หรือที่รู้จักกันในชื่อ IO ” (นักสื่อสารมวลชน1)

ซึ่งผู้ส่งสารที่มุ่งผลิตเนื้อหาตามแนวทาง IO ประเภทสีเทา หรือประเภทสีดำ ท้ายที่สุดจะเข้าข่ายประทุษวาทา (hate speech) เป็นการสะท้อนความเกลียดชัง อารมณ์และความรู้สึกของผู้คน เมื่อคนในสังคมที่ได้รับข่าวสารลักษณะเช่นนี้ฟังซ้ำ ๆ ทุกวัน ตามคำพูดที่ว่า “น้ำหยดลงหิน ทุกวันหินมันก็กร่อน” อาจสร้างบรรยากาศที่ส่งผลต่อความรู้สึกและทัศนคติอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในฐานะผู้ที่ต้องการอำนาจทั้งทางด้านการเมือง ด้านธุรกิจ หรือด้านอื่นๆ ที่เชื่อว่า พลังข้อมูลข่าวสารคือพลังอำนาจ จึงมุ่งสร้างข่าวสารตามบริบทที่ประชาชนสนใจเน้นในส่วนที่องค์กรจะได้ประโยชน์สูงสุด และมีการขยายขอบเขตเนื้อหาในวงกว้างออกไปตามปัจจัยแวดล้อมต่างๆ อาทิ การทำให้มีอารมณ์ร่วมต่อประเด็นการเมืองจนนำไปร่วมชุมนุมแสดงออกทางการเมือง

“ประเด็นทางการเมืองที่ปรากฏในเพจ ผู้คอมเมนต์เป็นใครก็ไม่รู้ เฟสจริงรีไม่ ซึ่งมีเป็นพัน ๆ คอมเมนต์ แอดมินก็ตาลายตรวจสอบไม่ไหว ประกอบกับนักการเมืองก็ต้องการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเอง ดังนั้น นักการเมืองก็ควรจะใช้ถ้อยคำที่สุภาพเพื่อรักษาภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเอง ไม่ไปทะเลาะกับผู้ที่มาคอมเมนต์” (แอดมิน2)

โดยทีมงานไอโอเริ่มจากการผลิตสร้างข่าวสารเผยแพร่ในสังคมออนไลน์ (Social Media) ต่อมามีการ โพสต์ แชร์ รีทวีต ส่งต่อข้อมูลนั้นซ้ำๆออกไปมาก ๆ อาศัยผู้นำทางความคิด หรือผู้มีอิทธิพลทางความคิด (Influencer) เพิ่มการแสดงความคิดเห็นต่อข้อความ ความเชื่อ นั้นขยายต่อกันไปเรื่อย ๆ จนสุดท้าย ทำให้คนส่วนใหญ่เชื่อว่า “เนื้อหาตาม IO สีเทาหรือสีดำนั้นเป็นเรื่องจริง” โดยอาจพัฒนาไปสู่การเพิ่มจำนวนผู้รับสารที่สนใจเข้าไปเป็นแนวร่วม และถึงขั้นออกไปปฏิบัติการการก่อความไม่สงบต่อสังคมได้ในท้ายที่สุด โดยเริ่มมาจากวงจรเฟคนิวส์ที่ตั้งใจสื่อสารด้วย IO ประเภทสีดำนั่นเอง

“ เรื่องที่น่าสนใจ คือ เฟคนิวส์ หรือข้อมูลข่าวปลอม เกิดขึ้นในประเทศที่มีเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ดี เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมันนี่ ซึ่งมีเรื่องเฟคนิวส์เกิดขึ้นเยอะมาก เพราะฉะนั้น hate speech ไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เกิดขึ้น แต่การเผยแพร่ขยายออกไปในวงกว้าง อันนี้มีผลมาจากสื่อสังคมออนไลน์ ” (นักวิชาการ1)

ทั้งนี้ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการสร้างข่าวปลอม (Fake news) มีเป็นจำนวนมาก และไม่ใช่แค่ประเด็นทางการเมืองเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่รวมไปถึงการสร้างข่าวปลอมต่าง ๆ ขึ้นมามากมาย โดยเป็นการหลอกลวงของมิชชันนารีเพื่อหวังทรัพย์สิน หรือการหลอกลวงของวงการบันเทิง และด้านธุรกิจ จนประชาชนได้รับความเสียหายทั้งชื่อเสียงรวมถึงผลประโยชน์ในทางธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งหากเป็นการหลอกลวงโดยใช้เพจเฟซบุ๊กของหน่วยงานรัฐ หรือของนักการเมือง หรือบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงย่อมสร้างความเสียหายและผลกระทบให้กับสังคมและประชาชนได้อย่างมหาศาล

“ปัจจุบันผู้ใช้เฟซบุ๊กนั้น ๆ อาจจะไม่ใช่ว่าตัวตนจริง ๆ แต่อาจเป็นการสร้างเฟสปลอม สร้างตัวตนใหม่ โดยที่ไม่สามารถทราบได้เลยว่า ผู้ใช้นั้นจริงๆ มีลักษณะทางประชากรศาสตร์อย่างไร เพราะจะเห็นได้อย่างการแชร์ข่าวปลอมในเพจต่าง ๆ ที่แชร์กันไป โดยไม่ได้มีการตรวจสอบไม่อยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริง” (แอดมิน1)

ดังนั้น เฟซบุ๊กของผู้มีชื่อเสียงจึงมักจะกำหนดภาวะข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตนเอง หลีกเลี่ยงการปะทะ หรือการกระทำใดใดที่นำไปสู่ผลกระทบต่อชื่อเสียงของตนเองได้ในอนาคต เพราะผู้ที่เข้ามาโต้ตอบกันในเพจ ไม่สามารถตรวจสอบหรือรับทราบตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้เฟซบุ๊กนั้น ๆ ได้ เพราะทุกวันนี้ผู้ใช้อีกมีการใช้เฟสอวตารเป็นจำนวนมาก (เฟสที่ไม่ระบุชื่อจริงของผู้ใช้) ทั้งยังมีการใช้เฟสเพื่อหวังผลประโยชน์จากการหลอกลวงผู้ใช้คนอื่น ๆ หลากหลายประเภท อาทิ การหลอกลวงลักษณะให้โอนเงินโดยใช้คำพูดหลอกล่อให้รัก (โรแมนซ์แอสกรม) หรือการหลอกลวงลักษณะให้โอนเงินโดยอาศัยความเกรงกลัว (แก๊งค์คอลเซ็นเตอร์) ฯลฯ โดยประเด็นเหล่านี้ ถือเป็นปัญหาสำคัญของสังคม จากการนำเสนอการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารสื่อ IO นำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารนอกเหนือจากประเด็นทางการเมืองเป็นหลัก

3. ความคาดหวังในการต่อต้านประทุษวาจากับการสื่อสารประเด็นทางการเมือง (Counter / Hate Speech)

นับจากปี พ.ศ. 2549 ที่เกิดเหตุการณ์รัฐประหาร โดยพล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ส่งผลให้สังคมไทยเกิดกลุ่มผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกันปรากฏขึ้นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน คือ กลุ่มคนเสื้อแดงกับกลุ่มคนเสื้อเหลือง ซึ่งการแบ่งเป็นกลุ่มเสื้อสีเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ เพื่อแสดงถึงการสนับสนุนกับผู้มีอำนาจทางการเมืองกับฝ่ายที่ตนเห็นด้วย จนกลายเป็นสถานการณ์ที่สร้างความแปลกแยกครั้งสำคัญของประเทศไทยและที่สำคัญก่อให้เกิดการสื่อสารที่มุ่งดูถูกดูหมิ่นฝ่ายตรงข้าม ด้วยการผลิตประทุษวาจา (Hate Speed จำนวนมาก เพื่อแย้งชิงพื้นที่ข้อมูลในการเผยแพร่ผ่านสื่อกระแสหลักให้ได้มากที่สุด โดยช่วงต้นของการสร้างประทุษวาจาของสังคมไทยพยายามใช้เพื่อสร้างความเกลียดชังต่อฝ่ายตรงข้ามเป็นหลัก แต่ท้ายที่สุดนำไปสู่การแสดงออกทางประทุษวาจาเพื่อประเด็นทางการเมือง มีการชักชวนให้มาร่วมชุมนุมในพื้นที่สำคัญต่างๆ จนทำให้เกิดเหตุการณ์โศกนาฏกรรมที่มีการปะทะระหว่างประชาชนกับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินทั้งของรัฐและเอกชน สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ได้เกิดการรัฐประหารอีกครั้ง โดยพล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา เกิดกลุ่มขัดแย้ง คือ กลุ่ม กปปส. กับรัฐบาล ส่งผลให้มีการนำรูปแบบการสื่อสารลักษณะประทุษวาจาเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โดยมุ่งเน้นการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก อาทิ เนื้อหาปรากฏให้เห็นทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และยูทูปเกิดขึ้นมากมาย ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้เนื้อหาเหล่านี้สามารถแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็วกับประชาชนทุกกลุ่มและสามารถผลิตซ้ำได้อย่างไม่จำกัด จนทำให้สังคมไทยแตกแยกเป็นสองขั้วเหมือนเป็นศัตรูต่อกัน จากสาเหตุเพราะมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน และเกิดการสร้างประทุษวาจาที่เพิ่มอารมณ์โกรธแค้นของสังคมจากประเด็นทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม การต่อสู้ประเด็นทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้มีการแสดงออกที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีการผลิตเนื้อหาเพจเฟซบุ๊กสำหรับฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลมากมาย ซึ่งที่น่าสนใจ คือ “เฟซบุ๊กเพจ แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม” มีจำนวนสมาชิกผู้ติดตามสมาชิก 547,419 คน (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2564) และฝ่ายที่ต้องการสนับสนุนรัฐบาล “เฟซบุ๊กเพจ เชียร์ลุงคู่มาอยู่กลุ่มนี้” ที่มีจำนวนสมาชิกผู้ติดตามสมาชิก 253,389 ราย (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2564)

“การเมืองไทยมันติดอยู่ตรงที่ไม่ฟังกัน มันฟังกันไม่ได้ พอเด็กมีความต้องการที่จะพูด ผู้ใหญ่ก็จะบั่นป่วนกันไปหมด พอถูกปิดกั้นไม่ให้พูด เด็ก ๆ ก็จะยิ่งโกรธกันไปอีก เสี่ยงดัง ก้าวร้าว ผู้ใหญ่ก็ยังไม่อยากฟัง มันก็ยิ่งไปกันใหญ่ จริง ๆ ช่วงแรกสมัยที่นายอานนท์ นำพา ยังไม่ถูกจับ อันนั้น counter speech เยอะแยะเลย มีข้อมูล มีประเด็นตรงไม่ตรงก็ไปว่ากัน แต่มีข้อมูลสนับสนุนชัดเจน มีการอ้างตามกฎหมาย การอ้างคำพูดในสภาที่มีการอภิปรายกัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ชัดเจน แต่กลุ่มคนเก่ง ๆ เหล่านั้นส่วนใหญ่ถูกจับกุมไปหมดแล้ว ก็จะเหลือแต่กลุ่มวัยรุ่นที่ใช้อารมณ์” (นักวิชาการ 2)

ดังนั้น ส่วนสำคัญอาจจะไม่ได้เพียงแค่สื่อสารผ่านประทุษวาจาอย่างเดียว แต่ถ้ามีกลุ่มผู้สนับสนุนหรือกลุ่มจัดตั้งก็อาจนำพาให้ไปสู่ความรุนแรงได้ อย่างกรณีกลุ่มคนคัดค้านการเลือกตั้งปีพ.ศ.2557 ที่ใช้สื่อสารมวลชน อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มุ่งสื่อสารประเด็นต่อต้านรัฐบาลจนทำให้ผู้คนเห็นคล้อยตามและเดินทางออกมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก จากการเปิดรับประทุษวาจาเฉพาะกลุ่มที่ตนเชื่อและยอมรับอย่างต่อเนื่อง จนนำไปสู่เกิดเหตุปะทะกันอย่างรุนแรงในสังคมไทย ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับการชุมนุมในปีพ.ศ. 2563 ที่ใช้การสื่อสารประทุษวาจาจากต่อต้านรัฐบาลเช่นกัน แต่เป็นการผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก ก่อให้เกิดการต่อต้านลักษณะแฟลชม็อบ ไม่มีผู้จัดตั้งอย่างชัดเจน ไม่ใช้เวลานานมาก ไม่ต้องค้างคืน มาแสดงสัญลักษณ์แล้วแยกย้าย แสดงถึงการพัฒนาของประชาชนที่นำเครื่องมือการสื่อสารนัดหมายการชุมนุมผ่านเพจของตนเอง หรือการจัดกิจกรรมทางการเมืองของแต่ละจังหวัดทั่วประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

กรณีการใช้ประทุษวาจา (Hate Speed) ของบุคคลสาธารณะ เช่น นักร้องอมิตา ทาทายังได้ติดข้อความ (Hashtag) บนเฟสบุ๊ก #ดักตบมือช่อ# ต่อบุคคลสาธารณะเช่นกัน ซึ่งเป็นนักการเมืองฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยว่า นับได้ว่า เป็นตัวอย่างของประทุษวาจาของสังคมไทยที่ปรากฏการแบ่งแยกอย่างชัดเจน ซึ่งมีผู้คนเข้าไปแสดงความคิดเห็นมากมาย ทั้งฝ่ายสนับสนุนที่ก่อให้เกิดประทุษวาจายิ่งขึ้น และฝ่ายไม่เห็นด้วยต่อการสร้างประทุษวาจาดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยมีการแสดงออกด้วยการแบ่งข้าง จากฐานความเกลียดชังที่มาจากอุดมการณ์ทางการเมืองที่สานต่อจากสื่อสารประทุษวาจาอย่างชัดเจน

“ถ้าถามถึง counter speech ในสังคมไทยมีไหม ตอบได้ว่า มี แต่ไม่ใช่ประเด็นการเมือง จะเป็นกรณีอื่น ๆ มากกว่า อาทิ กรณีการเสียชีวิตของดาราสาวแดงโม ลูกเพจจะมีการค้นหาข้อมูลว่าแดงโมใส่ชุดสีอะไรวันเกิดเหตุ และมีการเถียงกันหาหลักฐาน

กันอย่างสร้างสรรค์ หรือกรณีเรื่องวัคซีน กรณีปัญหาปากท้อง ก็มีการถกเถียงกันอย่างสร้างสรรค์มาก ทั้งที่แต่ก่อนพอเป็นเรื่องการเมืองด่ากัน แบบจะเป็นจะตาย น่าแปลกใจมาก” (แอดมิน2)

อย่างไรก็ตาม การตอบโต้การแสดงออกซึ่ง ความเกลียดชัง Counter (Hate) Speech ด้วยการสืบค้นข้อมูล ศึกษาค้นคว้า ชี้แจงเหตุผล หรือแง่มุมใหม่ๆ ในประเด็นที่ถูกแสดงความ เกลียดชัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ต่อพื้นที่สาธารณะได้มีความเข้าใจที่มีความกระจ่างชัดแจ้งและมีมุมมองที่เปิดกว้างมากมีความหลากหลายและมีการรับฟังกันในประเด็นดัง กล่าว อย่างไรก็ตาม ไม่ได้แปลว่าเราจะสามารถสร้าง counter speech ได้เสมอไป โดยไม่ต้องจัดสร้างอะไรให้ เป็นระบบมากขึ้น เพราะการมีหรือไม่มี “ระบบที่เหมาะสม” เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การตัดสิน (judge) หรือการ ตัดสินใจ (decision) ของ “สาธารณชน” นั้น แทนที่จะไปสู่หนทางแห่งการมีปัญญา แต่อาจกลับกลายเป็นความลุ่มหลงหรือ เกิดผลเลวร้ายขึ้นได้

4. แนวทางการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ต่อผู้รับสารของเพจการเมือง (Social media Literacy)

การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ (Social media Literacy) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าถึงข่าวสาร เพื่อทำการวิเคราะห์ ประเมินและบริโภคสื่อที่ได้รับอย่างเหมาะสมกับตนเอง ซึ่งกลายเป็นทักษะที่จำเป็นของผู้คนในสังคมปัจจุบันนี้ เพราะการดำเนินชีวิตถูกแวดล้อมไปด้วยข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก วิถีชีวิตที่เชื่อมโยงมนุษย์กับโลกภายนอกผ่านการเรียนรู้จากสื่อหลากหลาย ในการเสริมสร้างความรู้ละประสบการณ์ให้กับผู้รับสาร โดยผู้รับสารเติบโตและพัฒนาประสบการณ์ผ่านกระบวนการสร้าง สรรค์โดยสื่อ Silverbratt and Baran (2003) ให้ความเห็นว่าการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์จะต้องมีสองส่วน ซึ่งในอดีตต้องมีทักษะเรื่อง media literacy เท่านั้น แต่ในปัจจุบันควรเพิ่มทักษะเป็น digital literacy การมีความรู้เท่าทันสื่อและสื่อดิจิทัลเป็นเรื่องจำเป็น เพราะเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เว็บ 2.0 , 3.0 จนเป็น 4.0 ซึ่งปรากฏการณ์การทำงานของสื่อดิจิทัล มุ่งหวังเรื่องการผลิตซ้ำอุดมการณ์ อาทิ การสร้างคลิปแข่งร้องเพลง คลิปเต้น คลิปท่องเที่ยว หรือคลิปการสอนวิธีทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง (How to) โดยถือเป็นการนำเสนอข่าวสารลักษณะที่กำหนดตามความสนใจ ตามพฤติกรรมแบบ filter bubble จนกลายเป็น echo chamber ของผู้รับสารต่อประเด็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

“การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น เรื่องของการลดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจาก hate speech ลดน้อยลงได้ จึงควรส่งเสริม media literacy กันต่อไป” (นักวิชาการ2)

ปัจจุบันเริ่มมีหน่วยงานที่สนใจทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข่าวลวง (cross check fake news) เนื่องจากผู้คนในสังคมอาจไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล เพื่อตรวจสอบข้อมูลให้ถี่ถ้วน แชรต์ต่อ รวมถึงคนส่วนใหญ่มักจะกดแชร์ไปก่อนโดยไม่สนใจข้อเท็จจริง นอกจากนี้ยังเริ่มมีการทำความเข้าใจเห็นอกเห็นใจให้กันทางสังคมออนไลน์ (empathy online) ซึ่งถ้านำมาใช้ทางการเมืองก็จะสามารถเข้าใจหรือยอมรับความเห็นต่างของคนอื่นที่ไม่ตรงกับตนเองได้ โดยที่แต่ละฝ่ายไม่จำเป็นต้องเห็นต่อกันก็ได้ ซึ่งจะสามารถช่วยลดทอนการใช้ประทุษวาจาต่อกันได้เป็นอย่างดี สาเหตุเพราะคนไทยส่วนใหญ่ที่มีความสนใจต้องการแสดงออกทางการเมือง (political expression) ด้วยการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ยังขาดความเข้าใจรูปแบบการสื่อสารที่ยอมรับความแตกต่างต่อกัน หรือการแสดงความเห็นต่างแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน (political empathy) ได้

ดังนั้น การรู้เท่าทันสื่อ โดยเฉพาะสื่อดิจิทัล (Media literacy / digital literacy) จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นกับผู้รับสารในสังคมไทยที่สื่อสารข้อมูลร่วมกัน โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ต้องการแสดงความคิดเห็นทางด้านการเมือง จะเห็นได้จาก ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา ที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่สื่อสารประทุษวาจาที่ระดับความรุนแรง 2-3 แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าหลายภาคส่วนได้ออกมารณรงค์การรู้เท่าทันสื่อต่าง ๆ แต่ในความเป็นจริงแนวทางที่จะเกิดขึ้น ได้จริงขึ้นอยู่กับผู้ใช้และหัวข้อที่โพสต์ด้วยว่า ประเด็นเรื่องอะไร ซึ่งหากเป็นด้านการเมืองโดยตรงอาจมีความเป็นไปได้ยากกว่าเนื้อหาประเภทอื่น ๆ

ความแตกต่างระหว่างประทุษวาจาทางการเมืองไทยกับต่างประเทศ (Political hate speech on Facebook Thailand V.S. Forieng)

ทิศทางของการเกิดประทุษวาจา (hate speech) ของสังคมในต่างประเทศมีความรุนแรงมากกว่าในประเทศไทย เพราะในต่างประเทศไม่ได้มีเพียงแค่ปัญหาทางด้านการเมืองเท่านั้น ยังมีมิติทางด้านสังคม เศรษฐกิจ รวมถึงการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การก่อการร้าย โดยเฉพาะการเกิดเหตุการณ์กราดยิงทำร้ายคนที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือคนที่ไม่รู้เรื่องแต่อยู่ในพื้นที่เดียวกับผู้กระทำการ สังเกตได้ว่าผู้คนในท้องถิ่นต่างประเทศมักจะได้รับข้อมูลลักษณะ hate speech บ่อย ๆ มาเป็นเวลานาน แต่แนวโน้มการเกิด hate speech ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่า ประเด็นทางสังคม จึงทำให้การเกิด hate speech ของประเทศไทยยังอาจไม่ส่งผลกระทบต่อรุนแรงได้ ไม่มากเท่ากับต่างประเทศ

ทั้งนี้ลักษณะการเกิด hate speech สังคมไทย จะไม่เริ่มจากการโพสต์ที่หัวข้อ คือ จะไม่ค่อยเห็นคำหยาบคายขึ้นก่อนเท่าไร แต่จะไปพบมากในส่วนการแสดงความคิดเห็น หรือการตอบโต้ระหว่างผู้ใช้อื่น ๆ กับผู้โพสต์ หรือผู้ใช้ด้วยกันที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยจะมีการใช้คำคำ

หยาบคายโต้ตอบกันไปมา เนื่องจากถ้าเป็นการโพสต์หัวข้อหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับด้านการเมือง ผู้โพสต์ในฐานะนักการเมืองหรือผู้มีชื่อเสียงจำเป็นต้องรักษาภาพลักษณ์ทางสังคมของตนเอง จึงไม่เน้นการแสดงเนื้อหาที่หยาบคายมากนัก แต่ในกรณีของต่างประเทศมีอาจตรงกันข้าม เช่น โด널ด์ ทรัมป์ มีการโพสต์แสดงความคิดเห็นลักษณะ hate speech ได้อย่างชัดเจน ทั้งเรื่องการเหยียดคนผิวสี การพูดเชิงแฉให้ทำร้ายคนเอเชีย จนเกิดเป็นปรากฏการณ์ต่อต้านของคนผิวสีและคนเอเชีย “Black Live Matter # Stop Asian Hate” ที่เริ่มต้นจาก ประเทศสหรัฐอเมริกาจากกระจายแนวคิดไปสู่ประเทศต่างๆ ทั่วทั้งโลก

“จากตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงเลือกตั้งหาเสียงที่มีการโต้ตอบกันทางนโยบายก็มีการเปิดรับมากกว่าประเทศไทย เหมือนว่าต่างประเทศจะให้การพูดคุยด้วยเหตุผลมากกว่า แต่เหมือนประเทศไทยจะไม่ค่อยรับฟัง และหากมีการวิพากษ์วิจารณ์ก็อาจจะมีการต่อสายถึงเจ้าของสื่อ นั้น ๆ ถึงประเด็นที่น่าเสนอ ซึ่งผู้ที่โทรมากับเจ้าของอาจจะรู้จักกันมาหรือเคยมีบุญคุณกันมาก่อน เราก็ต้องหยุดนำเสนอไป” (แอดมิน2)

ถึงแม้ประเทศไทยจะมีหลากหลายชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ก็ยังไม่เคยเกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ หรือการเหยียด เชื้อชาติและศาสนา ที่นำไปสู่ความรุนแรง ยกเว้นกรณีเหตุการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ถ้านำไปเปรียบเทียบกับประเทศในทวีปแอฟริกา ตะวันออกกลาง สหรัฐอเมริกา หรือแม้แต่ทวีปยุโรป ก็ยังนับได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความขัดแย้งกันอยู่ในระดับที่เบามาก แม้กระทั่งถ้าจะเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียด้วยกัน ก็ถือว่าอยู่ในระดับที่มีความขัดแย้งน้อยมาก แต่ปัจจุบันนี้เริ่มมีแนวโน้มที่มีความรุนแรงมากขึ้น สำหรับประเด็นทางการเมือง โดยช่วงเวลาตั้งแต่ปี 25 เป็นต้นมา การบริหารประเทศโดยรัฐบาลที่มีความขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจ ณ ช่วงเวลานั้น ที่ใครเป็นผู้ถือครองอำนาจและต้องการใช้พลังของการสื่อสารเพื่อควบคุมอำนาจนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญ

“ความน่ากลัวของประทุษวาจาในต่างประเทศที่เคยศึกษามา คือ การจัดตั้ง organize มากกว่าที่เกิดหลังประทุษวาจา ยกตัวอย่าง ประเทศพม่า ภาพที่มีพระกำลังเทศน์และมีผู้ฟังเป็นจำนวนมากพร้อมกับไลฟ์เฟสบุ๊ก ที่มีผู้ติดตามเป็นล้าน เป็นพระฝ่ายขวาที่ไม่ชอบกลุ่มมุสลิม ประเทศพม่าถ้ายังพระพูดก็ยังมีอำนาจในการโน้มน้าวชักจูงผู้ฟังเป็นอย่างมาก ถ้าพระบอกว่า มุสลิม ไม่ใช่อะไรจะน่ากลัวมาก กรณีที่นำเรื่องศาสนามารวมกับอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ยิ่งทวีความรุนแรงอย่างมาก และเมื่อใดที่ ประทุษ

วาทะทางการเมืองไปควบรวมกับ อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ศาสนา จะยิ่งทวีความรุนแรงอย่างถึงที่สุด ที่เห็นได้จากต่างประเทศมาแล้ว ” (นักวิชาการ2)

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารลักษณะที่ใช้ประทุษวาจา (Hate speech) กับประเด็นด้านการเมือง ถือเป็นรูปแบบการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทุกในประเทศทั่วโลกอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ยังอาจพัฒนากลายเป็นกระแสเรื่องความขัดแย้งหรือความแบ่งแยกให้กับผู้คนที่ใช้ช่องทางสื่อสารสังคมออนไลน์และสื่อสารมวลชนโต้ตอบกันในวงกว้าง นอกจากนี้ หากมีการนำประทุษวาจาที่มีประเด็นอ่อนไหวต่อประเด็นเรื่องชาติพันธุ์ เรื่องศาสนา หรือเรื่องอัตลักษณ์วัฒนธรรม จะยิ่งทำให้ประทุษวาจาที่นำไปสู่ความรุนแรงระดับที่ 4 (ความรุนแรงระดับสูงสุดที่นำไปสู่การทำลายล้างเผ่าพันธุ์) ได้ แต่โดยบริบทสังคมไทยยังไม่เกิดประทุษวาจากระดับความขั้นที่ 4 คือ ระดับที่ทำให้เกิดความรุนแรงถึงการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ถือได้ว่าเทียบเท่าได้กรณีต่างประเทศที่มีความขัดแย้งเรื่องการเหยียดเชื้อชาติ และความขัดแย้งเรื่องศาสนาหรือชาติพันธุ์ โดยมีความรุนแรงมากกว่าสังคมไทย

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง การสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองไทยบนเฟซบุ๊ก เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2) เพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ และเฟซบุ๊กเพจธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร ซึ่งใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ศึกษาเพจเฟซบุ๊กการสื่อสารทางการเมือง 2 เพจ คือ

- 1) เฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 มีจำนวนสมาชิกผู้ติดตาม ทั้งหมด 253,389 ราย (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2563)
- 2) เฟซบุ๊กเพจแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีจำนวนสมาชิกผู้ติดตาม ทั้งหมด 547,419 ราย (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2563)

ทำการวิเคราะห์ระดับความรุนแรง การผลิตเนื้อหาประทุษวาจาทางการเมืองที่มีความรุนแรง (Hate Speech) ประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเกลียดชัง และการสื่อสารต่อกลุ่มเป้าหมายที่ติดตามเพจให้เห็นด้วยหรือคัดลอกตามลักษณะเนื้อหาต่อการสร้างความเกลียดชัง

โดยเลือกช่วงเวลาศึกษา จากปรากฏการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ 3 ช่วงเวลา คือ

- 1) ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 1 “คาร์ม็อบ” 25-31 กรกฎาคม 2564
เหตุการณ์สำคัญจากการสื่อสารผ่านเพจ คือ การที่ผู้ชุมนุมนัดประท้วงด้วยขบวนคาร์ม็อบจนนำไปสู่การจับกุม 22 คดี มีผู้เสียหาย 225 คน (สืบค้นจากมติชน 31 กรกฎาคม 2564)
- 2) ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 2 “บ้านนายก” 12-18 กันยายน 2564
เหตุการณ์สำคัญจากการสื่อสารผ่านเพจ คือ การที่ผู้ชุมนุมนัดประท้วงหน้าบ้านนายกจนนำไปสู่การจับกุม ผู้ชุมนุมจำนวน 52 คน (สืบค้นจากแนวหน้า 12 กันยายน 2564)
- 3) ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 3 “ปล่อยเพื่อนเรา” 20-23 ตุลาคม 2564
เหตุการณ์สำคัญจากการสื่อสารผ่านเพจ คือ การที่ผู้ชุมนุมนัดประท้วงหน้าศาลฎีกาและบริเวณดินแดง (สืบค้นจากกรุงเทพธุรกิจ 23 ตุลาคม 2564)

1. เฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงตู่มาอยู่กลุ่มนี้

<https://www.facebook.com/groups/668141180054024/about> สมาชิกทั้งหมด 253,389 ราย

2. เฟซบุ๊กเพจแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม

https://www.facebook.com/ThammasatUFTD/?ref=page_internal 547,419 คนติดตามเพจนี้

โดยผู้วิจัยได้สืบค้นด้วยการลงรหัสเนื้อหา (Coding Sheet) เพื่อเจแนบับผลการสำรวจเนื้อหาการสื่อสารความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่ปรากฏบนหน้าเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงตู่มาอยู่กลุ่มนี้ 1 และเฟซบุ๊กเพจกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม โดยกำหนดประเด็นที่ลงรหัส ดังนี้

- 1) ประโยคที่สื่อสารเนื้อหาความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง
- 2) คัดเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวกับความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง
- 3) นำคำสำคัญที่แสดงถึงประทุษวาจาการสื่อสารทางการเมืองมาทดสอบ โดยให้

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการจัดระดับความรุนแรงตามตารางที่กำหนดจากแนวคิด Anthony Cortese (2006) และงานวิจัยของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In dept Interview) ทำการสกัดประเด็นระดับคำและเนื้อหาของคำ แบ่งได้เป็น 4 ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 แสดงความ เกลียดชัง	ระดับที่ 2 การตั้งใจ แบ่งแยก	ระดับที่ 3 ปฏิเสธการ อยู่ร่วมกัน	ระดับที่ 4 ยั่วยุ ปลุก ปั่นให้เกิดการกระทำ ผิดกฎหมาย
<p>การแบ่งแยกแบบไม่ตั้งใจต่อกลุ่มเป้าหมาย โดย คำ หรือ วลี เมื่อ นำ มา รว ม เป็น ประ โยค แล้ว สื่อ ความ หมา ย ใน ลักษณะ ถึง การ แบ่งแยกพวกเขา-พวกเรารวมถึง การ นำเสนอเรื่องราวว่า 'พวกเขา' คู่ความ 'พวกเรา' อย่างไร</p>	<p>โดย คำ หรือ วลี เมื่อ นำ มา รว ม เป็น ประ โยค แล้ว ให้ สื่อ ความ หมา ย ใน ลักษณะ/กีดกัน/สร้าง ความ เป็น เขา-เรา ต่อ กลุ่มเป้าหมาย (โดย เจตนา, พฤติกรรม รุนแรงและอกอาจ, มี เหตุปัจจัย, ความทุกข์/ ความเจ็บปวดทาง อารมณ์ที่รุนแรง) ยั่วยุ ให้ เกลียด โดย กล่าวโทษรุนแรง ประณาม, ยั่วยุ ให้ เกลียด โดย คูหมี นเหยียดหยาม ลดคุณค่า และยั่วยุให้เกลียดโดย เปรียบเทียบใน ลักษณะที่ทำให้ผู้อื่น ไม่ใช่คน</p>	<p>โดย คำ หรือ วลี เมื่อ นำ มา รว ม เป็น ประ โยค แล้ว ให้ สื่อ ความ หมา ย ใน ลักษณะการยั่วยุสร้าง ความเกลียดชังต่อ กลุ่มเป้าหมาย หรือ ฝ่ายที่ไม่ใช่พวกเรา</p>	<p>โดย คำ หรือ วลี เมื่อ นำ มา รว ม เป็น ประ โยค แล้ว ให้ สื่อ ความ หมา ย ใน ลักษณะการยั่วยุให้มีการใช้ความรุนแรง ต่อกลุ่มเป้าหมาย มุ่ง ทำร้ายหรือทำลายล้าง พวกเขา เพื่อปกป้อง พวกเรา</p>

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการเปรียบเทียบระดับความรุนแรง เนื้อหาการสื่อสารทางการเมืองของเฟซบุ๊กเชิร์ลลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และเฟซบุ๊กเพจแนวร่วม ธรรมศาสตร์และการชุมนุม จากการจัดระดับความรุนแรงตามตาราง 4 ระดับ กับบริบทการเมืองที่เกี่ยวข้องกับประทุษวาจาที่สำคัญ 3 ช่วงเวลา สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ปรากฏการณ์ ช่วงที่ 1 “คาร์ม็อบ” 25-31 กรกฎาคม 2564

1.1) ความเคลื่อนไหวที่สำคัญทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบท

การเมือง ประกอบด้วย

- วันเกิดของอดีตนายกทักษิณ
- การฉีดวัคซีน
- ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ วันเฉลิมพระชนมพรรษา ร.10
- ยอดผู้ติดเชื้อ โควิด-19
- หากจะหาของขวัญให้ "พ่อ" สักกล่อง เราทั้งผองจะพร้อมกันได้ไหม?
- รถแห่ต้านเผด็จการ
- CAR MOB
- 1 สิงหาคมเคลื่อนตัวเข้ากรุงเทพ

1.2) การคัดเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวกับความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง

เฟซบุ๊กเพจ (Facebook)	ระดับความรุนแรง			
	1	2	3	4
เชิร์ลลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้1	692	262	21	0
เพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม	801	117	14	0

โดยคัดเลือกชุดคำจากประโยคที่ใช้สื่อสารตอบโต้ในเพจเชิร์ลลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 อาทิ

- “กรรมของตระกูล โกงชาติ โกงประชาชนเนรคุณแผ่นดินเกิดเนรคุณพระเจ้าแผ่นดิน”
- “เหมือนกันทั้งตระกูล”
- “ลูกไอ้คนขี้โกง”

- “รักทหารจิ้งง สู้ๆ นะคะ”

โดยคัดเลือกชุดคำจากประโยคที่ใช้สื่อสารตอบโต้ในเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์ และการชุมนุม อาทิ

- “ก็พอมันนั่นแหละที่.. เป็นคนไม่ชอบความเจ็บสงบ”
- “ถ้าคนเป็นนายกลาออกกันทุกคนแล้วโควิดหายไปเขาคงทำกันแล้ว”

2. ปรากฏการณ์ช่วงที่ 2 ระหว่าง วันที่ 12-18 กันยายน 2564

2.1) ความเคลื่อนไหวที่สำคัญทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบท

การเมือง ประกอบด้วย

- ร่วมกันบริจาคเงินสมทบทุนกองทุนราษฎรประสงค์เพื่อเป็นค่าประกันตัวเพื่อนเรา
- บริษัทไทยคมเป็นที่เลี้ยงบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติอีก 3 เดือน
- นำอุปกรณ์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสนับสนุนการชุมนุมบริเวณสามเหลี่ยมดินแดง

2.2) การคัดเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวกับความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง

เฟซบุ๊กเพจ (Facebook)	ระดับความรุนแรง			
	1	2	3	4
เชียร์ลุงตุ้มมาอยู่กลุ่มนี้1	155	152	15	0
เพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม	475	92	3	0

โดยคัดเลือกชุดคำจากประโยคที่ใช้สื่อสารตอบโต้ในเพจเชียร์ลุงตุ้มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 อาทิ

- “ผลผลิตของพ่อโทนี่”
- “ใช้คำสั่ง คสช.ปิดช่องมันเลยสื่อชั่วเคลื่อนเมืองทั้งยูทูบมั่วไปหมด”

โดยคัดเลือกชุดคำจากประโยคที่ใช้สื่อสารตอบโต้ในเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์ และการชุมนุม อาทิ

- “เราต้องการไล่แบบจริงจังจ้ะครับ มาแล้วกลับ มันจะไปหรือ ประชาชนเดือดร้อนมากแล้วตายทุกวัน”

- “ถ้าหมอพยาบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นด่านหน้าไม่ได้ฉีกก็แสดงว่าเอาไปเก็บไว้ฉีกให้หมาให้สัตว์รกประมาณนั้น”

3. ปรากฏการณ์ช่วงที่ 3 ระหว่าง วันที่ 20-23 ตุลาคม 2564

3.1) ความเคลื่อนไหวที่สำคัญทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบท

การเมือง ประกอบด้วย

- นายกฤษฎ์คู่ลงพื้นที่ติดตามการบริหารจัดการน้ำ จ.สิงห์บุรี ยืนยันรัฐบาลเดินหน้าแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

- ความคืบหน้ากรณีทีนายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์ ส.ส.บัญชีรายชื่อ และหัวหน้าพรรคไทยศรีวิไลย์ ได้เดินทางเข้ามอตัว.....

- 23-24 ที่จะถึงขอเชิญทุกท่านมาเข้าร่วมกิจกรรม “ประชาราษฎร์เฟสตีวัล” ณ WTF gallery สุขุมวิท 51

- ร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมได้ที่เลขบัญชี.....

- ศาลไม่อนุมัติการประกันตัวทะลุฟ้า

- หลายจังหวัด ยังมีจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 นำเป็นห่วง!

- ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันปิยมหาราช

- สัมปทานดาวเทียม 30 ปี นี้ต่อที่ประชุม ครม.รมต.เจ้ากระทรวง สมควรชี้แจงเรื่อง

- ทักซิธ คำว่าพอเพียงยังไม่เข้าหู ก็ควรพอเถอะ

- จับกุมนักศึกษาที่แสดงออกทางการเมือง และใช้กฎหมาย 112 มาเป็นเครื่องมือในการปิดปาก

- ม็อบ “ราษฎรประสังค์ยกเลิก 112” ขอเชิญสื่อมวลชนร่วมการแถลงข่าว งานม็อบ 31 ตุลาคม “ราษฎรประสังค์ยกเลิก 112” และเชิญราษฎรทุกท่านร่วมกิจกรรมยื่นหยุดขัง เพื่อทวงสิทธิการประกันตัว คืนความยุติธรรมให้เพื่อนในเรือนจำ 24 ตุลาคมนี้ เวลา 16:30 น. เป็นต้นไป ณ ลานอากง(ศาลฎีกา) สนามราษฎร

3.2) การคัดเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวกับความเกลียดชังที่แสดงถึงความรุนแรงด้านการเมือง

เฟซบุ๊กเพจ (Facebook)	ระดับความรุนแรง			
	1	2	3	4
เชียร์ลุงคู่มืออยู่กลุ่มนี้1	624	349	16	
เพจของกลุ่มธรรมศาสตร์และการชุมนุม	152	30	1	

โดยคัดเลือกชุดคำจากประโยคที่ใช้สื่อสารตอบโต้ในเพจเชียร์ลุงต่อมาอยู่กลุ่มนี้ 1 อาทิ

- “ไอ้พวกกะลิบ้านกะลือเมืองท่าทำไมยังอยู่กันทำไมไม่ไปตายกันให้มันหมด ๆ ไปจะได้จบๆกันไป มีข้อเสนออื่นที่ดีกว่าที่มึงควรน้อมรับคือ"มึงไปตายซะ”
- “ถ้าเห็นว่ารัฐบาลไทย ควบคุมการระบาดของโรคโควิดล้มเหลว ให้ผู้นำลาออกอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน นีออสเตรเลีย อิตาลี ฯลฯ ก็ล้มเหลวหมด ตัวผู้นำ ต้องลาออก เป็นแถวยาวแต่เขาไม่บ้า เหมือนพลเมืองบางกลุ่ม ของประเทศแฉนี้”

โดยคัดเลือกชุดคำจากประโยคที่ใช้สื่อสารตอบโต้ในเฟซบุ๊กเพจของกลุ่มธรรมศาสตร์ และการชุมนุม อาทิ

- “รัฐบาลประยุทธ์ออกไป”
- “ออกไปไอ้สัส รัฐบาลสันติน อภิรัฐ ใจบุญไร”
- “ศาลยุติธรรมเผาแม่เงย”
- “มีอบ “ราษฎรประสงคัยกเลิก112” ขอเชิญสื่อมวลชนร่วมการแถลงข่าว งานมีอบ 31 ตุลาคม “ราษฎรประสงคัยกเลิก 112”และเชิญราษฎรทุกท่านร่วมกิจกรรมยื่นหยุดขัง เพื่อทวงสิทธิการประกันตัว คืน ความยุติธรรมให้เพื่อนในเรือนจำ 24 ตุลาคมนี้ เวลา 16:30 น. เป็นต้นไป ณ ลานอากง(ศาลฎีกา) สนามราษฎร”

5.1 ผลการศึกษา : ลักษณะเนื้อหาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ และเฟซบุ๊กเพจธรรมศาสตร์และการชุมนุม ช่วงที่ 1 ระหว่าง วันที่ 25-27 กรกฎาคม 2564

วันที่	เชียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
26 กค.64	 <p>“จริงตามที่คุณถือว่าครับ”</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>59</td> <td>1</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>87</td> <td>2</td> <td>57</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>9</td> <td>3</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	59	1	27	2	87	2	57	3	9	3	6	4	0	4	0	 <p>[แนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ ช่วย ประชาสัมพันธ์]</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>16</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>5</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	16	1	1	2	5	2	0	3	3	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	59	1	27																																															
2	87	2	57																																															
3	9	3	6																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	16	1	1																																															
2	5	2	0																																															
3	3	3	0																																															
4	0	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 3 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 86 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 144 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 15 ความเห็น เช่น</p> <p>“ใกล้วันตายเข้าไปทุกทีแล้วสินะแต่ จะอย่างไรก็ตามรีบกลับมาเข้าคุกเสียทีเถอะจะรออะไรอยู่สิ่งที่คิดนั้น มันเป็นไปได้หรือเลิกฝันได้แล้วประชาชนชาวไทยเขายังจดจำสภาพของชาติบ้านเมืองในอดีตได้อยู่”</p> <p>“ยังงัยพ่อเองก็ไม่ได้กลับมาแผ่นดินไทยแบบตัวเป็นๆหรอก”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 3 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 17 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 5 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 3 ความเห็น เช่น</p> <p>“อย่าเพิ่งเดินช่วงนี้ นะครับ เดินวันนี้ ไม่ใช่วันมันจะออกพุงนี้ แต่ฯฯ กลับ เสี่ยง เพิ่มภาระให้หมอ รอ เวลา ดีกว่า เดินไปผล พวกมันไม่ออก แต่จะ มีผู้ป่วยเพิ่ม”</p> <p>“จัดไป” “111”</p>																																																

วันที่	เชียร์ลู่ตุ่มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม
	<p>“สิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่สามารถเปลี่ยนคำพิพากษาได้ สุดยอดมากครั้งที่ # กลับมาติดคุกไม่กี่ปี เดี่ยวก็ได้อยู่กับลูกหลาน”</p> <p>“ขอให้ฟ้าดินลงโทษอะโทนีให้เร็วที่สุด อย่าให้มาเหยียบแผ่นดินพ่อ”</p>	<p>“ต้องฟ้องไปให้ดังถึงสหรัฐอเมริกาโดยผ่านทางสถานทูต เมื่อไปโดยประธานาธิบดี บริจาคตรงวัคซีน Pfizer ให้บุคลากรทางการแพทย์ในไทย ซึ่งบุคลากรทางการแพทย์ด้านหน้าในไทยร้องขอวัคซีน mRNA ให้มาฉีดกระตุ้นเข็ม 3 เพื่อเสริมภูมิคุ้มกันตามทฤษฎีหลังจากฉีดวัคซีนหลัก Sinovac vaccine ที่มีประสิทธิภาพต่ำไม่สามารถป้องกันโควิดเดลต้าได้ และให้มาเป็นวัคซีนหลักให้กับประเทศของเรา แต่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นำไปชวยแบ่งไปทางอื่นจนให้บุคลากรทางการแพทย์ไม่พอ! ถูกต้องที่สุดเลยเมื่อทหารมาขอวัคซีน mRNA Moderna เป็นเครื่องยืนยันเรื่องประสิทธิภาพของวัคซีนที่รัฐบาลสั่งเข้ามาเป็นวัคซีนหลักว่ามีประสิทธิภาพต่ำ ไม่สามารถป้องกันเชื้อโควิดเดลต้าได้ อนึ่ง ทหารที่ทำหนังสือมาเป็นเรื่องจริง เอกสารจริง ต้องการวัคซีน Moderna จากสภากาชาดไทย แต่บุคลากรทางการแพทย์ด้านหน้า ล้อมวลชน รวมทั้งประชาชนต่างร้องดำเนินคดีฟ้องรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เสียแรงงมกันไปทั่วประเทศ จนทหารหน่วยสารบรรณมีหน้าด้านหนึ่งแต่งตัวสวยงามเป็นกองเกียรติยศต้องการวัคซีนประสิทธิภาพสูง mRNA ที่รัฐบาลไทยไม่ยอมใช้เป็นวัคซีนหลัก คนเกิดข้อกังขาในความไม่โปร่งใสว่าจะมีการทุจริตที่ต้องมีการตรวจสอบในรัฐบาลถัดไปต่อไป ถามว่าทำไมไม่ขอวัคซีน Sinovac จากรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ยังดันทุรังสั่งเข้ามาล่าสุดอีกล่ะ เอกสารขอวัคซีน Moderna vaccine จากสภากาชาดไทยของทหารเป็นเอกสารจริงถูกสั่งพันวินัยเรื่องจากไม่เหมาะสมประชาชนดำเนินคดี! ดำกันเสียงระงมไปทั่วประเทศ ทหารมันจะมาแย่งวัคซีน Moderna vaccine จากบุคลากรทางการแพทย์ด้านหน้า เมื่อประสิทธิภาพมันต่ำ ป้องกันเชื้อโควิดเดลต้าได้ พันธุ์ไม่ได้ Sinovac vaccine รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สั่งเข้ามาทำไม? หา!”</p>

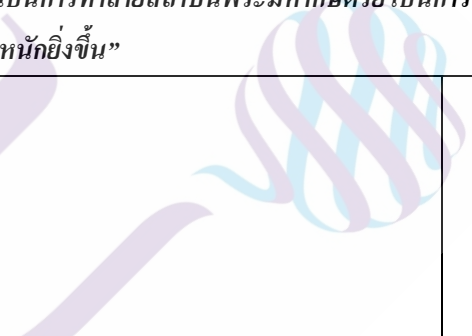
วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
26 กค.64	 <p>วัคซีนไฟเซอร์ ยังไม่ได้ส่งเข้ามาในประเทศไทย ระวังผู้แอบอ้าง</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับ ความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 547 1160 858"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>83</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>5</td> <td>2</td> <td>89</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	1	1	83	2	5	2	89	3	0	3	0	4	0	4	0	 <p>[แนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ ช่วยประชาสัมพันธ] “ถนนทุกสายมุ่งสู่กรุงโรม (วิภาวดี-รังสิต)”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับ ความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 598 2078 911"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>15</td> <td>1</td> <td>69</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>5</td> <td>2</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>20</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	15	1	69	2	5	2	11	3	5	3	5	4	1	4	20
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	1	1	83																																															
2	5	2	89																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	15	1	69																																															
2	5	2	11																																															
3	5	3	5																																															
4	1	4	20																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 3 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 84 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 5 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 9 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ใกล้วันตายเข้าไปทุกทีแล้วสินะแต่ จะอย่างไรก็ตามรีบกลับมาเข้าคุกเสียทีเถอะจะรออะไรอยู่สิ่งที่คิดนั้น มันเป็นไปได้หรอกเลิกฝันได้แล้วประชาชนชาวไทยเขายังจดจำสภาพของชาติบ้านเมืองในอดีตได้อยู่”</p> <p>“ยังงัยพ่อเองก็ไม่ได้กลับมาแผ่นดินไทยแบบตัวเป็นๆหรอก”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 84 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 16 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 10ความคิดเห็น และระดับ 4 จำนวน 21 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ไม่ทราบเขตบางแควรวมตัวจุดไหนใกล้ที่สุดคะ”</p> <p>“ผมรอดูจากชลบุรีหลายสิบคนจะไปด้วย.. ไปรวมตัวที่ไหนคับผมขอรายละเอียดด้วยคับ จอดทิ้งแบบเมืองนอกที่ยังถิ่นมาขับออกก็มันดีนะคับท่านผู้ชม”</p> <p>“ทางนี้ขอรวมอยู่ที่คาร์มีอบซอนแก่นนะคะ รอวันนัดใหญ่!เข้ากรุงแน่นอนคะ!!!”</p>																																																

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>“สิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่สามารถเปลี่ยนคำพิพากษาได้ สูดยอมากครับที่ # กลับมาติดคุกไม่กี่ปี เดียวก็ได้อยู่กับลูกหลาน”</p>	<p>“ร่วมสร้าง ประวัติศาสตร์ ด้วยตนเอง”</p>																																																
<p>26 กค.64</p>	<div data-bbox="280 462 716 957"> <p>จัดการไปเลยครับ บุคลากรทางการแพทย์ด่านหน้าประจำโรงพยาบาลสนาม ทุ่มเทอย่างหนัก เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วย เป็นงานที่หนักหนาสาหัสมาก</p> <p>ส.เพิ่มศักยภาพ "พ.บวรชาติ" ดูแลผู้ป่วยโควิดสีแดง เสนอขึ้นคำสั่งเร่งด่วนวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2564</p> <p>ส.เพิ่มศักยภาพ "พ.บวรชาติ" ระดมแพทย์และเภสัชกร เขตสุขภาพพลู 3 คน พยาบาลจังหวัดละ 3 คน รองรับผู้ป่วยสีแดง พร้อมสร้างวิทยุกำลังใจผู้ปฏิบัติงาน เตรียมเสนอเพิ่มค่าตอบแทน 3 เท่าจากภาวะงานหนัก</p> <p>26 กรกฎาคม 2564 นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รดี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวที่ นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายสาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข มีความห่วงใยผู้ป่วยโควิด-19 ต้องการให้ทุกคนได้เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยกลุ่มนี้เชื่อว่าไม่มีการหรืออาการเล็กน้อยได้รับการดูแลที่บ้านหรือในชุมชน ติดตามดูแลโดยทีมปฏิบัติการเชิงรุก Comprehensive COVID-19 Response Team (CCR Team) สำหรับการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้เบื้องต้น และกลุ่มสีแดงที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น กระทรวงสาธารณสุขได้ให้โรงพยาบาล บุคลากรร่วมดูแล ขณะนี้รับผู้ป่วยภายในวันละ 300 กว่าราย ยอดผู้ป่วยสะสมตั้งแต่ 14 พฤษภาคม - 17 กรกฎาคม 2564 จำนวน 9,435 ราย ในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นถึง 2,622 ราย ทำให้ยอดผู้ป่วย ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2564 มีจำนวนสะสม 12,057 ราย ขณะนี้มีผู้ป่วยนอนรักษาในโรงพยาบาล 3,610 ราย กลับบ้านไปแล้ว 8,000 กว่าราย</p> </div> <p>“จัดการไปเลยครับ บุคลากรทางการแพทย์ด่านหน้าประจำโรงพยาบาลสนาม ทุ่มเทพระเจริญงานอย่างหนัก เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วย เป็นงานที่หนักหนาสาหัสมาก” ประทัญญาจากทางการเมือง ระดับ ความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="728 750 1164 1069"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>24</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	24	1	0	2	2	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 462 1635 798"> <p>ขอชวนบุคลากรทางการแพทย์และประชาชน นับถอยหลังการเข้าเฝ้าฯไฟเซอร์ 1.5 ล้านโดสไปด้วยกัน</p> <p>#เก็บไฟเซอร์ไว้ให้ใคร</p> <p>ร่วมเรียกร้องให้อุปการการจัดสรรกระจายวัคซีนเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน</p> </div> <p>พรุ่งนี้ 27 กรกฎาคม พบกันที่สถานทูตอเมริกา เพื่อยื่นจดหมายเปิดผนึก ขวณจับตาไทยกระจายไฟเซอร์!</p> <table border="1" data-bbox="1646 805 2083 1117"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>86</td> <td>1</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>45</td> <td>2</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	86	1	14	2	45	2	13	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	24	1	0																																															
2	2	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	86	1	14																																															
2	45	2	13																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทัญญาจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 24 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทัญญาจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 100 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 58 ความเห็น เช่น</p> <p>“มันคงเก็บไว้ให้พวกมันขอให้บุคลากรทางการแพทย์ก่อนไฟเซอร์พวกงามเอาไว้ทีหลัง”</p>																																																

วันที่	เชียร์ลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>“เอาเงินจากไหนละ บอกด้วย เอาเงินส่วนตัวมาช่วยหรือเปล่า ถ้าไม่ ก็อย่าพูดดีกว่า เงียบ ๆ เหย ๆ”</p> <p>“มีความคิดแค่นี้เองหรือครับทุกคนไม่ได้ทำงานเพื่อเงินนะครับทุกคนทำงานด้วยใจทำไมคุณไม่คิดกันบ้างถ้าคุณขึ้นเงินประเทศจะเดือดร้อนอีกขนาดไหนคุณรู้ไหมทำไมคุณไม่ให้เป็นเคลไปประคบช่วงโควิดก็ให้โบนัสมากกว่าไปเลยครับให้คนที่ทำงานซึ่ครับไม่ใช่คนที่ไม่ทำงานก็ได้ด้วยมันเห็นแก่ตัว”</p>	<p>“อยากให้อาณัติอเมริกาบริจาค Pfizer เองด้วยซ้ำ เพราะง่ายกับการตรวจสอบ”</p> <p>“รู้ว่าไฟเซอร์แย่งกันจิ้ง ของไม่ดีให้ประชาชน งบกับคำว่าจะเดินไปด้วยกันแบบใครตายก่อนเราชนะ”</p> <p>“รัฐบาลจี้โกง โกงกระทั่งวัคซีนประชาชน”</p>																																																
26 กค.64	<div data-bbox="280 671 719 1007" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> </div> <div data-bbox="719 671 1167 810" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>ผบ.ทบ.สั่งปรับ รพ.ค่ายทุกแห่งเป็น รพ.สนาม ดูแลผู้ป่วยโควิดในจังหวัดตามบัญชา นรม. รองรับได้ 3,600 เตียง</p> </div> <table border="1" data-bbox="719 810 1167 1129"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>17</td> <td>1</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	17	1	4	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1193 671 1630 1129" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> </div> <div data-bbox="1630 671 2085 1082" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>[แนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ ช่วยประชาสัมพันธ์]</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>83</td> <td>1</td> <td>115</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>8</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>13</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table> </div>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	83	1	115	2	8	2	1	3	2	3	0	4	13	4	3
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	17	1	4																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	83	1	115																																															
2	8	2	1																																															
3	2	3	0																																															
4	13	4	3																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 21 ความคิดเห็น เช่น</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 198 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 9 และ ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 2 ความเห็น และ ระดับ 4 จำนวน 16 ความเห็น เช่นความเห็น เช่น</p>																																																

วันที่	เชียร์ลิ่งผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม																									
	<p>“นอกจากนี้ กองทัพบกกำลังเร่งปรับและเตรียมสถานที่ สโมสรทหารบก เพื่อจัดตั้งศูนย์ สำหรับคัดแยกผู้ติดเชื้อและพักรอ ก่อนที่จะส่งตัวเข้ารับการรักษาที่ รพ.สนามกองทัพบก และรพ.สนามในพื้นที่ กทม.ต่อไป”</p> <p>“ประเทศไทยของพวกเรา เริ่มดำเนินการย้ายกลับผู้ป่วย (สีเขียว) กลับสู่ ร.พ. ที่มีใน ภูมิภาค โดย ร.พ. ประสานงานให้ ถ้ามีเตียงรองรับ ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ผู้ป่วยไม่ต้องจ่าย ครับ ร.พ. จะเป็นผู้เบิกจาก สป.สช. ภายหลัง”</p>	<p>“อีสานต้องบ่ทน” “ขอพิกัด” “เดินหน้ารถแห่ต้อนรับ” “ม่วนๆน่ากิน” “เหล่าชาวพร้อม”</p> <p>“ผมไปครับ555”</p> <p>“เข้า กทม. มาร่วมกันในวันที่ 1 สด เลยครับ”</p> <p>“มาวันที่อาทิตย์ 1 สิงหาคม เลยรวมกับ บก ลายจุด สมบัติทัวร์”</p>																									
26 กค.64	 <p>ปรับให้บริการหน่วยฉีดวัคซีนโควิด-19</p> <table border="1" data-bbox="739 766 1164 1077"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	0	2	4	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																									
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																								
1	2	1	0																								
2	4	2	0																								
3	0	3	0																								
4	0	4	0																								
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การการใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางารเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 2 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 4 ความเห็น เช่น</p>																										

วันที่	เช็กรู้อายุผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>“ผู้สูงอายุเกิน 60 ปี ให้สังเกตสัญญาณลึกลับ 3 แห่ง คือ สถานีกลางบางซื่อ สำนักงานใหญ่ บมจ.ส.ไทยพาณิชย์ ถนนรัชดาภิเษก และชั้น 4 ห้างเดอะมอลล์ บางกะปิ ปลายถนนลาดพร้าว สามารถถีบตรประชาชนตัวจริง ไปขอฉีดวัคซีนได้ทันที โดยไม่ต้องจองครับ”</p> <p>“Walk in อย่างไรบ้างต้องใช้เอกสารอะไร”</p>																																																	
<p>27 กค.64</p>	<div data-bbox="280 614 728 1117"> <p>...นายกฯ โพสต์เฟซบุ๊ก เผย 5 เรื่องสำคัญในกรม. เน้นปราบข่าวปลอม เป็ดมาตริชกาลารเข้ม จัดการสื่อ คนดัง สร้างข่าวเท็จทำสังคมสับสน จี้ทุกหน่วยงานติด ...</p> <table border="1" data-bbox="728 805 1164 1117"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>75</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>31</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>73</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> </div>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	75	1	0	2	31	2	0	3	73	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 614 1624 1117"> <p>“หากจะหาของขวัญให้ “พ่อ” สักกล่อง เราหึ่งผองจะพร้อมกันได้ไหม?”</p> <p>ปรับให้บริการหน่วยฉีดวัคซีนโควิด-19</p> <table border="1" data-bbox="1646 805 2083 1117"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>19</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>13</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> </div>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	19	1	0	2	1	2	0	3	13	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	75	1	0																																															
2	31	2	0																																															
3	73	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	19	1	0																																															
2	1	2	0																																															
3	13	3	0																																															
4	0	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 27 กค.64 การกรใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางารเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 75 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 31 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 73 ความเห็น เช่น</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 26 กค.64 การกรใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางารเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 19 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 13 ความเห็น เช่น</p> <p>“ภราดรภาพความจริงอันนิรันดร์ เหล่าทัพราษฎรจงเจริญ”</p>																																																

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																									
	<p>“ต้องจัดการบ้าง ข่าวดลอมข่าวเท็จปล่อยให้ปั่นกระแส คนส่วนใหญ่ไม่ได้ติดตามก็เชื่อ บ้านเมืองจะสงบอย่างไร การบ่อนทำลายชาติอื่นเค้าทำอย่างนี้มานานแล้ว”</p> <p>“ต้องบอกแล้ววัคซีนน่าจะเข้มข้น ม่ายงั้นเหลิงกันมากดารงดารออกมามีค่าลูงกันเหลือเกิน หารู้ไม่ว่าเค้าให้ปิดปากคือปากหมาหมาของพวกมัน”</p> <p>อย่าอ้อมเลยจะจัดไปไหนๆเขาก็ยกให้ท่านเป็นเผด็จการอยู่แล้วก็เป็นเผด็จการจริงๆเสียทีเถอะค่ะ</p> <p>“จับให้หมด ลงโทษให้หนัก ให้อ้วกปล่อยข่าวเท็จ ผู้สั่งการ และพวกพ้อง เอาให้หนักครับ”</p> <p>“จัดการเลยพวกสร้างข่าวปลอม”</p>	<p>“วันเกิดของท่านคือวันตายของประชาชนนับพันชีวิต เมื่อไหร่ ท่านจะไป”</p> <p>“ม.112 ทำลายคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง นานาอารยะประเทศต่างไม่สนับสนุนทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์เสื่อมลงมา ม.112 ไม่เป็นผลดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีโทษหนักเกินความจำเป็นและไม่สมควรแก่เหตุ UN ข้ำหลวงใหญ่มีการแถลงหลายครั้งแล้วไม่ยอมรับกฎหมายมาตรา 112 ของประเทศไทย ระดับองค์การสหประชาชาติยังมอง ม.112 ว่ามันไม่ดี ประเทศไทยเอาไว้ทำไมเมื่อมันไม่ดี เอาไว้เป็นเครื่องมือทางการเมืองทำลายคนคิดต่างทางการเมือง ม.112 ใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองละเมิดทำลายสิทธิมนุษยชนและการเมืองอย่างร้ายแรง ทำลายคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างยิ่ง ยิ่งหนุนยิ่งใช้จะไม่เหลือความเป็นคนที่ดีที่มีประโยชน์ต่อสาธารณชน ดังนั้นเป็นการทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการซ้ำเติมให้สถาบันพระมหากษัตริย์ให้เสื่อมหนักยิ่งขึ้น”</p>																									
	 <p>Withaya Watanastian ได้เคยโพส!</p> <p>27 มกราคม · ๙</p> <p>https://www.pptvhd36.com/.../%E0%B8%81%E0%B8%82.../152726...</p> <p>คอม. เคยช่วยค่าเทอมเด็กนักเรียน 1,64 พันบาท ขส.ระดมจ่าย ลดสูงสุด 50% โดย PPTV Online 27 มกราคม 2564</p> <table border="1" data-bbox="734 1029 1160 1340"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	0	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-comment																									
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																								
1	0	1	0																								
2	0	2	0																								
3	0	3	0																								
4	0	4	0																								

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
27 กค.64	<p> Withaya Watanastian ได้แชร์โพสต์ 27 กรกฎาคม · ๕</p> <p>https://www.facebook.com/photo/?fbid=4394471387282132&set=a.262820893780556</p> <p>#ช่วยกำลังใจจอมราชานาประชาชาติสิ้นดี</p> <p>ขอเชิญพี่น้องคนไทยที่รักทุกท่าน ร่วมกันโพสต์ข้อความส่งกำลังใจถึงในแสดง 1 เสียงของประชาชน ผ่านการคิดแฮชแท็ก</p> <p>#ช่วยกำลังใจจอมราชานาประชาชาติสิ้นดี</p> <p>ประกาศประชามติเรื่องร่างองค์พระมหากษัตริย์ วันที่ 28 กรกฎาคม เวลา 12.00 น.</p> <p>ทางออกของชาติ คือ การสร้างประชาธิปไตย เพื่อทำอำนาจอธิปไตยของชนชาติไทยทุกภาคส่วนของชาติได้อย่างแท้จริง</p> <p>มีเพียงสถาบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น ที่จะสามารถนำพาประชาชนข้ามผ่านสมัย ก้าวไปสู่การสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริงอย่างสันติ สถาบันารจนออก</p> <table border="1" data-bbox="734 443 1160 756"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>35</td> <td>1</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	35	1	65	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<p> แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม - United Front of Thammasat and Demonstration 27 กรกฎาคม · ๕</p> <p>แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ไม่จำกัดจำนวน!!</p> <p>เรามีสิ่งของแจกฟรีมากมาย! สามารถขอได้จนถึงวันที่ 5 สิงหาคม 64</p> <p>ถ้าอยากเป็นสมาชิก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งรูปถ่าย 2. ส่งสติ๊กเกอร์ 3. ส่งสติ๊กเกอร์ 4. ส่งฟิล์ม <p>สามารถขอใบรายชื่อเป็นเอกสารใบสมัคร โดยทางออนไลน์ได้ไปรษณียบัตรส่งทางไปรษณีย์</p> <p>และอาจมีสิ่งของที่แจกฟรีให้กับ</p> <p>"ขอสงวนสิทธิ์ในสิ่งที่แจกฟรีได้ให้แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม"</p> <p></p> <table border="1" data-bbox="1653 443 2078 756"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>17</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>7</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	17	1	0	2	7	2	0	3	0	3	0	4	1	4	0
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	35	1	65																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	17	1	0																																															
2	7	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	1	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 27 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 65 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ไม่เป็นกลาง ขอยู่ข้างในหลวง”</p> <p>“อยู่ข้างสถาบันครับ”</p> <p>“ขอถวายกำลังใจให้พระองค์ ทรงพระเจริญ ยิ่งยืนนาน ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม พระพุทธเจ้าค่ะ”</p> <p>“กำลังใจถวายในหลวงผู้ปิดทองหลังพระ รัชกาลที่๑๐ แห่งราชจักรีวงศ์ ขอพระองค์ทรงพระเจริญ”</p> <p>“ทศมินทรราชิรวาท น้อมศิระบังคมบรมบาท ภูวนาถปิ่นนครเสวตฉัตร พระผู้สืบสันตติวงศ์ดำรงรัช มหากษัตริย์ทรงยศทศมินทร์ คือโพธิ์พฤกษ์ร่มเย็นเป็นมิ่งขวัญ คือราชันปกเกล้าชาวไทยถิ่น คือพระผู้เป็นหลักชัยไทยชาตินทร์ คือฟ้าดินโอบปกคลุมไทย มากยิ่ง</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 27 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 17 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 7 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“เตรียมตัวให้พร้อม มีอบ 10 สิงหาคม ความปรารถนาดีต่อชาติบ้านเมืองของเยาวชนหนุ่มสาวคนรุ่นใหม่ ได้รับการตอบโต้ออกมาด้วยความรุนแรง การจับกุมคุมขัง การไม่ให้ความสำคัญจากผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจ มันเป็นลางร้ายของประเทศไทยต่อไปข้างหน้าในอีกคนรุ่นลูกหลานต่อไปหรือไม่ว่า การคุกคามเยาวชนหนุ่มสาวคนรุ่นใหม่ด้วยวิธีนี้กเลงอันธพาลติดตามข่มขู่คุกคามถึงที่พักอาศัย มันคือคนชั่วร้ายเลวระยำหามาที่สุดแล้ว ใครที่สนับสนุนหรือมีการส่งลูกน้องให้มากระทำเช่นว่านี้ มันไม่สมควรอย่างยิ่ง มันคือการกระทำความชั่ว ที่ต้องจารึกเอาไว้ในโคตรเงาตระกูลของมัน! พอแล้วกับภาพคนตายข้างถนน พอแล้วกับวัคซีนไม่พอให้ทุกคน พอแล้วกับการเอาเงินภาษีไปให้พวกปรสิธ มวลชนทุกคนเตรียมตัวให้พร้อม 10</p>																																																

วันที่	เชียร์ลีดเดอร์มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>ด้วยเมตตาปราชาราษฎร์ มิคลาคลาดทรงเฝ้าเอาพระทัยใส่ ทั่วทุกถิ่นแผ่นดินแดนแสนห่างไกล ทรงห่วงใยถ้วนทั่วทุกครวรีเรือน พระบารมีปกแผ่แก่ไพร่ฟ้า พระกรุณายิ่งใหญ่หาใดเหมือน ยิ่งปลื้มเปรมล้นเหลือเมื่อเสด็จเยือน ถิ่นติดเตือนตริใจไทยประชา วโรจกาลาสสำคัญอันเลิศยิ่ง เถลิงมิ่งมงคลชนมพรรษา ข้าพระพุทธเจ้าปวงไทยเหล่าไพร่ฟ้า หลอมรวมมาน้อมศิริระสุดดี อธิษฐานจิตพร้อมน้อมถวาย พระพรล้ากรีกำจายพานบายศรี ด้วยมั่นคงจงรักพระจักรี ภูษิตขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะฯ</p> <p>ข้าพระพุทธเจ้า ครูดวงใจ”</p>	<p>สิงหานี้ มาร่วมกันได้มี 5 ทราซ! เวลาทำชั่วของพวกมันสิ้นสุดแล้ว ขอให้มวลชนทุกคนคอยติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดและเตรียมตัวกันให้พร้อม มาช่วยกันไล่เหยียดออกจากสภาอย่าปล่อยให้มันลากประเทศล่มจมและคร่าชีวิตของมวลชนไปมากกว่านี้!! #มือบ10สิงหา #ประยุทธ์ออกไป”</p>																																																
<p>27 ก.ค. 64</p>	<div data-bbox="280 726 728 1189"> </div> <table border="1" data-bbox="739 813 1164 1133"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>17</td> <td>1</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	17	1	6	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 718 1624 1189"> </div> <table border="1" data-bbox="1646 813 2072 1133"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>41</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	41	1	0	2	2	2	0	3	1	3	0	4	1	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	17	1	6																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	41	1	0																																															
2	2	2	0																																															
3	1	3	0																																															
4	1	4	0																																															

วันที่	เขียนลู่ตุ่มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>“อีกหนึ่งเสียงรักในหลวง ร.10ค่ะ”</p> <p>“ใส่เสื้อเหลืองค่ะ”</p> <p>“บวกอีก 11 เสียงในครอบครัวทุกคนเทิดทูนพระมหากษัตริย์ค่ะ”</p> <p>“ขอสนับสนุนเจ้าจะรักประเทศไทยรักพระเจ้าอยู่ขอทรงพระเจริญยิ่งยืนนานยิ่งๆขึ้นไปเจ้าคะ”</p> <p>“ผมเป็นอีก 1 เสียงในประชามติเคียงข้างองค์พระมหากษัตริย์ไทยค่ะ ขอพระเจ้าทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน”</p>	<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 41 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“รับสมัครคนใส่ชุดดำ เดินขบวน ชู 3 นิ้ว ค่าจ้างวันละ 200 สนใจทักข้อความ”</p> <p>“ชุดดำพร้อม รูป 1 ดอกพร้อม ร่วมใจส่งผู้ที่ชอบๆ”</p> <p>“ข่าวเศร้าจากสำนักข่าวยูคลด์ต้อนรับ 28 ก.ค. วันนี้ ตายคาบ้านอีกแล้ว ลุงอ้อย เมื่อวานหาโรงพยาบาลเพราะโควิดกำเริบหนัก หาโรงพยาบาลรับไม่ได้ วันนี้ลุงอ้อยเสียเปรียบร้อยแล้ว บ่งบอกถึงระบบสาธารณสุขล้มเหลว และรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา บริหารจนกลายเป็นรัฐที่ล้มเหลวแล้ว จะอยู่ไปทำไมอีก พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา?”</p>																																																
<p>28 ก.ค.64</p>	<div data-bbox="286 774 728 917"> <p>เจ้าบอลศึก อนุชาวน (RCSS) พัดธงเจ้าฟ้าในสีแดง... ได้ร่วมกับทำพิธีถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ วันที่ 28 กรกฎาคม 2564 ณ ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์... ได้เปิดการระดมพลคนใหม่... เข้าพระบรมมหาราชวัง... ขอเชิญชวนทุกคน... เข้าร่วมกิจกรรมถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ</p> </div> <table border="1" data-bbox="734 869 1160 1181"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>55</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>7</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	55	1	0	2	7	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 774 1624 1181"> <p>แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม - United Front of Thammasat and Demonstration</p> <p>1 สิงหาคม 2564</p> <p>เปิดใจการรวมขบวนการประท้วง</p> <p>คาร์มิอบเพชรบูรณ์ 16.00 ณ หน้าลานองค์พระใหญ่</p> </div> <table border="1" data-bbox="1646 869 2072 1181"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>6</td> <td>1</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	6	1	20	2	2	2	1	3	0	3	0	4	1	4	2
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	55	1	0																																															
2	7	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	6	1	20																																															
2	2	2	1																																															
3	0	3	0																																															
4	1	4	2																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 27 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การการใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ</p>																																																

วันที่	เช็กรู้อู้งตุ่มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม																																																
	<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 55 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 7 ความเห็น เช่น</p> <p>“ผมว่าไอ้..อี..คนไทยทั้งหลายที่พากันออกมาต่อต้านสถาบัน..มันพวกนี้เหี้ยสุดๆยิ่งกว่าสัตว์เดรฉานเสียอีก..ความคิดของพวกมันยังแพ้..ชนกลุ่มน้อยเสียอีก..สัตว์แท้ๆ”</p> <p>“ไอ้พวกคิดไม่ดีกับสถาบัน..พวกมันยังไม่..อายุคนไทยใหญ่ไหม..เขาไม่ใช่คนไทย..ไม่มีบัตรประชาชนของไทย..แต่การกระทำของเขากับพวกมันที่แสดงออก..มันต่างกันมากเทียบกันไม่ได้เลย..พวกมันเหี้ยสุดๆ”</p>	<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 6 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“วันที่ 7 เพชรบูรณ์ว่าไงครับ”</p> <p>“จัดไปครับ” III “ไปๆ”</p> <p>“ใครกำลังไปแล้วบ้าง รายงานหน่อย”</p> <p>“ไปสู้กันขอให้ออกมากันเยอะๆค่ะใครที่การเงินไม่ดีขึ้นไม่เงินไม่ใช้มาไล่ประยุทธ์กันนะค่ะ”</p> <p>“เอาวิวเอาควมมาบริหาร บ้านเมืองถึงได้เป็นเช่นนี้”</p> <p>“พลังประชารัฐได้ทั้งจังหวัดเลย อายุจ้งถ้าบอกรว่าเป็นคนเพชรบูรณ์”</p>																																																
28 ก.ค.64	 <table border="1" data-bbox="739 917 1164 1228"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>8</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	8	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	 <table border="1" data-bbox="1646 917 2072 1228"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	23	2	1	2	1	3	0	3	1	4	0	4	5
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	8	1	0																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	3	1	23																																															
2	1	2	1																																															
3	0	3	1																																															
4	0	4	5																																															

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 8 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“น่าจะตรวจเองได้ด้วยส่วนนี้ ยอคเลยขึ้น ตอนนี้ต้องลุ้นยอคหายป่วยให้แซง”</p> <p>“เมื่อวานจิตใจที่ลดลงเหลือหมื่นสี่กว่าๆ วันนี้เศร้าเลย”</p> <p>“ในสถานการณ์เช่นช่วงเวลานี้ การที่ตัวเลขผู้ป่วยติดเชื้อเพิ่มจำนวนมากขึ้น ย่อมหมายถึงเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครจากต่างจังหวัด ระดมสรรพกำลังบุกเข้าพื้นที่ตามคลัสเตอร์ต่างๆ ปูพรมตรวจประชาชนให้ถี่ยับ เหมือนช่วยสกัดไม่ให้ผู้ป่วยติดเชื้อที่ยังไม่แสดงอาการรู้ตัวอีกขึ้น่าติดเชื้อแล้ว จะได้รับการรักษา ก่อนที่จะกลับไปแพร่เชื้อโรคร้ายให้คนใกล้ชิด และสมาชิกในครอบครัว”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 26 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 5 ความเห็น เช่น</p> <p>“ทำไมไม่ไป กทม.กับ เราได้นายกไม่ใช่เหรอ ไปให้เต็มถนนกันเลย”</p> <p>“จัดไป//รอเวลานี้มานานแล้วละ//สุพรรณจะไม่ทน//รัฐบาลเฮงชวย”</p> <p>“ประสานเรื่องรถกู้ภัยหรือยังคับหรือไปกันเองเลยคับ”</p>																																																
<p>28 ก.ค.64</p>	<div data-bbox="280 877 728 1380"> </div> <table border="1" data-bbox="739 917 1164 1228"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>20</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	20	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 877 1624 1300"> </div> <table border="1" data-bbox="1646 917 2072 1228"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	13	2	1	2	1	3	0	3	0	4	1	4	1
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	20	1	0																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	3	1	13																																															
2	1	2	1																																															
3	0	3	0																																															
4	1	4	1																																															

วันที่	เขียน/ผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วม/ธรรมชาติและการชุมนุม																																																
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 20 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“สู้ๆเป็นกำลังใจให้จ้านคณิศของสังคมคนน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์จงคุ้มครองครอบครัวลุงคู่ด้วยรักนะจ๊ิบๆอยู่ยาวไปเลยคนดีของประเทศชาติ”</p> <p>“อยากให้ลุงตู่นำเงินค่ารถไฟ รถ บขส. ของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาเป็นเงินเยียวยาแจกผู้ถือบัตรฯ ทุกคนที่มีการถือถาวรครับ..เพื่อช่วยเหลือในยามยากลำบากครับ..”</p> <p>“สวมเสื้อเหลืองแล้วค่ะ”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 16 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p> <p>“#จัดนัดพบเป็นได้สะพาน 100 ปีเนะครับ ฟังขาเข้าสระบุรี (ตรงข้ามจุดพักรถที่จัดม็อบเก่า)”</p> <p>“แจกเพลงเด็ดๆ สำหรับรัฐบาลดาดๆไปเปิดในมือครับ ”ขายจี้หน้าวันๆ แม่งดันทุรังนี้ไอ้ลีส บริหารแบบพวกมึงประเทศแม่งพังลิไอ้ลีส” https://youtu.be/kjXMSb2Hs18</p> <p>“ไปชวนกัน”</p> <p>“รถยนต์ได้มัย ไม่มีมอเตอร์ไซค์ครับ”</p> <p>“ลุยครับพี่น้อง สวมหมวกกันน็อค และ หน้ากากอนามัยกันด้วยนะครับ”</p>																																																
<p>28 ก.ค.64</p>	<div data-bbox="280 933 728 1181"> <p>Narin ChuangChot โธษะโธษะ 28 กรกฎาคม · ๑</p> <p>ประกาศ... ในหลวงโปรดเกล้าฯ พระราชทานธงไตรรงค์ให้แก่ผู้พลีชีพที่ประเทศจีน เพื่อถวายแด่พระราชาคณะชั้นธรรม ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ๖๘ พรรษาวันเฉลิมพระชนมพรรษา ถือเส้าชอกใบพระมหากรรณรัตน์เส้าราชสุณิสา ...เส้าราชชองปงชนชาวไทย ในรัชกาลที่๑๐ เรามีในหลวง พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี陛บรมกษัตริย์สยาม</p> </div> <table border="1" data-bbox="734 965 1164 1316"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>14</td> <td>1</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	14	1	13	2	3	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 933 1646 1085"> <p>แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม - United Front of Thammasat and Demonstration 28 กรกฎาคม · ๑</p> <p>4,000 กว่าชีวิตเกาะภูเขา ค่อยๆเดินไปหลายกิโลเมตรในแสงเทียนใน อณาเขตของราชทัณฑ์และพายุฝน โศกสลดตายหมู่จากไปไม่ทรงกลับ #28กรกฎชวนโรดโชว์ #15กิโลเมตร</p> </div> <table border="1" data-bbox="1653 965 2083 1284"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>23</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>8</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	23	1	0	2	8	2	0	3	0	3	0	4	1	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	14	1	13																																															
2	3	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	23	1	0																																															
2	8	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	1	4	0																																															

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																							
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 27 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 3 ความเห็น เช่น</p> <p>“คางคกความประพฤติดีหราชถึงได้อานิสงส์”</p> <p>“บางคนยังไม่คิดคุกยังละเมอจะได้อภัยจากพระองค์ท่าน”</p> <p>“ไม่ยากให้อภัยโทษพวกคคตการเมือง”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 28 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 8 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“ถึงเวลาไม่มี วัคซีน ต้องแตกตื่นแล้วมั้ง”</p> <p>“หน้าหมาๆทั้งนั้นเลย...รอเข้าคุกนะพวกมึง...เชื่อกู”</p> <p>“จะรอดูวันที่ธรรมศาสตร์พบกับความวิบัติครับ สั่งสอนผลิต กันออกมาดีๆ ทั้งนั้น ทำอย่างไรต้องได้รับผลกระทบอย่างนั้น”</p> <p>“รอวันเอาคืนยึดทรัพย์มันลูกน้องยันหัวหน้า”</p>																							
<p>29 ก.ค.64</p>	<div data-bbox="286 820 728 1209"> <table border="1" data-bbox="734 863 1160 1209"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> </div>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																							
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																						
1	2	1	0																						
2	0	2	0																						
3	0	3	0																						
4	0	4	0																						

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>ยังมีอีกเยอะไอ้ที่ชอบออกมาสร้างปัญหาแหละ ตารางนี้สรุปการระบาดระลอกสาม นับตั้งแต่ 1 เมษายน</p>	<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 28 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 8 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p>																																																
<p>29 ก.ค.64</p>	 <table border="1" data-bbox="734 549 1160 890"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>16</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	16	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	 <table border="1" data-bbox="1646 549 2072 890"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>179</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>32</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	179	1	0	2	32	2	0	3	2	3	0	4	0	4	0
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	16	1	0																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	179	1	0																																															
2	32	2	0																																															
3	2	3	0																																															
4	0	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 29 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 16 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ก็ไม่พ้นทหารอีกนั่นแหละ” “นี่แหละทหารของพระราชาร” “อ้ายพวกเรปรตทั้งหลายดูไว้เสียบ้างว่าทหารมีไว้ทำอะไรพวกเรปรตช่วยตอบหน่อยนะ ด่านเขา พอเดือดร้อนก็อ้อมไม่พ้นเขา”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 179 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 32 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p> <p>“คนล้มนอนชัก ยังว่าจัดฉากแถมโยงฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลฟองมิ่งจ้าววาน ไอ้อัปรีภัยรัฐ ล้มสองก๊ีบแบบพวกมิ่ง นอกจากกระโหลกกลวงฝังชีพไอ้อัปรีภัยไรเทือก ยังหูหนวก ตาบอด</p>																																																

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม																								
		<p>คิดไม่ได้ ยังช่วยกันแชร์ เชื้อไอ้เหี้ยสี่อับรี้พวกนี้อีก ขอให้ครอบครัวพวกสลิ่มนกดหัวอับรี้ติดโควิดชนิดยาและวัคซีนเอาไม่อยู่ทยอยตาย ไม่มีที่รักษา”</p> <p>“ต้องจิตใจต่ำ สามานย์ ระบายมา หน้าสั้นเท้าขนาดไหน .. ถึงคิดได้ว่าคนตายเป็นการจัดฉาก มีการจ้างกัน หรือเป็น Fake News ....”</p> <p>“รัฐบาลมาตรากร”</p>																								
	<div data-bbox="280 630 728 1093"> <p>Narin ChuangChot 29 กรกฎาคม · 🌐</p> <p>#ความดีมีค่า โรงพยาบาลสนามได้รื้อพระบารมี ขนาด 1,800 เตียง บนที่ดินราชพัสดุ ณ คลังสินค้า 4 สนามบินดอนเมือง</p> <p>คาดเปิดบริการได้ต้นเดือนสิงหาคมนี้ เพื่อดูแลผู้ป่วยโควิด-19 โดยโรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ และแพทย์พยาบาลจิตอาสา</p> <p>โรงพยาบาลแห่งนี้ อยู่ห่างจากอาคารผู้โดยสารหลัก 2.5 กิโลเมตร และไม่ส่งผลกระทบต่อกิจการอื่นๆของสนามบินดอนเมือง</p> <p>เครดิตภาพ : NationPhoto</p> <p>เครดิต ข้อคิดส์ ธีรภล</p> </div> <p>ความคับหน้า โรงพยาบาลสนามได้รื้อพระบารมี ขนาด 1,800 เตียง บนที่ดินราชพัสดุ ณ คลังสินค้า 4 สนามบินดอนเมือง คาดเปิดบริการได้ต้นเดือนสิงหาคมนี้ เพื่อดูแลผู้ป่วยที่ติดโควิด-19 โดยโรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ และแพทย์พยาบาลจิตอาสา</p> <p>โรงพยาบาลหลังนี้ อยู่ห่างจากอาคารผู้โดยสารหลัก 2.5 กิโลเมตร และไม่ส่งผลกระทบต่อกิจการอื่นๆของสนามบินดอนเมือง</p> <p>เครดิตภาพ : NationPhoto</p> <table border="1" data-bbox="734 1002 1160 1315"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>17</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	17	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	
comment		Re-commend																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	17	1	0																							
2	0	2	0																							
3	0	3	0																							
4	0	4	0																							

วันที่	เช็กรู้ลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 29 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 17 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>ข่าวเมื่อคืนคุณหมอแจ้ง ต้องการช่างเชื่อม ช่างไฟ จำนวนมาก รู้สึกว่า ห้องน้ำยังไม่เรียบร้อย</p> <p>ทรงพระเจริญ ขอบคุณคุณหมอเหรียญทองที่ทำ มากกว่าพูด</p> <p>รีบคนไข้ได้เลยมีคะแนนข้างบ้านป่วยโควิดน่าสงสารมากคะ</p>																																																		
<p>30 ก.ค.64</p>	<p>อดีตรัฐมนตรีช่วยเดนมุค ห้วยแตกยังกล้าเสนอหน้าไล่ใครเขาได้อีกหรือ อะไรของ 'ฉัฐวุฒิ' ประยุทธ์ ต้องลาออกทันที!....</p> <table border="1" data-bbox="728 837 1164 1157"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>85</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>58</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	85	1	0	2	58	2	0	3	3	3	0	4	0	4	0		<table border="1" data-bbox="1646 758 2072 1109"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>6</td> <td>1</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	6	1	5	2	0	2	0	3	0	3	0	4	1	4	1
comment		Re-commend																																																	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																
1	85	1	0																																																
2	58	2	0																																																
3	3	3	0																																																
4	0	4	0																																																
comment		Re-commend																																																	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																
1	6	1	5																																																
2	0	2	0																																																
3	0	3	0																																																
4	1	4	1																																																
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 30 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 85 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ระดับ 2 จำนวน 58 ความเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 3 ความเห็น เช่น</p>		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 11 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p>																																																

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																	
	<p>“มึงลาไปตายซะไอ้ควายไอ้หัวขวดไอ้เงาะป่าสาไถร”</p> <p>“มีข้อเสนออื่นที่ดีกว่าที่มึงควรน้อมรับคือ”มึงไปตายซะ”</p> <p>“ขอให้มึงเดินเลือดในสมองแตกนะจ๊ะๆๆ”</p>																																																		
<p>30 ก.ค.64</p>	<p>ผู้ป่วยคิดเชื่อ ต้องรีบออกมาบอกสังคม แบบนี้ครับ</p> <table border="1" data-bbox="734 603 1160 922"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>7</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	7	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<table border="1" data-bbox="1653 555 2078 896"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>11</td> <td>1</td> <td>19</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	11	1	19	2	2	2	1	3	1	3	0	4	1	4	2
comment		Re-comment																																																	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																
1	7	1	0																																																
2	0	2	0																																																
3	0	3	0																																																
4	0	4	0																																																
comment		Re-comment																																																	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																
1	11	1	19																																																
2	2	2	1																																																
3	1	3	0																																																
4	1	4	2																																																
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 30 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางารเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 7 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>สู้ๆนะจ๊ะเอ๊ะ</p> <p>ขอเป็นกำลังใจให้ชนะสู้ๆคะ</p> <p>หายไวๆคะ</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 31 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางารเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 168 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 26 ความเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 6 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 31 ความเห็น เช่น</p> <p>“ไล่แล้วก็เอาโควิดไปฝากคนที่บ้านนะคะ”</p> <p>อ้าวพวกเรา..ไอ้พวกคาร์มอับมันบอกสถานที่มาแล้วใครที่อยู่แถวนั้นไปต้อนรับมันหน่อย ภูเก็ต ยังแรง!!..เกือบปะทะกัน กับคนเห็นต่าง</p>																																																	

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																								
	ไม่มีคอมเมนต์	ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 28 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 8 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความเห็น เช่น																								
30 ก.ค.64		 <table border="1" data-bbox="1646 651 2078 992"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>20</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>10</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	20	1	0	2	10	2	0	3	2	3	0	4	1	4	0
comment		Re-comment																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	20	1	0																							
2	10	2	0																							
3	2	3	0																							
4	1	4	0																							
		ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 28 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 8 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความเห็น เช่น																								

วันที่	เชียร์ลูดู่มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม																								
30 ก.ค.64		 <table border="1" data-bbox="1646 391 2072 734"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>9</td> <td>1</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	9	1	8	2	0	2	1	3	1	3	0	4	0	4	2
comment		Re-comment																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	9	1	8																							
2	0	2	1																							
3	1	3	0																							
4	0	4	2																							
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 9 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น ความรุนแรงที่ 3 จำนวน และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p> <p>“สองคูชิรับนรกรอพวกมึงอยู่! ศิลปินออกมาแสดงตัว จะ Call Out ต่อไป สื่อความเดือดร้อน สื่อการนอนตายคาบ้าน สื่อคนนอนตายคาถนน สื่อประชาชนที่กำลังรับความเดือดร้อน จากวิกฤตโควิด วัคซีน การเยียวยาแบบตั้งเงื่อนไข เพื่องคนวันๆไม่เยียวยาพวกมึงที่ไม่เข้าเงื่อนไขประกันสังคม เพื่อกวาดต้อนคนประกอบอาชีพอิสระจำนวนหลายล้านคนไม่ให้ได้รับการเยียวยา เราเห็นศิลปินออกมาสื่อเรื่องความเป็นความตายของประชาชนเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสวยงาม ยอดตายในแต่ละวันคือการตายของญาติพี่น้องเพื่อนของเราเอง เป็นประชาชนหนึ่งคนที่ต้องตายล้มกลิ้งเป็นศพลงไป การที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์</p>																								

วันที่	เชียร์ลีดเดอร์มาอยู่กลุ่มนี้		แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																	
			<p>โอชา แทนที่จะแก้ไขปัญหา กลับกลัวเสียหน้า ออกมาไล่เอาผิดศิลปินดาราศาและประชาชน เป็นเพราะทนฟังไม่ไหว ทนเห็นภาพไม่ได้ มันเสียหน้ากลุ่มพวกพ้องตัวเอง และกลัวสูญเสียความมั่นคงในสภาพรัฐล้มเหลวจริงหรือเปล่า ใช่หรือไม่ จึงมีการกระทำในลักษณะเช่นนี้ ทุเรศมาก! ฟังข่าววันนี้”</p> <p>“จัดอีกรอบวันที่10ได้ไหมจะไปร่วมด้วย วันทวยออกไม่ว่างอะ”</p> <p>กราบเรียน ก็ถูกกว่าไม่ออก กูออกใครจะมาทำ นะจ๊ะ.</p> <p>มือบรอบต่อไปวันไหนครบผมกับแฟนอยากไปมาก</p>																																																	
31 ก.ค.64		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>13</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	13	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	3	2	0	2	1	3	0	3	1	4	1	4	2
comment		Re-comment																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	13	1	0																																																	
2	0	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-comment																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	2	1	3																																																	
2	0	2	1																																																	
3	0	3	1																																																	
4	1	4	2																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 30 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 13 ความคิดเห็น เช่น</p>		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 5 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2</p>																																																	

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
	<p>“พอมีสี่เขียวให้ดีใจอยู่นะคะ ขอบคุมนักบริบาลมากค่ะ”</p> <p>เป็นกำลังใจให้คุณหมอและพยาบาลทุกคน</p> <p>“ช่วยกันตั้งสติ พิจารณาจากความเป็นจริง การตรวจพบผู้ป่วยติดเชื้อมากขึ้นเท่าไรร่เท่ากับสามารถสกัดกัน ยับยั้ง มิให้ผู้ป่วยติดเชื้อ ที่ยังไม่แสดงอาการ กลับไปนำเชื้อไปปล่อยให้ครอบครัว คนใกล้ชิด เพื่อนร่วมงาน หน่วยรถพระราชทาน ศูนย์ปฏิบัติการตามชุมชนต่างๆ บุคลากรฯ เข้าพื้นที่ ที่คาดว่าจะเป็นคลัสเตอร์ใหญ่ๆ เพิ่มจำนวนผู้ตรวจให้ประชาชน เพื่อให้คุ้มค้ำแข่งกับเวลาในแต่ละวัน”</p>	<p>จำนวน 1 ความเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 3 ความเห็น เช่น</p> <p>“เผด็จการจงบรลย ประชาธิปไตยจงเจริญ”</p> <p>“เตรียมรคน้ำไปด้วย”</p> <p>“ได้มันออกไปๆ”</p> <p>“วันที่ 1 สิงหาคม อาจเป็นวันประวัติศาสตร์อีกครั้งของประเทศที่ประชาชนพร้อมกันทั่วประเทศลุกขึ้นมาปฏิเสธการมีอยู่ของจอมเผด็จการสาม ป ที่ยึดอำนาจและสืบทอดอำนาจมานานเกือบ 7 ปี บริหารประเทศจนประชาชนอยู่ในสภาวะล้มเหลวทั้งสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และการล่มสลายของระบบสาธารณสุขไทยในขณะนี้ ขอให้ประชาชนหลอมดวงใจจับใจัดอำนาจเผด็จการเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า พร้อมกันทุกจุดนัดหมายทั่วประเทศ 1 สิงหาคมนี้ 10.00 น เป็นต้นไป”</p>																																																
<p>31 ก.ค.64</p>	<div data-bbox="291 933 728 1380"> </div> <table border="1" data-bbox="739 973 1153 1316"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>30</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>39</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	30	1	0	2	39	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0	<div data-bbox="1198 933 1635 1380"> </div> <table border="1" data-bbox="1646 973 2072 1316"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	2	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	30	1	0																																															
2	39	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	3	1	2																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															

วันที่	เชียร์ลู่ตู่มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 30 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 13 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ถ้าลาออก น่าจะ10รอบแล้วมั้ง”</p> <p>“ไม่เป็นไร..ฝรั่งทำไรก็ดูดีไปหมด..ตลกก็ยังหอม..”</p> <p>“คนละสถานการณ์กับประเทศหนึ่งมีวัคซีนอยู่ในเมืองนั้แต่ไม่สามารถบริหารจัดการให้ประชาชนในประเทศฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมได้จนคุณการคิดเชื่อไม่อยู่ กับอีกประเทศต้องแสวงหาวัคซีนที่สำคัญต้องเอาใจประชาชนอีกยี่หื้อนั้หื้อนั้ ควควบคุมการต้องคุณการแพร่ระบาดแถมประชาชนในประเทศพากันเรื่องมากทำตัวเก่งกว่าหมอคอยแต่จะบั่นทอนจิตใจคนทำงาน”</p> <p>“ไม่ลาออกครับเขาให้เงินคนละร100.สำหรับคนที่ไปฉีดยาส่วนที่ติดเชื้อเพราะพวกที่ต่อต้านวัคซีนและไม่ยอมฉีดยาคนพวกนี้หัวแข็งและมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงผลสุดท้ายแบบทรมาณ...และลงหลุมไม่มีญาติมาส่ง...”</p> <p>“หาคาร์มือบสักคันก็ไม่มี”</p> <p>“ประเทศเค้าไม่มีควายคอยเอาทำรำนน้ำเหมือนประเทศเราละ”</p> <p>“นั่นสิที่ประเทศอื่นก็อะเหมือนกันทำไมไอ้พวกสามกิบมันไม่ดูเสียบ้างดีแต่ค่าสูงตู่เพื่อให้สูงตู่ถ้าสูงตู่ลาออกมึงจะเอาใครมาเป็นนายกโทนี่คนหนึ่คูกหรือไม่มีทางหรือกขบออกคนไทยแทบทุกคนเกลียดไอ้โทนี่ที่สุด”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 5 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>ช่วยกันแชร์ให้ทราบโดยทั่วกันด้วยครับ</p> <p>รวมพลังไล่เหี้ย</p> <p>แนะนำ เพลงที่จะเปิดในงาน ครับ</p>

วันที่	เชิษฐ์ลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้		แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																								
31 ก.ค.64			 <table border="1" data-bbox="1653 395 2074 735"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	3	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	2
comment		Re-comment																									
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																								
1	2	1	3																								
2	0	2	0																								
3	0	3	0																								
4	0	4	2																								
			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 31 ก.ค.64 การให้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 5 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p> <p>“ขอออกไอเดียให้จัดขบวน เหลือเลนให้ผู้ใช้ถนนทั่วไปด้วยนะคะ เช่น เหลือซ้ายสุดไว้สัญจร หรือสำหรับรถฉุกเฉิน”</p> <p>“เหยี่ยอмерикและศรัทธาในความเหยี่ยของเหยี่ยด้วยกันเสมอ”</p> <p>“ข้อควรปฏิบัติในกิจกรรมคาร์ม็อบ 1. งดการออกจากยานพาหนะขณะทำกิจกรรม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด 19 และสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา 2. ผู้ขับขี่จักรยานยนต์ให้สวมหมวกนิรภัย 3. โปรดเตรียมเสบียง น้ำดื่ม และเจลแอลกอฮอล์ไว้ในรถของตนเอง 4. ติดตามข้อมูลทางไลน์โอเพ่นแชต ไลน์โอเพ่นแชต (เฉพาะกิจ) กิจกรรม</p>																								

วันที่	เชียร์ลุ่มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																								
		<p>คาร์ม็อบวันที่ 1 ส.ค. เพื่ออหฺพคทข่าวสารสำหรับผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมศาลายาลุ่มหนคร https://line.me/ti/g/2/69gE3KumNozj3fSISDW3VA... และทาง clubhouse (จะแจ้งให้ทราบเย็นนี้)”</p>																								
31 ก.ค.64		<div data-bbox="1198 507 1630 949"> </div> <table border="1" data-bbox="1653 555 2078 896"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>51</td> <td>1</td> <td>117</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>9</td> <td>2</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>7</td> <td>4</td> <td>24</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	51	1	117	2	9	2	17	3	3	3	3	4	7	4	24
comment		Re-commend																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	51	1	117																							
2	9	2	17																							
3	3	3	3																							
4	7	4	24																							
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 31 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 168 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 26 ความเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 6 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 31 ความเห็น เช่น</p> <p>“ไล่แล้วก็เอาโควิดไปฝากคนที่บ้านนะคะ”</p> <p>อ้าวพวกเรา..ไอ้พวกคาร์ม็อบมันบอกสถานที่มาแล้วใครที่อยู่แถวนั้นไปต้อนรับมันหน่อย ภูเก็ต ยังแรง!!...เกือบปะทะกัน กับคนเห็นต่าง</p>																								

วันที่	เชียร์ลิ่งผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม
		<p>อยุธยา 12:00 น. แล้วไปสมทบกับ วิชาดีรังสิต ประมาณ 42 จังหวัด บีบแตร เปิดไฟ ไล่เหยีย ครับ มีอย่างต่ำ41จุดทั่วประเทศใกล้ที่ไหนไปทีนั้นครับ.. นครสวรรค์ขอให้มาเยอะๆ อยู่ในรถบีบแตรเบาๆเปิดไฟหน้าด้วย เจอกันครับ เรียบด่วน รามอินทรา ออกมาเยอะนะมาได้มัน ไอ้รัฐบาลแก๊งโจร สมองมีแต่เรื่องโกงกินปล้นชาติ ไม่ได้คิดบริหารประเทศและดูแล ประชาชน สมองมันไม่รู้ด้วยซ้ำว่าหน้าที่ของพวกมันจะต้องมาทำงานอะไร คิดอย่างเดียว แย่งชิงผลประโยชน์ และออกกฎหมายข่มขู่ คุกคามประชาชน แต่สุดท้ายแล้วชีวิตพวกมัน จะต้องวิบัติ และรับกรรมอย่างแสนสาหัสแน่นอน แกออกมาป่าวพุงนี้.....เดะชั้นมีลายแทงที่กำแพงเพชรละ</p>

วันที่	เซียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																								
31 ก.ค.64		<p data-bbox="1205 357 1644 437">แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม - United Front of Thammasat and Demonstration 31 กรกฎาคม · ๕ [แนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ ช่วยประชาสัมพันธ์]</p> <p data-bbox="1205 469 1644 549">#หยุดกฎหมายทำลายพลังประชาชน ใช้เวลาไม่เกิน 30 5 เพื่อหยุดยั้งพ.ร.บ.ควบคุมองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร ***ทำใจหยุดกฎหมายนี้ไม่ได้***</p> <table border="1" data-bbox="1653 443 2074 788"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	34	2	0	2	1	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	3	1	34																							
2	0	2	1																							
3	0	3	0																							
4	0	4	0																							
		<p data-bbox="1189 948 2085 1134">ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 28 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 37 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p data-bbox="1189 1150 2063 1190">“พรรคเพื่อไทย พรรคก้าวไกล ฝากตามเรื่องนี้ด้วยนะฮะ เราระดมความเห็นของเราแล้ว”</p> <p data-bbox="1189 1206 1845 1246">“หยุดยั้ง ชะลอ เพื่อร่างใหม่ #หยุดกฎหมายทำลายพลังประชาชน”</p> <p data-bbox="1189 1262 2063 1347">“สำคัญมากนะเรื่องนี้ นี่คือควมรวมทุกองค์กรความร่วมมือกันของประชาชนทุกอย่างให้ขึ้นตรงต่อรัฐ โดยไม่มีอิสระเอกภาพที่จะกระทำการใดๆ เพื่อคานอำนาจ ให้ข้อมูลต่อ</p>																								

วันที่	เขียร์ลุ่มตุ่มอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																								
		<p>ประชาชน หรือตรวจสอบรัฐเลย การระดมความคิดของกลุ่มประชาชนจะถูกตรวจสอบโดยรัฐทุกขั้นตอน พร้อมบทลงโทษ เขากำลังค่อยๆ ขยับเพดานที่ล้นน้อยเพื่อให้เราชิน จนเกินจุดที่กลับมาได้ เรายำจีนขอแรงสละเวลาลงชื่อเพียงคนละไม่นาน ไม่ต้องแสดงความเห็นก็ได้ มันไม่ใช่เรื่องไกลตัวเราเลยนะ”</p> <p>ต่อไประดมทุนช่วยมือบจะลำบากมากขึ้น”</p>																								
31 ก.ค.64		<div data-bbox="1189 624 1624 1078"> </div> <table border="1" data-bbox="1653 671 2074 1010"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>23</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	23	1	0	2	1	2	0	3	2	3	0	4	3	4	0
comment		Re-commend																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	23	1	0																							
2	1	2	0																							
3	2	3	0																							
4	3	4	0																							
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 31 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 23 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 2 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 3 ความเห็น เช่น</p> <p>สระบุรีเจอกันคะพุงนี้</p>																								

วันที่	เชียร์ลูดผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																								
		<p>เหี้ยมคู่ออกไป.. ไล่มันไป.. กูจะขี้เมิงให้แหลก คี! คนที่ไม่มีรถ อดร่วม ลิงานนี้ ไล่ไม่ไปทีนี้คงต้องขับรถพุ่งชนละมั้งนี่ เบื่อๆๆ</p>																								
31 ก.ค.64		 <table border="1" data-bbox="1648 608 2074 948"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	6	2	0	2	0	3	0	3	0	4	2	4	0
comment		Re-commend																								
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																							
1	3	1	6																							
2	0	2	0																							
3	0	3	0																							
4	2	4	0																							
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 31 กค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 2 ความเห็น เช่น แล้วมา ชั่ว ๆ บด ๆ จุก ๆ สนุกไปด้วยกัน #นะจ๊ะ ชอบค่ะ ไล่พวกอับมงคออกไปจากประเทศไทยสิู้ไปด้วยกัน</p>																								

วันที่	เชียร์ลีดเดอร์มาอยู่กลุ่มนี้		แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																											
			การรื้อนั้งร้านของทรราชศักดิ์นาต้องไล่ล่าหมารับใช้เดรัจฉาน กระจายกำลังไปป่วนจนถึงบ้าน ให้ทหารตำรวจแบ่งกำลังไปคุ้มครอง																											
31 ก.ค.64			 <table border="1" data-bbox="1648 496 2074 839"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>4</td> <td>4</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>				comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	4	1	1	2	2	2	0	3	1	3	0	4	4	4	7
comment		Re-comment																												
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																											
1	4	1	1																											
2	2	2	0																											
3	1	3	0																											
4	4	4	7																											
			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 31 ก.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 5 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 11 ความเห็น เช่น</p> <p>“วิงวนให้ทั่ว กทม. เลยครีบ กระจายๆ กันไป”</p> <p>“ไล่เหยียออกไป”</p>																											

วันที่	เชิษฐ์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม
		<p>รัฐบาลไทย...กับ..พม่า..มัน..คล้ายกัน..ถอดบทเรียนพม่า...ว่าเจออะไรบ้าง...เราจะต้องทำอะไร..มันเลยแบบนั้นเลย”</p> <p>“ช่วยกันครับ ช่วยชาวกรุงเทพด้วยครับที่มีอุดมการณ์เดียวกันครับ กรุงเทพ – “ราชบุรี ใกล้เคียงกันครับ มาด้วยนะพวกเราเราอยู่”</p> <p>“ลพบุรีขอขยี้เผด็จการ”</p>

5.2 ผลการศึกษา : ลักษณะเนื้อหาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลีดเดอร์ผู้มาอยู่กลุ่มนี้ และเฟซบุ๊กเพจธรรมศาสตร์และการชุมนุม ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-18 กันยายน 2564

วันที่	เชียร์ลีดเดอร์ผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																							
12 ก.ย.64	<div data-bbox="280 470 705 813"> <p>Wuthaya Watanasit ได้โพสต์เมื่อ 12 กันยายน · 8</p> <p>https://www.facebook.com/wuthaya.watanasit/</p> <p>วันนี้ วันหยุด ลุงตุ๋ ไม่ได้หยุดพักผ่อน! ตรวจสอบความก้าวหน้า โครงการจัดการน้ำฯ สมุทรปราการ” ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 715 1160 1058"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>21</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> </div>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	21	1	0	2	4	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																							
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																						
1	21	1	0																						
2	4	2	0																						
3	0	3	0																						
4	0	4	0																						

วันที่	เชียร์ลุ่มผู้มาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 21 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 4 ความเห็น เช่น</p> <p>“ลุ่มผู้ อีตออดไปนะจะลุ่มมีอบมันกลายเป็นผู้ก่อการร้ายไปแล้วจ้า”</p> <p>“ขออย่าโกงมาก”</p> <p>“แปลกใจที่พวกใจบอดมันไม่รับรู้ว่าคนอย่างลุ่มทำงานตั้งใจแค่ไหน..ตั้งแต่มีนายกมาผมว่าลุ่มทำงานหนักที่สุดตลอดปีกว่ามานี้..”</p> <p>“คนทำงานก็ทำแทบตาย พวกอับริย์จัญไรสบายอยู่ห้องแอร์ รอดเงินภาษีสบายใจ”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย..64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 28 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความเห็น เช่น</p> <p>“แ”</p> <p>“ต้องบริจาคนิสักระสอบปุ๋ย ถึงจะดีไซ้ใหม่ครับ บางคนทีโพสต์ในนี้”</p> <p>“อยากช่วยละตอนนี้อยังไม่มีถ้ามีจะโอนไปช่วยนะละเรสต้องช่วยกันละ”</p> <p>“แค่ปัฐปไว้แล้วถือเป็นผู้สนับสนุนแก๊งค์ก่อการร้าย”</p>

<p>12 ก.ย.64</p>				<p>“แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมได้โอนเงินเข้าสมทบทุนกองทุนราษฎรประสงค์เป็นจำนวน 84,520 บาทถ้วน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีความทางการเมืองต่อไป!”</p> <p>ประทัญวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 644 2074 986"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>10</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	10	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-comment																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	10	1	0																									
2	0	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย..64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทัญวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 10 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“จัดตั้งเม รวย รวย สู้แล้วรวยบริจาจากกันมาเยอะๆ”</p> <p>“พวกเผด็จการ,บริหารประเทศไม่เป็นหรอก,บริหารเป็นแต่แตกกันในพวกมัน,คอยรอจังหวะพวกมันทำพัง,ค่อยยึดประเทศคืนมาเป็นของปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริง”</p> <p>“ที่แบ่งให้ห้อง”</p> <p>“ดีใจมากๆที่ช่วยเหลือห้องๆ”</p>																									

12 ก.ย.64				<p>“รายงานสถานการณ์การชุมนุมในบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมดินแดง”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 544 2074 863"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>53</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>7</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	53	1	0	2	7	2	0	3	1	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	53	1	0																									
2	7	2	0																									
3	1	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย..64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 53 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 7 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ออกไปๆๆๆตุ้”</p> <p>ควรจะคิดได้แล้วว่าไม่สามารถกดขี่ประชาชนได้อีกต่อไป สักดินาเอ๊ย หมดยุคเล่นลิเกลงโลกแล้ว”</p> <p>“มีอบสลิมเห็นแล้วน่าเวทนา คนเข้าคิวต่อแถวตู้ปันสุขหน้าบ้านกูยงเยอะกว่าสลิก”</p>																												

12 ก.ย.64				<p>“[LIVE] ร่วมจับตาและนำอุปกรณ์ป้องกันและบรรเทาสาสนับสนุนการชุมนุมบริเวณสามเหลี่ยมดินแดง”</p> <p>ประทุษาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 595 2078 911"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>115</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>7</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	115	1	0	2	7	2	0	3	2	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	115	1	0																									
2	7	2	0																									
3	2	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย..64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 115 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 7 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“#ออกไปไอ้สัส รัฐบาลสันติน อับริ จัญไร”</p> <p>“ไอ้ยุตม์มีงออกซะ เรื่องก็จบแล้ว”</p> <p>“เอาคืนมันเลยไอ้สัส.ฝูงควายเหลือควาย”</p> <p>“ควาย . มันปกครองแบบนี้เเอง แม่งจะปกครองพวกกูแบบทาสอย่างนี้กูขอแยกเลยหวะ กูไม่เอาการปกครองแบบนี้สักตัว”</p>																												

<p>12 ก.ย.64</p>				<p>“ในการชุมนุม 12 กันยายน 2564 ที่ผ่านมา เวลา ประมาณ 23:55 น. ได้มีการเผยแพร่คลิปวิดีโอตรวจฟุ้งเข้าชนผู้ชุมนุมรายหนึ่ง แล้วยังยับยั้งความรับผิดชอบโดยไม่ชะลอหรือหยุดตรวจสอบประชาชนที่ถูกทำร้ายด้วยซ้ำ”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1646 710 2072 1021"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>59</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>27</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	59	1	0	2	27	2	0	3	0	3	0	4	1	4	0
comment		Re-comment																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	59	1	0																									
2	27	2	0																									
3	0	3	0																									
4	1	4	0																									
			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย..64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 8 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“หยุดรถโดนเผาแน่”</p> <p>“เลวระยำขอเวรกรรมตามมิ่งในชาตินี้”</p> <p>“ตำรวจสุนัขรับใช้เผด็จการทหารชั่วและสมุนขี้ข้ารับใช้ระบอบมาเฟียราชาธิปไตย”</p>																									

12 ก.ย.64

“วันนี้ได้รับแจ้งมาว่าสน.ทองหล่อได้ไปขอ
ออกหมายจับบง ที่ศาลอาญากรุงเทพใต้ ซึ่ง
ทางศาลอาญากรุงเทพใต้ก็ได้ออกหมายจับ
ให้แล้วค่ะ”

ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความ
รุนแรง

comment		Re-comment	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	8	1	0
2	2	2	0
3	2	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 12 ก.ย..64 การใช้
ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ
สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 8 ความคิดเห็น และระดับความ
รุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น
“ไม่ทำตัว...ก็ไม่เกิดสมควรแล้วถูกก็เกิดพวกมือบขยะทำลายบ้านเมืองละเมิดสิทธิคนอื่น”
“เห็นแล้วสงสารเด็กๆทุกคนต้องต่อสู้กับพวกเผด็จการใช้กลอุบายต่างๆที่จะทำร้ายเด็กๆ”
“เหตุเกิดประมาณเที่ยงคืนรถตำรวจคุมผู้ต้องขังซึ่งมีเพียงคันเดียวพุ่งชนผู้ชุมนุมชายจน
ตัวปลิวเบื้องต้นมีผลเปิดที่กางขยับยกขาไม่ได้ยังรู้สึกตัวดี ใจเจ้าหน้าที่รัฐตำรวจ คฝ.
ฆาตกร มึงขับรถชนคนด้วยความเร็วสูง ถูกเกลียดมึงมากที่สุดแล้ว เมื่อได้ยื่นข่าวนี้!”

<p>13 ก.ย. 64</p>		<p>สรุปวันโอนเงินเยียวยาล่าสุด ครบจบทุกมาตรา รับเงินปลายกันยายนนี้ ข่าวดี มาตรา 40 ใน 3 จังหวัดแดงเข้ม (ชลบุรี อยุธยา ฉะเชิงเทรา) รับรวดเดียว 10,000 บาท ประทศจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 638 1153 973"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<p>“โอปอเป็นสื่ออิสระที่สร้างเพจและทำข่าวผ่านเพจนี้ด้วยตัวเอง” ประทศจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1646 542 2072 853"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>22</td> <td>1</td> <td>115</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>19</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	22	1	115	2	2	2	19	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	3	1	0																																																	
2	0	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	22	1	115																																																	
2	2	2	19																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 13 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น เช่น “thank you” “Thanks” “ขอบคุณนะ”</p>			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 13 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 137 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 21 ความคิดเห็น เช่น “ชุมนุมแบบสันติต่อไปมีอบสันตินชาตินี้ก็ไม่ชนะ” “จับเขาข้อหาไว้วะ..ไปจับ io พวกมึงนุ.. วันๆสร้างแต่ข่าวเท็จ..อวยแต่ลูกพี่มัน..พวกมึงนี้เลวสันต์จริงๆนะ” “สงสัยช่องนี้ถ่ายความเลวระยำของมัน(พวกคฝ)ไปเผยแพร่มากเกินไป”</p>																																																

13 ก.ย. 64

“เพนกวินและเพื่อนคัดค้านการฝากขัง โดยการแถลงต่อศาล แต่ศาลไม่ได้บันทึกคำแถลงดังกล่าวเพียงแค่ว่าแม่ไปปรากฏตัวในม็อบเท่านั้น”
 ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-comment	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	24	1	0
2	1	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 13 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 24 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น
 “ยอมยุติธรรมอยู่แล้ว? ไม่เคารพผู้อื่น ก็หัดเคารพตัวเองบ้าง ตอแหลอำหิต #ศักดิ์นา”
 “ยุคตุลาฯชีวิตนี้ที่จำกัดสิทธิ์ประชาชน”
 “ศักดิ์นาและชีซ่า กำลังจะสูญสลาย”
 “สมัยก่อนมีเรื่องลาวฆ่าตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด/สมัยนี้ก็ไม่ต่างกับสมัยก่อนเลยเอาใบบัวปิดฆ่าตาย,กรรมเวรจริงๆประเทศไทย,”

<p>13 ก.ย. 64</p>				<p>“แม่สุ สุริย์รัตน์” ได้รับหมายเรียกจากกรณี มือปืนที่แยกอศอก เพียงแค่เพราะแม่ไป ปรากฏตัวในม็อบเท่านั้น” ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความ รุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 593 2074 906"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>33</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>6</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	33	1	0	2	6	2	0	3	1	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	33	1	0																									
2	6	2	0																									
3	1	3	0																									
4	0	4	0																									
			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 13 ก.ย. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 33 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 6 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น “ทำไมที่มีมือปืนเหลือ ไม่เห็นตำรวจแจ้งคดีฆ่าพรก.ลูกเดินบ้าง? หรือกฎหมายแบบนี้มัน ใช้แค่กับคนฝั่งเดียว #หมารับใช้เผด็จการ” “เสียดายเกินคนละตะกวด” “ยังเลวได้อีก ไปให้สุตทุเลนนะ ตะกวดไทย” “ความอภัยของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบไทยๆ”</p>																									

14 ก.ย. 64

“นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์ บอกสังคมว่าจะให้บริษัทไทยคมเป็นพี่เลี้ยงบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติอีก 3 เดือน อาจกลายเป็นการยืดอายุสัมปทานต่อไปอีก 3 เดือน นายชัยวุฒิเอาอำนาจอะไรมาดำเนินการ การตัดสินใจดังกล่าวผ่านมติของคณะรัฐมนตรีหรือไม่ พฤติกรรมของนายชัยวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความผิดทางอาญาหรือไม่” ประทศุษาจากทางการเมืองระดับความรุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	78	1	66
2	28	2	11
3	2	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 14 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศุษาจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น เช่น **“มันไม่มีใจจะเอาคืนเลย ไล่มันออกไป ขอเสียงด้วยครับ!ไล่!ไล่ชัยวุฒิออกไปกตครับ”**

<p>“2คำ...ข้างลี้ม”</p> <p>“ครบสัญญาแล้วยังจะมาเยื่ออีกหรือ สมบัติของประเทศไทย มันก็ต้องเป็นของประเทศไทย ไม่มีการต่อรอง อย่าให้อัฒนาโจรเอาไปโดยเด็ดขาด ต้องคิดถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เอาสมบัติของคนไทยคืนมาไม่ต้องมีการฝากอะไรทั้งนั้น”</p>	
---	--

<p>15 ก.ย. 64</p>		<p>“สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เผยแพร่เอกสารข่าวเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สมาชิก อบต.) และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.)”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 694 1142 1013"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	0	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<p>“ได้มีการขอขึ้นประกันตัวเพื่อนของเรา 5 คน คือ ณิชู พ้า ไมค์ กวี้น และบอย อย่างไรก็ตามก็คืนนั้นได้มีการรายงานต่อว่าจะมีการขอประกันตัวเพื่อนของเราคือ ไมค์ กวี้นและบอยต่อ”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1646 646 2072 981"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>36</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	36	1	0	2	2	2	0	3	0	3	0	4	1	4	0
comment		Re-comment																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	0	1	0																																																	
2	0	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-comment																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	36	1	0																																																	
2	2	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	1	4	0																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 15 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 15 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 36 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ระดมพลไปรอรับแกนนำทั้งหมด เอาเยาวชนอายุเพียง 20 ต้นๆไปติดคุกมากกว่า 1 เดือนให้ติดโควิดในเรือนจำขังกันฟรีๆแบบนี้หรือ เพนกวินกับเพื่อนถูกอายัดไปเรือนจำคลองเปรมกตึบักหมุดสนามหลวงต้องตามประกันตัวอย่างต่อเนื่องต่อไป จะไม่ให้ประกันตัวใจ</p>																																																		

ร้ายใจอำมหิตกันจนเกิดการต่อต้านด้วยความโกรธคับแค้นนอกจากข้อเรียกร้องให้พลเอก ประยุทธ์ ออกไป ร่างรัฐธรรมนูญที่มีรัฐสวัสดิการและปฏิรูปสถาบัน พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ออกมาพบเด็กเลย จะดีกว่าทุกเรื่องเลย เรื่องอื่นมันปลายเหตุแล้ว มาไกลมาก แล้วรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ ไม่ควรปล่อยให้เรื่องรุนแรงขนาดนี้ ด้วยการใช้อำนาจรัฐและ ยัดข้อหาปราบปรามเด็กเยาวชน อย่างต่อเนื่อง ยัดข้อหาไม่ให้ประกันตัว ผลักให้ไปติดโควิด ในเรือนจำ (ระดมพลด่วนที่เรือนจำชัยบุรีรับเพื่อนเราไม่ให้เขาอยู่ตัว ในวันนี้ได้มีการขอยื่นประกันตัวเพื่อนของเรา 5 คน คือ ณัฐ ฟ้า ไมค์ กวิน และบอย อย่างไรก็ตามได้มีการ รายงานต่อว่าจะมีการอายัดตัวเพื่อนของเราคือ ไมค์ กวินและบอยต่อ พวกเราจึงขอประกาศ เรียกระดมพลเพื่อนทุกคนให้ไปรอรับเพื่อนของเราที่เรือนจำชัยบุรี#ปล่อยเพื่อนเรา) พลเอกประยุทธ์ออกมาเลยย่ำรอช้า ออกมาพบเด็กเยาวชนและจะปฏิบัติตามคำเรียกร้องไหม หรือจะปล่อยให้บ้านเมืองเสียหายประชาชนบาดเจ็บล้มตายเป็นมากกว่านี้ต้นเหตุของปัญหา คือพลเอกประยุทธ์คนเดียวเท่านั้น โรงพยาบาลทหารผ่านศึกต้องช่วยกันพูดให้นายกรัฐมนตรีเข้าใจ อย่ามัวแต่หลงอยู่ในอำนาจกับคนประจบสอพลอเป็นทางเดียว ทางที่ดี ที่สุดสำหรับประเทศไทย! พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ลาออกไปซะ ก่อนประเทศไทยจะเสียหายไปมากกว่านี้”

“ปล่อยเด็กๆได้แล้ว”

“พวกเขาเหล่านี้ไม่ควรถูกคิดคุกมาแต่แรกแล้วครับ ทนายอานนท์และไต่ก็ต้องได้รับการปล่อยตัวด้วยโดยทันที ยกเลิก 112 ที่ใช้เป็นเครื่องมือกำจัดผู้เห็นต่างอย่างโสมม”

“คุณตำหนวด...ปล่อยตัวพวกเขาเถิด. มาถึงวันนี้ก็รู้แล้วว่า ไม่มีพวกเขา ก็มีคนออกมาชุมนุมมากและรุนแรงกว่าเดิมอีก”

15 ก.ย. 64				<p>“ณัฐชนนได้รับการปล่อยตัวแล้ว!!!” ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 496 2078 826"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>56</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	56	1	0	2	4	2	0	3	0	3	0	4	1	4	0
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	56	1	0																									
2	4	2	0																									
3	0	3	0																									
4	1	4	0																									
			<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 15 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 56 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 4 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“พวกเราจะร่วมสู้ไปด้วยกันจนกว่าจะเป็นประชาธิปไตยของชาวโลกทุกคนเท่าเทียมกัน”</p> <p>“ยินดีด้วยครับ สู้ๆกับรัฐบาลทรก และ ระบอบเหี้ยๆ”</p> <p>“คนดี โดนกลั่นแกล้ง ถ้าปชช.ทำสำเร็จ แล้วพวกเขาเหล่านั้น อยากรู้เงินก้อนโต เขาจะทำอย่างไรหละ5555”</p> <p>“น่าจะตายในคุกไอ้สามก๊ีบไอ้พวกหนักแผ่นดินไอ้สวะแผ่นดิน”</p>																									

<p>16 ก.ย. 64</p>		<p>“timeline การฉีดไฟเซอร์ให้แก่นักเรียน เริ่มฉีด ต.ค. 64” ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 494 1164 813"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	0	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<p>“[แนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ ช่วยประชาสัมพันธฺ์]” ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1646 438 2083 790"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	0	2	2	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	0	1	0																																																	
2	0	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	3	1	0																																																	
2	2	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 16 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 16 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“รวมกันแหกกฎหมาๆ ตักดินากำหนดขึ้นมา ในกลาแลนด์.”</p> <p>“จะเรียกร้องเอาอะไร กับ ไอ้พวกที่มันเขียนกฎหมายๆขึ้นมาเพื่อบีบชาวประชาในกลาแลนด์แดนสันติน.”</p> <p>“ขอรับรองว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีใช้กลุ่มทางการเมืองใด และไม่มีกลุ่มทางการเมืองใดเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หากแต่ความสวยงามในความคิดเห็นที่แตกต่างคือภาพสะท้อนแห่งความเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยแท้จริง”</p> <p>“พวกมึงเดือดร้อนกันจัง นะจ๊ะ”</p>																																																		

16 ก.ย. 64

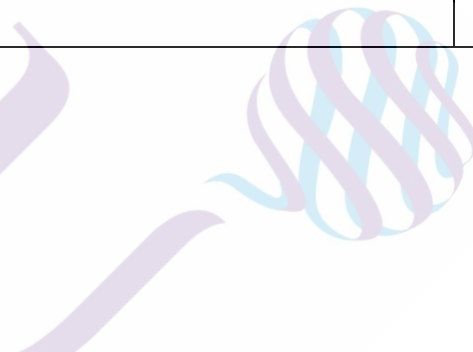
“วันที่ 15 กันยายน 2564 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี ร่วมกับมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เชิญสิ่งของพระราชทานมอบแก่ประชาชนผู้ประสบอุทกภัย ณ อาคารอเนกประสงค์ (โดม) สำนักงานเทศบาลตำบลบึงนาราง อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร จำนวน ๑,๓๑๗ ครั้วเรือน” ประทศวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	8	1	8
2	0	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 16 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 8 ความคิดเห็น เช่น

<p>“ทรงพระเจริญ”</p> <p>“อะไรอะไรในหลวงก็ทรงบริจาคทุกงานรัฐบาลทำอะไรอยู่ หน่วยงานด้านนี้งบประมาณไปไหนหมด ถ้าพระราชของแผ่นดินนี้ไม่มีสมบัติใดๆเหลือเลย ประชาชนเหล่าประชาริปไตยมันคงดีใจมาก รัฐบาลเมิงจะเอาหน้าไปไว้ไหน สงสารพระราชและพระญาติของพระราช ประเทศไทยนี้สุดหัวใจ ขอพระองค์”</p> <p>“ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน”</p> <p>“สถาบันฯช่วยเหลือ ปชช ทุกเรื่อง ก่อ รบ”</p>	
---	--

<p>17 ต.ค. 64</p>	 <p>“ราชวิทยาลัยจุฬารักษ์” ได้รับรางวัล Prime Minister Awards : Innovation in Crisis จากผลงาน ดำรับยาน้ำเชื่อม CRA ฟิวฟิวราเวียร์” ประทศุษาจากทางกรเมือง ระดับ ความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 590 1160 922"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	9	2	0	2	2	3	0	3	0	4	0	4	0	 <p>“ตำรวจแสดงหมายจับและเข้าควบคุมตัว นิรากร อ่อนขาว นักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลังตำรวจเข้ามา แสดงหมายค้นที่บ้านพักและพยายามจะบุก เข้าค้นบ้านแนวร่วมธรรมศาสตร์และการ ชุมนวม” ประทศุษาจากทางกรเมือง ระดับ ความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1641 646 2067 981"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>31</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>14</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	31	1	0	2	14	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	3	1	9																																															
2	0	2	2																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-commend																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	31	1	0																																															
2	14	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 17 ก.ย. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศุษาจากทางกรเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 12 ความคิดเห็น และระดับความ รุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“มียาแล้ว เมื่อไหร่ ถึงจะมีวัคซีน chula cov 19 ค่ะ”</p> <p>“ฉีดไปครบเกือบ2เดือนแล้ว ข้อมูลยังไม่ขึ้น”</p> <p>“เยี่ยมมากครับ ขอแสดงความยินดีและให้กำลังใจครับ”</p> <p>“เป็นสถาบันที่ไม่เคยทอดทิ้งประชาชน ทุกเพศทุกวัย ค่ะ”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 17 ก.ย. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศุษาจากทางกรเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 31 ความคิดเห็น และระดับความ รุนแรงที่ 2 จำนวน 14 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“มีกลายเป็นผู้นำทำได้แค่นี้แหละครับมันไม่มีสมอง”</p> <p>“รังแกแม่แต่เด็กๆ พวกผู้ร้ายอาชญากรก่อคดีโหดๆเต็มไปหมด ทำไมไม่ไปไล่จับ ไม่อายบ้าง เหรอทำแบบนี้”</p> <p>“ทนๆ น้อยๆ เยาวชนปัญญาชน..นักต่อสู้ เพื่ออนาคต ทั้งหลาย #หี้ยมันกวน พวกอปริ้ย มันคงใกล้สูญพันธุ์... ผู้ฯ #อย่าถ้อย”</p>																																																

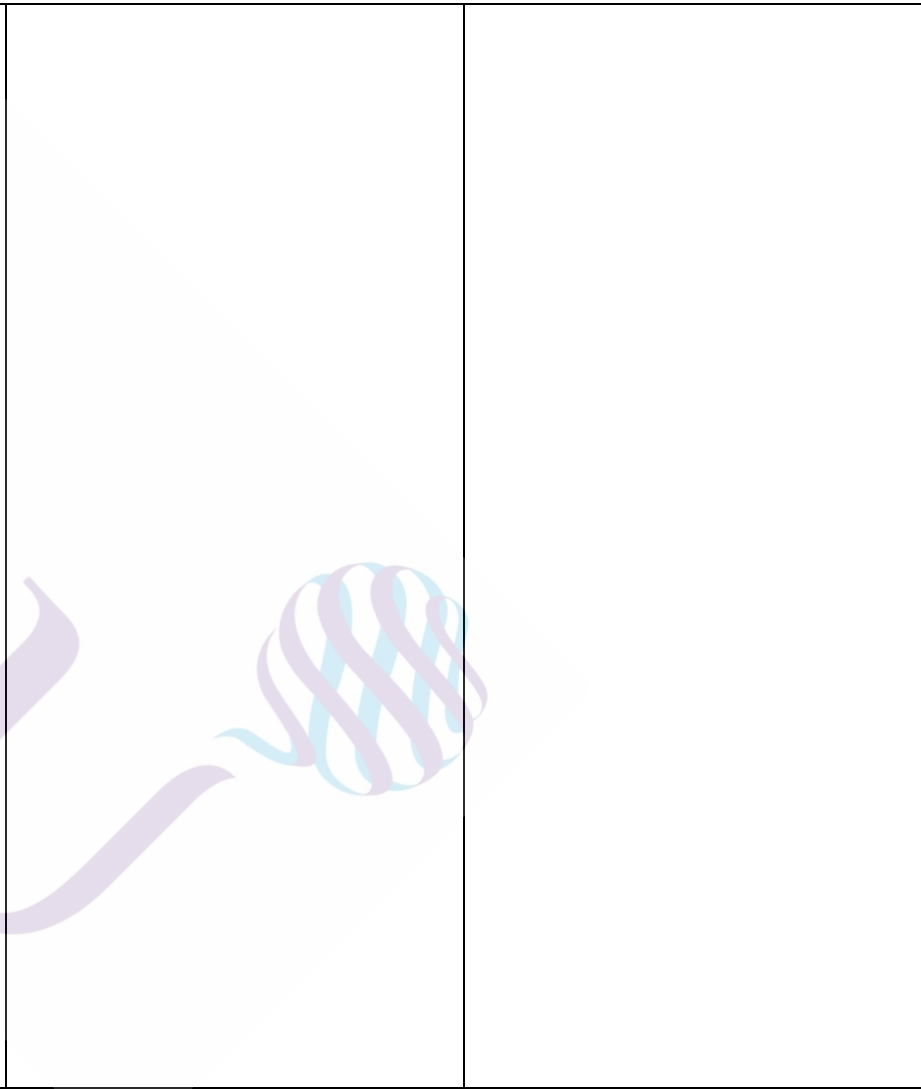
17 ต.ค. 64	 <p>Withaya Watanastian โสภณวิเศษ 17 ตุลาคม 64 https://www.facebook.com/photo/?fbid=5093596830667416&set=a.568231933203951 ความห่วงใยถึงคุณ พี่ไมเคย์ทุกคน ขอขอบคุณ พระคุณของแพทย์ทุกท่าน 17 ตุลาคม 2564</p> <p>!! ช่างเท !! ถึงสถานที่การฉีดฯ ที่ได้รับวัคซีนจากภาครัฐและสนใจ ต่อการใช้วัคซีนป้องกันของกรมฯ ทาง รพ.มงกุฎวิเศษถึงถึงเป็นผู้ฉีด ให้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ พี่ไมเคย์ไหน มีคนมาไลฟ์ 095-743-6306 (กลางวัน) 02-574-5000-9 ต่อ 8605 หรือ คอ ลมมาหาเราหา 🙏🙏🙏❤️</p> <p>โรงพยาบาลมงกุฎวิเศษ MONGKUTWATTANA HOSPITAL</p>	<p>“สถาบันการศึกษาที่ได้รับวัคซีนจากภาครัฐ และสนใจต้องการฉีดวัคซีนให้นักเรียน รพ. มงกุฎวิเศษยินดีเป็นผู้ฉีดให้ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายตามนโยบายภาครัฐ” ประทศุษาจา ทหารการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 550 1153 885"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	2	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-comment																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	2	1	2																									
2	0	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 17 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศุษาจาทหารการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 12 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ขอบพระคุณคุณหมอเหรียญทองและทีมงานทุกๆท่านค่ะ”</p> <p>“ความรักความห่วงใยใส่ใจช่วยเหลือไม่เคยขาด ขอบพระคุณคุณหมอเหรียญทองและทีมงานคุณหมอทุกๆท่านนะคะ ขอคุณพระศรีรัตนตรัยคุ้มครองทุกๆท่านและครอบครัวมีความสุข สุขภาพแข็งแรงตลอดไปนะคะ”</p> <p>“thank you”</p> <p>“เยี่ยมเลย”</p>																												

17 ต.ค. 64

“สำรวจได้ข้อสาลอกหมายจับ นางสาว
 นิรากร อ่อนขาว สมาชิกแนวร่วม
 ชุมนุมศาสตร์และการชุมนุมตามข้อหา ม.
 116 ร่วมกันทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วย
 วาจา หนังสือหรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการ
 กระทำภายในความมุ่งหมายแห่ง
 รัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดง
 ความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต เพื่อให้
 ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน และ
 นำเข้าข้อมูลสู่ระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ
 อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงใน
 ราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อ
 การร้าย” ประทศจากทางการเมือง ระดับ
 ความรุนแรง

comment		Re-recommend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	0	1	0
2	1	2	0
3	2	3	0
4	0	4	0

	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 17 ก.ย. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“พวกยูงปลุกปั่นให้คนในชาติแตกแยกบรรรามาฟันกันเอง..สมควรกำจัดให้สิ้นซากหมดไปจากแผ่นดินไทย”</p> <p>“ห้ามให้ประกันนะครับ”</p> <p>“จัดการเด็ดขาด พวกยูงปลุกปั่นให้เกิดความแตกแยก”</p>		
--	--	--	--

<p>17 ต.ค. 64</p>		<p>“ความก้าวหน้าโครงการรถไฟความเร็วสูง เชื่อม 3 สนามบิน” ประทุษวาจาทาง การเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 438 1153 758"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>5</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	5	1	2	2	1	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-comment																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	5	1	2																									
2	1	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 17 ก.ย. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 7 ความคิดเห็น และระดับความ รุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ผลงานของลุงตุ่เกิดขึ้นมาหลายรายการ แต่สื่อไม่ค่อยได้ออกข่าวให้ประชาชนรู้เรื่องราว ความเป็นจริง แต่คนบางกลุ่มรู้แต่ไม่พอใจก็มีเพราะยุคที่เขาทั้งหลายเป็นรัฐบาล ไม่เคย พัฒนาบ้านเมืองเลย หัวงแต่โดยเงินเข้ากระเป๋าตัวเองอย่างเดียว ชาวบ้านจะเดือดร้อนอย่าง ไร ประเทศชาติจะเป็นอย่างไรไม่สน ขอให้ตัวเองได้เงินเข้ากระเป๋าอย่างเดียว พวกโกงกิน บ้านเมือง ไม่มีวันเจริญหรอกค่ะ ชีวิตจะพบแต่ความวิบัติ”</p> <p>“เยี่ยมมากค่ะ เดินหน้าประเทศไทย”</p> <p>“ผลงานรัฐบาล พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า มีคนบางกลุ่มบางพวกมองไม่เห็น”</p> <p>“ขอพระเจ้าอวยพรโครงการนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีไม่มีคอร์รัปชั่นนะค่ะ”</p>																												

<p>17 ต.ค. 64</p>		<p>“ปัญหาในการเขียนใส่ความสถาบันพระมหากษัตริย์ว่าแทรกแซงการแต่งตั้งต่างๆ ผ่านการลงพระปรมาภิไธย จนกลายเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์จำแลง” ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 598 1153 901"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>34</td> <td>1</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>118</td> <td>2</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>21</td> <td>3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	34	1	48	2	118	2	75	3	21	3	1	4	2	4	0	
comment		Re-commend																									
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																								
1	34	1	48																								
2	118	2	75																								
3	21	3	1																								
4	2	4	0																								
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 2 ในวันที่ 17 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 82 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 193 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 22 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 4 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“คนเลวแบบไอ้บูดไม่ควรมีที่ยืนบนแผ่นดินไทย #คนหนักแผ่นดิน”</p> <p>“เมื่อไรจะล่อมันซักทีนะ ปล่อยให้มันพล่ามอยู่ได้”</p> <p>“ถ้ามันกลับมาในประเทศไทยขอให้ประชนรวมตัวขับไล่ให้มันไปตายที่อื่น”</p> <p>“ออกไปซะ หนักแผ่นดิน”</p>																											

ผลการศึกษา : ลักษณะเนื้อหาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจเชียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ และเฟซบุ๊กเพจธรรมศาสตร์และการชุมนุม ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-18 กันยายน 2564

วันที่	เชียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้	แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม																																																
20 ต.ค. 64	 <p>“คน ไม่มีสัญชาติไทยอย่างแก มีสิทธิ์แค่คิดเท่านั้น โวย! เมื่อไหร่จะตามน้องแดง ไปอยู่ชะด้วยกัน” ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>22</td> <td>1</td> <td>86</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>23</td> <td>2</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	22	1	86	2	23	2	32	3	0	3	4	4	0	4	0	 <p>“วันที่ 23-24 ขอเชิญทุกท่านร่วมกิจกรรม “ประชากรราษฎร์เฟสดีวัล” ณ WTF gallery สุขุมวิท 51 ...” ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	0	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	22	1	86																																															
2	23	2	32																																															
3	0	3	4																																															
4	0	4	0																																															
comment		Re-comment																																																
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																															
1	0	1	0																																															
2	0	2	0																																															
3	0	3	0																																															
4	0	4	0																																															
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 3 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 108 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 55 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 4 ความเห็น เช่น</p> <p>“ลงนรกให้หมดแหละดี”</p> <p>“เมื่อไหร่มึงจะตายไปซะที? ไอ้หน้าเหลี่ยม”</p> <p>เข้าใจเลย ได้ยินกันมานานสมัยก่อนทำผิดร้ายแรง ประหารเจ็ดชั่วโคตร มันมีที่มาที่ไป ยังนี่เอง”</p> <p>“เมื่อใดที่คนอีสานตื่นจากความหลงในตัวทักษิณ เมื่อนั้นประเทศจะรุ่งโรจน์โชติช่วงชัชวาลย์”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับพบว่า ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น</p>																																																

<p>20 ต.ค. 64</p>		<p>“นายกรัฐมนตรืลงพื้นที่ติดตามการบริหารจัดการน้ำ จ.สิงห์บุรี”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 494 1153 805"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	0	2	1	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<p>“เพียงออกไปเรียกร้องตามเสรีภาพทางการแสดงออก รัฐระยำมันก็สั่งขังคุณ ทุกคนงลูกขึ้นมาเถิด อ่าร้อนวันที่ไม่มีใครลุกขึ้นมาเคียงข้างคุณ ได้อีก”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1657 598 2072 901"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>33</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>10</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	33	1	0	2	10	2	0	3	1	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	3	1	0																																																	
2	1	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	33	1	0																																																	
2	10	2	0																																																	
3	1	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“เอาไปปลยล้านโลค”</p> <p>“สุดยอดผู้นำ สุดยอดนายกรัฐมนตรื โชคดีของชาวไทย”</p> <p>“นี่แหละที่สังคมต้องการ”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 33 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 10 ความเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“ทั้งสานทั้งคนสั่งขอให้มีอันเป็นไปเร็วๆ ปทจะได้เริน”</p> <p>“ตอนนี้บ้านเมืองร้ามลัมเหลวไปหมดทั้งระบบแล้ว ตั้งแต่หัวยันหาง ปชช เราต้องพึ่งตัวเองกันแล้ว”</p> <p>“ควย ปิดเลือกตั้งมึงให้ประกัน”</p> <p>“ศาลมันฟังคำสั่งพ้อมัน เทียสุดด”</p>																																																		

20 ต.ค. 64		<p>“นายกฯ ลุงตู่ ตรวจสอบติดตามสถานการณ์ อุทกภัย และตรวจเยี่ยมให้กำลังใจพร้อม มอบถุงยังชีพให้ประชาชนผู้ประสบอุทกภัย ชุมชนบางแคใน ได้สะพานบางระจัน ตำบล บางกะปิ อําเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัด สิงห์บุรี วันที่ 20 ตุลาคม 2564”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 694 1167 1005"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	4	1	0	2	3	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	4	1	0																									
2	3	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 1 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 4 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 3 ความเห็น เช่น</p> <p>“มีแต่คนรักลุงตู่”</p> <p>“แฉ้วกรับ ลุงตู่”</p> <p>“ลุงขารักลุงขารักลุงกะ”</p>																										

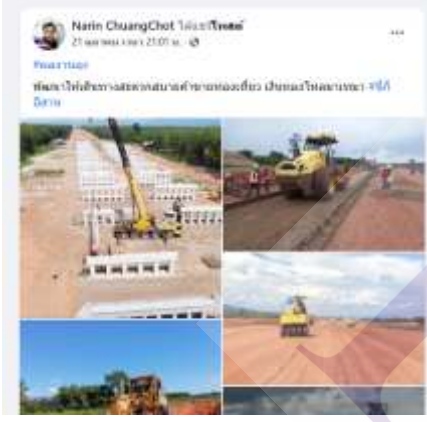
20 ต.ค. 64		<p>“สถานการณ์โควิด วันที่ 20 ตุลาคม 2564” ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 494 1153 798"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	2	1	0																									
2	0	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“เตรียมพร้อมเปิดประเทศครับ” “ต้องกว่าค่าประเทศไทยสู้ๆ”</p>																												

<p>20 ต.ค. 64</p>		<p>“นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมชมเตรียมความพร้อมรองรับนโยบายการเปิดประเทศ ในวันที่ 1 พ.ย. 2564 ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ” ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 654 1169 938"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-comment																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	2	1	0																									
2	0	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น “ระวังกันให้ดีๆนะค่ะ ที่ประเทศอังกฤษเขาเปิดประเทศแล้ว คนยังกับมาติดเยอะเยอะมากมายเลยคะ เดี่ยวต้องปิดกันใหม่ อีกมันจะเสียเวลานะคะ ดิฉันก็ยังจะไม่รีบกลับกันหรอกคะ ยิ่งกลัวอยู่ค่า” “good”</p>		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 12 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น “!!!” “very good” “รับจัดงานอีเว้นท์ เทรอ” “ขอทาน”</p>																									

<p>20 ต.ค. 64</p>	<p>Withaya Watanastian โค้ชศิลป์ 27 กรกฎาคม · 🌐</p> <p>https://www.pptvhd36.com/.../VID%88%81%ED%88%82.../152750...</p> <p>ท่านเอกฯ จะไรขอกับชาวปดลล นายกฯ มี! ลังรับไรขอมี ลือ คนดี สร้างชาวปดลล 3ด "พ.ร.บ.ฉุกเฉิน" จัดการ วิกฤตระลอกสอง โดย PPTV Online 27 กรกฎาคม 2564</p> <p>นายกฯ โผล่หลังตู้ซัก หนะ 5 เรื่องสำคัญในสน. กับชาวปดลล เปิด นายกฯ เริ่ด จิตการดี คนดี สร้างชาวปดลลคนดีสน. วิกฤตระลอกสอง ดำเนินคดี</p> <p>นายชัชวาลย์ โผล่ตัว จากการบริหารคณะรัฐมนตรีในวันที่ 21 ประเด็น สำคัญที่ออกแถลงการณ์เพื่อประชาชนดังต่อไปนี้</p> <p>1. "การลดค่าใช้จ่ายทางการศึกษา สน. เป็นต้นฉบับตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอุดม ศึกษา ไรช่วงหนึ่งถูกครอบงำและนักศึกษารวมในสถานศึกษาทั่วประเทศ ใน การลดค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ในภาคเรียนที่ 1/2564 สน.ประมาณรวม 33,000 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดคือ</p> <table border="1" data-bbox="728 646 1153 957"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>31</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>1.1 สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองในอัตรา 2,000 บาท ต่อเด็กเรียน 1 คน ครอบคลุมนักเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ระดับอนุบาล ปฐมวัยศึกษา มัธยมศึกษา และ อาชีวศึกษา จำนวนมากกว่า 10 ล้านคน 1.2 จะจัดส่งทางไปรษณีย์โดยผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือการศึกษา เพื่อลดภาระเรียน ออนไลน์ โดยเผยแพร่ในสังคมให้มีความจำคตทางการศึกษา 1.3 ลดค่าธรรมเนียมโรงเรียนเอกชนให้ลด 50% หรือฟรีค่าไปรษณ</p> <p>...“สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เปิดเผยบัญชีรายการแสดงทรัพย์สินและ หนี้สินของ นายชัชวาลน์ ชื่น โกสุม รอง ปลัดกระทรวงมหาดไทย 147 ล้าน” ประทุพพวาจาทางการเมือง ระดับความ รุนแรง</p>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	31	1	0	2	1	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-comment																									
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																								
1	31	1	0																								
2	1	2	0																								
3	0	3	0																								
4	0	4	0																								
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุพพวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 31 ความคิดเห็น และ ระดับความ รุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“เดี๋ยวท่านก็จะโดนสาวกสามก๊กกับแะมั่วๆ”</p> <p>“ท่านรวยด้วยความซื่อสัตย์สุจริตดูแลทุกข์สุขปชช.ขอให้ท่านเจริญรุ่งเรืองยิ่งๆขึ้นไปครับ”</p> <p>“ชื่นชมท่านมาตลอด คนดีจริงรวยจริง สมณะ ประหยัด รู้จักใช้เงิน ซื่อสัตย์สุจริตมีจิตใจ เมตตา ขอยกย่องเป็นคนดีของสังคม คนที่ดีจริงๆหายากมากสมัยนี้”</p>																										

<p>20 ต.ค. 64</p>	 <p>Withaya Watanastian ได้แชร์โพสต์ 27 กรกฎาคม · 🌐</p> <p>https://www.facebook.com/photo/?fbid=4394471387282132&set=a.262820893780556</p> <p>#ช่วยก้าลังใจจอมราชำนำประชำชำดีลีนดี</p> <p>ขอเชิญพี่น้องคนไทยที่รักทุกท่าน ร่วมกันโพสต์ข้อความส่งกำลังใจถึงในแสดง 1 เมียงของประชำชน ผ่านการคิดแสดขงแจ็ก</p> <p>#ช่วยก้าลังใจจอมราชำนำประชำชำดีลีนดี</p> <p>ประกาศประชำมดีเดียงบงองค์พระมหากษัตริย์ วันพุธที่ 28 กรกฎาคม เวลา 12.00 น.</p> <p>ทางออกของชำดี คือ การสร้างประชำธิปไตย เพื่อนำอำนำจอธิปไตยของชนมำแก่ไขทุกวิกฤตปัญหาของชำดีอย่างแท้จริง</p> <p>มีเพียงสถำบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น ที่จะสามารถนำหำประชำชนข้ามผ่ำสลัย ก้าวไปสู่การสร้างประชำธิปไตยที่แท้จริงอย่างสันติ สล่ำปำระบอบออก</p>	<p>“นายกฯ ย้ำรัฐบาลพยายามตรึงราคาน้ำมัน 30 บาทต่อลิตร โดยใช้เงินกองทุนน้ำมันอู๋ม 6,000 ล้านบาทต่อเดือน”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 587 1160 896"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	4	1	0	2	1	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	4	1	0																									
2	1	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 20 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 1 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความเห็น เช่น</p> <p>“ขอให้แกให้ถูกจุดเสียที ขึ้นจนน่ากลัวมากนะคะสูง”</p> <p>“ต้องชี้จักรยานยนต์ไฟฟ้าตัดหลังโอบคแล้วชาวโลก”</p> <p>“ทำไมประเทศเพื่อนบ้านถึงถูกละยั้งง”</p>																												

21 ต.ค. 64

“ผลงานลุงตุ๋น กรมทางหลวงแจ้งว่า โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 5 (บึงกาฬ-บอลิคำไซ) วงเงินก่อสร้าง 3,930 ล้านบาท ที่ร่วมลงทุนโดยรัฐบาลไทย 2,630 ล้านบาท และรัฐบาล สปป.ลาว 1,300 ล้านบาท แบ่งความรับผิดชอบจากกึ่งกลางสะพาน สำหรับไทยแบ่งก่อสร้าง 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ก้าวหน้า 25% ส่วนตอนที่ 2-3 ล่าช้าเนื่องจากฝนตก”

ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	0	1	7
2	1	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ

“ขอ 20,000 รายชื่อร่วมลงชื่อเรียกร้อง "หยุดดำเนินคดีที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่ออกมาใช้สิทธิมนุษยชนอย่างสงบ" ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	60	1	0
2	6	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ

<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 7 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ถ้าแม้กลับมาจะกลับบ้านตุ้มยี่”</p> <p>“ตั้งแต่แยกจังหวัดออกมา น่าจะเจริญไวสุดละ ไวกว่า หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ”</p> <p>“ขยับใกล้สหภาพยุโรปเข้าไปทีละนิด”</p> <p>“สร้างไปจั้นแหละ... โครงการหาเงินของข้ารัฐ”</p>	<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 60 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 6 ความเห็น เช่น</p> <p>“ไอ้เหี้ยตุ๋”</p> <p>“ให้มันตายในคุกนั่นแหละไอ้พวกสามกليب”</p> <p>“ล้านรายเชื่อก็เปลี่ยนแปลงเหี้ยอะไรไม่ได้ถ้าประเทศยังบริหารด้วยฝูงควายแบบนี้”</p>
--	---

<p>21 ต.ค.64</p>		<p>“คาราระดับอินเทอร์เน็ตโพสต์ชมประเทศไทย แต่มีบางกลุ่มออกแตกตาย”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 542 1164 861"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>9</td> <td>1</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>10</td> <td>2</td> <td>29</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	9	1	53	2	10	2	29	3	2	3	2	4	0	4	0		<p>“ผมรู้สึกว่าการกินเป็นสิ่งที่จะต้องปรับตัวมาก นัยหนึ่งผมพยายามจะรักษาการกินการอยู่ในเรือนจำให้ดีที่สุด ผมรู้สึกว่า มันไม่ใช่กินเพื่อให้มันอยู่รอดไป แต่มันคือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย...”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1657 638 2072 957"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>7</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>20</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	7	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	20
comment		Re-comment																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	9	1	53																																																	
2	10	2	29																																																	
3	2	3	2																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-comment																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	7	1	0																																																	
2	0	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	20																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 62 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 39 ความเห็น และความรุนแรงที่ 3 จำนวน 4 ความเห็น เช่น</p> <p>“ให้มันตายไปเลย”</p> <p>“อาจมีเส้นเลือดในสมองแตกตาย”</p> <p>“ตายไปเถอะ กาก”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 198 ความคิดเห็น และ ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 9 และ ระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 2 ความเห็น และ ระดับ 4 จำนวน 16 ความเห็น เช่นความเห็น เช่น</p> <p>“เป็นกำลังให้หะครับคุณแม่กวันเค้าทำเพื่อส่วนรวม เพื่อทุกคนในชาตินับถือจิตใจเค้าครับเจอกวันหลายครั้งเลยเค้าเป็นเด็กน่ารัก ช่วยๆกันครับ สังคมต่อจากนี้ต้องดีกว่า ใครอยากให้</p>																																																		

	<p>“นำสมเพชนะที่ออกมาออกแตกตายเป็นสิ่งที่ดีที่มีคุณค่าของประเทศไทยรับไม่ได้กับสิ่งดีๆ ของบ้านเมืองตัวเอง”</p>	<p>ลูกหลานเราคนรุ่นหลัง ไม่โดนเค้าเอาเปรียบควรออกมารวมส่งเสียง ใช้แรงไม่ได้ก็ขอให้ช่วยด้านอื่นตามกำลัง”</p> <p>“หลบมันไปเลย 112”</p> <p>“เห็นแล้วก็น้ำตาไม่ยุจะ เข้าใจคนที่เป็นมแม่ จุก ยังไงแม่ก็ต้องเข้มแข็งนะคะแม่”</p> <p>“สู้ๆนะครั้บ”</p>
--	---	---

<p>21 ต.ค.64</p>		<p>“ยอดผู้ติดเชื้อโควิด-19 วันพฤหัสบดีที่ 21 ตุลาคม 2564”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 542 1160 845"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-recommend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-recommend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<p>“ร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="1653 542 2074 845"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-recommend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>12</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-recommend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	12	1	0	2	2	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-recommend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	2	1	0																																																	
2	0	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-recommend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	12	1	0																																																	
2	2	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ท้องฟ้าเริ่มสว่างไสวมีสิ่งดีๆมาให้เห็นขึ้นเรื่อยๆสิ่งๆที่เลวร้ายกำลังจะผ่านพวกเราไปในเร็ววันนะจะมีความสุขกับประเทศไทยของพวกเราเนะ”</p> <p>“ขอให้คนตาย และคนติดเชื้อ สดลงไปตลอดจนเป็น๐”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 12 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 2 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“!!!”</p> <p>“very good”</p> <p>“รีบจัดงานอีเว้นท์ เทรอ”</p> <p>“ขอทาน”</p>																																																		

<p>21 ต.ค. 64</p>		<p>“นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์ ส.ส.บัญชีรายชื่อ และหัวหน้าพรรคไทยศรีวิไลย์ มา รับทราบข้อกล่าวหา ความผิด พรบ. คอมพิวเตอร์ กับหมิ่นประมาท เป็นการโพสตีภาพ กับไลฟ์สด ซึ่งก็ได้ปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา จะใช้พยานเอกสาร หลักฐาน รวมทั้งพยานบุคคลให้พนักงานสอบสวน นำสืบพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง...” ประทศ วาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 702 1153 1005"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>10</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>6</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	10	1	0	2	6	2	0	3	1	3	0	4	0	4	0	
comment		Re-commend																									
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																								
1	10	1	0																								
2	6	2	0																								
3	1	3	0																								
4	0	4	0																								
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 10 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 6 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ปากอย่างนี้น่าจะคุก” “ก็พร้อมนอนคุกแล้วมีงประกันตัวทำใหม่ไอ้ขี้โม้” “ไหนดันเตรียมขันแปรงสีฟันแล้วบอกไม่มีเงินประกันใจไอ้เดี” “แล้วจะคอยดูว่ามันจะติดคุกมั๊ย”</p>																										

21 ต.ค. 64

“จุดรูปฟ้องศาลพระภูมิการดำเนินคดี ร.10 ต่อศาลรพท. (ICC) แต่ถ้าทำได้จริงช่วยนำคิมจองอินไปซึ่งศาลระหว่างประเทศด้วย” ประทฤษฎาจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	50	1	35
2	37	2	27
3	1	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค.64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทฤษฎาจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 88 ความคิดเห็น ความรุนแรงที่ 2 จำนวน 64 ความเห็น และความรุนแรงที่ 3 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น

“อีเวร ร.๑๐ ทำผิดอะไรมีงถึงให้ขึ้นศาลระหว่างประเทศอิจังไรมีงไม่สมควรอยู่ประเทศไทย มีงต้องไม่ตายด”

“พวกกลับประเทศไม่ได้มันก็หลอนแบบเฮียโทนี่นั่นละพูดสมมุติไปเรื่อยเปื่อย”

“มันยังอยู่ประเทศนี้หรือป่าวอี..... สมองอัปรีย์”

“อีจังไร เรื่องเหี้ยๆอยู่คงอยู่ในสมองเยอะนะ”

21 ต.ค. 64		<p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 391 1160 707"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>131</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>32</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	131	1	0	2	32	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	131	1	0																									
2	32	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 3 ในวันที่ 21 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 131 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 32 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ไม่รับ...ไม่เลือก...อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี...เงินมันโกงมา...เงินมันได้มาอย่างสกปรก...คนมันก็สกปรก...เล่นแจกอย่างนี้...ไม่มีผลงานอะไรสักอย่าง...เพราะเงินโครงการถูกกินไปครึ่งนึงแล้ว...บ้านเมืองจะพัฒนาได้อย่างไร...ไอ้พวกสกปรกจนตาย”</p> <p>“ใช้กะ มันซื้อเสียงจ่าย 500 ैंมันโกง เป็น 5000 ล้าน มันซื้อเสียงหมดไป 1000 พันล้าน. มันโกงไปหลายแสนล้าน รวมคดีที่ทักษิณโกงชาติไปรวมหลานแสนล้าน และรัฐมนตรีในพรรคโกงอีกคนละ 2-3 หมื่นล้าน ประชาชนได้เฉพาะเงินซื้อเสียง เลิกขายเสียงให้นักการเมืองชั่ว พรรคการเมืองชั่วเด็ดขาด เลือกคนดี พรรคการเมืองดีประเทศเจริญ เงินภาษีประชาชนเพื่อประชาชน”</p> <p>“ลุงพักติดหนาหน้อยแล้วอย่าฝืนเลย”</p> <p>“คงไม่มีใครขายประเทศชาติให้กับไอ้โทนี่มันร่อ”</p>																										

23 ต.ค. 64

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา และเจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง เพื่อประกอบพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 70 พรรษา 23 ตุลาคม พ.ศ. 2564”

comment		Re-recommend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	4	1	0
2	0	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

“จับกุมนักศึกษาที่แสดงออกทางการเมือง และใช้กฎหมาย 112 มาเป็นเครื่องมือในการปิดปาก” ประทศจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-recommend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	28	1	9
2	10	2	5
3	0	3	0
4	0	4	0

<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 4 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ทรงพระเจริญ”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 37 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 15 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“เมื่อไหร่พวกนี้จะตายซะทีแผ่นดินจะได้สูงขึ้นรังแกประชาชนตลอด”</p> <p>“555ติดคุกให้หมดไอพวก here”</p> <p>“ถ้าน้องทำผิดจริง ก็สมควรถูกจับ ถ้าไม่ยอมรับความจริงถือว่าชั่ว แต่ถ้าน้องไม่ผิด ตำรวจจับมั่ว ก็ถือว่า ตำรวจเลว ต้องฟ้องกลับ”</p> <p>“เขวนป้ายหลายๆไม่น่าจะผิดกฎหมายนะ ต้องตามข่าวดูว่าข้อความเป็นยังไง เกี่ยวกับอะไรไปต่ออาจารย์หรือตำรวจหรือเปล่า ถ้าคนอื่นก็น่าจะเข้าข่ายกฎหมายอาญาหมิ่นประมาทนะ!”</p> <p>“กฏสันตริณ”</p>
--	--

<p>23 ต.ค. 64</p>		<p>“เล่นน้ำที่อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง จ.สุรินทร์” ประทุพพวจากทางกรเมือง ระดับความ รุนแรง</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>26</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	26	1	0	2	2	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		<p>“มีอบ “ราษฎรประสงคัยกเล็ก 112” ขอเชิญ สื่อมวลชนร่วมการแถลงข่าว งานมีอบ 31 ตุลาคม “ราษฎรประสงคัยกเล็ก 112” และ เชิญราษฎรทุกท่านร่วมกิจกรรมขึ้นหยุดชง เพื่อทวงสิทธิการประกันตัว คืบความ ยุติธรรมให้เพื่อนในเรือนจำ 24 ตุลาคมนี้ เวลา 16:30 น. เป็นต้นไป ณ ลานอาอง (ศาล ฎีกา) สนามราษฎร” ประทุพพวจากทาง การเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>21</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	21	1	0	2	3	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	26	1	0																																																	
2	2	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
comment		Re-commend																																																		
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																																																	
1	21	1	0																																																	
2	3	2	0																																																	
3	0	3	0																																																	
4	0	4	0																																																	
	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุพพวจากทางกรเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 26 ความคิดเห็น และระดับความ รุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น “ระวังโควติดันด้วยครับ”</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุพพวจากทางกรเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 21 ความคิดเห็น และระดับความ รุนแรงที่ 2 จำนวน 3 ความคิดเห็น เช่น</p>																																																		

<p>“ฝนฟ้าตก. มาถูกต้องตามฤดูกาล ต่อมาเตรียมตัวหนาว ไข้โควิด ปรับธรรมชาติให้มาเหมือนในอดีตแล้ว”</p> <p>“คนไทย...มีความสุขได้ทุกวัน ทุกที่ ทุกเวลาครับ”</p>	<p>“ควรยกเลิก มาตรการนี้ไป ใครว่าร้ายกล่าวเท็จก็สู้คดีหมิ่นประมาทได้เป็นปกติ อย่าให้คนชั่วๆ เอากฎหมายไว้ปกป้องตัวเอง ทั้งๆตัวเองเลวสุดจะเลวโดยไม่รู้จะเอาคำไหนมาเทียบความเลวร้ายที่ทำ ฉะนั้นคนเลวๆไม่ควรได้รับการนับถือ”</p> <p>“ทำยังกับเด็กที่หวังดีกับสถาบัน เป็นอาชญากรร้ายแรง #คนเท่ากับคน”</p> <p>“ไม่ผิดกลัวอะไร ไม่ผิดหนีทำไม ...คำถามที่สลิ้มมักใช้กับผู้อื่นต่าง เราจึงอยากถามกลับว่า ไม่ระยำตำบอนจริง ไม่เหยียดดูไรสัตว์จริงจำเป็นอะไรต้องมีกฎหมายคุ้มครองเป็นพิเศษทั้งที่กฎหมายหมิ่นประมาทตามหลักสากลทั่วไปก็มีให้ใช้อยู่แล้ว?”</p>
---	---

<p>23 ต.ค. 64</p>	 <p>Withaya Watanastien Talacthaisri 23 ตุลาคม 2564 · 16:48 น. · ๒</p> <p>https://www.kroobpa.com/look/615612 หลายวันมาที่ ทีวีี่จะรวมผู้ติดเชื้อโควิด-19 มาเป็นรวม! สถิติ! 10 อันดับติดเชื้อโควิด ของผู้ติดเชื้อรายวัน-สถานการณ์ 5 จังหวัดที่ยังมีว: วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2564 สถิติผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายวันตามสภาพ: อันดับจังหวัดที่ใช้จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดเป็นเกณฑ์ตามในยอด: โดยเรียง ตามเมืองดังนี้ 1. กรุงเทพมหานคร ผู้ติดเชื้อรายวัน 935 ราย ยอดสะสม 292,785 ราย 2. สงขลา 695 ราย ยอดสะสม 42,342 ราย 3. นครศรีธรรมราช 640 ราย ยอดสะสม 25,481 ราย 4. เชียงใหม่ 512 ราย ยอดสะสม 32,479 ราย 5. ปทุมธานี 445 ราย ยอดสะสม 13,780 ราย 6. สงขลา 434 ราย ยอดสะสม 37,646 ราย 7. สมุทร 373 ราย ยอดสะสม 90,855 ราย 8. เชียงใหม่ 356 ราย ยอดสะสม 13,343 ราย 9. สุพรรณบุรี 312 ราย ยอดสะสม 120,267 ราย 10. ลำปาง 253 ราย ยอดสะสม 17,283 ราย หรือ อันดับจังหวัดด้วย: ตาม: ในส่วนสถานที่ตั้งของผู้ติดเชื้อ: อันดับ: จากเมือง 508 ราย วันที่ 23 ตุลาคม 2564 ของจังหวัด: ลำปาง 17 ราย อันดับ 7 ของจังหวัด จากเมืองคือ 373 ราย</p>	<p>“สถานการณ์โควิด วันที่ 23 ตุลาคม 2564” ประทุจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 438 1164 754"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	3	1	0	2	1	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	3	1	0																									
2	1	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 1 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“สงขลาบ้านเรายังหนักนะมาจากคลัสเตอร์ไหนสักที่วัคซีนก็ฉีดกันไปมากแล้วทำไมมันยังมากจังนี่”</p> <p>“พวกเรา ประชาชนคนในพื้นที่ ช่วยกันดูแลคนจร ญาติพี่น้องจากหลายครอบครัว ที่ยังเดินทางข้ามชายแดนเข้าออก อย่างไม่ถูกต้อง ด้วยสาเหตุอันใดด้วยครับ เจอตัว เห็นมีทีไรธแจ้งผู้นำชุมชนให้ตรวจสอบครับ”</p> <p>“เป็นกำลังใจให้ครับ”</p> <p>“ผู้ผู้จะดูแลตัวเองด้วยนะจะเดี๋ยวก็ดีขึ้นค่ะ ”</p>																												

23 ต.ค. 64	 <p>สถานการณ์ COVID-19 ในประเทศไทย 23 ตุลาคม 2564</p> <p>ผู้ป่วยวันนี้ +10,182 เสียชีวิตวันนี้ +9,742</p> <p>หายกลับบ้านแล้ว 1,693,203 เสียชีวิตสะสม 1,812,268</p> <p>ผู้ป่วยหายแล้ว 101,803 เสียชีวิตแล้ว 74</p>	<p>“ขอดผู้ติดเชื้อโควิด วันที่ 23 ตุลาคม 2564” ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 443 1160 758"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	2	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	2	1	0																									
2	0	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 3 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ขอเป็นกำลังใจให้บุคลากรทางการแพทย์ทุกท่านครับผมเราใกล้จะชนะครับ”</p> <p>“คนคิดโควิดอย่ามันนอนใจรีบกินฟ้าทะลายโจรฆ่าเชื้อให้ตายก่อนมันจะลงปอดหายใจไม่ออก”</p>																												

23 ต.ค. 64

“สิ่งแรกที่ยากทำหลังยกเลิกคอร์ฟีว”
 ประท้วงจากทางการเมือง ระดับความ
 รุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	48	1	0
2	27	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้
 ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประท้วงจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ
 สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 48 ความคิดเห็น และระดับความ
 รุนแรงที่ 2 จำนวน 27 ความคิดเห็น เช่น
 “เวียงยังยักไม่ทัน ไอ้เดรัจฉานป่วนเมือง”
 “เด็กเวรรู้จักเวรกรรมชะบ้างคิดแต่ทำร้ายคนอื่น”
 “เม็งใช้เงินโครงการของลุงปาววะ ไอ้??”
 “ไอ้บอลนี่ เที้ยสุดๆ เลี่ยม ใส่ร้ายทุกเรื่อง เจอหน้าเม่งนะ กระที่บเม่งจริงๆ เลว”
 “มีใครเอาคับเม็งไอ้โง่”

<p>23 ต.ค. 64</p>	 <p>Withaya Watanathan 23 ตุลาคม 2564 · ๒</p> <p>เนื่องในโอกาสที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศนโยบาย ไปคนละละแวกกันเพื่อพัฒนาประเทศไทย</p> <p>Suphanat Aphinyan 3 likes · ๒</p> <p>ก็ให้ฉันรู้ไปว่าประเทศไทย</p> <p>สัมปทานดาวเทียม 30 ปี สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่ 10 กันยายน 2564 แต่จริงหรือไม่ที่ผู้มีอำนาจหน้าได้รับมรด ชอบ ก็ยังคงผูกขาดไว้บริษัทยักษ์เดิมดำเนินการต่อไป อีก 3 เดือน?</p> <p>ต้องการตั้งฯ ว่า ทบ. ข้าราชการ อเนกมานุสรณ์ เขาอำนาจ อะไรมาให้อเนกบุตร? แต่การผูกขาดดังกล่าวได้ผ่าน มติของคณะรัฐมนตรีหรือไม่?</p> <p>หากพฤติการณ์ดังกล่าวไม่ได้มีอำนาจที่ชอบด้วย กฎหมายมารองรับ อีกทั้งยังไม่ได้ผ่านมติของคณะ รัฐมนตรี แต่กลับสามารถกระทำได้ โดยที่ไม่มีใครต้อง รับผิดชอบด้วยการติดคุก ก็ให้ฉันรู้ไป</p> <p>สักให้ฉันรู้ไปว่าประเทศไทย</p> <p>ตกลงอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนชาวไทยหรือเป็น ของนักการเมืองกันแน่?</p>	<p>“รมต.เจ้ากระทรวง สมควรชี้แจงเรื่อง สัมปทานดาวเทียม 30 ปี นี้ต่อที่ประชุม กรม.” ประทศุษาจากทางการเมือง ระดับ ความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 494 1142 813"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>18</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>11</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	18	1	0	2	11	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	18	1	0																									
2	11	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับ ของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทศุษาจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถ จำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 18 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 11 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ก็บอกแล้วว่า การเมืองเป็นเรื่อง ubad ใครอยากเป็นคน ubad ให้เล่นการเมือง.”</p> <p>“นักการเมืองประเทศนี้มันช่วยอะ มี สส. 500คน คนชั่วๆ 450คน”</p> <p>“พวกไอ้เหลี่ยมเปล่าสงสัย55555”</p> <p>“ไม่คิดเลยว่าถ้าเป็นหีบในรัฐบาลชุดนี้เอาไว้ทำไมรัฐมนตรีที่รับผิดชอบกระทรวงนี้”</p> <p>“ประเทศของเราหรือนี้ไม่มีความพร้อมเลยหรือครับท่านรัฐมนตรีทั้งรัฐมนตรีทั้งรัฐมนตรีหมดล้มประชาชน แล้วยังไม่มีการเตรียมตัวเลยอีกสามเดือนประเทศเสียหายเท่าไรครับ”</p>																												

23 ต.ค. 64	 <p>Warit ChuangChot 23 ตุลาคม 2018 กรวิฑฒนา โลกเพอง ...พอเออะ!...</p> <p>คำ"พอเพียง" เย็นไรไม่เข้าหู ด้วยความโลภเพองผู้ไม่รูหาย จึงหมกมุ่นหมองมัววอบาย มีง "พอเออะ" ใฮ่ฟาย พอได้แล้วมีอ!</p>	<p>“คำว่าพอเพียงยังไม่เข้าหู ก็ควรพอเออะ”</p> <p>ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>290</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>234</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>8</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	290	1	0	2	234	2	0	3	8	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	290	1	0																									
2	234	2	0																									
3	8	3	0																									
4	0	4	0																									
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 290 ความคิดเห็น ระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 234 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 3 จำนวน 8 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“เตรียมตัวตายได้แล้วท่านเวลาเราเหลือน้อยเต็มทีแล้ว”</p> <p>“เมื่อไหร่มันจะไปที่ชอบที่ชอบเสียที่จะลงขุมไหน”</p> <p>“ไม่ตายทีรี..”</p> <p>“เมื่อไรจะตายเบื้อมกๆ”</p> <p>“เมื่อร้ายแผ่นดินจะกลบหน้าเหลี่ยมๆของมันนะ”</p> <p>“ไอ้จัญไรไปตายซะ!”</p>																										

<p>23 ต.ค. 64</p>		<p>“เด็กรุ่นใหม่ร้องเพลงบ้านเกิดเมืองนอน” ประทุษวาจาทางการเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="739 438 1153 758"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-commend</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>7</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-commend		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	7	1	0	2	0	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-commend																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	7	1	0																									
2	0	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทุษวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 7 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“คลิปนี้น่าหนักหรือยังคะ โรงเรียนคณะครูสวดยอดมากคะ”</p> <p>“อยากแนะนำให้เปิดให้เด็กร้องหลังเพลงชาติทุกวันทุกโรงเรียนคะ เพื่อปลูกฝังความรักชาติ”</p> <p>“ไฉยน่ารักมากลูกๆ”</p> <p>“ชาติเขือเรายังใหญ่ ชาติไทยบ้านเกิดเมืองนอน”</p> <p>“ไอ้จัญไรไปตายซะ!”</p>																												

<p>23 ต.ค. 64</p>		<p>“น้ำท่วม 3 วันข้าวไม่ตาย” ประทูลวาจาทาง การเมือง ระดับความรุนแรง</p> <table border="1" data-bbox="734 391 1162 710"> <thead> <tr> <th colspan="2">comment</th> <th colspan="2">Re-comment</th> </tr> <tr> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> <th>ระดับ</th> <th>จำนวน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>70</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>44</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>0</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	comment		Re-comment		ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน	1	70	1	0	2	44	2	0	3	0	3	0	4	0	4	0		
comment		Re-comment																										
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน																									
1	70	1	0																									
2	44	2	0																									
3	0	3	0																									
4	0	4	0																									
		<p>ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทูลวาจาทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับสามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 71 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 44 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“มีแต่ควายเท่านั้นที่เชื่อ”</p> <p>“ธรรมชาติเป็นแบบนี้ทุกปีไม่เห็นจะแปลกน้ำมากน้ำน้อยมีมานานแล้วพวกสามก๊ีบเพิ่งมารู้ตอนที่ลู่เป็นนายกหรือสมัยคนอื่นเป็นนายกพวกสามก๊ีบมุดอยู่หลุมไหนถึงไม่รู้เรื่องของธรรมชาติ”</p> <p>“ควายคงชอบสินะ”</p> <p>“จะเอาอะไรไ้โง่ควายๆ พิธา อย่างมันก็แค่เปรตจริงแกเมียตัวเอง”</p>																										

23 ต.ค. 64

“ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จากการประเมินภาพรวมสถานการณ์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเมืองและผู้นำ ระบุว่า เสี่ยงประชาชนส่วนใหญ่สะท้อนผลประเมิน ให้ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชานายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีความเหมาะสมที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป โดยประชาชนยังคงมีความเห็น 68.2 % จาก “SUPER POLL” และ 16.68% จาก”

ประทฤษฎาจากทางการเมือง ระดับความรุนแรง

comment		Re-commend	
ระดับ	จำนวน	ระดับ	จำนวน
1	70	1	0
2	41	2	0
3	0	3	0
4	0	4	0

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นต่อ Facebook ช่วงที่ 4 ในวันที่ 23 ต.ค. 64 การใช้ระดับของคำเพื่อแสดงออกทางความคิดประทฤษฎาจากทางการเมือง Hate Speech ใน 4 ระดับ

<p>สามารถจำแนกได้เป็น ระดับความรุนแรงที่ 1 จำนวน 70 ความคิดเห็น และระดับความรุนแรงที่ 2 จำนวน 41 ความคิดเห็น เช่น</p> <p>“ลุงต้องอยู่อีก 5 สมัย รวม 20 ปี ให้คนเอี้ยมันตายให้หมด ไทยจะกลายเป็นสวรรค์”</p> <p>“สมควรที่สุดแล้วที่มีลุงตู่เป็นนายก ถ้าเป็นไปได้ไม่ต้องเปลี่ยน นายกเลยได้จะดีเป็นอย่างมาก เพราะอย่างน้อยๆท่านจะรู้ในวงราชการว่าต้องปัดดับตรียางไรได้ไม่มากนักน้อย คิดดูว่าถ้าเป็นคนทั่วไปจะรู้ระบบราชการสักแค่ไหนก็ไม่เท่านายกคนนี่เพราะยังไงท่านก็มาจากทหาร จึงจะรู้ดีกว่าคนที่ได้ผ่านการนี้มาก่อน จริงมั้ยคะ”</p> <p>“ลุงตู่สู้ๆจะเป็นกำลังให้ลุงรักลุงขอให้ป็นนายกยาวนานๆ”</p>	
--	--

บทที่ 6

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์สูงตุมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมเป็นอย่างไร

2. เพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์สูงตุมาอยู่กลุ่มนี้และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม มีลักษณะเนื้อหาอย่างไร 1

โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ปรากฏ ซึ่งกำหนดเลือกจากเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับประทุษวาจา บนหน้าแฟนเพจเฟซบุ๊ก เซียร์สูงตุมาอยู่กลุ่มนี้และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์ 1 และการชุมนุม นำมาทำการสรุปความถี่ ด้วยโปรแกรมกระดานคำนวณ (Microsoft office Excel) โดยเริ่มเก็บข้อมูลช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนตุลาคม พ.ศ.2564 รวมทั้งสิ้น 4 เดือน ในการเก็บข้อมูลและลงข้อมูลด้วย Coding Sheet และทำการรวบรวมเนื้อหา ด้วยการสำรวจค้นหาคำประทุษวาจา ที่มีการสื่อสารและโพสต์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ศึกษา

6.1 สรุปผลการวิจัย

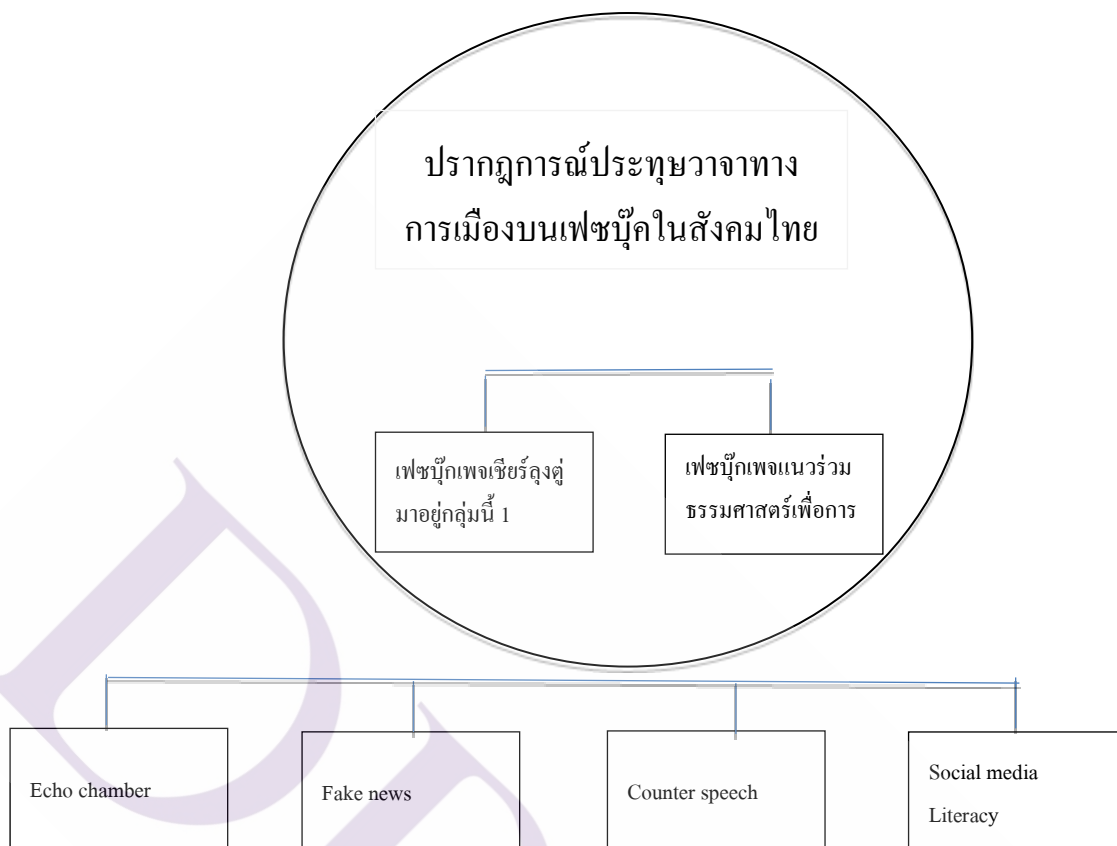
โดยมีผลการศึกษา แบ่งเป็นประเด็นหลัก 4 ด้าน ดังนี้

1. การเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของคนและส่งผลกระทบต่อประทุษวาจาทางการเมือง (Echo chamber)

2. สงครามปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารสีดำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารด้อยค่าฝ่ายตรงข้าม (Fake News)

3. ความคาดหวังในการต่อต้านประทุษวาจาการสื่อสารประเด็นทางการเมือง (Counter / Hate/ Speech)

4. แนวทางการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ต่อผู้รับสารของเพจการเมือง (Social media Literacy)

1. การเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของคนที่มีผลกระทบต่อประทุษาจากทางการเมือง (Echo chamber)

Echo Chamber คือ สภาพการณ์ที่ข้อมูลข่าวสาร ความคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคล ถูกตอกย้ำต่อไป จึงอาจทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างหลากหลาย เป็นการตอกย้ำแนวคิดและทัศนคติความชื่นชอบแบบเดิม ๆ ของบุคคลอย่างต่อเนื่อง แทนที่จะเป็นการมีโอกาสเปิดรับแนวคิดหรือได้เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นผ่านการรับรู้ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น เฟซบุ๊ก ที่กำลังเป็นช่องทางสำคัญต่อการเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารที่บุคคลมีความสนใจและชื่นชอบรวมถึงการเลือกเข้าร่วมกับกลุ่มสนทนาในเนื้อหาหรือประเด็นที่สนใจร่วมกัน โดยเฉพาะกรณีความสนใจของบุคคลต่อการเข้าร่วมกับกลุ่มการเมืองแนวทางใด ๆ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นจากยอดผู้ติดตาม (Follower) หรือยอดการกดไลค์ กดแชร์ ในแต่ละเพจการเมืองต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊กเพจ เชียร์ลุงตุ๋มาอยู่กลุ่มนี้ 1 มีจำนวนผู้ติดตามสมาชิกทั้งหมด 253,389 คน (โดยเก็บข้อมูลเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2564) แนวร่วมธรรมชาติศาสตร์และการชุมนุม มีจำนวนผู้ติดตาม 547,419 คน) โดยเก็บข้อมูลเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2564 filter bubble ที่จะคอยคัดกรองข้อมูลข่าวสารที่ผู้ใช้บริโภคข้อมูลข่าวสารอยู่เป็นประจำ ในการกดไลค์ หรือกดแชร์นั้น ระบบก็จะบันทึกจดจำและจะทำการคัดกรองข้อมูลเหล่านี้ให้

อยู่ซ้ำ ๆ จนทำให้ผู้ใช้มีการเปิดรับข้อมูลเพียงด้านเดียว พอเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารอีกฝ่ายหนึ่งก็อาจทำให้เกิดการมีความไม่พอใจกับ แนวคิด ทักษะคิด รวมไปถึงการโต้แย้งตอบโต้ด้วย ประทศุวจาตามปรากฏในงานวิจัยนี้

2. สงครามปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารสีดำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารด้อยค่าฝ่ายตรงข้าม (Fake News)

แนวคิดการสร้างปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (information operation : IO) ในสังคมเกิดขึ้นมานานแล้ว แม้ว่าในยุคแรก ๆ จะไม่ได้ใช้ชื่อเรียกแบบนี้ สำหรับสังคมไทยคำว่า ไอโอ “IO” เริ่มมีการนำมาใช้และเป็นที่รู้จักเผยแพร่กันมากในช่วงปีนี้ จนกลายเป็นคำ 5-4 นิยมใช้ในเชิงลบ เพื่อด้อยค่าความเห็นจากข่าวสารที่ไม่เห็นด้วย หรือเชื่อว่าเป็นข้อมูลจากฝ่ายตรงข้าม

สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเฟสบุ๊ก นับเป็นวิธีที่สอดคล้องกับการทำปฏิบัติการข่าวสาร ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีการใช้ระบบเอไอบันทึกข้อมูลและพฤติกรรมของคนที่มีความเห็นคล้าย ๆ แล้วทำการคัดเลือกข้อมูลให้ตรงตามความสนใจของผู้ใช้ยังเป็นการเพิ่มพลังการโน้มน้าวใจของผู้คนให้มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันพร้อมๆกันได้โดยง่าย

ถ้าผู้ส่งสารที่มุ่งผลิตเนื้อหาตามแนวทาง IO ประเภทสีเทา หรือประเภทสีดำ ท้ายที่สุดจะเข้าข่ายประทศุวจา (hate speech) เป็นการสะท้อนความเกลียดชัง อารมณ์และความรู้สึกของผู้คน เมื่อคนในสังคมที่ได้รับข่าวสารลักษณะเช่นนี้ฟังซ้ำ ๆ ทุกวัน ตามคำพูดที่ว่า “น้ำหยดลงหิน ทุกวันหินมันก็กร่อนตัวอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อาสร้างบรรยากาศที่ส่งผลต่อความรู้สึกและทัศนคติ” โดยเฉพาะในฐานะผู้ที่ต้องการอำนาจทั้งทางด้านการเมือง ด้านธุรกิจ หรือด้านอื่น ๆ ที่เชื่อว่า พลังข้อมูลข่าวสารคือ พลังอำนาจ จึงมุ่งสร้างข่าวสารตามบริบทที่ประชาชนสนใจเน้นในส่วนที่องค์กรจะได้ประโยชน์สูงสุด และมีการขยายขอบเขตเนื้อหาในวงกว้างออกไปตามปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อาทิ การทำให้มีอารมณ์ร่วมต่อประเด็นการเมืองจนนำไปร่วมชุมนุมแสดงออกทางการเมือง

3. ความคาดหวังในการต่อต้านประทศุวจากับการสื่อสารประเด็นทางการเมือง (Counter (Hate) Speech)

ประทศุวจาทางการเมืองบนเฟสบุ๊ก กล่าวได้ว่า ประทศุวจากันนั้นมีมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์นานแล้ว ในอดีต อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ใช้วิธี properganda พูดทุกวันซ้ำ ๆ เพื่อให้คนในประเทศเยอรมันในขณะนั้นเกลียดชวาวิว จนนำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ชวาวิว มากกว่า 2 ล้านคน ประทศุวจาทางการเมืองไม่จำเป็นต้องเป็นคำหยาบคายเสมอไป แต่อาจใช้ถ้อยคำอื่น ๆ ที่ไม่ต้องหยาบคายแต่สามารถเข้าไปถึงหัวใจของผู้รับฟัง หากผู้ใช้เฟสบุ๊ก มีการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

ทางการเมืองที่เลือกข้างหรือเป็นแฟนคลับของกลุ่มการเมืองนั้น ๆ ผู้ใช้ก็จะตกอยู่ในสถานะ Echo chamber โดยมี filter bubble เป็นตัวที่คอยคัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่ถูกใจผู้ใช้อยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มอื่น และเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มอื่นที่ไม่ตรงกับแนวคิดและทัศนคติของตนเอง ก็อาจจะมีการแอบดูอยู่เฉย ๆ หรือ ก็ใช้ประทุษวาจาโต้ตอบกันไปมาในหัวข้อหน้าเพจเฟซบุ๊ก

ดังนั้นควรต้องมีการปฏิบัติการ Counter (Hate) Speech การตอบโต้การแสดงออกซึ่งความเกลียดชัง ด้วยการสืบค้นข้อมูล ศึกษาค้นคว้า ชี้แจงเหตุผล หรือแง่มุมใหม่ ๆ ในประเด็นที่ถูกแสดงความ เกลียดชัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ต่อพื้นที่สาธารณะ ได้มีความเข้าใจที่มีความกระจ่างชัดแจ้ง และมีมุมมองที่เปิดกว้างมากมีความหลากหลายและมีการรับฟังกันในประเด็นดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ไม่ได้แปลว่าเราจะสามารถสร้าง counter speech ได้เสมอไป โดยไม่ต้องจัดสร้างอะไรให้ เป็นระบบมากขึ้น

4. แนวทางการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ต่อผู้รับสารของเพจการเมือง (Social media Literacy)

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศศาสตร์และแอดมินเพจการเมือง ได้ให้แนวคิดและความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้ใช้เฟซบุ๊ก โดยส่วนใหญ่ทราบดีอยู่แล้วว่า ควรปฏิบัติอย่างไรทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์รวมไปถึงพื้นฐานครอบครัวที่เติบโตมาด้วยว่าเป็นอย่างไร เพราะปัจจุบันมีการใช้เฟซบุ๊กที่มีการสร้างตัวตนเสมือนจริง มีการแอบแฝงเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และเวลาที่มีการตอบโต้ด้วยประทุษวาจา ก็จะใช้อภัยคำหยาบคาย รุนแรง เพราะไม่ต้องรับผิดชอบการกระทำใด ๆ เพราะไม่ใช่ เฟซบุ๊ก แสดงตัวตนจริง สิ่งเหล่านี้จึงยังคงเป็นปัญหาในโลกสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน

ดังนั้น การรู้เท่าทันสื่อ โดยเฉพาะสื่อดิจิทัล (Media literacy / digital literacy) จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นกับผู้รับสารในสังคมที่สื่อสารข้อมูลร่วมกัน โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ต้องการแสดงความคิดเห็นผ่านทางเพจทางการเมือง จะเห็นได้จากผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา ที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่สื่อสารประทุษวาจาที่ระดับความรุนแรง แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าหลายภาคส่วนได้ออกมาตรการรู้เท่าทันสื่อต่าง ๆ แต่ในความเป็นจริงแนวทางที่จะเกิดขึ้นได้จริงขึ้นอยู่กับผู้ใช้ และหัวข้อที่โพสต์ด้วยว่า ประเด็นเรื่องอะไร ซึ่งหากเป็นด้านทางการเมืองโดยตรงอาจมีความเป็นไปได้ยากกว่าเนื้อหาประเภทอื่น ๆ

6.2 อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญการเมืองมีผลต่อการผลิตประทุษาจากที่เกี่ยวกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เชียร์ลุงคู่มืออยู่กลุ่มนี้ 1 และเพจของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม เป็นอย่างไร

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นพบว่า มีการเคลื่อนไหวของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล โดยการออกไปชุมนุมกิจกรรมคาร์ม็อบ เดินทางไปยังทำเนียบรัฐบาลและสถานที่สำคัญทั่วประเทศระหว่างช่วงเวลา 12- 13 กันยายน 2564 ซึ่งการที่ผู้ชุมนุมรวมตัวบริเวณแยกสามเหลี่ยมดินแดงได้เกิดมีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับกลุ่มผู้ชุมนุม ทั้งนี้ เพจที่มีความเคลื่อนไหวและสื่อสารกระตุ้นประชาชนนำไปสู่การชุมนุม คือ เพจแนวร่วมธรรมศาสตร์เพื่อการชุมนุม ในขณะที่เพจเชียร์ลุงคู่มืออยู่กลุ่มนี้ 1 ไม่พบว่ามีการเคลื่อนไหวทางการเมืองแต่อย่างใด

สำหรับประเด็นประทุษาจากทางการเมืองที่มีการสื่อสารและพัฒนาจนส่งผลให้เกิดการชุมนุมจะเกิดขึ้นได้ มักจะต้องมีผู้จัดตั้ง (organizer) เป็นแกนนำ เป็นนายทุน หรือมีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้ผลประโยชน์ทางการเมือง ถึงแม้ว่าปัจจุบันการชุมนุมจะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีไปก็ตาม แม้การชุมนุมจะมีแนวคิดที่คืออะไร ถ้าไม่มีผู้จัดตั้งก็อาจไม่มีประโยชน์อะไร โดยผลการศึกษา พบว่า เพจใครเชียร์ลุงคู่มืออยู่กลุ่มนี้ 1 ยังไม่ปรากฏผู้จัดตั้งที่ชัดเจน จึงมักไม่มีการสื่อสารที่จะสามารถดึงแนวร่วมหรือผู้ใช้เพจออกมาชุมนุมร่วมกันได้เลย ในทางตรงกันข้ามกับเพจแนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ สามารถสื่อสารกับแนวร่วมหรือผู้ใช้เพจจนมีแนวคิดที่เห็นร่วมกันในทิศทางเดียวกัน จนไปสู่การเรียกร้องและเชิญชวนให้ออกมารวมกลุ่มจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ จนถึงระดับการชุมนุมประท้วงหรือใช้ความรุนแรงต่อต้านร่วมกันในที่สาธารณะได้จริง

นอกจากนั้น การศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่เนื้อหาที่ใช้ในเพจที่ มักจะเป็นการใช้ 2 คำหยาบคาย ซึ่งจะอยู่ที่ระดับความรุนแรง 1, 2 และ 3 ตามลำดับ อาทิ “*มึงลาไปตายซะ ไอ้ควย ไอ้หัวขวด ไอ้เงาะป่าสาไกร*”, “*มีข้อเสนออื่นที่ดีกว่าที่มึงควรน้อมรับคือ*”, “*มึงไปตายซะ*”, “*ขอให้มีเส้นเลือดในสมองแตกนะจ๊ะๆ*”

ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ไม่พบเนื้อหาในระดับที่ 4 คือ ขันการขู่ข่มให้มีการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย (Inciting discriminatory violence) ที่มี 2 ลักษณะคือ การปลุกระดมอยู่ร่วมกันด้วยคำพูด กับ การปลุกระดมอยู่ร่วมกันด้วยการกระทำ และการขู่ข่มปลุกปั่นให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือชักชวนให้ทำลายล้างคนหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อหรืออุดมการณ์ที่ต่างกันเพื่อปกป้องกลุ่มของตน ตลอดจนการสื่อสารประทุษาจากประเด็นทางการเมืองจนนำไปสู่การกระทำผิดที่รุนแรง ได้รับบทลงโทษทางกฎหมายกำหนด

ในทางกลับกัน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกเพจ เชียร์ลุงตู่อยู่กลุ่มนี้1 และเพจ ธรรมชาติและการชุมนุม ที่มีการใช้ประทุษวาจาทางการเมืองต่อกันอย่างรุนแรงนั้น แต่ในกรณี ประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์โควิด 19 สายพันธุ์เดลต้าระบาดมียอดผู้ป่วยสูงขึ้นในช่วง เดือน กรกฎาคม – ตุลาคม 2564 ในกลุ่มเชียร์ลุงตู่มาอยู่กลุ่มนี้1 ได้มีการโพสต์ที่แสดงออกถึงการ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดและการสื่อสารของรัฐบาลที่ผ่านทั้งสื่อกระแสหลักและ โซเชียลเน็ตเวิร์คโดยมีการแสดงออกผ่านการโพสต์ข้อความ อาทิ “มีความคิดแค่นี้เองหรือทุกคน ไม่ได้ทำงานเพื่อเงินนะครับ ทุกคนทำงานด้วยใจ ทำไมคุณไม่คิดกันบ้าง ถ้าคุณปล่อยให้บุคลากร ทางการแพทย์ป่วยกันมาก ประเทศจะเดือดร้อนอีกขนาดไหนต้องให้คนที่ทำงานก่อนชิครับ ไม่ใช่ คนที่ไม่ทำงานก็ได้ด้วย มันเห็นแก่ตัว”

The image shows two screenshots. The left one is a Facebook post from Withaya Watanastian, dated 26 July 2021, discussing the impact of the COVID-19 Delta variant and the role of healthcare workers. The right one is a poster for a campaign titled '#เก็บไฟเซอร์ไว้ให้ใคร' (Who will we keep the Pfizer for?), dated 27 July 2021, calling for the release of Pfizer vaccines to healthcare workers.

Withaya Watanastian ได้แชร์ลิงก์
26 กรกฎาคม · ๕
<https://www.naewna.com/local/590555...>

จัดการไปเลยครับ บุคลากรทางการแพทย์ด่านหน้า
ประจำโรงพยาบาลสนาม รุมทำงานอย่างหนัก
เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วย เป็นงานที่หนักหนาสาหัสมาก
สธ.เพิ่มศักยภาพ 'รพ.บุษราคัม' ดูแลผู้ป่วยโควิดสีแดง
เสนอขึ้นค่าแรงเจ้าหน้าที่
วันจันทร์ ที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2564

สธ.เพิ่มศักยภาพ "รพ.บุษราคัม" ระดมแพทย์และเภสัชกร เขตสุขภาพเขต
3 คน พยาบาลจังหวัดละ 3 คน รองรับผู้ป่วยสีแดง พร้อมสร้างขวัญกำลังใจ
ปฏิบัติงาน เติมน้ำดื่มเพิ่มค่าตอบแทน 3 เท่าจากการทำงานหนัก
26 กรกฎาคม 2564 นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต ปลัดกระทรวง
สาธารณสุข กล่าวว่า นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายสาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข มีความห่วงใยผู้ป่วยโควิด-19 ต้องการให้ทุกคนได้เข้าสู่
ระบบการรักษา โดยกลุ่มสีเขียวที่ไม่มีอาการหรืออาการเล็กน้อยได้รับการดูแลที่
บ้านหรือในชุมชน ติดตามดูแลโดยทีมปฏิบัติการเชิงรุก Comprehensive
COVID-19 Response Team (CCR Team) สำหรับการดูแลผู้ป่วยกลุ่มสีเหลือง
และกลุ่มสีแดงที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น กระทรวงสาธารณสุขได้ให้โรงพยาบาล
บุษราคัมร่วมดูแล ขณะนี้เริ่มมีผู้ป่วยใหม่วันละ 300 กว่าราย ยอดผู้ป่วยสะสม
ตั้งแต่ 14 พฤษภาคม - 17 กรกฎาคม 2564 จำนวน 9,435 ราย ในช่วง 1
สัปดาห์ที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นถึง 2,622 ราย ทำให้อยอดผู้ป่วย ณ วันที่ 25 กรกฎาคม
2564 มีจำนวนสะสม 12,057 ราย ขณะนี้มีผู้ป่วยนอนรักษาในโรงพยาบาล
3,610 ราย กลับบ้านไปแล้ว 8,000 กว่าราย

แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม - United Front of Thammasat and
Demonstration
26 กรกฎาคม · ๕
[แนวร่วมธรรมศาสตร์ฯ ชาติประชาชนเคียงข้าง]

ขอชวนบุคลากรทางการแพทย์และประชาชน
นับถอยหลังการนำเข้าไฟเซอร์ 1.5 ล้านโดสไปด้วยกัน

#เก็บไฟเซอร์ไว้ให้ใคร
ร่วมเรียกร้องให้ข้อมูลการจัดสรร กระจายวัคซีนเป็น
ข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน

**พรุ่งนี้ 27 กรกฎาคม พบกันที่สถานทูตอเมริกา
เพื่อยื่นจดหมายเปิดผนึก
ชวนจับตาไทยกระจายไฟเซอร์!**

ในขณะที่ เมื่อเกิดปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับโรคระบาด สมาชิกเพจเชียร์ลุงตู่มาอยู่กลุ่มนี้1 มีผู้ใช้เข้ามาวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานบริหารจัดการของรัฐบาล ทั้งเรื่องการจำหน่ายแจกจ่าย วัคซีนที่ล่าช้า ไม่ทั่วถึง การรักษาไม่ทันที่กับสถานการณ์ขณะนั้น ๆ รวมถึงการบริหารงาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาเป็นไปในทิศทางเดียวกับเพจธรรมชาติและการชุมนุม ทั้งยังโพสต์ เนื้อหาการแนะนำรายละเอียดสถานที่ติดต่อโรงพยาบาล การดูแลรักษาตนเองหากเกิดติดเชื้อโควิด 19 การจัดตั้งโรงพยาบาลสนามโดยกองทัพหรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้การสื่อสาร ประทุษวาจาทางการเมืองลดลงอย่างเห็นได้ชัด

ดังนั้น ปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวที่สำคัญทางการเมืองไม่ได้ส่งผลต่อการผลิตประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ และแนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประเด็นการสื่อสารประทุษวาจา นั้น ๆ มีผู้จัดตั้ง (Organizer) จัดการหรือไม่ เนื่องจาก เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงกับผู้ใช้ที่มีความชื่นชอบหรืออุดมการณ์ทางการเมืองเฉพาะกลุ่มได้โดยง่าย ด้วยคุณลักษณะของสื่อสังคมเครือข่ายที่ไม่ถูกจำกัดเรื่องขอบเขตพื้นที่ ไม่ถูกจำกัดเรื่องเวลาและเนื้อหา ช่วยทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองขยายตัวได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ประกอบกับรูปแบบการเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของตน) Echo chamber) ยิ่งเป็นแรงส่งหรือแรงผลักดันที่ส่งผลต่อประทุษวาจาทางการเมือง ในเรื่องการเพิ่มระดับความรุนแรงและการโต้ตอบกันอย่างไม่สิ้นสุด การที่เฟซบุ๊ก ถูกใช้เป็นเครื่องมือของแต่ละฝ่ายที่ทำการลดคุณค่าฝ่ายตรงข้ามผ่านประทุษวาจาของประเทศไทยนั้น ยังมีความแตกต่างกับต่างประเทศ ที่มีการใช้ประทุษวาจาถึงระดับความรุนแรงขั้นที่ 4 คือ มีการก่อการร้าย การทำลายชีวิต ตลอดจนใช้เพื่อการเหยียดเชื้อชาติ ศาสนา หรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง

การที่ประทุษวาจา นับเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือจากแนวคิดสงครามปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารตีค่า (Information Operation : IO) ที่มีการนำมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารด้วยคำฝ่ายตรงข้าม (Fake News) ผู้ส่งสารที่มุ่งผลิตเนื้อหาตามแนวทาง IO ประเภทสีเทาหรือประเภทสีดำ จนท้ายที่สุดก็พัฒนาเข้าข่ายประทุษวาจา (Hate Speech) จึงเป็นการสะท้อนความเกลียดชัง อารมณ์ และความรังเกียจของผู้คนในแต่ละสังคม เมื่อได้มีการเปิดรับข่าวสารลักษณะเช่นนี้ซ้ำ ๆ ทุกวัน ตามคำพูดที่ว่า “น้ำหยดลงหินทุกวัน หินมันก็อ่อน”

ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบ ควรมีการโต้ตอบประทุษวาจาการสื่อสารประเด็นทางการเมือง (Counter / Hate Speech) ซึ่งได้มีการพัฒนาและริเริ่มใช้กันตามแนวทางจากต่างประเทศหลากหลายรูปแบบ ดังที่ ชาญชัย ชัยสุโกศล (2554) ได้นำเสนอหนทางที่เป็นไปได้ ในกรณีไม่ว่าจะในแง่ดีหรือไม่ดี ด้วยองค์ประกอบ 5 ข้อ ดังนี้

1. การตอบโต้ด้วยความรุนแรงทางกายภาพ ได้แก่ เมื่อมีความรุนแรงเกิดขึ้นจาก Hate speech ก็ต้องใช้กำลังจัดการ เพื่อยุติคนที่ใช้ถ้อยคำการสื่อสารอันชั่วร้ายให้เกิดความรุนแรง อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ของการเลือกใช้วิธีการนี้ อาจจะยังทำให้เกิดความรุนแรงลุกลามบานปลายมากยิ่งขึ้น

2. การเซ็นเซอร์ปิดกั้นแหล่งผลิต หรือช่องทาง Hate speech ได้แก่ การให้รัฐบาลหรือตัวกลางเข้ามาควบคุม ไม่ให้มีการสื่อสารความเกลียดชังแพร่กระจายออกไป แต่วิธีกันนี้ถือได้ว่าขัดแย้งกับมาตรา 1 ของรัฐธรรมนูญประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างรุนแรง แต่ในบริบทของประเทศไทยวิธีการนี้ อาจจะช่วยระงับความรุนแรงได้ชั่วคราว แต่ก็ยังไม่สามารถหยุดยั้งผู้ใช้ Hate speech

ได้ทั้งหมด เพราะผู้ใช้บางคนยังมีหนทางอื่น ๆ ในการสื่อสารประทุษวาจาได้อีก อาทิ การปลอมแปลงตัวตน การเปลี่ยนวิธีการยืนยันตัวตน การเปลี่ยนเซิร์ฟเวอร์ เป็นต้น

3. การใช้ปฏิบัติการต่อต้านวัฒนธรรมหรือวาทกรรมอันส่งเสริมความเกลียดชัง (Counter speech) ได้แก่ การอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเหตุผล อย่างสุภาพ ถือเป็นการแก้ไข และชี้แจงการกล่าวหาด้วยความเกลียดชัง อย่างมีสติ และเป็นไปอย่างที่มีผู้มีการศึกษาควรกระทำ ซึ่งเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศไทยและทุก ๆ ประเทศ

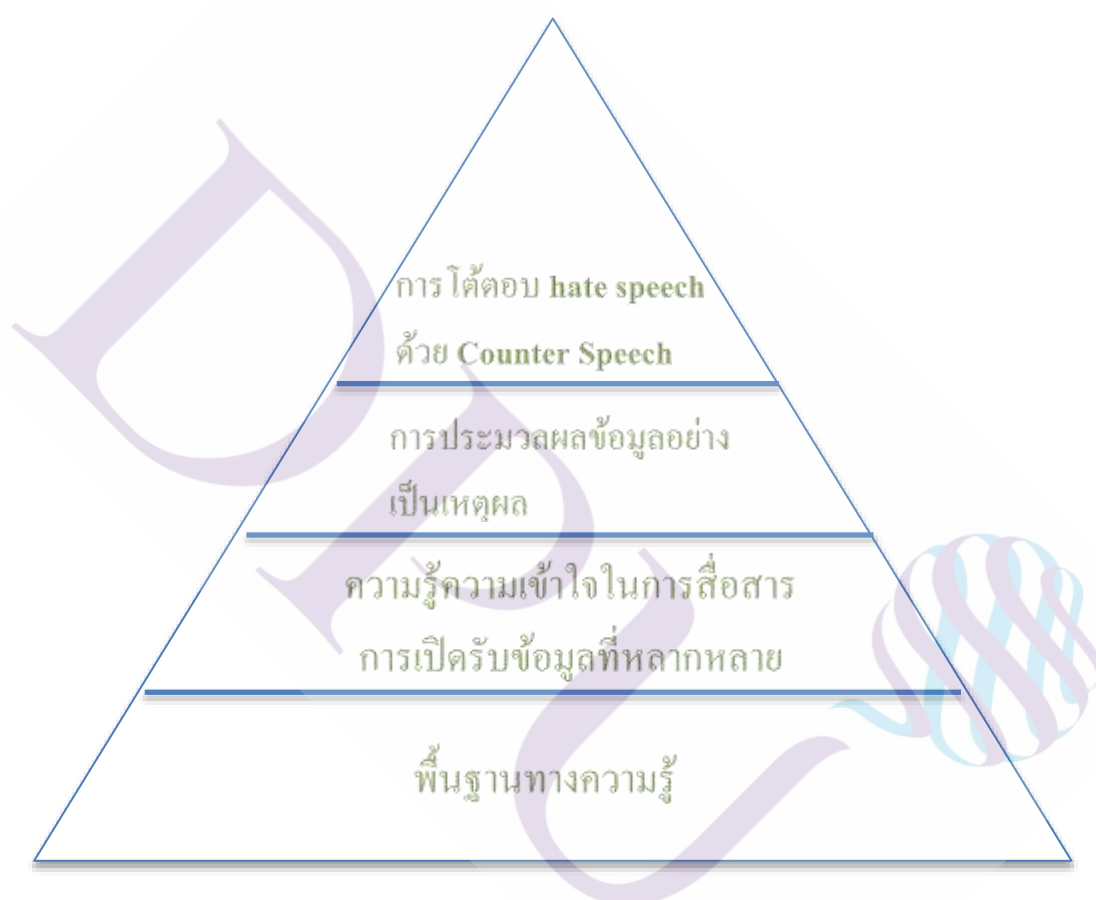
4. การทำอารยะขัดขืนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การเข้าไปปฏิบัติการบางอย่างต่อเว็บไซต์ หรือช่องทางที่เผยแพร่ Hate speech เพื่อให้ช่องทางนั้น ๆ เกิดการติดขัดด้วยทางใดทางหนึ่ง โดยอาจจะร่วมกันเข้าไปใช้งานพร้อม ๆ กัน เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน จนทำให้เว็บไซต์ที่สื่อสารประทุษวาจาใช้งานไม่ได้ทันที หรือใช้การไม่ได้ชั่วขณะ ที่เรียกว่า “เว็บล่ม” ซึ่งเทียบได้กับการนั่งประท้วงของประชาชนในโลกออฟไลน์

5. การป่วนทางวัฒนธรรม ได้แก่ การพลิกผันสิ่งที่จะสร้างความเกลียดชังให้กลายเป็นเรื่องขบขัน อาทิ กรณีการทำป้ายล้อเลียนนักการเมืองลักษณะตลก ๆ เพื่อลดทอนความรุนแรงทางความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการหาเสียง เพราะมีการใช้ถ้อยคำสื่อสารอันก่อให้เกิดความเกลียดชัง

นอกจากนั้น แนวทางการโต้ตอบหลักเหตุผล ด้วยความสุภาพ อาจเป็นแนวทางที่ช่วยลดเนื้อหา อันแสดงออกถึงความเกลียดชัง ด้วยการอธิบายเนื้อหาสาระที่เป็นขั้นตอน เป็นเหตุเป็นผล ด้วยข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า การโต้ตอบด้วยความเกลียดชังเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำซึ่งสอดคล้องกับ วารัตน์ ทักษิณวราร (2554) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองบนเครือข่ายสังคม พบว่า กระแสความขัดแย้งและวิกฤติทางการเมืองไทยในปัจจุบัน ทำให้มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างอินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) กระดานสนทนา (Wed board) หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่คลิปวิดีโอผ่านเว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) จึงเกิดเป็นสังคมออนไลน์ที่รวมตัวกัน เพื่อแสดงความคิดเห็น พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง รายงานความเคลื่อนไหวของการชุมนุม ที่มีความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูล เป็นการเปิดพื้นที่สาธารณะให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ดังนั้นการสื่อสารผ่านสังคมเครือข่าย จึงสามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านข่าวสารที่รวดเร็ว หลากหลาย เป็นพื้นที่สาธารณะขนาดใหญ่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี สร้างการมีส่วนร่วมของคนในสังคม แต่เสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก ควรต้องดำรงอยู่ภายใต้สำนึกแห่งความรับผิดชอบและจรรยาบรรณด้วยกัน

อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อสังคมเครือข่ายที่ต้องคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่กับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Potter (1998) เสนอว่า ความรู้เท่าทันสื่อ ต้องมาจากการปลูกฝังแนวคิดและมุมมอง (Perspective) ในการบริโภคสื่ออย่างเป็นระบบ ตามแบบจำลองการสร้างทักษะความรู้เท่าทันสื่อ โดยได้ประยุกต์เข้ากับเนื้อหาการวิจัยเรื่องการสื่อสารประทุษวาจาทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก ได้ดังนี้

ปัจจุบันมีบางหน่วยงาน ให้ความสำคัญทำการตรวจสอบข่าวลวง (cross check fake news) เพื่อให้เกิดความมั่นใจเรื่องความน่าเชื่อถือและความถูกต้อง ไว้วางใจได้ ต่อข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ก่อนเผยแพร่ไปยังสาธารณะ แต่ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ดังนั้นจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้ใช้สื่อสังคมเครือข่ายต้องมีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาให้ดีกว่าก่อนแชร์ออกไปทุกครั้ง เพราะการที่มีกดแชร์ไปโดยไม่ตรวจสอบข่าวลวง อาจกลายเป็นผลลบต่อกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มคนที่รู้จักมากกว่าจะเป็นผลดีในการเปิดรับข่าวสารแต่ละครั้ง นอกจากนี้ ยังมีความสนใจทำเนื้อหาถกเถียงสื่อสารด้วยความเห็นอกเห็นใจต่อกันทางสังคมเครือข่าย (empathy online) ด้วย

เหตุผลที่ว่า ถ้าเป็นประเด็นทางการเมืองได้มีการใช้ประทุษวาจาสื่อสารต่อกันขยายขอบเขตขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้าสังคมริเริ่มให้ผู้คนสามารถมีความเข้าใจคนอื่น ยอมรับ และเห็นอกเห็นใจต่อกันในการสื่อสาร โดยแต่ละฝ่ายที่พูดคุยร่วมกันอาจมีอุดมการณ์ แนวคิด ทักษะคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้สังคมไทยเติบโตและมีทิศทางการสื่อสารทางการเมืองที่ดีได้ในระยะยาว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประทุษวาจาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองที่พบในเฟซบุ๊กเพจ เซียร์ลุงตุ๋มมาอยู่กลุ่มนี้ 1 และกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมมีลักษณะเนื้อหาอย่างไรลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏ พบว่า จะเป็นการใช้คำหยาบคายที่ได้ต่อกัน โดยมีระดับความรุนแรงอยู่ที่ระดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ เนื้อหาระดับที่ 4 การขู่ข่มให้มีการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย (Inciting discriminatory violence) ประกอบไปด้วย การปฏิเสธอยู่ร่วมกัน การขู่ข่มปลุกปั่นให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือชักชวนให้ทำลายล้างคนหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อหรืออุดมการณ์ที่ต่างกันเพื่อปกป้องกลุ่มของตนประทุษวาจาในระดับนี้มักนำไปสู่การกระทำผิดที่รุนแรงซึ่งมีบทลงโทษทางกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน

สำหรับเนื้อหาประเด็นที่ทำการศึกษา ไม่พบเนื้อหาที่มีระดับความรุนแรงระดับที่ 4 ซึ่งการปฏิเสธการอยู่ร่วมกัน ตามประเด็นทางการเมืองจะมี 2 ลักษณะคือ การปฏิเสธการอยู่ร่วมกันด้วยคำพูด กับ การปฏิเสธการอยู่ร่วมกันด้วยการกระทำ ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้ พบว่า มีการปฏิเสธการอยู่ร่วมกันด้วยคำพูดเท่านั้น ยังไม่ถึงระดับการปฏิเสธที่มีการแสดงออก สอดคล้องกับ Anthony Cortese (2006) เสนอแนวคิดเรื่องระดับความรุนแรงว่า ประทุษวาจาในระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเนื้อหา วิธีการสื่อสาร และเจตนาของผู้ส่งสาร

ซึ่งมีความสอดคล้องกับวรวิภา อ่อนน่วม (2555) ศึกษาเรื่อง ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารยุคดิจิทัล พบว่า สื่อใหม่ถือเป็นการสื่อสารที่มีรูปแบบการสื่อสารใหม่ ๆ เกิดขึ้น เพื่อเพิ่มส่วนขยายทางการสื่อสารเปิดโอกาสให้มนุษย์สามารถนำเสนอเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความคิดเห็นได้อย่างเสรีบนพื้นที่ส่วนตัว หรือโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) และยังสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนที่มีพื้นที่เสมือนจริงได้ จนขยายเป็นเครือข่ายสังคมแบบออนไลน์ (Social Networking) สร้างปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้หลากหลาย ทั้งการตอบกลับในเวลาต่อมา และโต้ตอบแบบทันทีทันใด (Real Time Interaction)

สำหรับการสื่อสารยุคดิจิทัลเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีการสื่อสารกับสังคมมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นทางเลือกในการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารใหม่ ๆ รูปแบบการสื่อสาร พฤติกรรมในการสื่อสาร รวมไปถึงวัฒนธรรมการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับวลีของ มาร์แชล แมคลูฮัน ที่ว่า “Medium is the message: สื่อเป็นตัวกำหนดแนวทางการสื่อสารของมวลมนุษยชาติ” จึงอาจกล่าวได้ว่า สังคมควรต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ

ประทุษวาจาทางการเมือง ให้ความสำคัญด้วยการนำมาจัดระดับเนื้อหาความรุนแรงของประทุษวาจา เพื่อค้นหาและวิเคราะห์ได้ทราบถึงทิศทางหรือแนวโน้มความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้คนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ที่มีความแตกต่าง หลากหลายทั้งด้านอายุ การศึกษา หรือด้านความเชื่อและความสนใจทางการเมือง ที่มีการสื่อสารร่วมกันผ่านเฟซบุ๊กที่เป็นเสมือนประตูในการเปิดโลกของกลุ่มคนมีต้องการแนวร่วมหรือการสนทนาของคนที่มีความคิดเห็นทิศทางเดียวกัน

ดังนั้น การดูแลกำกับตนเองของผู้ใช้อินเตอร์เน็ตจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อลดสถานะการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ และการป้องกันจากการเกิดสถานะการเปิดรับข้อมูลที่สะท้อนอยู่เฉพาะภายในกลุ่มของตน (Echo chamber) ที่ผู้ใช้อักเสกเปิดรับแต่ข้อมูลข่าวสารที่ตนเองสนใจและมีความต้องการรับรู้เท่านั้น ทั้งที่ในโลกความเป็นจริงทุกวันนี้ ผู้ใช้สื่อสังคมเครือข่ายควรจะมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) ควบคู่ไปกับการป้องกันตนเองด้วยการสื่อสารลักษณะการตอบโต้ด้วยหลักเหตุและผล ด้วยการใช้ภาษาที่สุภาพ (Counter Speech) เพื่อเป็นการลดปัญหาความรุนแรงของการสื่อสารประทุษวาจา (Hate speech) ต่อกัน โดยเฉพาะการบ่มเพาะประทุษวาจาประเด็นทางการเมือง เพราะยังมีการสื่อสารรูปแบบที่มุ่งใช้ความรุนแรงต่อฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยมากเท่าไร ย่อมแสดงถึงความไม่ยอมรับความเห็นต่างของผู้คนในสังคม ยิ่งทำให้ไม่เกิดประโยชน์กับการสื่อสาร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ในอนาคต

6.3 ข้อเสนอแนะและการนำไปประยุกต์ใช้

1. การตระหนักถึง Echo chamber ที่สร้างความอับทวนทางความคิดจนถึงการเลือกเปิดรับไม่รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นสิ่งที่มีได้มีความพึงพอใจ ควรที่จะได้รับการแก้ไขและยอมรับจากโลกแห่งความเป็นจริงและโลกเสมือนจริง ด้วยการปลูกฝังแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ โซเชียลมีเดีย ด้วยพื้นฐานทางความรู้, ความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารการเลือกเปิดรับข้อมูลที่หลากหลาย, การประมวลผลข้อมูลอย่างเป็นเหตุเป็นผล และการโต้ตอบ Hate speech ด้วย Counter Speech

2. ภาคประชาสังคมควรมีความร่วมมือกับภาครัฐ ส่งเสริมการสื่อสารการเมืองทั้งสื่อหลักและสื่อสังคมเครือข่าย โดยนำแนวทาง Counter speech มาเป็นวิธีหลักเพื่อตอบโต้ข่าวสารที่เป็นประทุษวาจาให้กับประชาชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่เป็นทั้งผู้รับสารและส่งสารได้ทันที

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประเด็นเรื่องประทุษวาจาทางการเมือง เพิ่มเติมด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับกลุ่มเป้าหมายช่วงอายุที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น

2. ควรศึกษา ประเด็นเรื่องประทุษวาจาทางการเมืองด้วยรูปแบบอวัจนภาษา โดยศึกษาทั้งการสื่อสารผ่านภาพ การสื่อสารผ่านสัญลักษณ์ในลักษณะต่างๆ เพื่อวิเคราะห์เพิ่มเติมเชิงลึกกับแนวทางการสื่อสารและการตอบโต้ที่อยู่ในเนื้อหาข่าวสารผ่านสื่อสังคมเครือข่าย

3. ควรศึกษาประทุษวาจาทางการเมืองผ่านสื่อสังคมเครือข่าย ด้วยการเปรียบเทียบแพลตฟอร์มอื่น ๆ เช่น Twitter, Inrogram, Youtube, TikTok เพื่อให้ครอบคลุมและเห็นความหลากหลายทางการสื่อสารได้อย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กิติมา สุรสนธิ. (2555, กรกฎาคม – ธันวาคม). การรู้เท่าทันสื่อกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง .
วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, 6(2), 43-62.
- กิริณี ขาวชัย. (2558). การใช้ถ้อยคำสร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่ปรากฏบนพาดหัวข่าวหน้า
1 ในงานหนังสือพิมพ์ไทยกรณีศึกษา: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ ฉบับเดือน
มีนาคม 2556 – กุมภาพันธ์ 2557. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เทพชัย. (2557). ข้าแหละสื่อฯ สร้างความแตกแยกในสังคม.
<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/519646>
- ลม เปลี่ยนทิศ. (2557). Hope Speech วาทะแห่งความหวัง.
<http://www.thairath.co.th/content/407284>
- คม ชัด ลึก. (2558). วาทะแห่งความเกลียดชัง. <http://www.komchadluek.net/news/scoop/199566>
- ชาญชัย ชัยสุโกศล. (2555). เทคโนโลยีกับสังคมข้อเสนอกรอบแนวคิดข้ามสาขาวิชาและบท :
ทดลองวิเคราะห์ กรณีจีเอ็มโอ ประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,
2, 8: 9.
- ชูศักดิ์ เพรศเทพ และ สินี กิตติชนมวรกุล. (2557). การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและอิทธิพลของสื่อ
ต่อแนวความคิดทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตร
บัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา งานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนจากสงขลา
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. (2557, กันยายน – ธันวาคม). การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้และเสริมทักษะด้าน
การรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับเชิงลึกของเยาวชนไทยจากสามองค์ประกอบหลัก.
วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 7, 3: 322-341.
- ชาม เชื้อสถาปนศิริ. (2555). รู้เท่าทันสื่อ สสย. ม.ท.ป.
- นันทวิช เหล่าวิชา. (2554, เมษายน – มิถุนายน). สื่อออนไลน์กับอำนาจทางการเมือง. วารสารนัก
บริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 31, 2: 198-204.
- นันทวิช เหล่าวิชา. (2555, มกราคม – มีนาคม). สื่อสังคมออนไลน์กับการสื่อสารการเมืองไทย.
วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 32, 1: 105-109.

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2555). *พิพากษ์ศาล*. มติชน.
- นิธิดา วิวัฒน์พาณิชย์. (2558, กันยายน – ธันวาคม). การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 9, 3: 209-219.
- บุบผา เมฆศรีทองคา และ ดนุสดา จามจูรี. (2554, เมษายน – มิถุนายน). การศึกษาการรู้เท่าทันสื่อ: วิถีทางในการสร้างพลังการรู้เท่าทันสื่อ. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*, 31, 2: 63-69.
- ปริญดา เริงศักดิ์. (2557, มกราคม-มิถุนายน). การเปิดเผยตนเองกับการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*, 34, 1: 69-79.
- ปิยะรัตน์ ช่วยเรือง. (2557). การเปิดรับทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลต่อการสื่อสารทาง การเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มีทนา นันดา. (2556). *เว็บไซต์ยูทูปภาษาไทยกับสื่อสารความเกลียดชัง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิรงรอง รามสูต. (2558). *ประทุษวาทกับโลกออนไลน์*. มุลินธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและโครงการการจัดพิมพ์คบไฟและพัฒนา
- พิรงรอง รามสูต และคณะ. (2557). *การกำกับดูแลสื่อที่เผยแพร่เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชังงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระ จิริโสภณ. (2548). *ประมวลสาระชุดวิชา ปรัชญา นิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พีระ จิริโสภณและคณะ. (2559). *ศึกษาเรื่องความรู้เท่าทันการสื่อสารยุคดิจิทัลกับบทบาทในการกำหนดแนวทางปฏิรูปการสื่อสารในสังคมไทย*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2556). การรู้เท่าทันสื่อบนสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศไทย: กรณีศึกษาเฉพาะสื่อกระแสหลักและสื่อใหม่ ในช่วงเวลาหาเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554. *การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 51 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 476-484.
- พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์. (2552, ตุลาคม). พลานภาพข้อมูลข่าวสารในการรู้เท่าทันสื่อมวลชน. *วารสารนิเทศศาสตร์ มสช*, 1, 1: 49-58.

- วารรัตน์ ทักษิณวารจารย์ .(2554, เมษายน – มิถุนายน). การสื่อสารทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*, 31, 2: 217-222.
- วรวิทย์ อ่อนน่วม. (2555, พฤษภาคม). ปราบปรามการฉ้อโกงทางการสื่อสารยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 18, 2: 212-220.
- สายน้ำผึ้ง รัตนงาม. (2557, กรกฎาคม - ธันวาคม). พุทธวิธีกรู้อู่เท่าทันสื่อเพื่อพัฒนาชีวิต: ศึกษากรณีสื่อโทรทัศน์ และสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊ก. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*. 9, 18: 63-73.
- โตรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์. (2554). *ความสุข จิตวิญญาณกับสังคมการบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อสุขภาพของสังคม*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกพล เขียวถาวร. (2556). *การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร*. (รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา).

ภาษาต่างประเทศ

- Baran, S. J. (2002). *Introduction to mass communication: Media literacy and culture*. McGraw-Hill
- Barthes, R. (1972). *Mythologies: Roland Barthes*. Hill and Wang. Chicago Style Citation.
- Barthes, Roland. *Mythologies: Roland Barthes*. Duncan Calow (1995)
- Christoforou Sevasti .(2014). *Social Media and Political Communication Hate Speech in the age of Twitter* (Master Media Culture and Society). Netherlands: Erasmus University of Rotterdam.
- Citron and Norton. (2011). *Intermediaries and Hate Speech: Fostering Digital Citizenship for our Information Age*. Boston University law review. Boston University. School of Law 91(4)
- Coliver, S. (1992) 'Hate speech laws: do they work?', in Coliver, S. (ed.) *Striking a Balance: Hate Speech, Freedom of Expression and Non-Discrimination*. ARTICLE 19 and Human Rights Centre, 36374.
- Considine, D. (1995). เขียนไว้ An introduction to media literacy: The What, Why and How To's, *The Journal of Media Literacy*, 41(2). Ennis, R. (1962). A concept of critical

- thinking. *Harvard Educational Review*, 38.
- Gagliardone, I.; Gal, D.; Alves, T.; and Martinez, G. 2015. *Countering online Hate Speech*. UNESCO. *Hate Speech Over the Internet: A Traditional Constitutional Analysis or a New Cyber Constitution?*, 8 B.UJ.Pub. Int. L.J. 145
- Haupt, C. E. (2005). Regulating Hate Speech – Damned if You do and Damned if you don't: Lessons learned from comparing the German and U.S. Approaches, *Boston University International Law Journal*, 23(2), 199-355.
- Indeock Song. (2008). *Interactivity and political attitude formation: The elaboration like hood model of interactive media (ELMIM)*. Doctoral of Philosophy, Department of Telecommunications, Indian University
- Labaree, R.V. (1994). The regulation of hate speech on college campuses and the library bill of rights. *Journal of Academic Librarianship*, 19, 372-378. <http://joal.elsevier.com>
- Mahoney, J. & Kathleen, T. (2010). *Explaining Institutional Change: Ambiguity, Agency, and Power*. *Australian Journal of Public Administration*, 69(3), 334-336.
- Marsden, C. T. (2011) *Internet co-regulation: European law, regulatory governance and legitimacy in cyberspace*. Cambridge University Press, Cambridge.
- McGuire, W. J. (1989). Theoretical foundations of campaigns. In R. Rice & C. Atkin (Eds.), *Public communication campaigns* (pp. 43–65). Newberry Park, CA: Sage.
- Monaco, J. (1982). *How to Read a Film; Robert Scholes, Semiotics and Interpretation*. Yale University Press.
- Mythologies. (1972). Roland Barthes. Hill & Wang.
- Newman, S. (2002). Liberty, Community, and censorship: Hate speech and freedom of expression in Canada and the United States. *American Review of Canadian Studies* 32(3), 369-396. Ontario. Ministry of Education. (1986). *Visual arts, intermediate and senior divisions, curriculum guideline*. Toronto: Ministry of Education.
- Parekh, B. (2012) 'Is There a Case for Banning Hate Speech?', in M. Herz and P. Molnar (eds), *The content and context of hate speech: Rethinking regulation and responses*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 37-56
- Petty, R. E; Cacioppo, J. T (1986). "The elaboration likelihood model of persuasion". *Advances in experimental social psychology*: 125.

Potter, W. J. (1998). *Media literacy*. Sage.

Silver Bratt and Baran (2003). *Internet Co-Regulation : European Law, Regulatory Governance and Legitimacy in Cyberspace*.(Cambridge: Cambridge University Press,2011) .74.

Tibor Koltay. (2011, March) The media and the literacies: media literacy, information literacy, digital literacy. *Media Culture Society*, 33, 2: 211-221.

Timofeeva, Y. A. (2003) 'Hate speech online: Restricted or protected?', 12 *Journal of Transnational Law and Policy* 253–86, 259.

The National Communication Association, 1996

The History of an American Controversy,. Lincoln, Nebraska and London: University of Nebraska Press.

Walker. S. (1994). *The history of an American controversy*. Lincoln, Nebraska and London: University of Nebraska Press.

Weintraub-Reiter, R. (1998). Hate speech over the Internet: A traditional constitutional analysis or a new cyber constitution? *Boston University Public Interest Law Journal*, 8(1), 145-173.

Yong Jin Park. (2013, April). Digital Literacy and Privacy Behavior Online. *Communication Research*, 40, 2: 215-236.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	อสิวรรณ ศิระเวรินทร์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ปริญญาตรี ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ. 2556	ปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

สารวัตรสืบสวน 1 กองกำกับการสืบสวนสอบสวน 1
กองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 2

